

Folkeuniversitetet

MØD FORSKERNE – PROGRAM 2023 – EMDRUP

Bindeledet mellem verdener

TROELS C. PETERSEN

Lektor i eksperimentel subatomar fysik,
Niels Bohr Institutet

Vi skal lære hele livet

Væk er tiden, da man uddannede sig og blev stående nogenlunde samme sted resten af livet. Samfundet og verden forandrer sig hurtigt, teknologierne ændrer sig med lynets hast, og der opstår udfordringer, som vi skal tage stilling til. Derfor skal der hele tiden ny viden til.

Samtidig giver det glæde og energi at få nye vinkler på verden eller pludselig at forstå sammenhænge, som har været svære helt at få hold på. Og så er det en glæde at være en god samtalepartner med noget på hjerte og spændende ting at fortælle – ved køkkenbordet, på arbejdspladsen og i vores fritidsliv.

På Folkeuniversitetet kommer du i godt selskab. Du møder landets mest dedikerede forskere og eksperter, som deler deres viden og ikke mindst begejstringen for deres fag. Forelæserne gør det i deres fritid, fordi de har lyst til at dele deres viden med alle os andre. På Folkeuniversitetet møder de nemlig begejstrede og interesserede deltagere.

Folkeuniversitetet giver mulighed for at få nye netværk, for spændende samtaler og for at blive klogere på alverdens ting – fremtidens verdensorden, tarmen, biodiversitet og klima, Europas historie eller hvad vi kan lære af litteraturen. Du møder nye mennesker med andre baggrunde end dig selv, men med samme nysgerrighed og videbegær.

En forelæsning på Folkeuniversitetet kan være et kærkomment afbræk, der giver ny indsigt, ny energi og rusker lidt op i det hele – både hverdagen og ens forståelse af, hvordan verden hænger sammen. Vi skal lære hele livet for at få nye livskompetencer og holde fast i det gode liv. Og det kan du netop på Folkeuniversitetet – uanset hvor du befinder dig i livet. Vi håber, at du har lyst til at gå på opdagelse i vores nye program for foråret og store dele af efteråret 2023. Hundredevis af forskere og eksperter står klar til at gøre dig klogere på alt mellem himmel og jord.

God fornøjelse med programmet.

Sten Tiedemann

Rektor

FÅ VIDEN HJEM I STUEN. SE SIDE 92-93

Vi byder på gratis
livestreamede forelæsninger

SIDE 6 Samfund & verden

SIDE 18 Arbejdsliv, ledelse &
kommunikation

SIDE 28 Psykologi & sundhed

SIDE 40 Natur & univers

SIDE 46 Religion & filosofi

SIDE 58 Arkæologi & historie

SIDE 74 Kunst, arkitektur & design

SIDE 84 Litteratur, film & musik

VIDEN FOR ALLE

På Folkeuniversitetet deler forskere og faglige eksperter deres viden med alle, der har lyst til nye indsigter. Der er ingen adgangskrav, og der starter hele tiden nye hold. Folkeuniversitetet har siden 1898 arbejdet for, at alle uanset køn, alder og uddannelse skal have adgang til ny viden fra forskningens verden. Og det gør vi stadig – i klassiske forelæsninger, festivaler og digitale formater.

TILMELD DIG PÅ FUAU.DK

Find holdet på fauu.dk, og betal med kort eller MobilePay.

UNDERVISNINGSTED

Alle hold foregår på Aarhus Universitet i Emdrup – medmindre andet er angivet. Se kort over undervisningsstedet baggest i programmet. Du kan finde adresse og lokale på alle hold på fauu.dk.

Aarhus Universitet, Campus Emdrup
Tuborgvej 164
2400 København NV

HAR DU SPØRGSMÅL

Kontakt Folkeuniversitetets sekretariat:
8843 8000 (Se åbningstider på fauu.dk)
info@fauu.dk

Vi har de økonomiske instrumenter til at nå vores klimamålsætning

Coronakrisen er blevet erstattet af en krig på europæisk grund, en forsyningskrise og en energikrise, men en femte krise har været aktuel både før, under og efter: klimakrisen. Michael Svarer, der er professor i økonomi ved Aarhus Universitet og medlem af de ekspertgrupper, der har arbejdet med pandemien og den grønne skattereform, har derfor også haft sine sager for de senere år.

Af Noa Kjærsgaard Hansen

Efter en afstikker til Jyske Bank og en ph.d. om noget så eksotisk som ægteskabsøkonomi er Michael Svarer nu i kraft af sit professorat ved økonomi på Aarhus Universitet endt lige midt i den nationaløkonomiske orkans øje, og han er ofte at finde i paneler, der skal rådgive politikerne på Christiansborg om tiltag inden for alt fra skattepolitik til arbejdsmarkedsreformer og coronahåndtering.

En af de seneste poster var som medlem af det ekspertråd, der har rådgivet regeringen gennem coronapandemien. Her var den altovervejende strategi at fryse økonomien for så at tøde op igen senere. Man pumpede derfor en masse penge ud i økonomien, både fra politisk hold og fra centralbankerne, men det igangsatte blot nye mønstre, forklarer professoren, der også erkender, at de ikke rigtig vidste, hvad de ellers skulle gøre – det var jo ikke ligefrem noget, man havde prøvet før:

"Folk beholdt deres jobs og penge og drejede forbruget over i nogle andre brancher. Boligforbedringer gik amok, og varekøb steg. Så vi lærte noget om, hvor hurtigt økonomien tilpasser sig," påpeger Michael Svarer.

Det, man lærte, var, at det aldrig blev den dobbelte finanskrisen, som man frygtede, og at økonomien kom sig langt hurtigere end forventet:

"Der var selvfølgelig meget nedlukning, men da man genåbnede, gik det igen meget hurtigt. De brancher, der var hårdt ramt, er tilbage nu og har det bedre end før corona. Så de fleste har indhentet det tabte, selvom nogle har lidt undervejs."

FLERE AFGIFTER SKAL SIKRE DEN GRØNNE OMSTILLING

Skal man se på alle de aktuelle kriser med blot en snert af positivitet, så kunne en fordelagtig konsekvens af både coronapandemien samt energi- og forsyningskrisen være, at folk begynder at tænke mere over deres klimaaftryk. Spørgsmålet er så bare, om det er det, der virkelig batter, når det gælder den grønne omstilling.

Michael Svarer har været formand for det ekspertråd, der rådgiver om en grøn skattereform, og her er det uden tvivl de store CO₂-udledere, man har fokus på, når der skal indrettes et skattesystem, som kan bidrage til at nå 2030-målet om 70 procent:

"Det, vi har foreslået, at regeringen går ud med, er på den ene side at bruge afgifter som incitament til grøn omstilling og på den anden side at give tilskud til at hjælpe med omstillingen," indleder økonomiprofessoren og kommer med et eksempel:

"Aalborg Portland har fyldt meget i debatten, fordi det er den største udleder i Danmark. De kan slippe for afgiften ved ikke at udlede drivhusgasser. Det kan de gøre ved at fange CO₂ og lagre den – det man kalder CCS. Det er en teknologi, der ikke er helt modnet endnu, men man har en forventning om, at det kommer til at ske – og det får de så tilskud til."

Oplev Michael Svarer til livestreamingen 'Klima, krig og kaos: Hvor er økonomien på vej hen?', se side 93.

Samfund & verden

2312-186

Tænkepauser om samfundet

TID: 16/1, 7 mandage, kl. 17:15-19:00
PRIS: 895 kr., studerende 450 kr.

'Tænkepause'-serien er et fantastisk koncept udviklet af Aarhus Universitetsforlag. Over 60 sider udfolder en ekspert sig veloplagt om et af tidens mest påtrængende emner, og du har nu mulighed for at høre stoffet formidlet af forfatterne selv. Kom med til syv spændende aftener, når vi inviterer en række dygtige forskere til at holde en forelæsning på baggrund af deres 'Tænkepause'. Alle de udvalgte har det til fælles, at de gør os klogere på store spørgsmål om vores samfund.

- 16/01: Lobbyisme.** Peter Munk Christiansen, professor i statskundskab, Aarhus Universitet
- 23/01: Sundhed.** Lars Thorup Larsen, lektor i statskundskab, Aarhus Universitet
- 30/01: Nationalitet.** Michael Böss, lektor emeritus i engelsk, Aarhus Universitet
- 06/02: Terror.** Carsten Bagge Laustsen, lektor i statskundskab, Aarhus Universitet
- 13/02: Velfærd.** Carsten Jensen, professor i statskundskab, Aarhus Universitet
- 20/02: Valg.** Jørgen Elklit, professor emeritus i statskundskab, Aarhus Universitet
- 27/02: Krig.** Gorm Harste, lektor i statskundskab, Aarhus Universitet

2312-406

Indien

TID: 16/1, 6 mandage, kl. 19:30-21:15
PRIS: 795 kr., studerende 395 kr.

Indien er i dag helt uomgængelig på verdenskortet både politisk, økonomisk, religiøst og kulturelt. Landet var i 200 år reduceret til det britiske imperiums juvel, og først i 1947 fik inderne selvstændighed. I dag er Indiens økonomi verdens fjerdestørste, og landet realiserer verdens største demokrati. Samtidig udgør de 1,4 mia. indere en femtedel af verdens befolkning. Det store land kan synes fremmedartet og vanskeligt at nærme sig. Tænk bare på det ekstravagante bygningsværk Taj Mahal, på kastesystemet eller de religiøse yogier. Det er spændende og dragende. Men overvej samtidig, hvad det betyder, når et så stort land har atomvåben, og 40 % af befolkningen lever under fattigdomsgrænsen. Få en lille bid af Indien.

- 16/01: Indiens historie – fra vedisk kultur til i dag.** Niels Brimnes, lektor i historie, Aarhus Universitet
- 23/01: Indiens politik og økonomi i dag – nationalt og internationalt.** Jørgen Dige Pedersen, lektor emeritus i statskundskab, Aarhus Universitet
- 30/01: Indernes hverdagsliv – kastesystemer, køn og livsstadier.** Peter Johansen, projektleder, Asia House
- 06/02: Indien og hinduisme – ritualer og tilbedelsesformer.** Marianne Qvortrup Fibiger, lektor i religionsvidenskab, Aarhus Universitet
- 13/02: Indien og de forskellige kulturer – punktnedslag i kunst og arkitektur.** Lars Sand Kirk, lektor og arkitekt
- 20/02: Indien i Danmark – hvem, hvor og hvad?** Marianne Qvortrup Fibiger, lektor i religionsvidenskab, Aarhus Universitet

2312-048

Keynes – krise, velfærd og bæredygtig udvikling

TID: 16/1, 3 mandage, kl. 19:30-21:15
PRIS: 495 kr., studerende 250 kr.
UNDERVISER: Jesper Jespersen, dr.scient.adm. og professor emeritus i økonomi, Roskilde Universitet

John Maynard Keynes (1883-1946) revolutionerede i 1936 betydningen af økonomisk politik med sit hovedværk 'The General Theory of Employment, Interest and Money'. Han løste arbejdsløshedens gåde, idet han udfordrede den stærkt markedsorienterede økonomiske teori. Hans banebrydende teorier lå også bag udformningen af det internationale samarbejde, der i 1944 blev aftalt i Bretton Woods, og som muliggjorde opbygningen af efterkrigstidens velfærdsstater. Keynes kom i modvind i slutningen af det 20. århundrede med den konsekvens, at de økonomiske kriser atter blev hverdag, og væksten aftog, samtidig med at miljøbelastningen steg. Men det var hans politik, der bragte verdensøkonomien (næsten) helskindet igennem COVID-19-krisen.

- 16/01: Keynes og krisen i 1930'erne: Arkitekten bag F.D. Roosevelts New Deal-politik**
- 23/01: Keynes og efterkrigstiden: Vækst, velfærd og internationalt samarbejde**
- 30/01: Keynes efter COVID-19-krisen: European Green New Deal!**

2312-051

Hvor er Kina på vej hen?

— **TID:** 16/1, 5 mandage, kl. 19.45-21.30
PRIS: 695 kr., studerende 350 kr.

Med Kinas nye storpolitiske vægt og økonomiske betydning har vores syn på landet forandret sig radikalt. Fascinationen af Kina som et økonomisk vidunder er blevet erstattet af bekymringer om Kinas globale magtudøvelse. Samtidig sker der mange forandringer i Kina under præsident Xi Jinping. Der er lanceret en ny udenrigspolitik. Der føres stadig stærkere kontrol med civilsamfundet, kulturlivet og medier. Og der gennemføres økonomiske reformer med fokus på digital innovation og grøn teknologi. Kom og hør mere om landet, der igen er på vej i en ny retning.

16/01: Udenrigspolitik og diplomati.

Mette Thunø, lektor i kinastudier, Aarhus Universitet

23/01: Sikkerhedspolitik. Camilla Tenna

Nørup Sørensen, lektor, Institut for Strategi, Forsvarsakademiet

30/01: Økonomi og politik. Kjeld Erik

Brødsgaard, professor i kinastudier, Copenhagen Business School

06/02: Teknologi og innovation. Casper

Wichmann, MA i kinastudier, general manager, Think China, Københavns Universitet

13/02: Klima, grøn omstilling og bæredygtighed. Jørgen Delman, professor i

kinastudier, Københavns Universitet

2312-109

Indblik i Europa

— **TID:** 16/1, 7 mandage, kl. 19.45-21.30
PRIS: 895 kr., studerende 450 kr.

Hvor godt kender du de enkelte lande i Europa? Hvad er der sket i Storbritannien efter Brexit? Hvilken rolle spiller mafiaen i dagens Italien? Kan Frankrig forene en plads i et nyt Europa med sin gamle forestilling om unik fransk 'grandeur'? Hvordan står det til i de 'nye' lande i Central- og Østeuropa? Hvilken rolle spiller Tyskland efter Merkels afgang? Europa er som kontinent rig på mangfoldighed. Tag med på en rejse gennem Europa, og få indblik i landenes nyere historie og aktuelle virkelighed.

16/01: Tyskland. Moritz Schramm, lektor i tysk historie og kultur, Syddansk Universitet

23/01: Storbritannien. Ole Helmersen, lektor i engelsk, Copenhagen Business School

30/01: Frankrig. Henrik Prebensen, seniorforsker i fransk, Københavns Universitet

06/02: Italien. Gert Sørensen, seniorforsker med fokus på italiensk historie og kultur, Københavns Universitet

13/02: Tyrkiet. Mathias Findalen, ekstern lektor i tyrkiske studier, Københavns Universitet

20/02: Spanien. Svend Christian Rybner, forfatter, foredragsholder og historiker

27/02: Østeuropa. Søren Riishøj, lektor emeritus i statskundskab, Syddansk Universitet

2222-165

Fremtidens sociologi – Norbert Elias og hans tænkning

— **TID:** 17/1, 5 tirsdage, kl. 17.30-19.00
PRIS: 695 kr., studerende 350 kr.
UNDERVISER: Lars Bo Kaspersen, professor i statskundskab, Copenhagen Business School

Ifølge professor Lars Bo Kaspersen er den relativt ukendte tyske sociolog Norbert Elias (1898-1990) sociologiens bedste bud på en tænker, der kan hjælpe os med at forstå menneskeheden udfordringer i det 21. århundrede. Jødiske Norbert Elias gennemlevede det 20. århundredes to store krige og mistede sine forældre i Auschwitz. Oplevelser, der prægede hans personlighed og tænkning. Elias beskæftigede sig bl.a. med civilisering, marginalisering og krigens betydning for menneskets udvikling. I dag kan Elias' tænkning bruges til at forstå emner som arv og miljø, natur og kultur, uddannelse og nationalismens genkomst.

17/01: Norbert Elias – et møde med liv, død, og omskiftelighed

24/01: Om civilisation og civiliseringsprocesser

31/01: De etablerede og de marginaliserede

07/02: Om krigens betydning for menneskeheden udviklingshistorie, samfundsbygning og statsdannelse

14/02: Aktuelle udfordringer til samfundsvidenskaben i det 21. århundrede

En ny verdensorden?
 Lektor Camilla Tenna
 Nørup Sørensen stiller
 skarpt på Asien, Kina og
 Arktis. Se side 7 og 13.

2312-182

Store antropologiske tænkere

TID: 17/1, 6 tirsdage, kl. 19.30-21.15
PRIS: 795 kr., studerende 395 kr.

I slutningen af det 19. århundrede vokser en stigende interesse for at forstå den globale mangfoldighed, da hele verden nu er kendt og opmålt. Man ved dog stadig meget lidt om, hvordan enkeltsamfund hænger sammen, men det bliver der råd til at bode på gennem det etnografiske feltarbejde, der opstår som en ny videnskabelig metode. Antropologi er studiet af verdens kulturer, samfund og mennesker. Det direkte møde med andre former for samfundsliv og måder at ræsonnere på har lagt grunden til en særegen antropologisk tænkestil.

- 17/01: Pierre Bourdieu.** Lisanne Wilken, lektor i europastudier, Aarhus Universitet
- 24/01: Marcel Mauss.** Bodil Selmer, lektor i antropologi, Aarhus Universitet
- 31/01: Erving Goffman.** Jakob Krause-Jensen, lektor i antropologi, Aarhus Universitet
- 07/02: Ruth Benedict.** Sally Anderson, lektor i antropologi, Aarhus Universitet
- 14/02: Victor Turner.** Inger Grue Sjørlev, lektor i antropologi, Københavns Universitet
- 21/02: Marshall Sahlins.** Steffen Dalsgaard, lektor i antropologi, IT-Universitetet

2312-180

På kant med demokratiet

TID: 17/1, 5 tirsdage, kl. 19.45-21.30
PRIS: 695 kr., studerende 350 kr.

Til trods for at demokratiet har vundet udbredelse siden den kolde krigs ophør, kan autoritære og totalitære tendenser stadig findes overalt i verden. En række lande har ondt i demokratiet, og helt fundamentale demokratiske spilleregler, såsom frie valg, pluralisme og ytrings- og pressefrihed, udfordres eller er allerede sat ud af spillet. Tag med på en indsigtfuld rejse til nogle af de stater i verden, der enten flirter med det ikke-demokratiske eller har taget springet fuldt ud. Hvad er baggrunden og status lige nu?

- 17/01: Putins Rusland.** Jakob Tolstrup, lektor i statskundskab, Aarhus Universitet
- 24/01: Xi Jinpings Kina.** Clemens Stubbe Østergaard, lektor emeritus i statskundskab, Aarhus Universitet
- 31/01: Erdoğan Tyrkiet.** Deniz Serinci, cand.public. B, freelance-journalist
- 07/02: Khameneis Iran.** Claus Valling Pedersen, lektor i persisk, Københavns Universitet
- 14/02: Orbán Ungarn.** Søren Riishøj, lektor emeritus i statskundskab, Syddansk Universitet

2312-112

Borgen bag facaden

TID: 18/1, 5 onsdage, kl. 17.30-19.15. Ingen undervisning den 15/2
PRIS: 695 kr., studerende 350 kr.

Livet på Borgen er ikke gået stille for sig i de seneste år. Tænk bare på den historiske rigsret og minkkommissionen. På partier i frit fald, restriktioner, genåbninger, en omfattende energikrise og flygtningestrømmen ovenpå krigen i Ukraine. Men hvordan fungerer tingene egentlig bag facaden? Ja, hvem bestemmer i Danmark? Vær med, når landets skarpeste forskere ruller tæppet op og stiller skarpt på dansk politik.

- 18/01: Magt, ministre og embedsmænd.** Jørgen Grønnegård Christensen, professor emeritus i statskundskab, Aarhus Universitet
- 25/01: Medierne og politikerne.** Christoffer Green-Pedersen, professor i statskundskab, Aarhus Universitet
- 01/02: Lobbyisme og indflydelse – virksomheder og interesseorganisationer i politik.** Anne Skorkjær Binderkrantz, professor i statskundskab, Aarhus Universitet
- 08/02: Partier og politikere på borgen: Personalisering eller topstyring?** Helene Helboe Pedersen, professor i statskundskab, Aarhus Universitet
- 22/02: Vælgerne adfærd.** Rune Stubager, professor i statskundskab, Aarhus Universitet

2312-098

Rejsen til Europa – før og efter Ukraine

TID: 18/1, 5 onsdage, kl. 19.30-21.15
PRIS: 695 kr., studerende 350 kr.

Migration er et af de hedeste politiske emner i Europa. Spørgsmålet aktualiseres af den tragiske krig i Ukraine, der har sendt millioner på flugt. Dette kommer oveni migrantkriserne i Den Engelske Kanal, i Middelhavet og ved Belarus' grænse. Der er en udbredt frygt for at migration underminerer EU-landenes sammenhængskraft og dræner offentlige kasser. Omvendt efterlyser erhvervslivet indvandring i en tid med dalende befolkningstal og økonomisk vækst. Der ønskes øget grænsekontrol, men samtidig advares der om overtrædelser af menneskerettigheder. Hvad er årsagerne til migrationen? Hvordan ser politikerne på udfordringerne og mulighederne?

- 18/01: Indvandring til Danmark i et historisk perspektiv.** Garbi Schmidt, professor i kultur- og sprogmødestudier, Roskilde Universitet
- 25/01: Asyl- og integrationspolitik i Danmark.** Zachary Whyte, lektor i migrationsstudier, Københavns Universitet
- 01/02: Årsager til migration.** Niels Boel, cand.mag., forfatter og journalist
- 08/02: Fra Nordafrika over Middelhavet til Europa.** Ahlam Chemlali, ph.d.-studerende i migration, Dansk Institut for Internationale Studier og Aalborg Universitet
- 15/02: Et nyt 2015? Rejsende fra Syrien og Ukraine.** Carsten Jensen, ph.d. i statskundskab

2312-149

Forstå din verden

TID: 19/1, 7 torsdage, kl. 17.30-19.15
PRIS: 895 kr., studerende 450 kr.

Verden er i konstant bevægelse: Konflikter bliver til krige, traktater underskrives, og politiske håndtryk udveksles hen over bonede gulve. Men hvad er historien bag det, der sker? Hvad adskiller de forskellige regioner, og hvilken viden bringer os nærmere en forståelse af Europa, Mellemøsten, USA, Afrika, Latinamerika og Asien? Få stillet skarpt på de konflikter, bevægelser og politiske problemstillinger, forskerne mener, er vigtigst for at forstå verden i dag.

- 19/01: USA.** Rasmus Sinding Søndergaard, seniorforsker, Dansk Institut for Internationale Studier
- 26/01: Europa og EU.** Jens Ladefoged Mortensen, lektor i statskundskab, Københavns Universitet
- 02/02: Mellemøsten og Nordafrika.** Peter Seeberg, lektor emeritus i mellemøststudier, Syddansk Universitet
- 09/02: Asien.** Clemens Stubbe Østergaard, lektor emeritus i statskundskab, Aarhus Universitet
- 16/02: Rusland og Østeuropa.** Jonas Gejl Kaas, adjunkt i statskundskab, Aarhus Universitet
- 23/02: Afrika.** Holger Bernt Hansen, professor emeritus i afrikastudier, Københavns Universitet
- 02/03: Latinamerika.** Jan Gustafsson, lektor i latinamerikanske studier, Københavns Universitet

2312-384

En verden i opbrud?

TID: 1/2, 7 onsdage, kl. 19.45-21.30
PRIS: 895 kr., studerende 450 kr.

Verden er i opbrud. Ruslands invasion af Ukraine i februar 2022 markerede et endeligt farvel til den verdensorden, som vi har kendt siden afslutningen på den kolde krig. Krigen i Ukraine har medført en række nye udfordringer for Vesten. Hvordan sikrer man sin energisikkerhed? Står verden overfor en ny atomalder? Hvordan vil Kina agere som stormagt på den internationale scene? Samtidig kæmpes der en kamp internt i USA og mange europæiske lande, hvor universelle rettigheder og demokratiske spilleregler er under pres fra højrenationale og populistiske bevægelser. Og der er fortsat et presserende behov for at adressere klimaforandringerne, som ikke sættes på pause af storpolitiske kriser. Vi har inviteret forskere fra Dansk Institut for Internationale Studier til at vende verdenssituationen.

- 01/02: Demokratiet under pres fra højrenationale og populistiske bevægelser.** Vibeke Schou Tjalve, seniorforsker, Dansk Institut for Internationale Studier, og Alberte Bové Rud, ph.d.-studerende, Dansk Institut for Internationale Studier
- 08/02: Kinas opstigning som stormagt og forholdet til USA.** Andreas Bøje Forsby, seniorforsker, Dansk Institut for Internationale Studier
- 15/02: Er verden på vej mod en ny atomalder?** Rens van Munster, seniorforsker, Dansk Institut for Internationale studier
- 22/02: Ruslands krig i Ukraine – de private styrkers rolle.** Karen Philippa Larsen, ph.d.-studerende, Dansk Institut for Internationale Studier
- 01/03: Energisikkerhed som faktor i international sikkerhedspolitik.** Trine Villumsen Berling, seniorforsker, Dansk Institut for Internationale Studier
- 08/03: Virker internationale sanktioner?** Kim B. Olsen, analytiker, Dansk Institut for Internationale Studier
- 15/03: Klimakrisen – status og udsigterne.** Lily Salloum Lindegaard, seniorforsker, Dansk Institut for Internationale Studier

2312-181

Silkevejen – dengang og i dag

TID: 25/2, 1 lørdag, kl. 10.00-14.00
PRIS: 350 kr., studerende 195 kr.

Fra oldtiden og frem til det 14. århundrede var Silkevejen hovedfærdselsåren mellem Europa og Asien. På trods af at regionen har spillet en nøglerolle i verdens- og religionshistorien, har den længe været overset. Med Peter Frankopans udgivelse af 'Silkevejene' og Kinas planer om en ny silkevej har regionen igen fået opmærksomhed. Kina har store udenrigspolitiske ambitioner langs den gamle Silkevej og langt ud over denne med et globalt net af silkeveje. Få en introduktion til Silkevejens historie og religion, og bliv klogere på præsident Xi Jinpings ambitiøse planer. Efter forelæsningserne kan du høre om rejser langs Silkevejen med rejsebureauet Viktors Farmor. Se mere side 17 og 71.

10.00: Silkevejens historie og religion.

Jesper Petersen, ph.d.-studerende i religionshistorie, Lunds Universitet

12.30: 'Belt and Road Initiative'. Kinas nye silkeveje.

Clemens Stubbe Østergaard, lektor emeritus i statskundskab, Aarhus Universitet

2312-044

Israel og Palæstina

TID: 26/2, 1 søndag, kl. 09.45-15.45
PRIS: 495 kr., studerende 250 kr.

En stribe land på størrelse med Jylland. Det er svært at finde andre områder i verden, der rummer så store konflikter og kontraster på så lidt plads, som det er tilfældet i Israel og Palæstina. Ofte bliver konflikten kogt ned til en kamp mellem to stridende grupper, men virkeligheden er langt mere nuanceret. Få en grundlæggende introduktion til Israel og Palæstina. Til historien, folkene, religionen, konflikten og det politiske landskab. Efter forelæsningserne kan du høre mere om rejser til Israel med rejsebureauet Viktors Farmor. Se mere side 17 og 67.

09.45: Historien om Israel og Palæstina.

Bjarke Vestesen, journalist, Fyens Stiftstidende

12.15: En mosaik – det jødiske folk.

Bjarke Vestesen, journalist, Fyens Stiftstidende

14.15: Israel og omverdenen.

Hans Henrik Fafner, journalist

2312-179

Velfærdsstatens udfordringer

TID: 28/2, 5 tirsdage, kl. 17.30-19.15. NB!
28/3, kl. 19.45-21.30
PRIS: 695 kr., studerende 350 kr.

Der er nok udfordringer at få øje på i velfærdsstaten. Udbyttesagen og Britta Nielsens svinde i Socialstyrelsen er fundamentale tillidsbrud. Digitaliseringen vil føre til færre job til ufaglærte og i servicesektoren, hvilket kan skabe øget arbejdsløshed og ulighed. Og globaliseringen, den frie bevægelighed og konkurrencestaten har i stigende grad udhulet idéen om den universelle velfærdsstat, hvor alle har ret til det samme uanset indkomst. Så hvor er vi egentlig på vej hen? Kan vi løse velfærdsstatens udfordringer – og beholde velfærden?

28/02: Opgør med de universelle ydelser?

Jørgen Goul Andersen, professor i statskundskab, Aalborg Universitet

07/03: Udsyn – velfærdsstaten udenfor

Danmarks grænser. Carsten Jensen, professor i statskundskab, Aarhus Universitet

14/03: Hvordan tackler velfærdsstaten den digitale økonomi?

Bent Greve, professor i samfundsvidenskab, Roskilde Universitet

21/03: Hvordan påvirker EU-samarbejdet velfærdsstaten?

Caroline de la Porte, professor MSO i statskundskab, Copenhagen Business School

28/03: Mere kontrol eller tillid?

Gert Tinggaard Svendsen, professor i statskundskab, Aarhus Universitet

SE SIDE 83

Gratis: Prøv 3 måneders
abonnement på Vid&Sans

2312-364

Sprog, kultur og samfund

TID: 4/3, 1 lørdag, kl. 10.00-15.00

PRIS: 420 kr., studerende 220 kr.

UNDERVERS: Per Durst-Andersen, professor i sprog og kommunikation, Copenhagen Business School

Forholdet mellem sprog, kultur og samfund er komplekst, fordi der foregår en gensidig påvirkning alle tre størrelser imellem. Ét er dog sikkert: Et sprogs ordforråd, dets grammatik og hvordan det bliver brugt i aktion og interaktion med andre mennesker inden for den samme sprogkultur, afspejler i høj grad samfundets måde at se på tingene på. Som fx hvilke tanker man gør sig, hvordan man behandler og overbeviser andre mennesker, og hvordan man løser konflikter og problemer. Alt dette vil blive belyst i løbet af dagen, hvor der vil være fokus på forskellene mellem den danske, russiske og kinesiske sprogkultur, for at vi kan forstå os selv og samtidig dem, vi sprogligt, kulturelt og samfundsmæssigt står overfor.

2312-106

Danmarks sprog over sø og land

TID: 5/3, 1 søndag, kl. 10.30-14.30

PRIS: 350 kr., studerende 195 kr.

UNDERVERS: Michael Ejstrup, sprogforsker, forfatter og projektleder

Sproglig mangfoldighed trives i Danmark og vil uden tvivl også fremover være en del af vores hverdag. Skoler og medier har i flere hundrede år brugt københavnsk som rettesnor for rigtigt og forkert dansk; uden at skelne klart mellem skrift og tale. Vi har bestemt både smag og fine fornemmelser, når det gælder sprog. Vestjysk, sønderjysk og sydsjællandsk er så godt som ukendt for andre end dem, der taler dialekterne og får sjældent plads i offentlig tale. Tiden er inde til at øge fokus på forskellene og glæde sig over vores sprudlende sproglige mangfoldighed.

2312-469

Ambassadøraften – dansk sikkerhed og forsvar

— **TID:** 23/3, 1 torsdag, kl. 19.45-21.30
PRIS: 50 kr.
SAMARBJEDSPARTNER: Udenrigs-
 ministeriet

"Et nyt jerntæppe sænker sig over Europa efter Ruslands brutale angreb på Ukraine." Sådan lyder konklusionen i rapporten 'Dansk sikkerhed og forsvar frem mod 2035', som er udarbejdet af Den sikkerhedspolitiske analysegruppe, og som tegner et billede af en langt mere usikker verden i fremtiden. Og det er ikke kun krigen i Ukraine, som har vidtrækkende konsekvenser for Danmark. Med Kinas opstigen som supermagt, vil USA vende fokus væk fra Europa, og de europæiske lande skal fremadrettet bidrage betydeligt mere til NATO's forsvar. Samtidigt bliver det også nødvendigt at håndtere menneske- og naturskabte trusler. Samtidigt bliver det også nødvendigt at håndtere menneske- og naturskabte trusler som fx cyberangreb og fremmede staters påvirkning af politiske processer. Denne aften kan du møde formand for Den sikkerhedspolitiske analysegruppe ambassadør Michael Zilmer-Johns, der vil præsentere rapportens hovedkonklusioner. Charlotte Flindt Pedersen, direktør ved Udenrigspolitisk Selskab, er vært. Arrangementet præsenteres i samarbejde med Udenrigsministeriet.

2312-114

Hvor er verden på vej hen? Mød Clement Kjersgaard

— **TID:** 28/3, 1 tirsdag, kl. 19.45-21.30
PRIS: 195 kr., studerende 95 kr.
UNDERVISER: Clement Behrendt Kjersgaard, journalist, tv-vært og udgiver af RÆSON og ÆRA

Krigen i Ukraine er den seneste i en række af voldsomme begivenheder, som har rystet verden. Analysen fra Clement Kjersgaard er så enkel, som den er rig på konsekvenser og paradokser: Demokratiet er i krise – og den gamle elite har stadig ikke forstået omfanget af udfordringerne. Samtidig med, at politikerne i Vestens hovedstæder er travlt optaget af deres hjemlige stridigheder, tegner der sig nye magtbalancer og nye problemer, der truer med at undergrave demokratiet, som vi kender det.

2312-335

Det svenske eksperiment – mellem foregangsland og skræmmebillede

— **TID:** 11/4, 1 tirsdag, kl. 17.15-21.15
PRIS: 350 kr., studerende 195 kr.
UNDERVISER: Johan Varning Bendtsen, journalist og Skandinavien-korrespondent på Kristeligt Dagblad

Sverige står i et vadedsted. Efter årtier som humanitær stormagt, demokratisk duks og feministisk forbillede sker der i disse år gennemgribende forandringer i det svenske samfund. Banderne skyder, militæret opruster, velfærden trænges tilbage, og identitetspolitikken vinder frem. Vores blågule broderland er ikke noget ubekymret glansbillede med IKEA-møblement, majstænger og hjemmekogt blåbær suppe. Men hvad er Sverige anno 2023 så? Dét spørgsmål er udgangspunktet for aftenens foredrag, hvor journalist Johan Varning Bendtsen beretter om et land og en udvikling, som på en og samme tid er både fascinerende, inspirerende og – mener mange – helt vildt skræmmende. Aftenen tager udgangspunkt i bogen 'Det svenske eksperiment – mellem foregangsland og skræmmebillede' (Gads Forlag).

2312-045

Island

— **TID:** 11/4, 4 tirsdage, kl. 17.30-19.15
PRIS: 595 kr., studerende 295 kr.

Island fascinerer med sine vulkaner, sine blodige sagaer og sin storslåede natur. Både Islands samfund, natur, kultur og historie gør stort indtryk på alle, der kommer i berøring med øen ude i det barske Atlanterhav. Island er den helt rette blanding af tradition og forandring. Hvordan er Island opstået, og hvorfor er Island et helt specielt sted på jorden? Hvordan afspejler landets udvikling sig i moderne forfattere som Hallgrímur Helgason, Sjón og Jón Kalman Stefánsson? Hvad er det, der er så særligt ved Islands natur og fugleliv?

- 11/04: Island dengang og i dag. Fra vikinger til pengespekulanter.** Torben Rasmussen, litteraturhistoriker, forfatter og direktør, Team Island
- 18/04: Islands politiske og økonomiske forhold.** Torben Rasmussen, litteraturhistoriker, forfatter og direktør, Team Island
- 25/04: Islands natur og fugle.** Ib Krag Petersen, seniorrådgiver, Aarhus Universitet
- 02/05: Nyere islandsk litteratur.** Kim Lembek, cand.mag. i dansk og islandsk

I den nye kantine på Campus Emdrup er der mulighed for at have en hyggelig stund i forbindelse med undervisningen. Kanten byder på bl.a. kaffe, kage og et let måltid.

2312-312

Canada – historien om en stat uden folk

TID: 15/4, 1 lørdag, kl. 10.00-16.00

PRIS: 495 kr., studerende 250 kr.

UNDERVISER: Michael Böss, lektor emeritus i engelsk, Aarhus Universitet

Under ledelse af den charmerende premierminister Justin Trudeau har Canada i de seneste år vist sig som et nyt bud på Nordamerikas og Vestens politiske foregangsland. Canada har i de sidste ti år vakt international opmærksomhed af flere årsager. Som et land, der kom helskindet gennem finanskrisen i 2008; som et multikulturelt samfund, der har held med at integrere flygtninge og indvandrere; som et land, der bestandig ligger i toppen af internationale målinger af livskvalitet; og som et land, der lærte at overtage det bedste fra Nordamerika og Europa og kasserede det værste. Er Canada en model for resten af verden i en tid, hvor der er mangel på forbilleder? Eller bliver Canadas høje renommé holdt oppe af myter, som canadierne selv har skabt om deres samfund som modsætningen til USA?

2322-065

En ny kurs for Tyskland?

TID: 4/9, 4 mandage, kl. 17.15-19.00

PRIS: 595 kr., studerende 295 kr.

Efter 15 år med Angela Merkel som kansler overtog Olaf Scholz og den såkaldte 'trafiklys-regering' magten i Tyskland i slutningen af 2021 – et lederskab, som straks blev sat på prøve af den russiske invasion af Ukraine få måneder senere. Øverst på dagsordenen stod blandt andet Tysklands dybe afhængighed af russisk gas og moderniseringen og styrkelsen af det tyske forsvar, som i mange år har været underfinansieret. Vi dykker ned i nogle af de vigtigste aktuelle udfordringer for vores naboland mod syd. Kan Tyskland fortsat betragtes som Europas økonomiske lokomotiv? Hvilke konsekvenser har det historiske kursskifte i udenrigs- og sikkerhedspolitikken i Tyskland og for resten af Europa? Hvordan ser det indenrigspolitiske landskab ud anno 2023? Og hvordan står det til med det dansk-tyske forhold i grænseregionen?

04/09: Økonomi og arbejdsmarked. Janine Leschke, professor MSO, Copenhagen Business School

11/09: Indenrigspolitik. Philipp Alexander Ostrowicz, dr.phil. og seniorforskningsrådgiver, Copenhagen Business School

18/09: Udenrigspolitik: Europa og verden. Thomas Wegener Friis, lektor i historie, Syddansk Universitet, og visiting professor, Europa-Universität Flensburg

25/09: Det dansk-tyske forhold i grænseregionen. Martin Klatt, senior researcher, European Centre for Minority Issues

2322-034

Rundt om Japan

TID: 4/9, 6 mandage, kl. 17.30-19.15

PRIS: 795 kr., studerende 395 kr.

Japan er en unik rejsedestination – både i virkeligheden og i tanken. Det er både fremmedartet og fascinerende. Gennem seks forelæsninger går vi helt tæt på Japan. Hvilken historie har formet landet? Hvilken rolle spiller religion i Japan? Og hvad kendetegner japansk kunst og arkitektur? Vi skal også introduceres til japanske filmperler og blive klogere på forfatteren Haruki Murakamis magiske universer.

04/09: Japans historie: kejsere, samuraier, krig og fred.

Annette Skovsted Hansen, lektor i japanstudier og historie, Aarhus Universitet

11/09: Japansk arkitektur og rumopfattelse. Anders Brix, arkitekt og tidl. professor ved Kunstakademiets Arkitektskole

18/09: Et indblik i japansk kunst og udvekslingen med Vesten efter 1854. Malene Wagner, MA, i kunsthistorie, Tigertanuki.com

25/09: Japansk filmkunst. Rasmus Brendstrup, cand.mag. i moderne kultur og kulturformidling og programredaktør, Cinemateket

02/10: Murakamis Japan. Anne Valbjørn Odgaard, cand.mag. i litteraturhistorie og religionsvidenskab

09/10: Religion i Japan. Jørn Borup, lektor i religionsvidenskab, Aarhus Universitet

2322-218

Store sociologer

TID: 4/9, 6 mandage, kl. 17.30-19.15

PRIS: 795 kr., studerende 395 kr.

Hvordan kommer magt til udtryk i det moderne samfund? Hvad forstår vi ved begrebet normalitet? Og hvorfor føler vi danskere os særligt stolte, når herrelandsholdet klarer sig godt til EM? Svaret skal findes i sociologien, som stræber efter at afdække de mange aspekter af menneskelig social adfærd. Individ, gruppe, organisation og samfund. Sociologien rummer nøglen til at undersøge og tydeliggøre de førnævnte spørgsmål – samt utroligt mange andre. Få indblik i centrale sociologiske problemstillinger og ikke mindst de bærende teorier bag.

04/09: Pierre Bourdieu. Lisanne Wilken, lektor i europastudier, Aarhus Universitet

11/09: Michel Foucault. Jens Erik Kristensen, lektor i pædagogik og idéhistorie, Aarhus Universitet

18/09: Jürgen Habermas. Heine Andersen, professor emeritus i sociologi, Københavns Universitet

25/09: Niklas Luhmann. Lars Qvortrup, professor i uddannelsesvidenskab ved DPU, Aarhus Universitet

02/10: Axel Honneth. Simon Laumann Jørgensen, lektor i statskundskab, Aalborg Universitet

09/10: Zygmunt Bauman. Poul Poder, lektor i sociologi, Københavns Universitet

2322-016

Ekspertter og prognoser – brug og misbrug af videnskab

TID: 5/9, 5 tirsdage, kl. 17.15-19.00
PRIS: 695 kr., studerende 350 kr.

Et vigtigt formål med videnskab er at kunne forudsige fremtiden for derigennem at skabe det bedst mulige beslutningsgrundlag for at afværge eller fremme en bestemt udvikling. Problemet er, at fremtiden er ukendt, og at viden om fremtiden altid vil være behæftet med betydelig usikkerhed. Prognoser er metoder til at skaffe kvalificeret viden om fremtiden. Ekspertterne må gøre en række antagelser på baggrund af den eksisterende viden, der altid rummer usikkerheder. Derfor vil subjektive og politiske hensyn let kunne øve indflydelse på prognoserne og dermed påvirke eksperternes rådgivning. Dette spændingsfelt vil blive udfoldet og eksemplificeret gennem forelæsningserne.

05/09: Prognoser og eksperttråd: videnskab og/eller ideologi?

Heine Andersen, professor emeritus i sociologi, Københavns Universitet

12/09: Samfundøkonomiske modeller: hvor sikre er de?

Jesper Jespersen, dr.scient.adm., og professor emeritus i økonomi, Roskilde Universitet

19/09: Sundhed og pandemier: mønstre, dødelighed og prognoser.

Lone Simonsen, professor i folkesundhedsvidenskab og leder af PandemiX Center, Roskilde Universitet

26/09: Natur og klima: eksperter og deres prognoser.

Lars Josephsen, cand.scient., master of public policy

03/10: Prognoser og eksperttråd: eksperter, embedsværk og politikere.

Ludvig Goldschmidt, ph.d. og cand.mag. i idéhistorie

2322-026

Alt hvad du bør vide om samfundet

TID: 6/9, 6 onsdage, kl. 17.15-19.00
PRIS: 795 kr., studerende 395 kr.

Vil du vide mere om, hvordan samfundet ser ud i dag, og hvordan det vil udvikle sig i fremtiden? Hør om Danmarks økonomi, velfærdssystem, parlamentariske system, retsvæsen, sikkerhedspolitik og meget mere. Disse elementer vil blive set i perspektiv af fortiden, ligesom vi vil skue ud i fremtiden. Mød centrale danske samfundsforskere, og bliv klædt på til at deltage i samfundsdebatten.

06/09: Danmarks moderne statshistorie.

Claus Møller Jørgensen, lektor i historie, Aarhus Universitet

13/09: Danmarks parlamentariske system.

Palle Svensson, professor emeritus i statskundskab, Aarhus Universitet

20/09: Dansk retsvæsen.

Nicolaj Sivan Holst, lektor i jura, Aarhus Universitet

27/09: Danmarks sikkerhedspolitik.

Peter Viggo Jakobsen, lektor i forsvars- og sikkerhedspolitik, Forsvarsakademiet, og professor, Center for War Studies, Syddansk Universitet

04/10: Samfundøkonomi.

Jesper Jespersen, dr.scient.adm. og professor emeritus i økonomi, Roskilde Universitet

11/10: Velfærdsstaten.

Jørgen Goul Andersen, professor i statskundskab, Aalborg Universitet

2322-017

Sprogdetektiv – når sproget fælder mordere og terrorister

TID: 30/9, 1 lørdag, kl. 11.00-15.00
PRIS: 350 kr., studerende 195 kr.

UNDERVISER: Mads Christiansen, lektor i sprog, Aalborg Universitet

Kan man fange mordere og terrorister ved hjælp af sproglige analyser? Ja, er det korte svar, og derfor anvender FBI ofte sprogligt materiale i sin efterforskning, bl.a. e-mails og sms'er. For ingen mennesker skriver eller taler helt ens, og derfor kan sproget give et værdifuldt fingerpeg om, hvem der står bag fx et anonymt trusselsbrev. Dagen giver en introduktion til sprogligt bevismateriale i efterforskning og retssager. Der gives løbende eksempler på danske og udenlandske sager, hvor sproget har bidraget til at fælde gerningsmanden.

2322-021

En ny verdensorden?

TID: 23/10, 7 mandage, kl. 17.30-19.15
PRIS: 895 kr., studerende 450 kr.

USA og Vesten har domineret verdensordenen i årtier, nogle vil sige århundreder. Men i dag gør stormagter i andre områder af verden sig i stigende grad gældende. Og de globale udfordringer hober sig op. Humanitære kriser, buldrende inflation, tiltagende klimaforandringer og hærgende pandemier. For blot at nævne et par stykker. Hvordan vil forholdet mellem stormagterne udvikle sig? Vil de kunne møde tidens store prøvelser? Hvilke værdier vil præge den internationale politik? Og hvilke former for konflikter og krige står vi overfor i de kommende år? Er vi på vej mod en ny verdensorden?

23/10: USA.

Rasmus Sinding Søndergaard, seniorforsker, Dansk Institut for Internationale Studier

30/10: Afrika.

Anne Mette Kjær, professor i statskundskab, Aarhus Universitet

06/11: Arktis.

Camilla Tenna Nørup Sørensen, lektor, Institut for Strategi, Forsvarsakademiet

13/11: Latinamerika.

Carlos Salas Lind, ekstern lektor i international politik og økonomi, Copenhagen Business School

20/11: EU.

Rasmus Nørlem Sørensen, chefanalytiker, Demokrati i Europa – Oplysningsforbundet (DEO)

27/11: Mellemøsten.

Helle Lykke Nielsen, lektor i mellemøststudier, Syddansk Universitet

04/12: Asien.

Camilla Tenna Nørup Sørensen, lektor, Institut for Strategi, Forsvarsakademiet

UDVID FORELÆSNINGSOPLEVELSEN

Snup en bid mad i kantinen

2322-146

Rusland under Putin

TID: 24/10, 8 tirsdage, kl. 19.45-21.30
PRIS: 995 kr., studerende 495 kr.

"Der er et før og efter 24. februar 2022!" Dette fyndord om Putins tragiske overfald på Ukraine, og hvad heraf fulgte for Ukraine og Rusland selv, sætter rammen for denne forelæsningsrække. Hvad ledte op til invasionen? Og hvad vil konsekvenserne være for Rusland og international politik? Hvad betyder krigen for det store antal russere bosat uden for Ruslands grænser? Og for den digitale hybridkrig, som Rusland allerede har ført over for udlandet igennem en årrække? Ligger en del af forklaringen i den russiske selvforståelse? Vær med, når fagfolkene dissekterer Rusland under Putin.

- 24/10: Russisk selvforståelse: Fra Peter den Store til Putin.** Torben Heuer, lektor i russisk sprog, kultur og samfundsforhold
- 31/10: Putin og russiske folkefæller i det nære udland.** Jonas Gejl Kaas, adjunkt i statskundskab, Aarhus Universitet
- 07/11: Russisk militarisme.** Flemming Splidsboel Hansen, seniorforsker, Dansk Institut for Internationale Studier
- 14/11: Ukrainekrigen og det sikkerhedspolitiske paradigmeskift i Europa.** Mette Skak, lektor i statskundskab, Aarhus Universitet
- 21/11: Rusland i Mellemøsten.** Carsten Jensen, ph.d. i statskundskab
- 28/11: Putins greb om magten: udfordringerne indadtil.** Flemming Splidsboel Hansen, seniorforsker, Dansk Institut for Internationale Studier
- 05/12: Medier og censur i Rusland.** Birgitte Beck Pristed, lektor i russisk kultur, Aarhus Universitet
- 12/12: Nedstigende magt. Putin-Ruslands økonomiske svækkelse.** Peter Toft, ph.d. i statskundskab og deputy director i country risk, Danmarks Eksportkredit

2322-255

Danmarks fremtid

TID: 24/10, 6 tirsdage, kl. 17.30-19.15
PRIS: 795 kr., studerende 395 kr.

Pandemi, krig, klimaforandringer og tårnhøj inflation. Det er blot nogle af de store aktuelle udfordringer, som vi skal navigere i for at sikre et godt udgangspunkt for de kommende generationer. Hvordan når vi vores klimamålsætninger? Hvad skal der til for at få økonomien på ret kurs igen? Og hvilke konsekvenser har krigen i Ukraine for dansk sikkerhedspolitik? Seks af landets største eksperter peger på nogle af de vigtigste dagsordener, der kommer til at præge fremtidens Danmark.

- 24/10: Demokrati.** Peter Munk Christiansen, professor i statskundskab, Aarhus Universitet
- 31/10: Økonomi.** Carl-Johan Lars Dalgaard, professor i økonomi og formand for Det Økonomiske Råd, Københavns Universitet
- 07/11: Sundhed.** Kjeld Møller Pedersen, professor i sundhedsøkonomi- og politik, Syddansk Universitet
- 14/11: Klima.** Jørgen Elmeskov, fhv. rigsstatistiker og medlem af Klimarådet
- 21/11: Udlændingepolitik og integration.** Liv Bjerre, adjunkt i statskundskab, Aarhus Universitet
- 28/11: Sikkerhedspolitik.** Peter Viggo Jakobsen, lektor i forsvars- og sikkerhedspolitik, Forsvarsakademiet og professor, Center for War Studies, Syddansk Universitet

2322-014

Store økonomer

TID: 25/10, 6 onsdage, kl. 17.15-19.00
PRIS: 795 kr., studerende 395 kr.

Hvad bestemmer, hvem vi i dag vurderer som store økonomiske tænkere? Herom er der naturligvis ikke enighed: og man må erkende, at vurderingen skifter med tidsånden. Både Adam Smith, Karl Marx og John M. Keynes har haft deres op- og nedture: men de står dog stadig. Men hvad med de nyere økonomer? Vi stiller først skarpt på fyrtårnene: Adam Smith, der grundlagde den økonomiske videnskab og advokerede for det frie marked; Karl Marx, der udfordrede de liberale 'vulgær-økonomer', og Keynes, der påviste nødvendigheden af at føre en aktiv økonomisk politik. Afslutningsvis præsenteres de aktuelt dominerende neoliberale 'mainstream'-økonomer og de nye velfærdsøkonomer og økologiske økonomer.

- 25/10: Introduktion til de samfundsøkonomiske og politiske fyrtårne.** Jesper Jespersen, dr.scient.adm., professor emeritus i økonomi, Roskilde Universitet
- 01/11: Adam Smith.** Otto Brøns-Petersen, analysechef, CEPOS
- 08/11: Karl Marx.** Rune Møller Stahl, ph.d.-studerende i statskundskab, Københavns Universitet
- 15/11: John Maynard Keynes.** Jesper Jespersen, dr.scient.adm., professor emeritus i økonomi, Roskilde Universitet
- 22/11: De neo-liberale økonomer (Friedrich Hayek, Milton Friedman, Gregory Mankiw).** Jesper Jespersen, dr.scient.adm., professor emeritus i økonomi, Roskilde Universitet
- 29/11: De 'kritiske' økonomer (Thomas Piketty, Tim Jackson, Kate Raworth).** Jesper Jespersen, dr.scient.adm., professor emeritus i økonomi, Roskilde Universitet

Gå på Folkeuniversitetet
i dagtimerne

2322-015

Mellemøsten – aktuelle udfordringer og perspektiver

— **TID:** 25/10, 8 onsdage, kl. 17.30-19.15
PRIS: 995 kr., studerende 495 kr.

Mellemøsten er i krise. 1990'ernes fredsproces og Det Arabiske Forår i 2011 er historie. Regionen er splittet og præget af mangfoldige problemer: forstærkede autoritære tendenser i mange af staterne, svage alliancer uden for regionen, dramatisk vandmangel, interne konflikter, voldelige religiøse bevægelser, sekteriske modsætninger og enorme flygtningestrømme. Hvilke udfordringer er de mest centrale, og hvad synes at være perspektiverne for denne kriseramte region? Forelæsningsrækken kaster lys over Mellemøsten og inviterer dig til at blive klogere på Europas nærområde mod syd og sydøst og kaster desuden også et blik på regionens umiddelbare naboer mod øst, hvor Taleban-bevægelsen igen rører på sig.

- 25/10: Oprør og alliancer - Mellemøsten efter det arabiske forår.** Lars Erslev Andersen, seniorforsker, Dansk Institut for Internationale Studier
- 01/11: Europas forhold til Nordafrika og Mellemøsten.** Peter Seeberg, lektor emeritus i mellemøststudier, Syddansk Universitet
- 08/11: Vandmangel og klimakrise.** Martin Hvidt, lektor i mellemøststudier, Syddansk Universitet
- 15/11: Mellemøsten og Tyrkiet – aktuelle udfordringer.** Dietrich Jung, professor i historie, Syddansk Universitet
- 22/11: Den iranske indflydelse i Mellemøsten.** Claus Valling Pedersen, lektor i persisk, Københavns Universitet
- 29/11: Taleban-bevægelserne i Afghanistan og Pakistan – og hvilken rolle spiller religion?** Mona Kanwal Sheikh, post-doc i international sikkerhed, DIIS
- 06/12: Rivaliseringen mellem Iran og Saudi Arabien – konsekvenser i Mellemøstens svage stater.** Maria-Louise Clausen, seniorforsker, Dansk Institut for Internationale Studier
- 13/12: Migrationskrise og flygtninge i Mellemøsten.** Peter Seeberg, lektor emeritus i mellemøststudier, Syddansk Universitet

2322-071

USA bag facaden

— **TID:** 26/10, 7 torsdage, kl. 17.30-19.15
PRIS: 895 kr., studerende 450 kr.

Billederne fra stormen på Kongressen sidder stadig på nethinden. Punktummet for Trumps tid ved roret var dramatisk og blev et billede på splittelsen i det amerikanske samfund. Og udfordringerne står i kø for præsident Biden i den sidste del af valgperioden. Økonomien er bl.a. hårdt presset af inflationen og krisen på energimarkedet. De racerelaterede konflikter fortsætter. Krigen i Ukraine har skabt nye udenrigspolitiske udfordringer. Og principielle emner såsom abortlovgivningen bliver taget op i en højesteret, der er tippet til republikanernes fordel. Fortsæt selv listen. En række af landets førende eksperter går bag facaden og stiller skarpt på det amerikanske samfund.

- 26/10: Hvad er Biden lykkedes med?** Niels Bjerre-Poulsen, lektor i historie, Syddansk Universitet
- 02/11: Det splittede USA.** Mette Nøhr Claushøj, ekstern lektor i amerikansk politik, Københavns Universitet
- 09/11: Retssystemet – en politisk kampplads.** Jørgen Albæk Jensen, professor i forfatningsret, Aarhus Universitet
- 16/11: Den amerikanske kamp om klima, teknologi og demokrati.** Vibeke Schou Tjalve, seniorforsker, Dansk Institut for Internationale Studier
- 23/11: De racerelaterede konflikter.** Jørn Brøndal, professor og leder af Center for Amerikanske Studier, Syddansk Universitet
- 30/11: Amerikansk udenrigspolitik i en ny verdensorden.** Jakob Sinding Skøtt, ph.d. i statskundskab og lektor i samfundsfag, Nyborg Gymnasium
- 07/12: Er USA's økonomi i krise?** Jens Lædefoged Mortensen, lektor i statskundskab, Københavns Universitet

2322-029

Demokratiets krise og den nye konservatisme

— **TID:** 26/10, 8 torsdage, kl. 19.30-21.15
PRIS: 995 kr., studerende 495 kr.

Vores demokratier gennemlever en midtlivs-krise, hvor de har mistet orienteringen og ser ud til at falde fra hinanden. Vi ser en fortsat politisk krise i Storbritannien, der går tilbage til Brexit-afstemningen, vedvarende højrenationale tendenser i Tyskland og stærkt konservative partier i Polen og Ungarn. Populistiske slagord og nationalisme gør sig markant gældende hos Putin i Rusland og i den republikanske bevægelse i USA, mens der i bl.a. Tyrkiet og Mellemøsten ses forstærkede autokratiske tendenser. Forelæsningsrækken vil belyse aktuelle udtryk for denne udvikling i otte forelæsninger, der med fælles udgangspunkt diskuterer forskellige udtryk for demokratiets aktuelle krise.

- 26/10: Demokratiets aktuelle kriser. Et overblik.** Peter Seeberg, lektor emeritus i mellemøststudier, Syddansk Universitet
- 02/11: Autokratiske tendenser på Balkan.** Zlatko Jovanovic, ph.d. i historie, seniorprojektleder og analytiker, DEO
- 09/11: Kommet for at blive? Demokratiske krisetegn i Storbritannien efter Brexit.** Casper Sylvest, lektor i historie, Syddansk Universitet
- 16/11: Tyskland: stabilitetens hjemland under pres fra højre?** Thomas Wegener Friis, lektor i historie, Syddansk Universitet og visiting professor, Europa-Universität Flensburg
- 23/11: Antidemokratiske tendenser i Visegrád-landene.** Peter Bugge, lektor i centraleuropastudier, Aarhus Universitet
- 30/11: Det splittede USA.** Niels Bjerre-Poulsen, lektor i historie, Syddansk Universitet
- 07/12: Nykonservatisme og nationalisme i Putins Rusland.** Erik Kulavig, lektor emeritus i historie, Syddansk Universitet
- 14/12: Forstærkede autokratiske tendenser i Tyrkiet og Mellemøsten.** Peter Seeberg, lektor emeritus i mellemøststudier, Syddansk Universitet

2322-024

Iran

TID: 11/11, 1 lørdag, kl. 10.00-16.00

PRIS: 495 kr., studerende 250 kr.

UNDERVERISER: Bjarke Vestesen, journalist, Fyens Stiftstidende

Opdag et land, der hele tiden har verdens bevågenhed. Vi hører til stadighed om atomkraften, om Irans forhold til Vesten og de arabiske nabolande. Landet har været hårdt ramt af sanktioner og haft svært ved at håndtere coronapandemien, så den menige iraner er blevet fattigere og mere forarmet end nogensinde. Hvordan har landet udviklet sig siden den iranske revolution i 1979? Hvad er den aktuelle politiske situation, og hvilken plads har Iran i den geopolitiske dagsorden? Hvordan ser det ud med menneskerettighederne i landet? Og hvordan er det lige med kvinders stilling i det islamiske land? Efter forelæsningerne kan du høre mere om rejser til Iran med rejsebureauet Viktors Farmor. Se mere side 17 og 67.

2322-013

Sproget får det glatte lagen! Faste vendinger i forandring

TID: 12/11, 1 søndag, kl. 10.00-14.00

PRIS: 350 kr., studerende 195 kr.

UNDERVERISER: Michael Ejstrup, sprogforsker, forfatter og projektleder

Amalie fra Paradise Hotel gør det meget. Journalister og politikere gør det en del, og selv den ikke helt unge generation gør det indimellem. Vi ændrer konstant en lille smule på de faste vendinger. Nogle mere bevidst end andre. Vi skal se på danskeres kultur i forandring og på, hvordan vi hele tiden sikrer, at ordsprog og talemåder passer til den tid, vi skal bruge dem i. Vi skal se på tekst- og billedeksempler med både talesprogets og skriftsprogets spidsfindigheder. Alle kan finde eksempler, der enten styrker smilenes størrelse eller får mavesyren til at skumme. "Verden er af lava". Eller hvad siger du?

2322-219

Fra Jugoslavien til Vestbalkan

TID: 22/11, 3 onsdage, kl. 19.45-21.30

PRIS: 495 kr., studerende 250 kr.

UNDERVERISER: Zlatko Jovanovic, ph.d. i historie, seniorprojektleder og analytiker, DEO

Få historien om Jugoslavien fra 1980'erne og frem til i dag. Forelæsningsrækken sætter fokus på både årsagerne til og konsekvenserne af landets sammenbrud og ser på de aktuelle udfordringer i dets efterfølgertater. Vi starter i 1980'erne, hvor det multietniske Jugoslavien gik igennem en økonomisk, social og politisk krise. Dernæst gennemgår vi krigene i 1990'erne og start 2000'erne og ser på deres økonomiske, sociale og politiske konsekvenser, og vi retter samtidigt blikket mod opbygning af nye nationalstater og de problemer, denne proces skabte i hver af de syv nye stater. Vi dykker afslutningsvis ned i de aktuelle udfordringer i landene og ser på bl.a. deres nuværende forhold til hinanden og mulighed for EU-medlemskab.

22/11: Jugoslaviens sammenbrud

29/11: Nationsbygning i de tidligere jugoslaviske lande

06/12: På vej mod EU?

2322-011

Drab i Danmark

TID: 25/11, 1 lørdag, kl. 10.00-16.00

PRIS: 495 kr., studerende 250 kr.

Drab fascinerer os. Vi stifter bekendtskab med mordere og deres ofre overalt – i film, bøger, true crime-podcasts og ikke mindst i nyhederne, hvor virkelighedens forbrydelser præsenteres for os dagligt. Men hvor godt kender vi egentlig til behandlingen af denne uhyggelige forbrydelse – drabet – som ulukkeligvis bliver begået hver evig eneste dag mange steder i verden? Eksperterne stiller skarpt på en hverdag med lægelige undersøgelser af drabs ofre og gerningsmænd og på straffesagen, som naturligt følger en drabsforbrydelse. De procedurer, der i dag kendetegner et drab og den efterfølgende drabssag, har set meget forskellige ud gennem historien. Bliv klogere på, hvordan drabet som forbrydelse håndteres inden for retsmedicin, jura og i et historisk perspektiv.

10.00: Retsmedicineren og drab. Asser

Hedegård Thomsen, ph.d. og speciallæge i retsmedicin, Aarhus Universitet

12.30: Straffesagen. Nicolaj Sivan Holst, lektor i jura, Aarhus Universitet

14.30: Hvem gjorde det og hvorfor? Drab i et historisk perspektiv. Frederik Strand, museumsleder, Politimuseet

Retsmediciner Asser Hedegård Thomsen fortæller om drab i Danmark. Se side 16.

Opdag verden

Eventyrrejse i Marokko

12 dages eventyr i Marokko. Magisk stemning, bazarer og Yves Saint Laurents have i Marrakesh. Vi bor på stemningsfuld riad tæt på den livlige Djema El Fna-plads. Labyrintiske gader og frokost i gammelt palads i Fez. Rundtur i legendariske Casablanca og hovedstaden Rabat. Vi overnatter ved en sø i skøn natur og møder berberkulturen. Til sidst en fridag i Marrakesh. Max 16 deltagere.

12 dage halvpension · 12.990 kr.

8. februar · 14. marts · 20. marts · 11. okt · 18. okt.

Jordans højdepunkter

På opdagelse i Mellemøstens skatkammer. Sagnomspundne Petra blev hugget ud af klipperne for 2000 år siden – vi sætter to dage af til at udforske det fantastiske sted. Jerash har templer, teatre og mosaikker fra romersk tid. Vi ser borge i ørkenen øst for Amman. Fra Nebo-bjerget skuer vi ud over det forjættede land. Og vi er på ørkensafari i Wadi Rum og kan flyde i Det Døde Havs salte vand.

8 dage halvpension · fra 11.990 kr.

19. feb · 5. mar · 26. mar · 2. apr · 9. apr · 23. apr m.fl.

På sporet af Egypten

En rejse gennem Egyptens rige historie. På rejsen ser vi Tut Ank Amons fantastiske skat. Vi opdager kontrasten mellem det moderne, travle Cairo og det smukke og landlige Luxor, hvor man fortsat pløjer markerne med okser – præcis som man kan se det på billederne i de gamle grave. Vi skal også til Aswan, hvor vi sejler rundt om granitøerne i felukka.

13 dage · halvpension · max 17 deltagere · 18.990 kr.

19. til 31. marts · 23. april til 5. maj

Jordan og Israel

Spændende kombination af to nabolande. I Jordan har vi god tid til at opleve verdensvidunderet Petra. Wadi Rum ørkenen er en særlig stor oplevelse, og borgen Ajlun, bygget til forsvar mod korsridderne, er en lille perle. De bibelske steder ligger tæt på ruten: Jerusalem, Bethlehem, Nazareth, Genesareth sø. Vi besøger også Masadaklippen, hvor jøderne holdt stand i 3 år.

12 dage · halvpension · fra 19.990 kr.

25. jan · 15. feb · 1. mar · 20. mar 9. apr · 23. apr · 3. maj m.fl.

Viktors Farmor har danmarks største udbud af rejser i Mellemøsten:

Marrakesh og ørkenbyerne

**11 dage · 13.990 kr.
2. april · 12. oktober**

Jordan rundrejse

**12 dage fra 17.490 kr.
12. marts · 19. marts**

Israel rundrejse

**12 dage · fra 20.490 kr.
12. februar · 19. marts**

Kontrasternes Israel

**12 dage · 19.990 kr.
30. april · 14. maj**

Mindre grupper
Danske rejseledere

Viktors Farmor
WORLDWIDE EXPEDITIONS

86 22 71 81
www.viktorsfarmor.dk

Arbejdsliv, ledelse & kommunikation

2312-004

Skriv professionelt

— **TID:** 16/1, 5 mandage, kl. 17.15-19.00
PRIS: 795 kr., studerende 395 kr.

Arbejder du med skriftlig kommunikation i erhvervsmæssig eller frivillig sammenhæng – eller vil du bare gerne blive bedre til at skrive professionelt? Stort set alle virksomheder og organisationer arbejder med skriftlig kommunikation, og mange steder er der ansat kommunikationsmedarbejdere til at løse opgaverne – opgaver, der varierer fra organisation til organisation, men som også på mange måder ligner hinanden. Fem forelæsere sætter fokus på, hvordan du driver den gode idé frem, hvordan du får gode skrivevaner, og hvordan du gør din tekst både levende, skarp og relevant for din modtager. Få indblik i, hvordan du får dit budskab igennem – fra retskrivning til brugen af argumentationsteknikker.

- 16/01: Konkretiser din idé.** Annette Hoffskov, ekstern lektor i retorik og kommunikation, Copenhagen Business School og Aalborg Universitet Copenhagen
- 23/01: Få gode skrivevaner – skriv gode tekster.** Mikkel Hvid, journalist, cand.mag. i dansk
- 30/01: Skriv fejlfrit.** Richard Madsen, adjunkt i anvendt lingvistik, Aalborg Universitet
- 06/02: Skriv velargumenteret.** Simone Brendstrup Søndergaard, udviklingskonsulent og cand.mag. i retorik
- 13/02: Skriv til websites.** Nanna Friis, forfatter, cand.mag. i dansk, Friis Kommunikation

2312-027

Positiv psykologi i ledelse

— **TID:** 16/1, 6 mandage, kl. 17.30-19.15
PRIS: 895 kr., studerende 450 kr.

Inden for den positive psykologi stiller man spørgsmålet: Hvad gør livet værd at leve? Hvad er det, der får os til at trives som individer og i fællesskaber? Det er givet, at vi må stille de samme typer af spørgsmål i en arbejdslivssammenhæng. Hvad er det, der giver arbejdslivet mening? Hvordan kan jeg trives som individ og i fællesskaber på min arbejdsplads? Trivsel giver mentalt overskud, og det kan mærkes i en arbejdsammenhæng, hvor trivsel spiller en vigtig rolle for udviklingen af robuste medarbejdere og arbejdsfællesskaber. Bliv klogere på positiv psykologi i ledelse.

- 16/01: Positiv psykologi og motivation.** Nina Tange, cand.scient.soc. og specialkonsulent, DPU, Aarhus Universitet
- 23/01: Udvikling af en robust kultur på arbejdspladsen.** Ida Rahbek-Hertz, cand.mag. i psykologi og kommunikation og director, Center for Mental Robusthed
- 30/01: Kollektiv stress og kollektiv coping.** Janne Skakon, ekstern lektor i organisationspsykologi, Københavns Universitet
- 06/02: Styrkebaseret ledelse.** Jesper Schack Clausen, styrkebaseret underviser og positiv psykologisk coach, Styrkeleder.dk
- 13/02: Kreativitet, humor og innovation på arbejdspladsen.** Martin Einfeldt, master i positiv psykologi, kommunikationsrådgiver og forfatter
- 20/02: Mindfulness og stresshåndtering.** Jesper Dahlgaard, docent og forskningsleder i Program for Krop og Mental Sundhed ved Forskningscenter for Sundhed og Velfærdsteknologi, VIA UC og lektor ved Institut for Klinisk Medicin, Aarhus Universitet

2312-031

Hjernen i arbejdslivet

— **TID:** 19/1, 5 torsdage, kl. 17.30-19.15
PRIS: 795 kr., studerende 395 kr.

Hjernen ser måske ikke ud af meget, og den udgør kun lidt mere end et kilo af vores samlede kropsvægt, men samtidig er den også vores mest komplekse organ. Hjernen hjælper os med at skabe mening og lagre viden. Den er konstant på arbejde, både når vi daser og dovner, og når vi skal være kreative, fokuserede eller løse problemer. Hjernen er dermed afgørende for vores præstationer i arbejdslivet, og i hjerneboksen finder man bl.a. svaret på, hvorfor nogle mennesker er bedre til multitasking end andre. Forstå din hjerne bedre, lær, hvordan du øger din koncentrationsevne og kreativitet, og hør, hvad der sker, når hjernen kommer på overarbejde. Alt sammen i selskab med fem skarpe hjerneforskere.

- 19/01: Hjernen og dens arbejde.** Ole Lauridsen, lektor emeritus i undervisning og læring, Aarhus Universitet
- 26/01: Hjernen i et læringsperspektiv: Den unge og den aldrende hjerne.** Ole Lauridsen, lektor emeritus i undervisning og læring, Aarhus Universitet
- 02/02: Hjernen på overarbejde.** Claus Fischer, privatpraktiserende speciallæge i psykiatri
- 09/02: Hjernen og kreativitet.** Peter Thybo, forfatter, master i læreprocesser, P.D. alm.pæd., fysioterapeut og certificeret specialist i Arbejdsliv
- 16/02: Koncentration og hukommelse i arbejdslivet.** Troels Wesenberg Kjær, forfatter, hjerneforsker, professor, Københavns Universitet, og specialeansvarlig overlæge, Sjællands Universitetshospital

2312-385

Flow effektive organisationer – gentænkning af ledelse, organisering og styring

— **TID:** 24/1, 4 tirsdage, kl. 17.30-19.15
PRIS: 695 kr., studerende 350 kr.

I moderne organisationer står vi over for den udfordring at skulle tilgodese både hastighed, kvalitet, innovation, kundetilfredshed og medarbejdertrivsel på en gang, samtidig med at de opgaver, vi skal finde løsninger på, ofte både er komplekse og tidskritiske. Denne udfordring kan vi ikke håndtere med mere traditionelle ledelsesformer og styringsteknologier. I stedet er vi nødt til at finde nye måder at lede, samarbejde og styre på, som tillader os at favne det komplekse, samtidig med at vi møder vores aftageres forventninger om rettidighed og kvalitet i værdiskabelsen. Særligt bliver det afgørende at kunne træde ind i et lederskab, der engagerer mennesker og styrker selvorganisering og samarbejde på tværs af fagligheder og kontekster. Med denne foredragsrække vil du blive introduceret til grundtænkning, erfaringer og praktikker fra ledelse i kompleksitet, agile og lean, der har vist sig at være aldeles effektive i arbejdet med at gentænke ledelse, organisering og styring.

- 24/01: Bliv klog på flow – historier fra hverdagen.** Pia Petersen, partner og seniorkonsulent, Agil Procesforbedring
- 31/01: Gentænkning af det personlige lederskab.** Pia Petersen, partner og seniorkonsulent, Agil Procesforbedring
- 07/02: Gentænkning af det operationelle lederskab.** Ulrik H. Gade, seniorkonsulent, Agil Procesforbedring
- 14/02: Gentænkning af det strategiske lederskab.** Henrik Sternberg, partner og seniorkonsulent, Agil Procesforbedring

2312-253

Agil ledelse

— **TID:** 28/1, 1 lørdag, kl. 10.00-16.00
PRIS: 595 kr., studerende 295 kr.
UNDERVISER: Andrea Søndergaard Poulsen, ph.d.-studerende, Aarhus Universitet

Hvad vil det sige at lede agilt? Hvordan udvikler man agile ledelseskompetencer, der gør en i stand til at håndtere det uforudsete – og sikre høj performance og produktivitet i egen organisation? Til dette kursus går vi i dybden med spørgsmål som disse og stiller skarpt på, hvordan du kan arbejde med agile teams, kulturer og organisationer i din ledelsespraksis. Til kurset vil du blive præsenteret for forskellige aspekter af agil ledelse. Du vil i denne forbindelse få svar på spørgsmål såsom: Hvad er agil ledelse, og hvorfor bør du mestre denne ledelsesdisciplin i din praksis? Hvad skal der til for at opbygge et agilt mindset? Hvordan leder du et agilt team? Hvordan går du fra en nulfejls- eller performancekultur til en læringskultur i din organisation?

2312-242

Tredje generations coaching

— **TID:** 28/1, 1 lørdag, kl. 10.00-16.00
PRIS: 595 kr., studerende 295 kr.
UNDERVISER: Reinhard Stelter, professor i coaching- og sportspsykologi, Københavns Universitet

Coaching er blevet et betydningsfuldt redskab i hverdagen, fordi samfundet hele tiden stiller nye krav til kompetenceudvikling, læring, ledelse samt team- og organisationsudvikling. Vi dykker ned i coaching og coachingspsykologiens verden og beskæftiger os med aktuell samfunds forskning, nye læringsteorier og diskussioner om det personlige lederskab. Lær, hvordan du kan være med til at udvikle værdiorienterede samtaler, der skaber ny viden, refleksioner og perspektiver. Og bliv klogere på, hvordan du finder kernen i motivationen hos den enkelte, i teamet eller organisationen ved at udvikle en ny dialogkultur.

FÅ VIDEN LIGE IND I ØRNERNE

Lyt til 'Kraniebrud' og
'Vildspor' i RADIO4

Lektor Ole Lauridsen er optaget af vores hjerne – hvordan den lærer, er kreativ, holdes i gang, holder pause, og hvad den betyder for vores livskvalitet. Se bl.a. side 19, 23 og 25.

2312-077

Selvbestemmelses-teorien: Motivation og psykologiske behov

— **TID:** 7/2, 4 tirsdage, kl. 17:15-19:00
PRIS: 695 kr., studerende 350 kr.
UNDERVISER: Ib Ravn, lektor i organisatoriske vidensprocesser, Aarhus Universitet

Hvorfor er det en dårlig idé at motivere folk med stok og gulerod, belønninger og guldstjerner? Fordi det typisk hæmmer oplevelsen af, at en opgave kan være sjov, interessant eller spændende i sig selv. Man kan i stedet være opmærksom på de tre almenmenneskelige behov for autonomi (valgfrihed, ejerskab, autenticitet), kompetence (mestring) og samhørighed (fællesskab og kærlighed). Tilgodeses de, trives mennesker og motiveres dermed til at gøre det fornødne. Forskere har dokumenteret, at når menneskers psykologiske behov dækkes, oplever de livsudfoldelse og opblomstring. Der er betydelige konsekvenser for forældreskab, skolegang, arbejdsliv, psykisk lidelse, mindfulness, emotionshåndtering og politisk-økonomiske forhold.

2312-078

Mødefacilitering

— **TID:** 26/2, 1 søndag, kl. 10.00-16.00
PRIS: 595 kr., studerende 295 kr.
UNDERVISER: Ib Ravn, lektor i organisatoriske vidensprocesser, Aarhus Universitet

Hvordan får man møder, der er værdiskabende, effektive, involverende, muntre, korte og fåtallige? Det gør man ved at facilitere dem. Det vil sige styre deres form stramt og venligt, så indholdet og formålet fremmes bedst muligt. Facilitering er en form for myndig og inkluderende mødeledelse, der næsten umærkeligt bringer det bedste frem i mødedeltagerne, så gruppen sammen når det hele på den aftalte tid, og alle har været på og er glade. Dagen introducerer en række redskaber til mødefacilitering, og deltagerne afprøver dem i mindre, faciliterede grupper og henvender sig til alle med mødeansvar.

2312-254

Kunsten at dvæle i dialogen

— **TID:** 4/3, 1 lørdag, kl. 10.00-16.00
PRIS: 595 kr., studerende 295 kr.
UNDERVISER: Reinhard Stelter, professor i coaching- og sportspsykologi, Københavns Universitet

Hvad kendetegner den bæredygtige og meningsfulde samtale, der giver værdi for samtaleparterne? Ikke alle samtaler og dialogtyper er hjælpsomme og nyttige for den enkelte person. Det er vigtigt at forstå såvel den sociale som den organisatoriske ramme for samtalen for at kunne give den værdi og mening. Dialogen er med til at sikre os et holdepunkt og en integritet i vores måde at agere i verden på. Hvis vi dvæler i dialogen, åbner der sig nye muligheder for en grundlæggende forståelse af os selv og hinanden. Få input til at lytte til dig selv og den anden i dialogen, så du opnår en bæredygtig og meningsfuld samtale, som i sidste ende kan hjælpe dig til at finde dit etiske ståsted og egne personlige værdier.

2312-392

Leder uden kasket

TID: 5/3, 1 søndag, kl. 10.00-16.00
PRIS: 595 kr., studerende 295 kr.
UNDERVISER: Maibrith Kempa Jensen, ph.d. i ledelse og coach, WOHA

Mange fagligt stærke specialister har ledelsesfunktioner uden mandat. Her er det vigtigste redskab for at trives og lykkes dig selv, din personlige autoritet og gennemslagskraft. Men hvordan driver du mennesker, projekter, teams og arbejdsgrupper frem mod målet? Hvordan håndterer du krydspres, kollegaer, der ikke samarbejder optimalt, og konflikter, som du er en del af, når du ikke har den formelle ledelsesautoritet? Dagen introducerer en række konkrete værktøjer inden for relationsledelse, kommunikation og konflikthåndtering, der gør det muligt at navigere i et krydspres af forventninger. Kurset henvender sig til dig, der i det daglige udøver ledelse, typisk på grund af din faglighed og anciennitet, men som ikke har en formel ledertitel.

2312-028

Forhandling for vindere

TID: 6/3, 3 mandage, kl. 17.30-19.15
PRIS: 595 kr., studerende 295 kr.
UNDERVISER: Niels Hansen, studielektor i forhandlingsteknik, Aarhus Universitet

Vi forhandler alle hver dag og har gjort det, siden vi var små. Dengang forhandlede vi med vores forældre for at opnå noget. Som voksne forhandler vi med vores chef, kollegaer og øvrige samarbejdspartnere foruden vores børn, kæreste eller ægtefælle. Der er forskel på, om der skal forhandles om optagelse af et nyt EU-medlemsland, eller om emnet er rejsemålet for familiens kommende ferie, men når alt kommer til alt, er den centrale proces to forhandlere, der skal forhandle sig frem til en løsning, de begge synes, er god, eller i det mindste begge kan leve med. Hvor god man er til denne proces, afgør, hvor let man kommer gennem hverdagen, og hvor gode resultater man skaber. Få ny viden og inspiration til at vinde dine forhandlinger.

06/03: Forhandlingsstrategi og taktik

13/03: Kommunikationen som redskab

20/03: Forberedelse til forhandling

2312-422

Sådan får du en sund privatøkonomi

TID: 21/3, 1 tirsdag, kl. 17.30-19.15
PRIS: 350 kr., studerende 195 kr.
UNDERVISER: Desirée Ballegaard, cand.merc.aud., finansiell rådgiver og stifter af Boovot

I de tider vi lever i, med store udsving og mange usikre faktorer, der kan gøre hverdagslivet til en økonomisk udfordring, er det vigtigere end nogensinde at få lagt fundamentet for en sund økonomi og opnå værktøjerne til økonomisk frihed resten af livet. Uanset hvor i livet du befinder dig. Lær på en forståelig og overskuelig måde alt det, du ikke lærte i skolen eller fik med hjemmefra om økonomi. Du skal ikke vide alt for at styre din økonomi. Men det er vigtigt at vide det, som er nødvendigt, for at du kan stille de rigtige spørgsmål og tage de bedste beslutninger for dig og din økonomi. Derudover vil du få viden om, hvilke faktorer der skaber og styrer din privatøkonomi, og du vil blive bedre til at se de økonomiske muligheder og udfordringer og lære at udnytte dem til din fordel.

2312-255

Lær fra dig

TID: 25/3, 1 lørdag, kl. 10.00-16.00
PRIS: 595 kr., studerende 295 kr.
UNDERVISER: Christina Elisabeth Søgaard Jensen, lektor og digital læringskoordinator, Erhvervsakademi Aarhus

Skal du i gang med at undervise? Vil du vide, hvordan mennesker lærer? En ting er sikkert; du kan ikke bare fortælle, hvordan det hele hænger sammen. Du skal derimod tilrettelægge en proces, hvormed andre kan tilegne sig viden og færdigheder på egne præmisser. På denne workshop bliver du præsenteret for forskellige tilgange til læring, herunder dybdelæring, transformativ og problembaseret læring, og du får teknikker og greb til at udvikle dit eget undervisningsforløb. Du går fra dagen med en større bevidsthed om din egen rolle som faglig formidler og facilitator af andres læreprocesser, og du har forståelse for dine kursister eller studerendes behov.

2312-256

Konfliktkompetent

TID: 27/3, 1 mandag, kl. 17.15-19.00
PRIS: 350 kr., studerende 195 kr.
UNDERVISER: Timo Klindt Bohni, cand.psych. aut.

Konflikter er en uundgåelig bestanddel af arbejdslivet. At de også kan være nødvendige og til tider ligefrem værdiskabende, er måske mere overraskende. Uanset hvad er én ting sikkert: Evnen til at tackle konfliktfyldte situationer er en central del af både ledere og medarbejders værktøjskasse. De fleste mennesker forbinder konflikter med noget ubehageligt – vrede, trykket stemning, skænderier og ødelagte relationer. Men med de rette metoder og forholdemåder er der faktisk en god chance for at værdiforskelles og interesseudsættninger kan føre til nye erkendelser og bedre beslutninger. Det sidste kræver dog konfliktkompetente aktører – mennesker der formår at være uenige på en hensigtsmæssig måde. De færreste er konfliktkompetente af natur, men de fleste kan træne sig til at blive det, og ved hjælp af nogle enkelte greb opnå bedre relationer og resultater.

2312-030

Fokus – sådan skaber du gode arbejdsbetingelser for din hjerne

TID: 28/3, 1 tirsdag, kl. 17.15-19.00
PRIS: 350 kr., studerende 195 kr.
UNDERVISER: Trine Kolding, proceskonsulent og forfatter

Har du tankemylder, kæmper du med at koncentrere dig om det, du er i gang med, og har du svært ved at være ordentligt til stede, når du er sammen med andre mennesker? Hopper du ofte frem og tilbage mellem idéer, opgaver og aktiviteter? Er du træt af at lave overspringshandling, og får du sjældent gjort ting færdige? Denne aften kan du få inspiration og værktøjer til at skærpe dit fokus og holde opmærksomheden ét sted ad gangen.

2312-040

Den gode ansættelsessamtale

— **TID:** 28/3, 1 tirsdag, kl. 17.15-21.15
PRIS: 495 kr., studerende 250 kr.
UNDERVISER: Edith Kahlke, cand.pæd.psych., aut.

De fleste ansættelser sker gennem en form for samtale mellem ansøger og virksomhed. Men der er stor forskel på indhold og kvalitet af de samtaler, hvor økonomi og menneskelige omkostninger står på spil for begge parter. Uanset de rette kompetencer kan potentielle medarbejdere og virksomheder alligevel passe dårligt sammen. Den gode ansættelsessamtale er derfor helt afgørende for, om de to parter vælger hinanden på det rette grundlag. Aftenen inddrager forskning fra områder som socialpsykologi, personlighedspsykologi og beslutningsteori og er for ledere og andre, som deltager i ansættelsessamtaler, der ønsker inspiration og enkelte værktøjer til at gøre disse bedre, og for dig, der som ansøger er interesseret i at vide, hvad der ligger bag den måde, som virksomheders ansættelsessamtaler foregår på.

2312-073

Stress og skam i arbejdslivet – en guide til fælles forebyggelse

— **TID:** 29/3, 1 onsdag, kl. 17.15-20.00
PRIS: 425 kr., studerende 225 kr.
UNDERVISER: Pernille Steen Pedersen, adjunkt og ph.d., Institut for Ledelse, politik og filosofi, Copenhagen Business School

Vores forhold til vores arbejde handler ikke kun om at have noget at stå op til. Det handler også om vores identitet og om at kunne bruge sig selv og føle tilfredshed og faglig stolthed. Forandringer, øgede krav og et stigende arbejdspress er en del af hverdagen for mange ansatte, som kan være svære for den enkelte at håndtere, fordi man kan opleve, at det går ud over fagligheden. Det stiller nye krav til både ledere og medarbejdere at navigere i. Pernille Steen Pedersen har i sin forskning undersøgt, hvad dette indebærer og opdaget, hvordan følelse af skam dukker op som et nyt arbejdsmiljøproblem. Hør om hendes forskning, som peger mod nye, fælles løsninger, hvor både ledere og medarbejdere får et ansvar, og bliv introduceret til forskningsbaserede forebyggelsesværktøjer.

2312-032

Konsulentens grønspættebog

— **TID:** 30/3, 1 torsdag, kl. 17.30-20.45
PRIS: 425 kr., studerende 225 kr.
UNDERVISER: Vibe Strøier, cand.psych., Willer, Bryld og Strøier Organisationspsykologer

Konsulenttydelser er i dag præget af en høj grad af kompleksitet, og konsulenten skal kunne indtage en række forskellige roller som bl.a. underviser, rådgiver og procesleder. Aftenen stiller skarpt på de psykologiske udfordringer, dilemmaer, glæder og vanskeligheder, som enhver form for proceskonsulent kan møde i hverdagen. Forelæsningsen dykker ned i fire organisationspsykologiske paradigmer, som beskrives grundigt med en præsentation af de vigtigste teoretikere og deres betydning for den konkrete tilgang. Forelæsningsen henvender sig til den interne eller eksterne konsulent i både den offentlige og private sektor samt til alle andre med interesse for organisationspsykologiske teorier og metoder.

2312-260

Retorikkens hemmelige steder – forstå og modstå tidens typiske argumenter

— **TID:** 11/4, 1 tirsdag kl. 17.15-20.30
PRIS: 425 kr., studerende 225 kr.
UNDERVISERE: Jonas Gabrielsen, ph.d. i retorik, Roskilde Universitet, Christina Pontoppidan, ekstern lektor i retorik, Københavns Universitet, og Heidi Jønch-Clausen, ph.d. og adjunkt ved Center for journalistik, Syddansk Universitet

Dagligdagen byder på en lang række situationer, hvor nogen forsøger at overbevise os: den politiske debat, forældremødet, jobansøgningen, Tinder-matchet eller købet af ny computer. For at kunne modstå denne overbevisning, må man forstå den. Forelæsningsen præsenterer en 2500 år gammel retorisk metode, topikken, som antikkens retorikere brugte til at finde overbevisende argumenter. Få også indblik i tre argumentkataloger: et for politik, et for salg og et for personlig selvfremsættelse, som gør dig i stand til at gennemskue, hvordan politikere, sælgere og vores medmennesker vinkler deres sager, produkter og personligheder, når de skal overbevise dig om at stemme, købe eller like.

2312-257

Lær fra dig online

— **TID:** 15/4, 1 lørdag, kl. 10.00-16.00
PRIS: 595 kr., studerende 295 kr.
UNDERVISER: Christina Elisabeth Søgaard Jensen, lektor og digital læringskoordinator, Erhvervsakademi Aarhus

Stadig mere undervisning og træning flyttes online, og det kræver en gentænkning af undervisningsens form og indhold. På denne workshop bliver du præsenteret for formater som online, hybrid og blended samt synkron og asynkron undervisning, og du kommer til at forholde dig til, hvilke formater der egner sig bedst til din målgruppe, dit indhold og din kontekst. Undervejs bliver du introduceret for greb og digitale værktøjer, der sætter dig i stand til at skabe interaktion, variation og individuel læring på distancen.

2312-258

Empati og compassion: Bliv en bedre leder og kollega med fremtidens vigtigste kompetencer

— **TID:** 16/4, 1 søndag, kl. 10.00-16.00
PRIS: 595 kr., studerende 295 kr.
UNDERVISER: Lone Belling, cand.phil., forfatter og organisations- og ledelseskonsulent, Liv og Lederskab

Kender du det at få netop den hjælp fra en kollega, som du har brug for? At føle dig hørt i en vanskelig situation? Sådan er det, når du oplever empatisk lytten og handling med compassion – vigtige kompetencer, der gør os mere socialt intelligente og afgørende for samarbejde, kommunikation og trivsel på arbejdspladsen. Med self-compassion kan du bruge din empathiske indlevelse uden at blive overvældet af andres følelser. At dele andres lidelser og føle med dem kan føre til afmagt, stress og udbrændthed og forhindre klarhed i prioriteringer og beslutninger. Med compassion lærer du i stedet vigtigheden af at føle for mennesker og mærke motivationen til at hjælpe og støtte med sans for helheden.

2312-259

Den effektive ledergruppe

— **TID:** 30/5, 1 tirsdag, kl. 17:15-21:15
PRIS: 495 kr., studerende 250 kr.
UNDERVISER: Eva Damsgaard, cand.mag. i medievidenskab og organisationsudvikling, og ledelsesudviklingskonsulent, CAPIO CONSULT

Et lederteam er for organisationen, hvad et hjerte er for menneskekroppen. Hvis ikke hjertet fungerer, kan man reparere nok så meget på resten af kroppen, uden at det afhjælper symptomerne. Hvis det skal lykkes at udvikle kompetente og bæredygtige organisationer, må lederteamet stå sammen om den værdi, de skal skabe for organisationen og for sig selv som ledergruppen. Visionsledelse og selvledelse er helt centralt i dette, ligesom det at dyrke en kultur, som får organisationen til at lykkes med det, den er sat i verden for, og som styrker både arbejdsglæde og sammenhængskraft. Få indblik i forskning bag det effektive lederteam og konkrete metoder til arbejdet med dette.

2322-221

Den retoriske værktøjskasse

— **TID:** 4/9, 6 mandage, kl. 17:30-19:15
PRIS: 895 kr., studerende 450 kr.

De fleste kender det. Argumenterne snubler over hinanden, og ordene kommer ikke ud over rampen. Formidlingens kunst er mere end overlevering af viden. For hvordan mestrer man formidling, der fænger? Bliv klogere på alt fra kropssprogets indflydelse på kommunikationen til den gode argumentations grundtrin, når vi åbner op for en værktøjskasse fuld af retoriske hjælpemidler. Vi sætter fokus på, hvad forberedelse gør for din præsentation, hvordan din tekst bliver levende, stemmeføring i mundtlige præsentationer og fortællinger, der gør en forskel. Få et grundigt indblik i kommunikationens forskellige facetter og en række konkrete redskaber til at blive en bedre kommunikator.

- 04/09: Introduktion til retorikkens verden.** Ida Borch, kommunikationsrådgiver, Orator og ekstern lektor i kommunikation, Copenhagen Business School
- 11/09: Retorisk argumentation.** Ida Borch, kommunikationsrådgiver, Orator og ekstern lektor i kommunikation, Copenhagen Business School
- 18/09: Forberedelse, der fremmer dit nærvær.** Nikolaj Ottosen-Støtt, chefredor, partner og medejer, Retorikfirmaet
- 25/09: Kropssprogets betydning – om præsentation, stemmebrug og nervøsitet.** Nikolaj Ottosen-Støtt, chefredor, partner og medejer, Retorikfirmaet
- 02/10: Skriv levende – brug sproget.** Mikkel Hvid, journalist og cand.mag. i dansk
- 09/10: Fortællinger, der gør en forskel.** Hanne Smith Pedersen, cand. mag. i retorik og musik og ekstern lektor, Københavns Universitet

Tilmeld dig
på fuau.dk

FIND HOLDET PÅ FUAU.DK, OG
BETAL MED KORT ELLER MOBILEPAY

2322-229

Ledelsespsykologi

— **TID:** 5/9, 5 tirsdage, kl. 17:30-19:15. Obs: 3/10 kl. 17:30-21:30
PRIS: 895 kr., studerende 450 kr.

De konkrete udfordringer, som organisationer står overfor i en stadig mere globaliseret verden, kalder på nye forståelser af ledelse. Bliv introduceret for den nyeste forskning inden for ledelsespsykologien, hvor ledelse handler om processer og opgaver, snarere end frontfigurer og kontrol. Ifølge ledelsespsykologien bør vi vende blikket fra lederen som person og kigge nærmere på ledelse som sociale processer, der findes i vores organisationer, i vores arbejdsliv og i alle de andre sammenhænge, hvor vi lever vores liv. En sådan tilgang kan bidrage med væsentlige indsigter i de udfordringer, ledere står overfor i en mangfoldig og hyperkompleks verden. Forelæsningsrækken stiller skarpt på en række specifikke temaer, som er centrale for nutidens ledere. Det gælder ledelse af kreativitet, forandringsprocesser, motivation, bæredygtighed, psykisk arbejdsmiljø og trivsel. Denne forelæsningsrække henvender sig til nuværende og kommende ledere samt andre, der interesserer sig for ledelse som fænomen.

- 05/09: Ledelse og coaching.** Jens Møller, senior HR and management consultant
- 12/09: Ledelse og bæredygtighed.** Nicolene Olesen, Partner / Strategisk rådgiver, Märk
- 19/09: Ledelse af psykisk arbejdsmiljø og trivsel.** Tage Søndergård Kristensen, professor emeritus, selvstændig konsulent og forsker, Task-Consult
- 26/09: Ledelsesevaluering: skab udvikling på baggrund af data.** Stephanie Bäckström, cand.psych., director i Ennova
- 03/10: Ledelse af kreativitet og ledelse og motivation (dobbelt-lektion).** Andrea Søndergaard Poulsen, cand.psych., tidl. ledelseskonsulent, LEAD og ph.d.-studerende i psykologi, Aarhus Universitet

2322-122

Pausen under pres – pausens betydning for hjernen, læring og trivsel

— **TID:** 30/9, 1 lørdag, kl. 10:00-16:00
PRIS: 595 kr., studerende 295 kr.
UNDERVISERE: Ole Lauridsen, lektor emeritus i undervisning og læring, Aarhus Universitet, og Lærke Egebjerg, læge, forfatter og billedkunstner

Pausen er under pres. Vi halser gennem livet uden virkelig at stoppe op. Vi bliver stressede og syge, vi lærer og arbejder dårligere – hele vores kognitive potentiale lider under dette evige jag. Vi bilder os ganske vist ind, at vi stopper op og giver plads til os selv, men gør vi nu også det? Denne dag vil vi se nærmere på vores kognitive funktioner og vores læring. Vi vil behandle konsekvenserne af den pauseløse hverdag. Og først og sidst: Vi vil tage fat i den ægte pause, hjernepausen, og dens betydning for vores dagligdag og tankevirksomhed. Deltagerne vil få masser af råd og teknikker til at få lagt pauser ind i hverdagen – trods tidspres og tidsnød.

2322-232

Styrk vovemod, virkelyst og handlekraft gennem dialog – den professionelle samtale med Søren Kierkegaard som guide

TID: 30/9, 1 lørdag, kl. 10.00-16.00

PRIS: 595 kr., studerende 295 kr.

UNDERVISER: Pia Orloff Houmark, forfatter, ledelsescoach MBC og tidligere adjunkt i ledelse, Københavns Professionshøjskole

Denne dag vil du stifte bekendtskab med 'Den Kierkegaardske GPS', som er en samtaleguide, der inviterer til dialog om det væsentlige, og som rent praktisk viser vej gennem samtals mange mulige landskaber. Hvad end du er leder, coach, vejleder eller noget fjerde, får du som dialogholder inspiration til, hvordan du kan bidrage til en stærkere fornemmelse af eksistentielle værdier, til at styrke vovemod, virkelyst og handlekraft i organisationen. Målet med denne tilgang til samtaler er, at du som dialogholder opbygger et bevidst repertoire af spørge-, lytte- og refleksionsmåder, som sætter dig i stand til at hjælpe dialogpartneren til at komme i dybere kontakt med dét, der virkelig betyder noget i vedkommendes (arbejds)liv.

2322-070

Ledelse med mening og identitet

TID: 4/10, 1 onsdag, kl. 17.15-19.00

PRIS: 350 kr., studerende 195 kr.

UNDERVISER: Leif Lyder Jensen, ledelseskonsulent, Lean, Life & Leadership

Nutidens ledelsesform er i de fleste organisationer styret af budgetter, måltal og standarder, hvilket mange unge medarbejdere opfatter som begrænsende for deres muligheder og udvikling. Desuden har du måske oplevet, at dine unge medarbejdere stiller krav om 'ubegrænsede' muligheder, selvom du nok mener, at de stadig mangler noget på kompetencer og erfaring. Kom og hør baggrunden for, at de unge efterspørger 'ubegrænset' fleksibilitet samt søger fuld fokus på egen involvering og udvikling, og hvordan mening og identitet i fremtiden er nøglen til at skabe ansvarlighed og fokus hos de unge medarbejdere. Få forståelse for og inspiration til at anskue ledelse på en måde der er drevet af den seneste samfundsudvikling - og hør konkrete bud på, hvordan mening og personlig identitet kan integreres gennem en bredere ledelsesforståelse.

2322-036

Mere menneske, mindre management. Filosofisk inspiration til organisation og ledelse

TID: 26/10, 5 torsdage, kl. 19.45-21.30

PRIS: 795 kr., studerende 395 kr.

UNDERVISER: Tommy Kjær Lassen, ph.d. i anvendt filosofi og ekstern lektor i videnskabsteori, Copenhagen Business School

I en professionel og teknologisk ledelsestid er der mere end nogensinde brug for at styrke den menneskelige side af ledelse. Fremtidens ledelse er for den, der vil være menneske først og leder næst. Få mere af dig selv med i det personlige lederskab og i dit arbejdsliv, og styrk det professionelle engagement med metoder og indsigter fra praktisk filosofi. Dette forløb præsenterer en række filosofiske emner til udvikling af ledelse og arbejdsliv. Lær at bruge filosofiens metoder til at få mere refleksion, indsigt og nærvær i det daglige arbejde.

26/10: Und dig at undre dig. Sæt ord på din egen ledelses- og arbejdsfilosofi

02/11: Vær 'nogen', ikke 'noget'. Styrk dit engagement vha. Kierkegaards eksistentielle filosofi

09/11: Kend dine værdier. Træf bedre beslutninger med klassisk teori om etik

16/11: Sæt handling bag ordene. Styrk din handlekraft med Hannah Arendts originale filosofi om arbejde

23/11: Vælg dialogen. Udvikl et lederskab med mere indlevelse, nærvær og intuition

2322-076

Skriv lettere end du tror

TID: 28/10, 1 lørdag, kl. 10.00-16.00

PRIS: 595 kr., studerende 295 kr.

UNDERVISER: Maria Larsen, journalist, kommunikationsrådgiver og forfatter, Mellem Linjerne

Skriver du dig frem til budskabet i din tekst? Eller har du overblik over det, inden du sætter dig til tastene? Uanset hvordan du arbejder, kan du få det lettere og sjovere med at skrive. At skrive er et håndværk, alle kan blive bedre til. Ved at blive bevidst om tre vigtige faser fra blankt papir til færdig tekst: Tænk + Skriv + Rediger kan du komme til at skrive hurtigere og bedre. Gennem oplæg og øvelser får du indblik i de enkle og konkrete redskaber til alle faser af skriveprocessen. Dagen er relevant for alle, der gerne vil have inspiration til at skrive hurtigere, få det sjovere undervejs og skrive tekster, der fænger, uanset om det er mails, notater, nyhedsbreve, artikler eller rapporter. Dagen tager afsæt i bogen 'Skriv lettere end du tror' (Samfundslitteratur).

Mød hjerneforsker Troels W. Kjær. i bl.a. 'Hjernen i arbejdslivet'. Se side 19.
Her i samtale med videnskabsjournalist Line Friis Frederiksen på Folkeuniversitetet.

2322-233

Dialogisk ledelsesudvikling – styrk medmenneskelig dialog og kollegial sparring i ledelse

- **TID:** 11/11, 1 lørdag, kl. 10.00-16.00
PRIS: 595 kr., studerende 295 kr.
UNDERVISER: Pia Orloff Houmark, forfatter, ledelsescoach MBC og tidligere adjunkt i ledelse, Københavns Professionshøjskole

Lær at bruge redskaber fra narrativ praksis og filosofisk dialog til at skabe inspirerende samtalerum, hvor det er trygt at reflektere over væsentlige udfordringer i arbejdet som leder. For mange ledere er det vigtigt at kunne få opbyggelig ledelseskollegial sparring og feedback på egen gørem og laden og at være tryk ved at fortælle om vanskeligheder af væsentlig betydning og høre andres perspektiver herpå. Samtidig er den organisatoriske virkelighed, at det ofte kan være svært at få en vedkommen medmenneskelig dialog med sine nærmeste ledelseskolleger om deres erfaringer med det svære, det, der bøvlør, det, der er svært at lykkes med. Det kan der gøres noget ved, og denne dag bliver du introduceret til gode erfaringer med dialogisk praksis og ledelsesudvikling i stat, kommune og region.

2322-123

Den kreative hjerne

- **TID:** 25/11, 1 lørdag, kl. 10.00-16.00
PRIS: 595 kr., studerende 295 kr.
UNDERVISERE: Ole Lauridsen, lektor emeritus i undervisning og læring, Aarhus Universitet og, Lærke Egebjerg, læge, forfatter og billedkunstner

Nogle mennesker er kreative, andre er det ikke. Men hvad er overhovedet kreativitet, og hvordan opstår kreativitet? Kom bag om hjernens 'hardware' og 'software', når vi dykker ned i begreberne kreativitet og kognition (tænkning) og kigger på selve læreprocessen. Hør om arbejdshukommelse, opmærksomhed, intuition, følelser, flow og stress og om IQ-begrebet i den kliniske og den bredere forstand. Alt sammen for at sætte kreativitet ind i en hjernesammenhæng. Under overskriften 'gal eller genial' samler vi trådene ved at se på skikkelser, der kan betegnes på den ene eller den anden måde. Kendte kunstnere som bl.a. van Gogh og Mozart vil blive diskuteret, men vi ser også på mindre kendte kunstnere som maleren Ovarati.

2322-140

Arbejdslivets svære følelser

- **TID:** 12/12, 1 tirsdag, kl. 17.30-21.30
PRIS: 495 kr., studerende 250 kr.
UNDERVISER: Jacob Thorsen, organisationspsykolog

Følelser i arbejdslivet er på mange måder noget mærkelig ukonkret. Noget, der kan overvælde fra tid til anden, men samtidig noget, der kan være så uendeligt svært at tale og få helt greb om. Derfor reduceres arbejdslivets følelser for mange til bankende hjerter eller svedige håndflader. Men følelser i arbejdslivet er så meget mere end det, hvis vi bare lytter til og tager ved lære af dem. Følelser er nemlig data, der kan gøre os klogere på os selv, andre og det, vi står i. Denne aften er en fælles udforskning af arbejdslivets svære følelser igennem casehistorier iblandet teoretiske perspektiver. Aftenens ærinde er at tale arbejdslivets følelser frem og tage dem seriøst, men også at skille dem lidt ad, således at der igen kan komme orden i både vores eget, gruppens eller organisationernes følelsesliv. Aftenen tager udgangspunkt i bogen 'Arbejdslivets svære følelser' (Akademisk Forlag).

2322-116

Dit personlige projektlederskab

- **TID:** 12/12, 1 tirsdag, kl. 17.30-19.15
PRIS: 350 kr., studerende 195 kr.
UNDERVISER: Søren Stühr, cand.merc., FAC3TOR

Dit personlige projektlederskab sætter fokus på dine handlemuligheder, når du er projektleder i en uperfekt virkelighed. Når projektet møder virkeligheden, er det hele ikke så enkelt, som projektmodellerne foreskriver. Komplexiteten er ofte høj, mennesker opfører sig irrationelt, og tid er en luksus, du kun kan drømme om. Denne aften sætter vi fokus på de situationer, hvor mandatet er usikkert, målet er diffust, og den daglige kamp mellem drift og projekt udfordrer. Til forelæsningen hører du om de mange udfordringer, du støder på som projektleder, og om hvordan du kan se indad og fokusere på, hvad du selv kan gøre gennem bevidst at styrke relationerne i og omkring projektet, træne din opfindsomhed, sige rettidigt til og fra og omfavne konflikter som en mulighed for udvikling. Forelæsningen tager udgangspunkt i bogen 'Dit personlige projektlederskab' (Samfundslitteratur).

2322-009

Ledelse opad – gør din chef til din bedste allierede

- **TID:** 13/12, 1 onsdag, kl. 18.15-21.00
PRIS: 425 kr., studerende 225 kr.
UNDERVISER: Lene Flensborg, selvstændig erhvervspsykolog

Mange har den opfattelse, at ledelse kun kan gå én vej, nemlig nedad i organisationen. At ledelse kun er noget, man udøver over for sine underordnede. Mange er ikke klar over, at ledelse kan gå i andre retninger, og mange ved ikke, om de kan eller må. Men sandheden er en anden, for en stor del af mellemlederens rolle er at lede opad. Få inspiration til, hvordan du udvikler en tillidsfuld relation til din chef, hvordan du får en bedre forståelse for din chefs præmisser samt til at få afklaret, hvad forventningerne er til dig som medarbejder eller mellemleder. Aftenen vil vise, at det er muligt at lede opad på en måde, hvor du udtrykker dine holdninger, arbejder for at sikre gode vilkår for din organisation og samtidig er loyal over for din chef. Forelæsningen tager afsæt i bogen 'Ledelse opad – gør din chef til din bedste allierede' (Akademisk Forlag).

2322-148

At tale med omtanke – den svære kunst og den livsvigtige kompetence

- **TID:** 14/12, 1 torsdag, kl. 17.15-21.15
PRIS: 495 kr., studerende 250 kr.
UNDERVISER: Poula Helth, ledelsesforsker, cand.scient.adm.

Har din kommunikation værdi for andre? Kommer du igennem med dine budskaber? Føler du dig hørt og set? Eller kommer du ikke igennem med det, der er vigtigt for dig? Aftenens emne handler om, hvordan man selv bliver forstået og er i stand til at finde mening i det, andre siger. Kommunikationsprocessen mellem mennesker er afgørende for at opnå glæde i livet. Sprog er både det talte og det kropslige. Vi opfatter det sagte, men også signaler og stemninger. Måske spørger man sig selv, om andre har forstået det, man siger. Man kan gøre sig umage og forsøge at sætte sig i modtagerens sted. Men nogle gange er man bare uenig, hvorfor det kan være svært at lytte med åbent sind. Aftenen tager udgangspunkt i bogen 'At tale med omtanke' (Samfundslitteratur).

Viden i dagtimerne

Har du tid og lyst til at gå på Folkeuniversitetet i dagtimerne?
Så står formidlingslystne forskere og eksperter klar til at dele ud af deres viden
i 'Det gode selskab' i Kulturhuset Islands Brygge eller til forelæsninger
i Park Bio på Østerbro. Læs mere på fuau.dk.

Formiddage i Park Bio: Filmens mestre.
Se side 84.

- **TID:** 23/1, 6 mandage, kl. 09.30-11.15
PRIS: 795 kr., studerende 395 kr.
UNDERVERS: Peter Schepelern, lektor emeritus i filmvidenskab, Københavns Universitet

Eftermiddage i Park Bio: Filosofiens mesterværker. Se side 48.

- **TID:** 23/1, 8 mandage, kl. 12.15-14.00
PRIS: 995 kr., studerende 495 kr.
UNDERVERS: Kasper Lysemose, postdoc i filosofi, Aarhus Universitet

Formiddage i Park Bio: Store tanker om hverdagslivet. Se side 54.

- **TID:** 23/10, 8 mandage, kl. 10.00-11.45
PRIS: 995 kr., studerende 495 kr.
UNDERVERS: Se side 54

Eftermiddage i Park Bio: Kvindestrid og stride kvinder – kvindelige malere gennem 400 år. Se side 82.

- **TID:** 6/11, 5 mandage, kl. 13.00-14.45
PRIS: 695 kr., studerende 350 kr.
UNDERVERS: Jørgen Printz Steinicke, kunstner og cand.mag. i historie og kunsthistorie

2312-301

Det gode selskab – seks veje til det gode liv

— **TID:** 22/2, 6 onsdage, kl. 10.30-12.15
PRIS: 795 kr., studerende 395 kr.
STED: Kulturhuset Islands Brygge, Islands Brygge 18

Hvad betyder det for os at læse eller være kreative? Hvornår oplever følelsen af at være i flow eller zen? Denne forelæsningsrække sætter fokus på noget af det, der kan være med til at skabe ekstra mening i hverdagen.

- 22/02:** **Hvad kan litteraturen tilbyde os?** Anne-Marie Mai, professor i litteratur, Syddansk Universitet
- 01/03:** **De store følelser i kunsthistorien.** Peter S. Meyer, mag.art. i kunsthistorie og fhv. museumsdirektør
- 08/03:** **Hvordan fastholder vi vores opmærksomhed?** Emma Louise Louth, postdoc i neurovidenskab, Københavns Universitet
- 15/03:** **Lev mens du gør det. En indføring i bevidst nærvær og zen.** Esther Sorgenfrei Blom, cand.psych.aut. og certificeret MBSR-lærer, Aarhus Universitet
- 22/03:** **Styrk dit helbred med kunst og kreativitet.** Lærke Egefjord, læge, forfatter og billedkunstner
- 29/03:** **Hvad vil det sige at holde en tænkepause?** Kasper Lysemose, postdoc i filosofi, Aarhus Universitet

2312-104

Det gode selskab – historie & univers

— **TID:** 22/2, 6 onsdage, kl. 13.00-14.45
PRIS: 795 kr., studerende 395 kr.
STED: Kulturhuset Islands Brygge, Islands Brygge 18

Fra naturvidenskabens vigtigste fortællinger til kampen om Centraleuropa. Og fra de stridbare danskere til udkældte statsledere. Denne forelæsningsrække sætter fokus på spændende temaer inden for historie, samfund og naturvidenskab.

- 22/02:** **Den sære historie om Venus' måne – og andre naturvidenskabelige fortællinger.** Helge Stjernholm Kragh, professor emeritus i videnskabshistorie, Niels Bohr Institut
- 01/03:** **Skurke og helte – fem udkældte danske statsledere set i bagklogskabens lys.** Asser Amdisen, cand.mag. i historie og forfatter
- 08/03:** **Rejsen mod Europa – de første 10.000 år.** Jakob Danneskiold-Samsøe, fil.dr. i historie og videnskabshistorie
- 15/03:** **Kampen om Centraleuropa.** Vibe Termansen, cand.mag. i historie og journalist
- 22/03:** **De stridbare danskere.** René Karpantschof, historiker og forfatter
- 29/03:** **Mars – myter, magi og missioner.** Tina Ibsen, astrofysiker og videnskabsformidler

2322-242

Det gode selskab stiller de store spørgsmål

— **TID:** 25/10, 6 onsdage, kl. 13.00-14.45
PRIS: 795 kr., studerende 395 kr.
STED: Kulturhuset Islands Brygge, Koncertsalen, Islands Brygge 18

Hvem er jeg? Hvad gør vi, når vi tænker? Hvad består bevidstheden af? Og hvordan opstod universet? Denne forelæsningsrække sætter fokus på nogle af tilværelsens store spørgsmål.

- 25/10:** **Hvem er jeg?** Kresten Lundsgaard-Leth, ph.d. i filosofi, højskolelærer, Den Internationale Højskole
- 01/11:** **Hvordan opstod universet?** Tina Ibsen, astrofysiker og videnskabsformidler
- 08/11:** **Hvad består vores bevidsthed af?** Albert Gjedde, professor emeritus i neurobiologi og farmakologi, Københavns Universitet
- 15/11:** **Hvad er meningen med det hele?** Ulrik Houliind Rasmussen, ph.d. i filosofi og lektor på Københavns Professionshøjskole
- 22/11:** **Hvad gør vi, når vi tænker?** Kasper Lysemose, postdoc i filosofi, Aarhus Universitet
- 29/11:** **Hvordan sover vi godt og drømmer sødt?** Poul Jørgen Jennum, professor, overlæge, dr.med. Dansk Center for Søvn-medicin, Rigshospitalet

2322-263

Det gode selskab – kunst & kultur

— **TID:** 25/10, 6 onsdage, kl. 10.30-12.15
PRIS: 795 kr., studerende 395 kr.
STED: Kulturhuset Islands Brygge, Koncertsalen, Islands Brygge 18

Fra Kierkegaard til Kvium. Fra det vilde vesten over i balletten. Denne forelæsningsrække sætter fokus på spændende temaer inden for kunst og kultur.

- 25/10:** **Michael Kvium.** Peter S. Meyer, mag.art. i kunsthistorie, ekstern lektor, Københavns Universitet, og fhv. museumsdirektør
- 01/11:** **Menneskets liv og vilkår – Hannah Arendt og Hans Jonas.** Kasper Lysemose, postdoc i filosofi, Aarhus Universitet
- 08/11:** **Introduktion til ballettens verden.** Anne Middelboe Christensen, cand.mag., balletanmelder ved Dagbladet Information, ekstern lektor ved Københavns Universitet
- 15/11:** **Hvad Kierkegaard kan lære os om livet.** Tonny Aagaard Olesen, ph.d. i Kierkegaards skrifter, Københavns Universitet
- 22/11:** **Kunst og arkitektur i dag.** Martin Søberg, lektor, Institut for Bygningskunst og Kultur, Det Kongelige Akademi
- 29/11:** **Det vilde vesten i populærkultur.** Thomas Ærvold Bjerre, lektor i amerikanske studier, Syddansk Universitet

Læs mere og tilmeld
dig på fuau.dk

Psykologi & sundhed

2312-216

Klinisk psykologi – forstå psykiske lidelser

TID: 17/1, 6 tirsdage, kl. 17.30-19.15

PRIS: 795 kr., studerende 395 kr.

UNDERVERS: Jens Einar Jansen, psykolog, specialist i psykoterapi, ph.d. i psykiatri

I Danmark kommer hver 7. i kontakt med psykiatrien og får en diagnose inden de fylder 18 år. Tallet har de seneste år kun været stigende. Forelæsningsrækken sætter fokus på, hvad det vil sige at have en psykisk lidelse og dykker ned i en række af de mest almindelige psykiske lidelser. Hvad skyldes lidelsen? Hvad er symptomerne? Hvordan stilles diagnosen? Og hvilke muligheder er der for behandling? Undervisningen stiller også skarpt på den diagnostiske praksis og faren ved både under- og overdiagnosticering. Hør desuden om, hvad en diagnose betyder for vores identitet.

17/01: Angst

24/01: Depression

31/01: Psykose og skizofreni

07/02: ADHD

14/02: Autisme

21/02: Personlighedsforstyrrelser

2312-279

Forstå sorgen

TID: 18/1, 6 onsdage, kl. 17.30-19.15

PRIS: 795 kr., studerende 395 kr.

Den tid, den sorg, siger vi. Men den tid kommer altid. For sorg er et grundvilkår for os alle. Engang vil vi miste dem, vi elsker, og de vil miste os. Sorg føler vi dog ikke kun, når et menneske dør. Vi mærker også fortvivlelsen, når vi lider andre af livets mange tab, fra skilsmisser til alvorlig sygdom. Hvis vi tør give sorgen en plads i vores kultur og i livet, når den dukker op, kan dens smerte ikke bare forvandle sig til erindringens glæde, men også lære os at leve.

18/01: Den døendes sorg. Christian Juul Busch, hospitalspræst, emeritus

25/01: Sorgens psykologi. Lene Larsen, seniorforsker, Det Nationale Sorgcenter

01/02: Sorgens kultur og sorg som diagnose. Ester Holte Kofod, psykolog og postdoc i forskningsprojektet Sorgens kultur, Aalborg Universitet

08/02: Kroppens rolle i sorgprocessen. Allan Køster, cand.mag. i filosofi og ph.d., Det Nationale Sorgcenter

15/02: Sorgritualer. Dorte Refslund Christensen, lektor i nordisk sprog og litteratur, Aarhus Universitet

22/02: Sorg på internettet. Stine Gotved, cybersociolog og lektor, IT-Universitetet, København

2312-201

Moderne psykoterapi

TID: 19/1, 5 torsdage, kl. 17.15-19.00

PRIS: 695 kr., studerende 350 kr.

Psykoterapi dækker over flere forskellige former for behandling, hvor samtalen er den vigtigste metode. Alle former for psykoterapi har til formål at hjælpe klienten med at få højere livskvalitet. Hvert år går over 200.000 danskere i psykoterapi. Nogle går i behandling for at få løst udfordringer, der nedsætter livskvaliteten, depression og angst, mens andre bruger terapien til personlig udvikling. Forelæsningsrækken giver indblik i en række dominerende retninger inden for moderne psykoterapi med afsæt i bogen 'Moderne psykoterapi. Teori og metoder' (Hans Reitzels Forlag).

19/01: Kognitiv adfærdsterapi. Nicole G. Rosenberg, adjungeret professor, Aarhus Universitet, og klinikleder, Psykiatrisk Center København

26/01: Psykoterapiens diversitet. Jacob Sander Hansen, aut. cand.psych., Psykiatrisk Center Glostrup

02/02: Interpersonel psykoterapi. Francisco Alberdi, overlæge i psykiatri, Psykiatrisk Center København

09/02: Psykodynamisk psykoterapi. Bent Rosenbaum, overlæge og adjungeret professor i psykologi, Psykiatrisk Center København og Københavns Universitet

16/02: Systemisk familierapi. Fra familierapi til en postmoderne relationel praksis. Svend Aage Rasmussen, psykolog og ekstern lektor, Psykoterapeutisk Center Stolpegård og Københavns Universitet

FÅ VIDEN HJEM I STUEN. SE SIDE 92-93

Vi byder på gratis
livestreamede forelæsninger

2312-402

Sidste nyt fra sundhedsvidenskaben

— **TID:** 19/1, 6 torsdage, kl. 19.45-21.30
PRIS: 795 kr., studerende 395 kr.

Vi ved efterhånden en hel del om vores komplekse kroppe. Men der er stadig og opstår hele tiden en lang række mysterier og gåder, som forskere og eksperter forsøger at finde svarene på. For hver lille opdagelse får vi en større forståelse for, hvordan nerveceller, tarmbakterier, proteiner, signalstoffer og meget andet interagerer i den enorme maskine, som kroppen udgør. Forelæsningsrækken dykker ned i aktuel sundhedsvidenskabelig forskning med en stribe af landets dygtige forskere. Få de nyeste resultater, og bliv klogere på din krop.

19/01: Ny forståelse af dopamin og hjernens belønningssystem.

Claus Juul Løland, professor i neurovidenskab, Københavns Universitet

26/01: Den livsvigtige søvn. Birgitte Rahbek Kornum, ph.d. og lektor i neuroscience, Københavns Universitet

02/02: Hjernens rolle i appetitregulering og kropsvægt. Christoffer Clemmensen, fedmeforsker og lektor ved Novo Nordisk Foundation Center, Københavns Universitet

09/02: Hvordan kan vi reparere hjernen med stamceller? Agnete Kirkeby, lektor i neurovidenskab, Københavns Universitet

16/02: Tung styrketræning hele livet. Casper Søndénbroe, postdoc i sundhedsvidenskab, Københavns Universitet

23/02: Bakteriofagers betydning for en sund tarm. Dennis Sandris Nielsen, professor i fødevarervidenskab, Københavns Universitet

2312-214

Den stressede hjerne – fra stress til resiliens

— **TID:** 28/1, 1 lørdag, kl. 10.00-16.00
PRIS: 495 kr., studerende 250 kr.
UNDERVISER: Karen Johanne Pallesen, lektor, biolog og ph.d. i sundhedsvidenskab, Aarhus Universitet

Mange forskellige begivenheder kan få os til at skrue op for stressen. Det kan være små problemer i dagligdagen, store personlige omvæltninger ved tab af en nærtstående eller oplevelsen af global meningsløshed og uretfærdighed. Uanset årsagen reagerer hjernen på laveste fællesnævner, nemlig kontroltab og uforudsigelighed og igangsætter et alarmberedskab, som mobiliserer kroppens ressourcer. Men hvordan håndteres stress på bedste vis i hverdagen? Få viden og værktøjer til konkret stresshåndtering. Undervisningen veksler mellem teoretiske oplæg, dialog, refleksioner og øvelser.

2312-401

Kroppens mikroliv

— **TID:** 16/2, 6 torsdage, kl. 19.30-21.15
PRIS: 795 kr., studerende 395 kr.
UNDERVISER: Søren J. Sørensen, professor i mikrobiologi, Københavns Universitet

Menneskets krop er koloniseret af en myriade af forskellige bakterier. De findes fx i tarmen, i munden og på huden. Mennesket fungerer i et uadskilleligt samspil med det mangfoldige mikroliv, og foruden ville vi være fortabte. Få indblik i vores mikrobielle partnere forskellige steder i og på kroppen. Hør bl.a. om, hvor mikrobiomet kommer fra, hvordan det fungerer og påvirker adfærd og livsstilssygdomme som fedme og diabetes. Få også en forståelse for, hvilken rolle antibiotikabehandling og fækaltransplantation spiller for vores sundhed.

16/02: Mennesket som superorganisme. Hvad er kroppens mikrobiom, og hvordan studerer man det?

23/02: Mikrobiom hos babyer. Hvor kommer mikrobiomet fra?

02/03: Mundens og lungernes mikrobiom – betydning af biofilmdannelse

09/03: Tarmens mikrobiom på godt og ondt

16/03: Mavefornemmelser – kan tarmbakterier påvirke vores adfærd?

23/03: Hvordan påvirker vi vores mikrobiom?

2312-302

Livskvalitet – grib det gode liv

— **TID:** 20/2, 5 mandage, kl. 17.30-19.15
PRIS: 695 kr., studerende 350 kr.

Med stress og jag haster vi afsted i vores egen lille verden. Med hovedet begravet i telefonen og tankerne beskæftiget med fortidens fejltrin og fremtidens bekymringer. Men er der en vej til et mere enkelt liv? Et liv med fokus på nærvær og samvær? Et liv, hvor vi sænker farten, vender udviklingsræset ryggen og i stedet mærker verden og er til stede i nuet – til gavn for os selv og dem omkring os. Et liv med øget livskvalitet. En række eksperter giver deres bud på forskellige veje til livskvalitet.

20/02: Den gode samtale. Carsten Fogh Nielsen, ekstern lektor i filosofi, Syddansk Universitet

27/02: Trivsel i en travl hverdag. Jesper Bay-Hansen, speciallæge og specialist i klinisk sexologi

06/03: En pause i naturen. Dorthe Varning Poulsen, fysioterapeut, lektor i naturbaseret terapi og sundhedsfremme, Københavns Universitet

13/03: Skønlitteraturens helbredende kraft. Mette Steenberg, forsker i litteratur, Aarhus Universitet

20/03: Hjernen, fordybelse og koncentration. Troels Wesenberg Kjær, speciallæge, hjerneforsker og gæsteprofessor, Københavns Universitet

2312-213

Metakognitiv terapi – få styr på dine tanker

— **TID:** 25/2, 1 lørdag, kl. 10.00-16.00
PRIS: 495 kr., studerende 250 kr.
UNDERVISER: Anders Sørensen, psykolog og ph.d. i psykiatri

Moderne psykoterapi og forskning har slået fast, at tankemylder/overtænkning er en af hovedårsagerne til psykisk lidelse, og at lidelsen generelt fortager sig, når vi opdager og styrker tiltroen til, at vi faktisk har kontrol over tanker. Men hvordan kan noget så basalt som tænkning vende sig imod os og blive vores værste fjende? Hvilke mekanismer er på spil, og hvordan kan vi bruge tænkningen til vores fordel? Og ikke mindst hvordan kommer vi ud af tankemylderet, når det er blevet et problem? Metakognitiv terapi har vist sig at være en yderst effektiv vej ud af overtænkningen.

2312-363

Læg smerterne på hylden

TID: 27/2, 1 mandag, kl. 17.30-21.30

PRIS: 350 kr., studerende 195 kr.

UNDERVERISER: Morten Sebastian Høgh, specialist i sportsfysioterapi, ph.d. og lektor i smerte og neurovidenskab, Aalborg Universitet

Smerte er en livsnødvendig oplevelse, men hvorfor oplever hver femte dansker, at det ikke holder op med at gøre ondt igen? Forelæsnningen dykker ned i smertens univers og stiller skarpt på, hvad kroniske smerter er, hvorfor vi får ondt, om det virkelig kan passe, at videnskaben ikke kan helbrede kroniske smerter, og hvorfor nogle mennesker oplever, at én behandling virker, mens andre ingen effekt har af den. Få også input fra bogen 'Læg smerterne på hylden', som underviser Morten Høgh har skrevet sammen med Lotte Heise med konkrete råd til mennesker med kroniske smerter og deres pårørende.

2312-203

Lær at rumme svære følelser

TID: 4/3, 1 lørdag, kl. 10.00-16.00

PRIS: 495 kr., studerende 250 kr.

UNDERVERISER: Nanja Holland Hansen, cand.psych. aut. og certificeret CCT-underviser

At have compassion for sig selv og andre vil sige at være opmærksom på og give plads til egne og andres svære følelser, reaktioner og udfordringer. Compassion er den følelse af omsorg, der opstår, når vi bliver konfronteret med egen og andres lidelse og føler motivation til at lindre denne lidelse. Denne dag retter vi blikket mod compassion, og hvordan vi kan bruge det i hverdagen. Hør bl.a. om, hvordan du kan blive bedre til at være i og acceptere de svære følelser og livsbegivenheder, som alle mennesker oplever fra tid til anden. Dagen tager bl.a. afsæt i bogen 'Compassion – lær at rumme svære følelser' (Psykiatri Fondens Forlag) og den danske forskning i compassion-træning til pårørende.

2312-205

Fordybelse i mindfulness og meditation

TID: 4-5/3, 1 weekend, kl. 10.00-16.00

PRIS: 795 kr., studerende 395 kr.

NB. Medbring liggeunderlag og tæppe

UNDERVERISER: Jacob Piet, psykolog og ph.d. i mindfulness, Dansk Center for Mindfulness, Aarhus Universitet

Mindfulness handler om evnen til bevidst nærvær og intimitet med livet – som det udfolder sig fra øjeblik til øjeblik. At arbejde med mindfulness handler bl.a. om at træne evnen til at iagttage tanker, følelser og kropslige fornemmelser med en venlig og ikke-dømmende opmærksomhed. Mindfulness er ikke en mental intellektuel aktivitet, men en måde at være til stede på, der er forankret i krop, sanser og hjerte. I en tid præget af stress, forandring og effektivisering kan det være en stor udfordring at være nærværende. Men evnen kan trænes og være et middel til stresshåndtering, forebyggelse af depression og forbedring af livskvalitet, relationer og samarbejde. Bliv klogere på mindfulness i teori og praksis.

2312-454

Klæbehjerne – bliv bedre til at huske

TID: 5/3, 1 søndag, kl. 10.00-16.00

PRIS: 495 kr., studerende 250 kr.

UNDERVERISER: Troels Wesenberg Kjær, speciallæge, hjerneforsker og gæsteprofessor, Københavns Universitet

Få bedre hukommelse, stærkere koncentrationsevne og større overblik. Vores tankegange og adfærd er ikke statiske karaktertræk, men vaner, der kan forandres. Med de rette øvelser kan hjernen optimeres. Permanent. Men hvad skal der til? Lær, hvordan du med blot en relativ lille indsats kan slippe for huller i hukommelsen. Få indblik i, hvad der sker i hjernen, hvordan den dirigerer tanke- og handlemønstre, og hvad der kan styrke evnen til at holde fokus, bevare overblikket og sortere unødvendige informationer fra. Dagen byder på konkrete teknikker og øvelser til at optræne huskeevnen og lære nye ting – uanset alder. Undervisningen tager bl.a. afsæt i bøgerne 'Klæbehjerne – bliv bedre til at huske' (Politikens Forlag) og 'Hjernestarter – sådan træner du din hjerne' (FADL's Forlag).

Evnen til nærvær kan trænes og være en vej til at håndtere stress og bedre livskvalitet. Tag med til 'Fordybelse i mindfulness og meditation'. Se side 30.

2312-400

God søvn – i alle aldre

— **TID:** 25/3, 1 lørdag, kl. 10.00-16.00
PRIS: 495 kr., studerende 250 kr.
UNDERVISER: Poul Jørgen Jennum, professor og overlæge, Dansk Center for Søvnmedicin, Rigshospitalet

I en hverdag med fart på kan det virke som spild af tid at bruge en tredjedel af livet på at sove. Men voksne mennesker har brug for mindst syv timers søvn hver nat for at blive ved med at have en velfungerende krop og hjerne. Under søvnen styrkes immunforsvaret, vores hukommelse forbedres, appetitten reguleres, og hjernen renses for skadelige affaldsstoffer. Rigtig mange af os har problemer med søvnen i dag: 20 % af den danske befolkning lider af dårlig søvnkvalitet. Vær med, når vi bruger en dag på at blive klogere på nattens søvn.

2312-399

Tarmen – fra ende til anden

— **TID:** 27/3, 1 mandag, kl. 17.30-21.30
PRIS: 350 kr., studerende 195 kr.
UNDERVISERE: Mette Borre, klinisk diætist, Aarhus Universitets-hospital, og Lotte Fynne, speciallæge og forsker i mave-tarm lidelser

De seneste år har forskning i stigende grad understreget vigtigheden af en sund og velfungerende tarm. Tarmen har en utrolig kompleks fysiologi. Den har bl.a. sit helt eget nervesystem, opsuger næringsstoffer og producerer hormoner, der er afgørende for vores daglige liv. Bliv klogere på tarmsystemet, når to eksperter gennemgår tarmens funktion, de mest almindelige forstyrrelser af tarm og afføring samt ernæringens betydning for tarmen. Du får viden om, hvad du selv kan gøre for at få en sund tarm, og hvornår du skal søge professionel hjælp

2312-212

Retsmedicineren og efterforskeren – de 7 dødssynder

— **TID:** 29/3, 1 onsdag, kl. 19.45-21.30
PRIS: 195 kr., studerende 95 kr.
MEDVIRKENDE: Bent Isager-Nielsen, efterforsker, tidligere drabschef og chef for Rejseholdet, Hans Petter Hougen, professor emeritus i retsmedicin ved Retsmedicinsk Institut, og Stine Bolther, journalist og forfatter

De syv dødssynder: hovmod, griskhed, begær, misundelse, fråseri, vrede og dovenskab kan være med til at forklare, hvorfor nogle mennesker begår de værste forbrydelser. Denne aften dykker tidligere drabschef og efterforsker Bent Isager-Nielsen og retsmediciner Hans Petter Hougen ned i ondskab, moral, liv og død – i samtale med journalist og forfatter Stine Bolther. Få et unikt indblik i efterforskningsarbejdet bag en række spektakulære danske og udenlandske kriminalsager, og bliv klogere på, hvorfor ondskab findes i os. Aftenen tager afsæt i bogen 'De 7 dødssynder' (Lindhardt og Ringhof).

2312-272

Sådan får du en glad ryg

— **TID:** 30/3, 1 torsdag, kl. 17.15-19.00
PRIS: 195 kr., studerende 95 kr.
UNDERVISER: Jan Hartvigsen, professor i klinisk biomekanik, Syddansk Universitet

Rygsmarter rammer næsten alle danskere og er nu den hyppigste årsag til, at danskere går til lægen, fysioterapeuten og kiropraktoren. 650.000 danskere har en diskusprolaps eller anden rygsygdom, og en gennemsnitsdanskere mister syv år med god livskvalitet på grund af smerter og funktionsnedsættelse i muskler og led. I disse år oplever vi en eksplosion af ny viden inden for rygområdet. Få svar på, hvordan du får en glad ryg.

2312-398

Fri af angst – hjælp til børn og unge

— **TID:** 30/3, 1 torsdag, kl. 17.15-21.15
PRIS: 350 kr., studerende 195 kr.
UNDERVISER: Sonja Breinholst, aut. cand.psych. og postdoc i psykologi, Københavns Universitet

Omkring 10 % af alle børn opfylder de diagnostiske kriterier for én eller flere angstlidelser i barn- og ungdommen. Ubehandlet angst har massive negative kort- og langsigtede konsekvenser for børn og unges udvikling. Men hvad er angst egentligt? Hvornår er det normalt at være bange og bekymre sig, og hvornår bliver det et problem? Få viden og værktøjer til at forebygge angst hos børn og unge – trin for trin. Forelæsningen tager afsæt i bogen 'Fri af angst – en forældrehåndbog' (Akademisk Forlag).

2312-330

Hjernemad

— **TID:** 11/4, 5 tirsdage, kl. 17.15-19.00
PRIS: 695 kr., studerende 350 kr.

Kan vi spise os til et bedre mentalt helbred? Hjernemad er et nyt ord, der er dukket op i det offentlige rum. Det pointerer en vigtig sammenhæng mellem hjerne, kost, tarme og vaner, som tidligere har været overset. Vi ved det alle sammen godt – det, vi spiser, påvirker vores fysiske og psykiske sundhed, men det har ikke altid været en selvfølge, og vi glemmer det tit i hverdagen.

- 11/04: Introduktion til hjernen, og hvorfor den har brug for mad.**
Per Bendix Jeppesen, lektor i endokrinologi, Aarhus Universitetshospital
- 18/04: Toptrimmede tarme og tanker.** Mette Borre, klinisk diætist, Aarhus Universitetshospital
- 25/04: Hjerne kemi og spiseadfærd.** Jakob Linnet, dr.med., ph.d., aut. cand.psych., leder af klinik for ludomani og BED, Odense Universitetshospital
- 02/05: Vaner, kropserfaring, selvkontrol og måltider.** Niels Viggo Hansen, filosof, fysiker og postdoc ved Dansk Center for Mindfulness, Aarhus Universitet
- 09/05: Hjernens aldring – kan den påvirkes af det, vi spiser?**
Morten Scheibye-Knudsen, læge og lektor i aldring, Center for Sund Aldring, Københavns Universitet

2312-397

Kroppen og psykiske lidelser

TID: 11/4, 3 tirsdage, kl. 17.30-19.15

PRIS: 495 kr., studerende 250 kr.

UNDERVISER: Jim Toft, specialkonsulent, ph.d. og ekstern lektor i psykologi, Københavns Universitet

Der er ingen tvivl om, at krop og sind er uløseligt forbundet. Bekymringer kan give ondt i maven og dårlig søvn. En løbetur og fysisk træning kan ændre humøret og gøre os gladere. Men hvordan hænger krop og psyke egentlig sammen? Hvilken betydning har kroppen for udviklingen af fx bevidsthed og psykiske lidelser? Forskning peger på, at behandling af psykiske lidelser, der udelukkende fokuserer på det mentale aspekt, ikke er tilstrækkeligt til at helbrede eller rehabilitere mennesker med psykiske udfordringer eller lidelser. Når fysisk aktivitet og bevægelse inddrages, hjælper det betydeligt på behandlingen. Bliv klogere på forholdet mellem krop og sind, og hør om udvikling og behandling af psykiske lidelser.

2312-396

Åndehuller i hverdagen

TID: 12/4, 6 onsdage, kl. 19.45-21.30

PRIS: 795 kr., studerende 395 kr.

Det kan være en kunst at holde en pause eller finde et åndehul i en travl hverdag. Vi glemmer pauserne og fordybelsen, og de aktiviteter, vi nyder, såsom kreativ udfoldelse, at løbe en tur, læse en bog eller lave absolut ingenting, nedprioriteres for at nå andet, der umiddelbart virker mere vigtigt. Men hverken krop eller psyke kan undvære pauser, restitution eller fordybelse. Det kan være forskelligt, hvordan vi 'lader op', men nogle aktiviteter og teknikker viser at have dokumenteret effekt på vores trivsel og sundhed – og kan være effektive veje til gavnlige åndehuller i hverdagen.

12/04: Hjernen, pauser og livskvalitet. Hvorfor er det vigtigt med pauser? Ole Lauridsen, lektor emeritus i undervisning og læring, Aarhus Universitet

19/04: Ro – lyd og harmoni. Iben Have, lektor i medievidenskab, Aarhus Universitet

26/04: Naturen som åndehul. Sund i naturen. Søren Andkjær, lektor i idræt og biomekanik, Syddansk Universitet

03/05: Motion og trivsel. Jesper Lundbye-Jensen, lektor i neurofysiologi og motorisk kontrol, Københavns Universitet

10/05: Kreativitet. Lærke Egebjerg, læge, forfatter og billedkunstner

17/05: Den stressede hjerne, vejtrækning og restitution. Karen Johanne Pallesen, biolog, ph.d. og lektor i sundhedsvidenskab, Aarhus Universitet

FØLG MED PÅ FACEBOOK

facebook.com
/fuemdrup

2312-395

Træn din hjerne med kunst, litteratur og kreativitet

TID: 15-16/4, 1 weekend, kl. 10.00-16.00

PRIS: 835 kr., studerende 435 kr. inkl. materialer

UNDERVISER: Lærke Egebjerg, læge, forfatter og billedkunstner

Hjernen forandrer sig, når vi dyrker kunsten, kulturen og det kreative, og ligesom du kan træne dine muskler, kan du træne din hjerne til at blive mere robust. Forskning viser, at kulturoplevelser og kreative processer kan dæmpe symptomer på stress, demens, depression, angst og uro. Herudover kan litteraturen være med til at åbne for oplevelser og refleksioner, og der kan der opstå ny selvindsigt. På dette todages-forløb får du indblik i, hvad der sker i hjernen og kroppen, når vi dyrker kunsten, og hvordan litteratur og kreative processer kan styrke vores sundhed, både fysisk og mentalt. Teorierne bindes op på kreative øvelser, smagsprøver på guidet fælleslæsning og refleksioner.

2312-220

Det velfungerende menneske – hvad betyder din personlighed?

TID: 16/4, 1 søndag, kl. 10.00-16.00

PRIS: 495 kr., studerende 250 kr.

UNDERVISER: Lennart Kiel, psykolog og ph.d.-stipendiat i psykologi, Aarhus Universitet

At fungere godt i livet handler om at trives, at kunne omgås andre mennesker og at kunne varetage sine daglige gøremål og forpligtelser. Personlighedspsykologien har i mange år undersøgt, hvordan vores personlighed påvirker netop dette. Undervisningen stiller skarpt på, hvilken indflydelse personlighed har på vores daglige liv og trivsel, og hvordan vi håndterer livets udfordringer og muligheder. Få indblik i, hvad moderne psykologi forstår ved personlighed, og bliv klogere på, hvordan personlighedstræk og evnen til at forstå egne og andre menneskers tanker, følelser og handlinger hænger sammen med (mis)trivsel og (dys)funktion og påvirker dagliglivet.

2312-438

Forståelsens psykologi – mentalisering i teori og praksis

TID: 17/4, 5 mandage, kl. 17.15-19.00

PRIS: 695 kr., studerende 350 kr.

UNDERVISER: Nanna Broch Clemmensen, videnskabelig assistent i sprogpsykologi, Københavns Universitet

Mentalisering beskriver evnen til at forstå de mentale tilstande, der ligger bag det, vi selv og andre mennesker siger og gør. Kort sagt evnen til at forstå andres og eget sind. Mentalisering er en væsentlig kompetence, fordi evnen er et basalt element i al menneskelig interaktion og kommunikation. Undervisningen giver en indføring i teorien bag mentaliseringsbegrebet med fokus på bl.a. tilknytningspsykologiske, neurobiologiske og psykoanalytiske tankesæt. Hør, hvordan evnen udvikles, hvad evnen omfatter og hvilke betingelser, den fungerer under. Undervisningen tager afsæt i bogen 'Forståelsens psykologi – mentalisering i teori og praksis' (Samfundslitteratur).

2312-200

60+ en ny begyndelse

— **TID:** 17/4, 6 mandage, kl. 17.30-19.15
PRIS: 795 kr., studerende 395 kr.

Vi har ikke blot fået flere leveår, vi har – uden at det rigtigt er gået op for os – også fået en spritny fase i livet mellem voksen og gammel. Stadig flere 60+’ere oplever, at de både mentalt og fysisk kan meget mere end forventet, og at det ikke er dem, men måske snarere den ensidige fortælling om forfald og tab, der skal pensioneres. Hvad skal den nye livsfase så bruges til? Hør forskernes bud på, hvad et godt, sundt og meningsfuldt liv som 60+’er kan være i det 21. århundrede.

- 17/04:** **Den nye livsfase – når ’det er alderbedst’.** Poul-Erik Tindbæk, chefkonsulent og ph.d., en3karriere
- 24/04:** **Hold hjernen i gang.** Ole Lauridsen, lektor emeritus i undervisning og læring, Aarhus Universitet
- 01/05:** **Sund og aktiv aldring – hvad kan man selv gøre (på letforståeligt engelsk).** Suresh Rattan, professor emeritus i biogerontologi, Aarhus Universitet
- 08/05:** **Sociale relationers indvirken på sund aldring.** Kristian Park Frausing, cand.psych. og ph.d.-studerende i aldring, Aarhus Universitet
- 15/05:** **Positiv psykologi og det meningsfyldte liv.** Hans Henrik Knoop, lektor i psykologi, Aarhus Universitet, samt ekstraordinær professor, North-West University, SA
- 22/05:** **Livsfortællinger – hvordan vi ser tilbage på vores liv.** Rikke Amalie Agergaard Jensen, postdoc i psykologi, Aarhus Universitet

2312-394

Kierkegaard – hverdagslivets psykolog

— **TID:** 17/4, 6 mandage, kl. 17.30-19.15
PRIS: 795 kr., studerende 395 kr.
UNDERVISER: Bjarne Jacobsen, lektor i personlighedspsykologi, Roskilde Universitet

Søren Kierkegaard var ikke kun filosof og teolog. Han var også psykolog. Han stod på tærsklen til den videnskabelige psykologis opståen og så, hvad den ville bringe og bidrage til: Mennesket risikerer at komme på afstand af sig selv. Kierkegaards psykologi tager udgangspunkt i det enkelte menneskes perspektiv og kan ses som et modtræk til modernitetens fremmedgørelse. I denne forelæsningsrække rejser vi med Kierkegaard gennem menneskets livsvej. Rejsen er lang, men spørgsmålet er kort: Hvad er meningen? Undervisningen tager afsæt i bogen 'Kierkegaard - hverdagslivets psykolog' (Hans Reitzels Forlag).

- 17/04:** **Kierkegaard: person, forfatterskab og menneskesyn**
- 24/04:** **Kierkegaards syn på barndom og ungdom**
- 01/05:** **Kierkegaards forståelse af eksistens**
- 08/05:** **Valg, angst og personlighed**
- 15/05:** **Fortvivlelse og selvbedrag**
- 22/05:** **Stadier på livets vej**

2312-393

Den gode samtale

— **TID:** 18/4, 4 tirsdage, kl. 17.15-19.30
PRIS: 595 kr., studerende 295 kr.

Samtalen er grundstenen i alle relationer. Vi taler sammen hver dag, udveksler ord og holdninger. Men hvad gør vi egentlig? Og hvad hvis den gode samtale ikke kun behøver at handle om det, der bliver sagt, men også om måden, det bliver sagt, og måske det, der ikke bliver sagt? Vi lever i en tid med hurtig og ofte overfladisk online kommunikation. Vi har mulighed for at være til stede i flere samtaler på én gang. Forelæsningsrækken sætter spot på den dybe, fokuserede og nærværende samtale. Lær kunsten at tale sammen. Rigtigt.

- 18/04:** **Kunsten at tale sammen – hvordan gør man egentlig?** Jakob Steensig, lektor i lingvistik, Aarhus Universitet
- 25/04:** **Filosofiske refleksioner over den gode samtale.** Carsten Fogh Nielsen, ekstern lektor i filosofi, Syddansk Universitet
- 02/05:** **Den nødvendige samtale i parforholdet.** Poula Helth, ledelsesforsker og cand.scient.adm.
- 09/05:** **Samskabende møder – den professionelle samtale.** Linda Greve, ph.d. og leder af VIA Uddannelsesakademi

2312-439

Din hjerne snyder dig

— **TID:** 25/4, 1 onsdag, kl. 17.30-21.30
PRIS: 350 kr., studerende 195 kr.
UNDERVISER: Jakob Linnet, dr.med., ph.d., aut. cand.psyh., leder af klinik for ludomani og BED, Odense Universitetshospital

Hvad end det handler om en trang til at spille om penge, overspise, drikke eller andet, er det hjernen, der snyder os til afhængighed. Afhængighed kan antage mange former. Men hvorfor udløses denne kraftige, tilsyneladende ukontrollerbare trang? Denne aften dykker vi ned i den nyeste forskning i hjernen og afhængighed. Hør bl.a. om hjernens belønningssystemer, og bliv klogere på, hvorfor og hvordan hjernen snyder os. Hør også, hvordan man kan komme ud af afhængighedens klør med en række simple psykologiske redskaber. Undervisningen tager afsæt i bogen 'Din hjerne snyder dig' (Gyldendal).

2312-415

Inflammation – ven eller fjende?

— **TID:** 30/5, 1 tirsdag, kl. 17.15-19.00
PRIS: 195 kr., studerende 95 kr.
UNDERVISER: Claus Henrik Nielsen, professor i immunologi, overlæge og leder af Institut for Inflammationsforskning, Rigshospitalet

Inflammation og anti-inflammation er blevet populære begreber, når det handler om vores sundhed. I dag kan man til tider få det indtryk, at inflammation i kroppen er roden til alle dårligdomme – bl.a. de store livstilssygdomme. Men hvad er inflammation i kroppen egentlig? Hvordan opstår inflammation? Hvilken rolle spiller vores gener, omgivelser og livsstil? Er inflammation altid dårligt, eller er det nødvendigt for et godt helbred? Hvilke sammenhænge er der mellem inflammation og autoimmune sygdomme? Hvad er anti-inflammatorisk behandling? Og findes der anti-inflammatorisk kost? Få et nuanceret indblik i, hvad inflammation er, når vi denne aften dykker ned i den nyeste viden.

2312-204

Pårørende – tæt på men udenfor

TID: 30/5, 1 tirsdag, kl. 17.15-21.15

PRIS: 350 kr., studerende 195 kr.

UNDERVISER: Jens Einar Jansen, psykolog, specialist i psykoterapi og ph.d. i psykiatri

Omkring hver tredje dansker bliver på et tidspunkt i livet ramt af en psykisk lidelse. Og de har pårørende, hvis tilværelse også bliver kraftigt påvirket. Mange pårørende oplever, at de er tæt på lidelsen, men alligevel står udenfor – de føler sig typisk forvirrede, magtesløse, vrede, angste og triste. Midt i kaosset, afmagten og sorgen er der en vej – også for de pårørende. Med afsæt i den nyeste viden dykker vi denne aften ned i pårørendes krisereaktioner, tanker og handlemønstre. Hør om udfordringerne ved at være pårørende – og hvordan udfordringerne håndteres på bedste vis. Undervisningen tager afsæt i bogen 'Tæt på, men udenfor' (Gyldendal).

2312-367

Kedsomhed – en overfladisk dybde

TID: 30/5, 1 tirsdag, kl. 17.30-21.30

PRIS: 350 kr., studerende 195 kr.

UNDERVISER: Nis Langer Primdahl, eks-tern lektor i pædagogisk psykologi, Aarhus Universitet

Vi kender alle til kedsomheden. Tiden står stille, tomheden indfinder sig. Vi erindrer den fra skolen, arbejdet eller hjemme. En overfladisk dybde, som Søren Kierkegaard betegner den. Men hvad er kedsomhed egentlig? Hvad vil det sige at kede sig? Er kedsomhed altid det samme? Vi siger til børn, at det er sundt at kede sig, men er det sandt? Med afsæt i den dobbeltheden, som Kierkegaard tematiserer, dykker vi denne aften ned i kedsomheden i krydsfeltet mellem psykologi og filosofi med inddragelse af begrebets nyere historie og aktuelle betydning. For kan man overhovedet stadig kede sig i det 21. århundrede?

2312-440

Kort og godt om kriser og traumer

TID: 31/5, 1 onsdag, kl. 17.15-21.15

PRIS: 350 kr., studerende 195 kr.

BOG: Mulighed for særpris hos forlaget via holdsiden på fuau.dk

UNDERVISER: Anne Sofie Møller Sparre, aut. psykolog, specialist i klinisk psykologi, chefpsykolog og leder af pædagogisk-psykologisk rådgivning, Hillerød Kommune

Hvad er kriser og traumer? Hvilke reaktioner er almindelige? Og hvad kan man gøre for at hjælpe mennesker igennem kriser? Ingen mennesker kommer igennem livet uden at opleve belastende eller svære hændelser. Det kan være dødsfald, ulykke, trusler og overfald eller at få en alvorlig diagnose. Forelæsningen giver en introduktion til viden og begreber inden for krise- og traumeområdet og belyser, hvordan vi kan hjælpe os selv og hinanden, når livet bider fra sig. Undervisningen tager afsæt i bogen 'Kort & godt om kriser og traumer' (Dansk Psykologisk Forlag).

2322-171

Optimer din hjerne

TID: 4/9, 6 mandage, kl. 19.45-21.30

PRIS: 795 kr., studerende 395 kr.

Hver eneste dag har vi brug for at huske, lære og navigere i en verden fyldt med informationer. Og her har vi hårdt brug for, at vores hjerne præsterer sit ypperste. Men nogle gange virker det lidt, som om at hjernen går i baglås, og vi glemmer selv banale ting. Hvordan fungerer hjernen? Og hvilke faktorer påvirker den? Dyk ned i hjernebassen, og lær kommandocenteret på øverste etage lidt bedre at kende.

04/09: Hukommelse. Albert Gjedde, professor emeritus i neurobiologi og farmakologi, Københavns Universitet

11/09: Læring. Ole Lauridsen, lektor emeritus i undervisning og læring, Aarhus Universitet

18/09: Søvn. Poul Jørgen Jennum, professor, overlæge og dr.med., Dansk Center for Søvnmedicin, Rigshospitalet

25/09: Motion. Jesper Lundbye-Jensen, lektor i neurofysiologi og motorisk kontrol, Københavns Universitet

02/10: Opmærksomhed. Signe Allerup Vangkilde, professor i psykologi, Københavns Universitet

09/10: Aldring. Ellen Garde, læge og hjerneforsker, Enhed for Medicinsk Psykologi, Københavns Universitet

Speciallæge Lone Fjorback i paneldebat på Folkeuniversitetet. Mød hende i forelæsningsrækken 'Tankernes kraft'.
Se side 35.

2322-173

Alt hvad du bør vide om psykologi

TID: 5/9, 6 tirsdage, kl. 17.30-19.15

PRIS: 795 kr., studerende 395 kr.

Hvordan fungerer menneskets hukommelse, hvad påvirker vores sociale adfærd, og hvordan udvikles vores personlighed? Psykologi handler om at forklare, hvorfor vi mennesker oplever, føler, tænker, handler og udvikler os, som vi gør. Få indblik i de vigtigste milepæle inden for psykologi, og bliv introduceret til den nyeste viden på området. Forelæsningerne giver desuden redskaber til refleksion og analyse af psykologiske problemstillinger. Bliv klogere på dig selv, og få en bedre forståelse for menneskers forskelligheder.

05/09: Socialpsykologi. Inger Glavind Bo, lektor i socialpsykologi, Aalborg Universitet

12/09: Personlighedspsykologi. Jesper Dammeyer, lektor i personlighedspsykologi, Københavns Universitet

19/09: Læringspsykologi. Frans Ørsted Andersen, lektor i uddannelsesforskning, Aarhus Universitet

26/09: Kognitionspsykologi. Signe Allerup Vangkilde, professor i psykologi, Københavns Universitet

03/10: Udviklingspsykologi. Osman Skjold Kingo, lektor i udviklingspsykologi, Aarhus Universitet

10/10: Anvendt psykologi. Thomas Koester, Human Factors Specialist, Noble Corporation

2322-180

Tankernes kraft

TID: 5/9, 6 tirsdage, kl. 17.30-19.15

PRIS: 795 kr., studerende 395 kr.

Mennesker tænker over 50.000 tanker hver eneste dag. Som regel kører tankerne som en indre, vanemæssig dialog, der opleves så naturlig, at vi først bliver opmærksomme på den, når vi bliver bedt om at stoppe. Men hvilken indflydelse har den konstante strøm af bevidste og ubevidste tanker egentlig på vores hverdag, liv og helbred? En række eksperter stiller skarpt på tankerne fra forskellige perspektiver.

- 05/09: Tanketræning.** Louise Meldgaard Bruun, specialpsykolog i psykiatri og ekstern lektor ved medicin, Aarhus Universitet
- 12/09: Hypnose.** Randi Abrahamsen, tandlæge, ph.d. og bestyrelsesmedlem af European Society of Hypnosis
- 19/09: Placebo: historien om træpinde, smeltet sne og meningsfuldhed.** Lars Ole Andersen, cand. phil., ph.d., sundhedskoordinator, Brøndby Kommune, samt underviser i medicinshistorie, Aarhus Universitet.
- 26/09: Mindfulness.** Lone Overby Fjorback, leder, lektor, ph.d., og speciallæge, Dansk Center for Mindfulness, Aarhus Universitet
- 03/10: Religøs og spirituel tro, livskvalitet og helbred.** Armin W. Geertz, dr.phil. og professor emeritus i religionsvidenskab, Aarhus Universitet
- 10/10: Bliv ven med dine tanker – om metakognitiv terapi.** Anders Sørensen, psykolog og ph.d. i psykiatri

2322-176

Jungs psykologi og filosofi: Menneske og natur

TID: 6/9, 5 onsdage, kl. 17.15-19.00

PRIS: 695 kr., studerende 350 kr.

UNDERVISER: Aksel Haaning, lektor i filosofi, Roskilde Universitet

Psykoanalysens historie er ikke, hvad vi troede for bare 10-15 år siden. Det gælder også den schweiziske psykiater C.G. Jung (1875-1961), der oplever en fornyet interesse i disse år. I dag fremstår Jung som en af det 20. århundredes store tænkere. I centrum står Jungs bidrag til modernismen, det imaginære og det moderne menneskes forhold til naturen. En række skrifter, vi tidligere kun har kendt af navn, præsenteres. Det gælder 'Liber Novus' (2009) og 'Black Books' (2020). Også Jungs analyse af menneskets forhold til naturen vil rundes. Få en indføring i moderne Jung-forskning. Undervisningen tager afsæt i bogen 'Jung – en stemme fra dybet' (Akademisk Forlag).

- 06/09: Jungs erfaring af det moderne: 'Den Røde bog' og de 'Sorte Bøger' (2020)**
- 13/09: Kristendommen i moderne fortolkning. Jungs 'Psykologi og religion' (1938)**
- 20/09: Jungs senere værker: 'Den glemte naturforståelse i europæisk historie', 'Genopdagelse som levende opgave i os selv' og 'Psykologi og alkymi' (1952)**
- 27/09: Opdagelsen af 'Aurora consurgens – opstigende morgenrøde' (1955)**
- 04/10: Aurora, eller Morgenrøde – ånd og natur, mennesket som bindeled**

2322-169

Positiv psykologi i hverdagen

TID: 6/9, 5 onsdage, kl. 17.30-19.15

PRIS: 695 kr., studerende 350 kr.

Der vil altid eksistere dårligdomme og udfordrende situationer i hverdagen, som kan optage vores tanker negativt, dræne os for energi og få os til at miste overblikket. Men man kan gøre meget for at forebygge det ved at prioritere det, der gør livet værd at leve – også når man møder modgang. Positiv psykologi er en nyere gren af psykologien, som fokuserer på, hvordan man kan trives og fungere godt i hverdagen, uanset om man er på arbejde eller har fri.

- 06/09: Introduktion til den positive psykologi.** Hans Henrik Knoop, lektor i psykologi, Aarhus Universitet, samt ekstraordinær professor, North-West University, SA
- 13/09: Mental robusthed i hverdagen.** Ida Rahbek-Hertz, cand.mag. i psykologi og kommunikation og director, Center for Mental Robusthed
- 20/09: Glæde og lykke i hverdagen.** Louise Tidmand, postdoc og uddannelseschef, StyrkeAkademiet
- 27/09: Flow i hverdagen.** Frans Ørsted Andersen, lektor i uddannelsesforskning, Aarhus Universitet
- 04/10: Motivation i hverdagen.** Ib Ravn, lektor i organisatoriske vidensprocesser, Aarhus Universitet

2322-247

Løb din hjerne stærk

TID: 30/9, 1 lørdag, kl. 10.00-16.00

PRIS: 495 kr., studerende 250 kr.

UNDERVERS: Troels Wesenberg Kjær, speciallæge, hjerneforsker og gæsteproffesor, Københavns Universitet

Vi ved alle, at en løbetur er godt for vores fysiske helbred. Men hvilke gavnlige effekter har det egentlig på vores hjerne, når vi snører løbeskoene og tager en tur ud i det fri? Bliv klogere på, hvad der sker i hjernen, når man løber en tur, og hør, hvordan det påvirker vores humør, hukommelse og indlæring. Få også inspiration og gode råd til at komme i gang med hjerne-træningen. Hvor ofte skal man løbe? Spiller tempoet en rolle? Og gør det en forskel, om man løber på løbebånd i fitnesscenteret, løber i byen eller tager en tur i skoven? Undervisningen tager afsæt i Troels W. Kjærs kommende udgivelse 'Løb din hjerne stærk'.

2322-174

Fup og fakta om din sundhed

TID: 23/10, 5 mandage, kl. 17.30-19.15

PRIS: 695 kr., studerende 350 kr.

Sundhed er godt stof, og blandt andet derfor bliver vi konstant bombarderet med – ofte modstridende – budskaber om, hvad der er sundt. Vender madpyramiden spidsen opad eller nedad? Hvad skal vi spise – og hvornår? Er det bedst at styrketræne eller løbe en tur, hvis du gerne vil booste din sundhed? Man kan let få det indtryk, at det, der er sundt i den ene uge, skal du undgå i den næste. Meget forvirrende kan begge budskaber imidlertid være sande, for mennesket er en kompleks konstruktion. Bliv klogere, når en række eksperter stiller skarpt på nogle af de mange sundhedsbudskaber. Hvad er fup, og hvad er fakta?

23/10: Søvn. Poul Jørgen Jennum, professor, overlæge og dr.med. Dansk Center for Søvnmedicin, Rigshospitalet

30/10: Mental sundhed. Jens Einar Jansen, psykolog, specialist i psykoterapi og ph.d. i psykiatri

06/11: Motion – effekter på krop og hjerne. Jesper Lundbye-Jensen, lektor i neurofysiologi og motorisk kontrol, Københavns Universitet

13/11: Sociale relationer og sundhed. Rikke Lund, professor i socialmedicin, Københavns Universitet

20/11: Sundhed er ikke ét tal – fedmens gåder. Thorkild I. A. Sørensen, professor emeritus i metabolisk og klinisk epidemiologi, Københavns Universitet

2322-170

Hverdagens udfordringer

TID: 24/10, 5 tirsdage, kl. 17.30-19.15

PRIS: 695 kr., studerende 350 kr.

Vi kommer alle til at stå i svære situationer og dilemmaer i livet. Parforhold, børn, forældre, tab og sorg, store beslutninger om fremtiden eller uventede kriser, der pludselig kan vende hverdagen på hovedet. Hvis der dog bare fandtes en manual til livet, så vi kunne slå de gode løsninger op. Det gør der ikke. Men der findes forskere, der arbejder med områder, teorier og metoder, som kan give inspiration, perspektiver og værktøjer til at navigere i hverdagens udfordringer

24/10: Tab og sorg. Mai-Britt Guldin, cand.psych. aut, specialist i psykoterapi og seniorforsker, Aarhus Universitet

31/10: Parforhold og kærlighed. Asger Neumann, psykolog og ekstern lektor i psykologi, Aarhus Universitet

07/11: Sygdom som eksistentielt vendepunkt. Christian Juul Busch, hospitalspræst, emeritus

14/11: Familie i medgang og modgang. Anja Marschall, lektor og ph.d. i familieliv, Københavns Professionshøjskole

21/11: Slip bekymringerne. Maiken Lykke Troen, cand.psych. aut. og MCT-II certificeret terapeut

Børn er fantastiske og forunderlige. Bliv klogere på, hvad der er fup og fakta om deres udvikling. Se side 37.

2322-253

60+ en ny begyndelse

— **TID:** 26/10, 6 torsdage, kl. 17.30-19.15
PRIS: 795 kr., studerende 395 kr.

Vi har ikke blot fået flere leveår, vi har – uden at det rigtigt er gået op for os – også fået en spritny fase i livet mellem voksen og gammel. Stadig flere 60+’ere oplever, at de både mentalt og fysisk kan meget mere end forventet, og at det ikke er dem, men måske snarere den ensidige fortælling om forfald og tab, der skal pensioneres. Hvad skal den nye livsfase så bruges til? Hør forskernes bud på, hvad et godt, sundt og meningsfuldt liv som 60+’er kan være i det 21. århundrede

26/10: Den nye livsfase – når det er 'alderbedst'. Poul-Erik Tindbæk, chefkon-sulent og ph.d., en3karriere

02/11: Læring hele livet. Ole Lauridsen, lektor emeritus i undervisning og læring, Aarhus Universitet

09/11: Sund og aktiv aldring – hvad kan man selv gøre (på letforståeligt engelsk). Suresh Rattan, professor emeritus i biogerontologi, Aarhus Universitet

16/11: Sociale relationers indvirken på sund aldring. Kristian Park Frausing, cand.psych. og ph.d.-studerende i aldring, Aarhus Universitet

23/11: Frivillighed. Knud Aarup, cand.scient.pol., tidligere direktør i Socialstyrelsen og medlem af hovedbestyrelsen i Røde Kors Danmark

30/11: Livsfortællinger – hvordan vi ser tilbage på vores liv. Se underviser på fuau.dk

2322-175

Demens – hvad ved vi?

— **TID:** 29/10, 1 søndag, kl. 10.00-16.00
PRIS: 495 kr., studerende 250 kr.
UNDERVISER: Peter Roos, neurolog, Neurocentret Rigshospitalet

Mange af os vil i løbet af livet komme i berøring med demens, måske som pårørende eller som syg. Alzheimers sygdom er langt den hyppigste årsag til demens, men mange andre hjernesygdomme kan ligge bag. Undervisningen stiller skarpt på den nyeste viden om demenssygdomme og forebyggelse af intellektuel svækkelse. Få svar på spørgsmål som: Hvad sker der i hjernen ved demens? Er der overhovedet noget at stille op? Og sidst, men ikke mindst: Hvad med de pårørende?

2322-178

Fup og fakta om børns udvikling

— **TID:** 11/11, 1 lørdag, kl. 10.00-16.00
PRIS: 495 kr., studerende 250 kr.
UNDERVISERE: Trine Sonne, postdoc og forsker i psykologi, Aarhus Universitet, og Toril Sveistrup Jensen, ph.d. i udviklingspsykologi, Aarhus Universitet

Må man vække et sovende barn? Er det skadeligt for børn at kigge på en skærm? Og hvilken rolle spiller rækkefølgen i en søskendeflok for barnets udvikling? Når det kommer til børn, findes der mange fortællinger om og holdninger til, hvad der former og driver deres udvikling. Men det kan være vanskeligt at navigere i al den information, vi i dag omgiver os med. Få indblik i centrale områder af børns udvikling ud fra en nuanceret, kritisk tilgang. Bliv bl.a. klogere på søvn, tigerspring, skærmtid og hukommelse. Undervisningen har primært fokus på de tidlige leveår.

2322-184

Livet med Parkinson

— **TID:** 27/11, 2 mandage, kl. 17.15-19.00
PRIS: 350 kr., studerende 195 kr.

Parkinsons sygdom er en af de mest almindelige neurologiske sygdomme i Danmark. Op imod 8.000 danskere lider af sygdommen, og dermed er også mange pårørende påvirket af sygdommen. De fleste kender symptomerne såsom rysten, langsomme bevægelser og stivhed i musklerne, men ofte er der langt tidligere tegn på sygdommen. Hør, hvad den seneste forskning viser om årsag, symptomer, diagnosticering, behandlingsforløb og ikke mindst om den psykiske påvirkning af både patienter og pårørende.

27/11: Årsag, symptomer, diagnosticering og behandling. Kristian Winge, lektor, ph.d., overlæge og neurolog, Syddansk Universitet og Slagelse Sygehus

04/12: Livet med Parkinson sygdom. Susanne Ohrt, psykolog og specialist i sundhedspsykologi, rådgiver i Parkinsonforeningen

2322-240

Sæt grænser

— **TID:** 11/12, 1 mandag, kl. 17.30-21.30
PRIS: 350 kr., studerende 195 kr.
BOG: Mulighed for særpris hos forlaget via holdsiden på fuau.dk
UNDERVISER: Irene Henriette Oestrich, specialistpsykolog og ph.d., Region Hovedstadens Psykiatri, Sankt Hans Hospital

At turde sætte grænser kræver en særlig form for mod, god evne til selvbeskyttelse og omsorg for sig selv. Mod til at løbe en nødvendig risiko for at skuffe mennesker, der betyder noget for en. Vi har brug for at kunne sætte grænser og håndtere kritiske situationer. Det har afgørende betydning for vores trivsel og velvære. Med afsæt i psykologiske teorier og metoder dykker undervisningen bl.a. ned i evnen til at stille op for sig selv – at bryde grænser og overvinde begrænsninger. Få ny viden, inspiration og værktøjer. Undervisningen tager afsæt i bogen 'Sæt grænser' (Dansk Psykologisk Forlag).

2322-172

Kender du en psykopat?

— **TID:** 14/12, 1 torsdag, kl. 17.30-21.30
PRIS: 350 kr., studerende 195 kr.
UNDERVISER: Tine Wøbbe, chefpsykolog, Psykiatrisk Center Sct. Hans

De fleste af os vil nok mene, at vi ikke møder ret mange psykopater i hverdagen. I stedet hører vi om dem i TV eller fascineres af fiktive karakterer. Psykopater er bl.a. kendetegnede ved at være samvittighedsløse, manipulerende, charmerende og ofte aggressive. Men psykopati kan komme til udtryk i både større og mindre grad. I Danmark antager man, at der findes omkring 250.000 psykopater. Det betyder, at vi hver især kender én – måske to. Så hvad dækker begrebet egentlig over? Hvornår er man psykopat? Hvor møder man dem typisk, og hvordan tackler man en psykopat? Undervisningen tager bl.a. afsæt i bogen 'Forbrydelsens sind' (Politikens Forlag).

Opdagelsesrejsende i vores usynlige univers

At forske i universets naturlove kan virke lige så uendeligt som universet selv, for der er hele tiden noget nyt at lære, og der er hele tiden nye partikler at opdage. Men i virkeligheden er det en fejring af menneskets triumf, at vi overhovedet forstår og ved noget som helst, påpeger Troels C. Petersen, lektor i eksperimentel partikelfysik ved Niels Bohr Institutet, Københavns Universitet.

Af Noa Kjærsgaard Hansen

Da han var barn, ville han gerne være opdagelsesrejsende, men fandt hurtigt ud af, at han var født ind i det gale århundrede. For Jorden var allerede dækket og opdaget. I dag er Troels C. Petersen en del af det såkaldte ATLAS-eksperiment ved CERN, verdens største fysiklaboratorium placeret i udkanten af Geneve i Schweiz. Han skulle altså i stedet, viste det sig, være opdagelsesrejsende i universet og dets love.

Det meste af tiden bruger Troels C. Petersen dog ved Niels Bohr Institutet, hvor han blandt andet underviser i statistik, dataanalyse og machine learning. De datasæt, der kommer ud fra ATLAS-eksperimentet, er meget store og meget komplekse, så det kræver metoder, der også er meget avancerede. Her er brugen af såkaldte machine learning-algoritmer helt central, fortæller Troels C. Petersen:

"Det er evnen til at genkende mønstre i data. Hvis jeg viser dig et billede i to dimensioner, er dine øjne enormt gode til at se, om der er noget her eller der, selvom det kan være en kompleks tegning. Hvis jeg viser dig det i tre dimensioner, så går det stadig. Hvis så vi har et datasæt i fire dimensioner (eller mange flere), kan vi ikke længere knække nøden uden hjælp fra algoritmen."

MACHINE LEARNING TO THE RESCUE!

Selv kørte han sin første machine learning-algoritme for 20 år siden, og flere tidligere studerende, som han har undervist i netop det, er efterfølgende vendt tilbage til ham for at fortælle, hvor brugbart det har været. Forskeren er da også selv sikker på, at endnu flere kan gøre brug af partikelfysikkens metoder: "Et pudsigt sted, hvor behovet opstod, var, da jeg blev en del af ekspertholdet for modellering af COVID-19 på Serum instituttet. Jeg havde en af mine ph.d.-studerende med, som sagde: 'Men Troels, vi aner jo ikke en skid om virus.'"

"Nej, men det skal Serum instituttet nok dække," svarede jeg. Vi ved en masse om dataanalyse, modeller og predictions, og det er jeg til gengæld ikke sikker på, at de kan dække. Det ramte meget præcist. Min ph.d.-studerende blev hyret på fuld tid i seks måneder."

Også klimaforskere har kunnet bruge machine learning til at analysere de over tre millioner billeder, de har taget efter at have smeltet en lille iskerne og set på, hvad der var i isen, som ikke smeltede. Og som et sidste eksempel nævner han forskere, der har brugt lysglimt fra celler til at studere celledelingsprocesser:

"De sad og kiggede datasættene igennem, der var titusinder af dem, og det tog hele gruppen en uge. Det var ikke reproducerbart, idet de ikke fik samme resultat, hvis de gjorde det igen. Machine learning to the rescue!"

PARTIKELFYSIK SER UNIVERSET MED NYE ØJNE

Der er da heller ingen tvivl om, at machine learning spiller en væsentlig rolle i vores fortsatte søgen efter at forstå universet og dets love, hvis man spørger Troels C. Petersen. Et af de helt store øjeblikke i arbejdet med machine learning opstod, da Higgs-partiklen blev opdaget:

"For hver ting vi bidrager til, eksempelvis opdagelsen af Higgs-partiklen, som jeg selv arbejdede på med netop machine learning, får man de her moments of truth. Spillet med universet slutter aldrig, så det er en fejring af menneskets triumf, at der overhovedet er noget, vi forstår og ved."

Oplev Troels C. Petersen til livestreamingen 'Opdagelsesrejsende i vores usynlige univers', se side 93.

Natur & univers

2312-283

Store spørgsmål om universet

— **TID:** 16/1, 4 mandage, kl. 17.30-19.15
PRIS: 595 kr., studerende 295 kr.

Når mørket falder på, og det gyldne penselstrøg af stjerner glimter på nattehimmelen, bliver vi for alvor opmærksomme på det uendelige univers, der omgiver os. Tager vi os tiden til at dvæle ved det sælsomme syn for en stund, trænger de store spørgsmål sig på. Hvor langt er der ud til de lysende stjerner, og hvad kan vi lære om universet ved at kigge på nattehimmelen? Er der liv derude, og hvordan kommer vi langt nok ud med vores satellitter til at besvare det spørgsmål? I denne forelæsningsrække vil fire astrofysikere forsøge at besvare nogle af universets mange store spørgsmål. Tag med på en forunderlig rejse langt ud i det (måske?) uendelige univers.

- 16/01: Hvor langt er der til Månen og stjernerne, og hvad kan man støde på derude?** Mads Fredslund Andersen, Telescope and Satellite Manager, Aarhus Universitet
- 23/01: Hvad ser vi på nattehimmelen?** Ole Eggers Bjælde, astrofysiker og undervisningsudvikler, Aarhus Universitet
- 30/01: Hvad har Kepler-missionen afsløret om universet?** Karsten Frank Brogaard, adjunkt i astronomi, Aarhus Universitet
- 06/02: Hvordan bygger man en satellit?** Christoffer Karoff, lektor i rumvidenskab, Aarhus Universitet

2312-287

Kunstig intelligens

— **TID:** 16/1, 3 mandage, kl. 19.30-21.15
PRIS: 495 kr., studerende 250 kr.

Vi omgiver os med kunstig intelligens på mobilens maps, i robotstøvsugere og i Google Translate. Kunstig intelligens skal gøre vores verden lettere og bedre. Men præcis som mennesker skal computere også træne for at lære, og det er ikke helt uden bump på vejen. Også kunstig intelligens indeholder bias. Det opdager vi, når computeren for eksempel viser sig at tænke som en hvid, ufaglært mand. For hvad er i grunden forskellen på den naturlige hjerne og den kunstige hjerne? Og er det fair at forvente gennemsigtige forklaringer af kunstig intelligens, når vores egne mest af alt minder om søforklaringer? Måske skal vi i fremtiden bare lade den menneskelige og den kunstige hjerne samarbejde i en slags hybrid intelligens.

- 16/01: Hvordan mennesker og computere lærer.** Anders Søgaard, professor i machine learning og NLP, Københavns Universitet
- 23/01: Innovation med kunstig intelligens.** Anders Kofod-Petersen, professor i anvendt kunstig intelligens, Norges Teknisk-Naturvitenskapelige Universitet
- 06/02: Hybrid intelligens og kreativitet.** Jacob Sherson, professor MSO i fysik og astronomi, Aarhus Universitet

2312-436

Hvad enhver bør vide om matematik

— **TID:** 17/1, 6 tirsdage, kl. 19.45-21.30
PRIS: 795 kr., studerende 395 kr.
TILRETTELÆGGER: Henrik Kragh Sørensen, professor i videnskabsteori, Københavns Universitet

Matematikken har svarene. Her finder vi den absolutte sandhed. Eller gør vi? Mange har nok en fornemmelse af, at matematikken ikke er til diskussion, og når man når frem til et facit, så er det det endelige svar. Men det er langt fra tilfældet i virkeligheden. I denne forelæsningsrække kan du komme med bag om matematikken. Få en forståelse af, hvad matematik er og kan. Bliv klogere på, hvordan forskerne bruger statistik i deres arbejde. Og få styr på de vigtigste nedslag i matematikkens historie.

- 17/01: Hvad er matematik – og findes tallene?** Henrik Kragh Sørensen, professor i videnskabsteori, Københavns Universitet
- 24/01: Hvad er et bevis?** Mikkel Willum Johansen, lektor i videnskabsteori, Københavns Universitet
- 31/01: Hvordan opbygger man en matematisk model?** Henrik Kragh Sørensen, professor i videnskabsteori, Københavns Universitet
- 07/02: Matematikkens etiske udfordringer.** Mikkel Willum Johansen, lektor i videnskabsteori, Københavns Universitet
- 14/02: Hvad laver en matematiker?** Simon Kristensen, lektor i matematik, Aarhus Universitet
- 21/02: Hvad laver en statistiker?** Helle Sørensen, professor i statistik, Københavns Universitet

2312-121

Ekstremt liv

— **TID:** 18/1, 4 onsdage, kl. 17.30-19.15
PRIS: 595 kr., studerende 295 kr.

Forestil dig at leve et sted uden ilt, med begrænset adgang til vand og mad, under konstant angreb, i totalt mørke eller under ekstreme temperaturforhold. For selv den sejeste vildmarkstype er det nok ikke lige sagen. For mennesket – der er et ganske almindeligt medlemstort pattedyr – er slet ikke tilpasset til at leve under så ekstreme vilkår. Men det er en lang række andre af klodens arter. Fælles for dem er, at de gennem evolutionen har tilpasset sig nogle helt særlige og ekstreme livsvilkår. Men her holder lighederne også op, for der er tale om vidt forskellige artsgrupper som fx bakterier, amøber, insekter, parasitter, krybdyr og pattedyr. Tag med en række forskere til nogle af verdens mest ekstreme levesteder og mød de forunderlige arter, der kan leve netop her.

- 18/01: Mikroorganismernes liv på bunden af dybhavet.** Bo Barker Jørgensen, professor i geomikrobiologi, Aarhus Universitet
- 25/01: Bjørnedyr, der genopstår fra de døde.** Nadja Møbjerg, lektor i dyrefysiologi, Københavns Universitet
- 01/02: Livet med parasitter.** Peter Nejsum, lektor i infektionssygdomme, Aarhus Universitet
- 08/02: Forslugne slanger og bjørne i hi – hvad kan vi lære af dyrenes fysiologi?** Tobias Wang Nielsen, professor i zoofysiologi, Aarhus Universitet

2312-282

Vildere naturnationalparker som svar på Danmarks naturkrise?

— **TID:** 28/1, 1 lørdag, kl. 10.15-16.15
PRIS: 495 kr., studerende 250 kr.
UNDERVISER: Rune Engelbreth Larsen, forfatter og idéhistoriker

På globalt plan er ca. 200.000 arter uddøde inden for de seneste 500 år som følge af menneskets udbredelse, naturødelæggelse og resourceforbrug. Dansk natur har det også skidt – faktisk ligger vi i bund i EU – og derfor er der brug for at gentænke en dansk naturforståelse, der i højere grad tager udgangspunkt i naturens egne præmisser. Hvorfor har vi ikke standset den igangværende udryddelse af arter og den generelle naturforarmelse? Denne dag kan du i ord og billeder blive klogere på den danske naturkrise og høre, hvorfor naturnationalparker kan være en del af løsningen på problemet. Konceptet "naturnationalpark", der er opfundet af forelæseren, er under implementering 15 steder i Danmark, hvilket imidlertid også skaber debat om dyrevelfærd, hegn og sikkerhed, når man færdes blandt store dyr som vilde heste, bisoner og elge i danske landskaber.

2312-376

Livets geologiske historie

— **TID:** 9/2, 7 torsdage, kl. 17.15-19.00
PRIS: 895 kr., studerende 450 kr.

Varme og kulde. Kontinentalpladernes bevægelser og skiftende havvandsniveauer. Vulkaner, meteornedslag og istider. Mangt og meget har haft betydning for livets udvikling – ikke mindst geologien. I denne forelæsningsrække dykker vi ned i jordlagene for at blive klogere på livet på Jorden gennem de sidste ca. 250 mio. år. Fra nutiden, hvor menneskets færden på kloden har sat så dybe spor, at mange anser det for at være på lige fod med både vulkansk aktivitet og meteornedslag, og til dengang dinosaurerne dominerede verden. Fra Antropocæn/Holocæn til Trias og hele vejen tilbage igen. God tur!

- 09/02: Antropocæn – verden af i morgen.** Nils Bubandt, professor i antropologi, Aarhus Universitet
- 16/02: Holocæn – menneske og klima.** Marit-Solveig Seidenkrantz, professor i geologi, Aarhus Universitet
- 23/02: Pleistocæn – og de seneste istider.** Anders Damsgaard, adjunkt i geologi, Aarhus Universitet
- 02/03: Pliocæn – fra menneskeaber til abemennesker.** Bent Erik Kramer Lindow, palæontolog, Statens Naturhistoriske Museum
- 09/03: Fra Trias til Kridt – dinosaurernes tidsalder.** Jakob Christensen-Dalsgaard, lektor i biologi, Syddansk Universitet
- 16/03: Fra Paleocæn til Oligocæn – hvad moleret gemmer.** Jan Audun Rasmussen, museumsinspektør, geolog og ph.d. i palæontologi, Museum Mors
- 23/03: Miocæn – et varmt klima med vilde floder og kæmpe deltaer.** Erik Skovbjerg Rasmussen, seniorforsker i geologi, GEUS

Når forår og varme melder sig, kan der nydes en kop kaffe i pausen ved amfi-trappen foran kantinen.

2312-405

Hvad er tid?

TID: 22/2, 4 onsdage, kl. 17.15-19.00
PRIS: 595 kr., studerende 295 kr.

Tiden er et gådefuldt begreb, og i årtusinder har vi mennesker grundet over, hvad tid egentlig er for en størrelse. Det hævdes, at tiden går i stå i et sort hul, og at der før "big bang" ikke eksisterede tid. Vi bruger dog hele tiden 'tiden' til at beskrive den verden, vi kender, og vi bruger begreber som fortid, nutid og fremtid. Vi kan også se, at vi ældes. Men faktisk giver vores opfattelse af tid måske slet ikke mening, og vores tidserfaring kan være en illusion. I hvert fald i fysisk forstand. Så hvad er tid for en størrelse? Hvem ville vi være uden en fortid og erindringer fra tidligere i vores liv? Findes der overhovedet en sammenhæng mellem den tid, vi mennesker erfarer, og den teoretiske tid, som fysikken arbejder med? Få 'tiden' belyst fra forskellige fagperspektiver – hvis du har tid?

22/02: Tidens fysik. Poul Henrik Damgaard, professor i teoretisk partikelfysik, Niels Bohr Institute

01/03: Tidens psykologi og mentale tidsrejser. Osman Skjold Kingo, lektor i udviklingspsykologi, Aarhus Universitet

08/03: Tidens gang – aldrig (på letforståeligt engelsk). Suresh Rattan, professor emeritus i biogerontologi, Aarhus Universitet

15/03: Tidsfilosofi. Lars Bo Gundersen, lektor i filosofi, Aarhus Universitet

2312-423

Danske pattedyr til vands, til lands og i luften

TID: 1/3, 4 onsdage, kl. 17.15-19.00
PRIS: 595 kr., studerende 295 kr.

I Danmark lever ca. 50 forskellige arter af vilde pattedyr, der svømmer i de danske farvande, flyver over os på himlen eller jager og græsser på jorden. Mange af disse arter har du måske aldrig set i levende live – måske fordi de er nataktive, sky, lever under jorden eller ude i havene. Nu har du chancen for at komme med på "safari" blandt de vilde dyr, når du i denne forelæsningsrække bliver præsenteret for en række danske pattedyr, som du bør kende til. Bliv klogere på dyrenes biologi og levevis og beskyttelsen af truede arter og få tips til selv at opleve flere pattedyr i naturen. Forelæserne er forskere og eksperter, der til daglig arbejder med netop de pattedyr, som du kan høre mere om i denne forelæsningsrække.

01/03: Flagermus – pattedyr på nattehimlen. Signe Brinkløv, postdoc i faunaøkologi, Aarhus Universitet

08/03: Marsvin – lille hval med stor betydning. Signe Sveegaard, ph.d. og seniorrådgiver i havpattedyrforskning, Aarhus Universitet

15/03: Mårdyr og pattedyrenes status på Rødlisten. Morten Elmeros, seniorrådgiver i faunaøkologi, Aarhus Universitet

22/03: Hasselmusen – den danske syvsover. Thomas Bjørneboe Berg, seniorforsker og kurator, Naturama

2312-128

Tre sider af universet

TID: 25/3, 1 lørdag, kl. 10.00-16.00
PRIS: 495 kr., studerende 250 kr.
UNDERVISERE: Helle Stub, cand.scient. i astronomi, fysik og matematik, og Henrik Stub, cand.scient. i astronomi, fysik og matematik

Vor forståelse af universet har gennem historien været baseret på to ting: Hvad vi har kunnet se og måle, og hvordan vi har fortolket observationerne. Derfor har astronomerne gennem 5.000 år haft mange forskellige opfattelser af vort univers. Forelæsningsrækken 'Tre sider af universet' består af dele, der gennemgår udviklingen af det moderne verdensbillede, som det er skabt over de sidste 5.000 år. Hver del omhandler et centralt skridt i denne udvikling. 1. forelæsning: Et verdensbillede formes – hvordan vi er kommet til vor nuværende forståelse af vor plads i universet, som er en del af et solsystem, som igen er en del af en af universets milliarder af galakser? 2. forelæsning: Det fysiske univers – hvordan de fysiske love har gjort os i stand til at forstå og fortolke vore observationer af fjerne stjerner og galakser. 3. forelæsning: Det levende Univers – med Big Bang har vi fået en videnskabelig baseret kosmologi. Vort verdensbillede er nu baseret på, at universet er i konstant udvikling, og det giver et nyt perspektiv på den rolle, livet måske spiller i universet.

2312-358

Tænkepause: Tyngdekraft

TID: 27/3, 1 mandag, kl. 17.15-19.00

PRIS: 195 kr., studerende 95 kr.

UNDERVISER: Sofie Marie Koksang, postdoc. i teoretisk astrofysik, Syddansk Universitet

Vi har allesammen en fornemmelse af, hvad tyngdekraften er for noget, og nogle husker måske Newtons tyngdelov fra skoletiden. Men der er langt fra Newtons flere hundrede år gamle idé til den moderne forståelse af tyngdekraften, nemlig Einsteins generelle relativitetsteori, der beskriver en firedimensionel rumtid, der både krummer og bølg. Newtons og Einsteins teorier gav os en forståelse af alt fra vind og vejr til planeternes baner omkring solen og sågar universet selv. Men vores forståelse af tyngdekraften er stadig mangelfuld, og tyngdekraften holder i dens uløste gåde nøglen til at svare på fysikkens allerstørste spørgsmål. Forelæsnningen er baseret på Tænkepause-bogen 'Tyngdekraft' (Aarhus Universitetsforlag).

2312-365

Kemien bag den grønne omstilling

TID: 28/3, 1 tirsdag, kl. 17.15-19.00

PRIS: 195 kr., studerende 95 kr.

UNDERVISER: Ulla Gro Nielsen, lektor i fysik og kemi, Syddansk Universitet

For mere end 150 år siden placerede den rus-siske kemiker Dmitrij Mendelejev alle de kendte grundstoffer efter deres egenskaber og atomvægt i det periodiske system. Hør, hvorfor det periodiske system er kemikerens bibel, og gå på opdagelse i den fascinerende information, der gemmer sig i systemet. Få også indblik i, hvordan kemikerne i dag tager udgangspunkt i det periodiske system for at designe materialer til vandrensning, katalysatorer og energimaterialer, der skal medvirke til den grønne omstilling og sikre et bæredygtigt samfund. Vi skal også omkring de vigtige spørgsmål såsom: Er der nok af de grundstoffer, vi skal bruge? Og hvem har adgang til dem?

2312-355

Da vejret blev en nyhed

TID: 29/3, 1 onsdag, kl. 17.15-20.15

PRIS: 275 kr., studerende 145 kr.

UNDERVISER: Jesper Theilgaard, meteorolog, selvstændig, stifter af klimaformidling.dk og tidl. vært på DR

Vejret er godt stof i nyhederne, og vejrudsigten hører til blandt de mest sete tv-udsendelser. Særligt indslag om voldsomt vejr har stor interesse, formentlig fordi vi vidner naturens enorme kræfter og både skræmmes og fascineres af dem. Men hvordan opleves det at være vejrvært inde fra redaktionen, når også klimaet spiller ind, og politiske dagsordener kommer med i billedet? Oplev Jesper Theilgaard fortælle om sine oplevelser gennem hans 27 år som vejrvært i DR. Forelæsnningen er baseret på bogen 'Da vejret blev en nyhed', hvor han ser tilbage på skelsættende vejrhændelser og debatterer klimaindsatsen i Danmark og på verdensplan. Theilgaard stiller også skarpt på den sikkerhedspolitiske situation i forbindelse med de igangværende klimaændringer.

2312-288

Vores fantastiske planet

TID: 11/4, 7 tirsdage, kl. 19.45-21.30

PRIS: 895 kr., studerende 450 kr.

TILRETTELÆGGER: Ivanka Orozova Bekkevold, seniorforsker og ph.d. i geofysik, Niels Bohr Institutet, Københavns Universitet

Vi lever på en både fantastisk og fascinerende planet. Lige her i solsystemets smørhul er der de helt rigtige betingelser for, at livet kan udfolde sig. Men hvor meget ved du om geologien, fysikken, oceanografien og meteorologien, der ligger til grund for dette liv? Gennem fire overordnede temaer kan du lære den blågrønne planet meget bedre at kende, når vi i forelæsningsrækken sætter fokus på den faste jord, havet og atmosfæren, iskapperne, klimaet og vejret. Hvorfor kan vi bruge iskerner til at blive klogere på klimaets udvikling? Hvad sker der på bunden af de dybeste have? Hvad bliver konsekvenserne, når indlandsisen smelter? Og hvad foregår der i jorden under vores fødder? En række skarpe forskere giver dig svar på disse spørgsmål og mange flere.

11/04: Den vidunderlige verden under vores fødder (på letforståeligt engelsk). Ivanka Orozova Bekkevold, lektor og ph.d. i geofysik, Niels Bohr Institutet, Københavns Universitet

18/04: Klimamennesket: regent for is, vejr og hav. Jens Hesselbjerg Christensen, professor i is, klima og geofysik, Niels Bohr Institutet, Københavns Universitet

25/04: Hvad iskerner kan fortælle os om klimaforandringer. Anders Svensson, lektor, Center for Is og Klima, Niels Bohr Institutet, Københavns Universitet

02/05: Historien om drivhusgasserne (på letforståeligt engelsk). Thomas Blunier, professor i geofysik, Niels Bohr Institutet, Københavns Universitet

09/05: De store tipping points i klima-systemet. Helle Astrid Kjær, adjunkt, Sektion for Is-, Klima- og Geofysik, Niels Bohr Institutet, Københavns Universitet

16/05: Den grønlandske indlandsis og ændringer i havniveauet. Christine Schøtt Hvidberg, professor i is- og klimafysik, Niels Bohr Institutet, Københavns Universitet

23/05: Dybhavets mysterier (på letforståeligt engelsk). Markus Jochum, professor i oceanografi, Niels Bohr Institutet, Københavns Universitet

UDVID FORELÆSNINGSOPLEVELSEN

Snup en bid mad i kantine

2312-425

ScienceFaction

TID: 12/4, 4 onsdage, kl. 17.15-19.00
PRIS: 595 kr., studerende 295 kr.

Denne forelæsningsrække er baseret på de fire første udgivelser i en helt ny bogserie 'Science-Faction' fra Aarhus Universitetsforlag. Science-Faction er en nøje afmålt dosis naturvidenskab til dig, der vil vide, hvordan verden hænger sammen i virkeligheden. Fra den mindste celle i menneskekroppen til de fjerneste galakser. Levende fortalt af forskerne selv og altid funderet i fakta, selv når videnskaben fremstår som ren science fiction.

- 12/04: Kunstig intelligens bagfra.** Anders Søgaard, professor i machine learning og NLP, Københavns Universitet
- 19/04: Celler deler os.** Lotte Bjergbæk, lektor i molekylærbiologi, Aarhus Universitet
- 26/04: Mikrobiologi og mavefølelser.** Tine Rask Licht, professor i tarmens mikrobiologi, DTU Fødevarerinstitut
- 03/05: Da livet opstod.** Emil Laust Kristoffersen, postdoc og Interdisciplinary Nanoscience Center, Aarhus Universitet

2312-294

Naturtur: Ornitologi, fuglestemmer og kommunikation

TID: 7/5, 1 søndag, kl. 10.00-12.30
PRIS: 275 kr., studerende 150 kr.
MØDESTED: Storkøbenhavns Jagtforening, Mosesvinget 3
UNDERVISER: Bjarne Bo Jensen, biolog

Kom med på en spændende vandretur langs stier ved Utterslev Mose, der kombinerer den direkte oplevelse af fuglene i naturen og deres sang med beskrivelser af, hvordan de bruger sangen og kaldene i deres kommunikation med hinanden. Nyere forskning tyder på, at nogle fuglearter faktisk forstår grammatiske regler og anvender dem i deres kommunikation. Sangfuglene skal lære deres stemmer via mekanismer, der i stor udstrækning ligner den måde, børn lærer at tale. Vi vil også berøre, om fuglene har kultur og æstetisk sans. Derudover ser vi nærmere på årets gang set fra fuglenes side, og hvor vi igennem året har gode chancer for at se dem. Og så skal vi selvfølgelig lytte til fuglestemmerne, som her i maj synges ud i landskabet for fuld kraft. Vandreturen er på 3-4 km.

2322-250

På opdagelse i partiklernes verden

TID: 4/9, 4 mandage, kl. 19.30-21.15
PRIS: 595 kr., studerende 295 kr.

Partikelfysikken er en uhyre kompleks og samtidig fascinerende gren af den moderne fysik, som beskæftiger sig med verdens mindste bestanddele og rummer svarene på nogle af de største gåder. Hvordan opstod universet? Hvad er tyngdekraft? Hvorfor er der mere stof end antistof i universet? Få en generel introduktion til partikelfysikken, og dyk ned i Standardmodellen, som med god succes har vist sig at kunne give forklaringen på den fysiske verden og alle dens love – næsten. Vi skal også høre om planerne for en ny og større accelerator ved CERN og forventninger til hvad resultater fra denne kan bidrage med af opdagelser i fremtiden. Vi skal blive dus med de fascinerende, men drilske neutrinoer, og vi ser på, hvordan tyngdekraften kan beskrives matematisk, og hvilke håb man har for at få tyngdekraften inkluderet i Standardmodellen. Spørgsmålene er store og fascinationen i top i denne forelæsningsrække om det mindste, vi kender til.

- 04/09: Partikelfysikkens forunderlige verden.** Christian Bierlich, ph.d. og forsker i teoretisk partikelfysik, Lund Universitet
- 11/09: Eksperimentel partikelfysik.** Katinka Wandall-Christensen, cand. scient. i partikelfysik, Graduate i 'Engene'
- 18/09: De drilske neutrinoer.** Mads Mølbak Hyttel, cand.scient. i teoretisk højenergi partikelfysik og kosmologi
- 25/09: Tyngdekraft: Partikelfysikkens sorte hul.** Edis Devin Tireli, cand.scient. i teoretisk højenergi partikelfysik og kosmologi

SE SIDE 83

Gratis: Prøv 3 måneders abonnement på Vid&Sans

2322-244

Videnskabens detektiver

TID: 5/9, 6 tirsdage, kl. 17.15-19.00
PRIS: 795 kr., studerende 395 kr.

En forbrydelse er blevet begået. Politiet er massivt til stede på gerningsstedet. Kriminalteknikere og politifolk tager prøver, afhører vidner, finder fingeraftryk, fotograferer og indsamler spor og bevismateriale. Og hjemme i laboratorier, undersøgelsesrum og obduktionslokaler sidder eksperterne klar til at analysere det indsamlede materiale i håb om at opklare forbrydelsen hurtigst muligt. Sammen med en række naturvidenskabelige og retsmedicinske forskere og eksperter går vi i denne forelæsningsrække bag kulisserne i det omfattende opklaringsarbejde. Hør bl.a. om obduktioner, DNA-spor, tandsæt og maddiker, og få stillet lidt af din nysgerrighed på virkelighedens forbrydelser.

- 05/09: Hvad den døde krop afslører.** Asger Hedegård Thomsen, ph.d. og speciallæge i retsmedicin, Aarhus Universitet
- 12/09: Maddiker, fluer og tiden efter dødens indtræden.** Thomas Pape, lektor og kurator, Statens Naturhistoriske Museum
- 19/09: Behandlet, påvirket eller forgiftet?** Martin Worm-Leonhard, retskemiker, Syddansk Universitet
- 26/09: Tænder og kæber: et kæmpebibliotek af personlige informationer.** Dorthe Arenholt Bindslev, professor MSO og specialtandlæge, Aarhus Universitet
- 03/10: Personundersøgelsen og forbrydelsens tydelige spor.** Lise Frost, speciallæge i retsmedicin, Aarhus Universitet
- 10/10: Når DNA-spor fortæller en historie.** Stine Frisk Fredslund, laboratorieleder, Retsgenetisk Afdeling, Københavns Universitet

2322-182

Velkommen til fremtiden

— **TID:** 18/9, 4 mandage, kl. 17.15-19.00
PRIS: 595 kr., studerende 295 kr.

Det er som bekendt svært at spå om fremtiden, men med udviklingen af moderne teknologier og med de klimaudfordringer, vi står over for, synes det at være blevet endnu sværere at sige noget om, hvad fremtiden bringer. For hvordan kommer kunstig intelligens og robotter til at påvirke vores hverdag og vores arbejdsliv i fremtiden? Kommer vi til at være en verden fyldt af genmodificerede mennesker, der spiser genmodificerede fødevarer, og hvilke etiske overvejelser er der i dette? Og hvad med klimaet? Kommer vi overhovedet til at have en jord at bo på, og hvordan kommer denne jord i så fald til at være? Skal vi vænne os til flere varme måneder, flere orkaner og flere oversvømmelser? Kom med, når en række eksperter sætter spot på fremtidens tendenser og udfordringer i forsøget på at sige noget om, hvilket liv vi kommer til at leve i fremtiden.

- 18/09: Robotterne kommer! Science fiction eller science fact.** Kasper Støy, professor, IT-Universitetet København
- 25/09: Mennesket i fremtiden: genteknologi, etik og det forbedrede menneske.** Thomas Vorup-Jensen, professor i biomedicin, Aarhus Universitet
- 02/10: Mad i fremtiden: etik og bioteknologiske fødevarer.** Mickey Gjerris, cand.theol., lektor i bioetik, Københavns Universitet
- 09/10: Jorden i fremtiden: klimaet og dets udfordringer.** Jesper Theilgaard, meteorolog, stifter af klimaformidling.dk og tidl. vært på DR

2322-183

Fremtidens digitale teknologier

— **TID:** 19/9, 4 tirsdage, kl. 17.30-19.15
PRIS: 595 kr., studerende 295 kr.

Forestil dig en hverdag, hvor dit SmartWatch fortæller dig, om du er ved at blive syg, hvor dine briller viser data om fx den by, du går rundt i, eller hvor du får leveret varer til døren med droner eller selvkørende biler. Den digitale udvikling tordner afsted, og nye muligheder blomstrer for øjnene af os. Big Data, Blockchain, Internet of Things og kunstig intelligens – vi når knap nok at forstå teknologien, før den spås at få en enorm indflydelse på vores fremtid. Hør om nogle af de digitale teknologier, som eksperterne mener vil revolutionere vores hverdag.

- 19/09: Big data.** Bjarne Kjær Ersbøll, professor og sektionsleder ved DTU Compute, Danmarks Tekniske Universitet
- 26/09: Blockchain.** Kim Peiter Jørgensen, videnskabelig assistent, IT-Universitetet i København
- 03/10: Internet of Things.** Niels Olof Bouvin, lektor i datalogi, Aarhus Universitet
- 10/10: Kunstig intelligens.** Martin Mose Bentzen, lektor, DTU Management Engineering, Danmarks Tekniske Universitet

2322-007

Fossiler ved de danske kyster

— **TID:** 30/9-1/10, 1 weekend, kl. 10.00-14.00
PRIS: 595 kr., studerende 295 kr.
STED: Se mødesteder på fuau.dk
UNDERVISER: Line Henriette Broen, geolog, Aarhus Kommune

Hvem har ikke samlet et forstenet søpindsvin op på stranden og undret sig over, hvor det er kommet fra, og hvordan det er blevet til? Undergrunden under Danmark er fuld af spor efter et urhav, som eksisterede for millioner af år siden. Og sporene kan man finde overalt ved kysterne, i grusgrave og i kalkbrud. Under forelæsningerne lørdag fortælles om sporene efter urhavets eksotiske dyreliv fra trilobitter, hajtænder og krabbeboller til de mange forskellige søpindsvin. Søndag tager vi i egne biler til Faxe Kalkbrud, hvor vi selv prøver at finde fossiler.

- 30/09: Forelæsning**
- 01/10: Ekskursion til Faxe Kalkbrud**

2322-119

Fortællingen om universet

— **TID:** 23/10, 3 mandage, kl. 17.30-19.15
PRIS: 495 kr., studerende 250 kr.
UNDERVISER: Tina Ibsen, astrofysiker og videnskabsformidler

Hvis vi vil kende vores egen – menneskets – historie, må vi kigge langt ud i universet. Herfra kommer de byggesten, som vi og alt omkring os består af. Vi starter historien for 13,8 mia. år siden med universets dannelse og Big Bang. Herfra fortsætter vi historien ved at se på, hvordan stjerner dannes, lever og dør i voldsomme supernovaeksplosioner. Når vi har samlet al vores viden om, hvor universets bestanddele kommer fra, vender vi igen blikket mod stjernerne. Vi ser på spørgsmålet om, hvorvidt de samme processer er sket flere steder – og om der mon er grundlag for liv andre steder i det enorme univers. Forelæsningerne tager udgangspunkt i Tina Ibsens udgivelse 'Fortællinger om universet' (People's Press).

- 23/10: Big Bang og stjernedannelse**
- 30/10: Stjerner liv og død**
- 06/11: Planetdannelse – er der andre derude?**

2322-192

Forunderlige former – en rejse i ukendt kendt landskab

— **TID:** 25/11, 1 lørdag, kl. 10.00-16.00
PRIS: 495 kr., studerende 250 kr.
UNDERVISER: Carsten Cramon, cand.scient. i matematik

Med det gyldne snit i centrum skal vi fordybe os i matematikkens sammensmeltning med natur, billedkunst, poesi, musik, arkitektur, design, kultur og bevidsthed - i en fascinerende cocktail, som vil være fyldt med overraskende og forunderlige sammenhænge. Igennem matematikken bliver det muligt at opleve velkendte fænomener i nye overraskende belysninger. Vi skal fx se på, hvordan planterne på de mest forunderlige måder løser nogle af deres grundlæggende eksistensproblemer, eller hvorledes mange kunstnere og designere bevidst eller ubevidst tyr til det gyldne snit, når de prøver at fjerne deres kunstneriske udtryk fra deres personligheds smalle slagmark.

Religion & filosofi

2312-003

Frankfurterskolen: Introduktion og aktualisering

TID: 16/1, 5 mandage, kl. 17:15-19:00
PRIS: 695 kr., studerende 350 kr.

Med nylige udgivelser som Søren Maus bog 'Stum tvang' og Pelle Dragsted's 'Nordisk socialisme' er en aktuel kapitalismekritik nået (tilbage) ind i mainstreamen. En lignende bølge af nymarxistisk teori opstod i starten af det 20. århundrede: Frankfurterskolen. En kreds af banebrydende samfundsteoretikere som Horkheimer, Adorno og Marcuse udviklede en kritisk samfundsteori, som i nutidens globale kapitalisme og neoliberalisme lader til at være mere relevant end nogensinde. Hvem var første generation af Frankfurterskolen, og hvad ville de sige om fx den aktuelle klimakrise og de nye kapitalismeformer?

16/01: Frankfurterskolens opståen og udviklingen af kritisk teori.

Frederik Boris Hylstrup Olsen, cand.pæd. i pædagogisk antropologi

23/01: Theodor W. Adornos sprogkritik.

Steen Nepper Larsen, lektor i uddannelsesvidenskab, Aarhus Universitet

30/01: Herbert Marcuse og det éndimensionale samfund.

Frederik Boris Hylstrup Olsen, cand.pæd. i pædagogisk antropologi

06/02: Klimakrise og natursyn.

Frederik Boris Hylstrup Olsen, cand.pæd. i pædagogisk antropologi

13/02: I kølvandet på Frankfurterskolen – en aktualisering.

Frederik Boris Hylstrup Olsen, cand.pæd. i pædagogisk antropologi

2312-215

Store tanker om hverdagslivets dilemmaer

TID: 16/1, 5 mandage, kl. 17:15-19:00
PRIS: 695 kr., studerende 350 kr.

Livet er fyldt med små hverdagsdilemmaer, der er blandt de mest nærværende, vigtigste og også sværeste dilemmaer, fordi de siger noget om, hvem vi er som mennesker. I disse situationer kan vi finde råd i en række faste udtryk, der kan hjælpe os med at overskue, hvordan det er bedst at handle. Måske du befinder dig i en situation, hvor loyaliteten over for din omgangskreds er blevet sat på spil, fordi du skal vælge mellem at følge dine egne principper eller skåne en ven, et familiemedlem eller en kollega. Her kan det være, at udtrykket 'behandl andre, som du gerne selv vil behandles' bliver grundlaget for din beslutning. Vi ved allesammen umiddelbart, hvad dette udtryk betyder, men hvilke filosofiske overvejelser ligger til grund for det og andre lignende udtryk? Tag filosofien i hånden, og bliv klogere på disse faste udtryk og forhåbentligt også klogere på, hvordan du skal handle næste gang, du befinder dig i et af livets mange hverdagsdilemmaer.

16/01: Find den gyldne middelvej.

Kasper Lysemose, postdoc i filosofi, Aarhus Universitet

23/01: Behandl andre, som du gerne selv vil behandles.

Christina Busk, ejer og stifter, Etikos

30/01: Hvor der er vilje, er der vej.

Kasper Lysemose, postdoc i filosofi, Aarhus Universitet

06/02: Målet helliger midlet.

Carsten Fogh Nielsen, ekstern lektor i filosofi, Syddansk Universitet

13/02: Hvo intet vover, intet vinder.

Ulrik Houliind Rasmussen, ph.d. i filosofi og lektor, Københavns Professionshøjskole

UDVID FORELÆSNINGSOPLEVELSEN

Tag en kop kaffe
i kantinen

2312-300

Det Etske Råd – hvor går dine grænser?

— **TID:** 17/1, 5 tirsdage, kl. 17.15-19.00
PRIS: 695 kr., studerende 350 kr.

Siden oprettelsen i 1987 har Det Etske Råd stimuleret til debat om nye bio- og genteknologier, der berører menneskers liv, vores natur, miljø og fødevarer og taget stilling til etiske spørgsmål, der har at gøre med vores sundhedsvæsen. Etik er noget, man kan blive klogere på ved at diskutere med andre. Alt efter om dine begrundelser er gode eller dårlige, ændrer du selv eller andre måske synspunkt ved at høre om andres argumenter og erfaringer. Du har nu chancen for at arbejde med etiske dilemmaer på samme måde som Det Etske Råd. Bliv introduceret til anvendt etik, rådets arbejdsmåde og aktuelle etiske dilemmaer, som rådet har arbejdet med. Sæt dine egne værdier på spil, for hvert dilemma kræver, at der tages stilling. Måske din holdning bliver den afgørende.

- 17/01: Oplæg: Det Etske Råds historie og arbejdsform. Tema: organdonation.** Frank Beck Lassen og Martin Ejning Christensen, projektledere i Det Etske Råd
- 24/01: Oplæg: værdier og viden. Tema: surrogatmoderskab.** Martin Ejning Christensen, projektleder i Det Etske Råd
- 31/01: Oplæg: held og uheld. Tema: ulighed i sundhed.** Frank Beck Lassen, projektleder i Det Etske Råd
- 07/02: Oplæg: værdighed. Tema: aktiv dødshjælp.** Frank Beck Lassen, projektleder i Det Etske Råd
- 14/02: Oplæg: risiko og nytte. Tema: kunstig intelligens.** Martin Ejning Christensen, projektleder i Det Etske Råd

2312-081

Lykken og det gode liv

— **TID:** 17/1, 4 tirsdage, kl. 17.15-19.00
PRIS: 595 kr., studerende 295 kr.

For de gamle græske filosoffer var spørgsmålet om, hvordan man opnår et lykkeligt og godt liv, det vigtigste overhovedet. I den nyere filosofi har det været mindre centralt, men på det seneste er spørgsmålet kommet i centrum igen. Psykologien har også vendt sig mod udforskningen af lykke og livskvalitet, hvilket har ført til ny og spændende viden om betydningen af forskellige følelser og livsomstændigheder – men også til kritik fra filosoffer, som finder det psykologiske lykkebegreb overfladisk eller vildledende. Bliv klogere på, hvordan og hvorvidt vi kan erkende, hvad der er godt for os selv og andre, hvad dyderne og håbet betyder, og hvilke psykiske tilstande og betingelser der indgår i lykken.

- 17/01: Dyderne og det gode liv.** Anne-Marie Søndergaard Christensen, professor i filosofi, Syddansk Universitet
- 24/01: Håbet og det gode liv.** Kresten Lundsgaard-Leth, ph.d. i filosofi, og højskolelærer, Den Internationale Højskole
- 31/01: Lykkens psykologi: behag, tilfredshed, emotioner og livsudfoldelse.** Søren Harnow Klausen, professor i filosofi, Syddansk Universitet
- 07/02: Hvordan kan vi erkende det gode?** Søren Engelsen, ph.d. i filosofi og postdoc ved sundhedsfremme, Roskilde Universitet

2312-199

Spørg filosofien om liv og død

— **TID:** 18/1, 6 onsdage, kl. 17.15-19.00
PRIS: 795 kr., studerende 395 kr.

Vi glædes over nyt liv, og samtidig ved vi, at vi alle skal dø. Hvordan kan vi leve i den tilstand? Hvad er meningen med livet, og hvad er tilværelsen egentligt skabt af? Hvad har værdi for os? Kan vi forestille os altings afslutning, og hvad stiller vi op med ondskaben og døden? I denne forelæsningsrække spørger vi filosofien om de helt store spørgsmål i tilværelsen. Vi konfronterer os med livet på godt og ondt, graver i det, der optager os allermost, og forsøger at nå til en eller anden form for forståelse. Kom til seks aftener om liv og død. Det giver god mening.

- 18/01: Mening.** Kasper Lysemose, postdoc i filosofi, Aarhus Universitet
- 25/01: Livet.** Bjørn Rabjerg, adjunkt i religionsfilosofi, Aarhus Universitet
- 01/02: Døden.** Mogens Pahuus, professor emeritus i filosofi, Aalborg Universitet
- 08/02: Afgrunden.** Søren Gosvig Olesen, lektor i filosofi, Københavns Universitet
- 15/02: Ondskaben.** Carsten Bagge Laustsen, lektor i statskundskab, Aarhus Universitet
- 22/02: Værdi.** Morten Dige, lektor i filosofi, Aarhus Universitet

2312-094

Mystik i kristendommen, islam og buddhismen

— **TID:** 18/1, 3 onsdage, kl. 19.30-21.15
PRIS: 495 kr., studerende 250 kr.
UNDERVISER: Dorthe Enger, forfatter og cand.mag. i engelsk, religion og filosofi

Mød mystik i kristendommen, islam og buddhismen, og gå i dialog med fortællingerne om Jesus', Muhammeds og Buddhas mystiske dannelsesrejser. Vi starter med en introduktion til mystik som et individuelt, socialt og biologisk fænomen. Alle kan få en mystisk oplevelse – også ikke-religiøse mennesker. Oplevelsen tager farve af den kulturelle kontekst, men der er også fællestræk. Der er tale om en højdepunktsoplevelse, der kan ændre livet for den, der har den. Dernæst introduceres kristen, islamisk og buddhistisk mystik. Der bliver gravet dybt i fortællingerne om de tre religionsgrundlæggere for at finde forskelle og ligheder i deres dannelsesrejse. Forelæsningsrækken tager bl.a. udgangspunkt i Dorthe Engers bog 'Mystik' (Systeme).

- 18/01: Introduktion til mystik**
- 25/01: Kristen og islamisk mystik**
- 01/02: Buddhistisk mystik og mystikkens rolle i Vesten i dag**

2312-194

Et menneske af kvalitet

TID: 19/1, 7 torsdage, kl. 17.15-19.00
PRIS: 895 kr., studerende 450 kr.

"Du har altid været rig, køn og i super form. Hvor er det dog imponerende, at du har mere end 450 venner på Facebook. Og hvilken IQ! Skål for dig og tillykke!" Er det de kvaliteter, vi håber, at venner og familie fremhæver i fødselsdagstalen? Eller er det noget helt andet, vi sætter pris på ved andre – og håber andre ser i os? Siden antikken har filosoffer, teologer og tænkere funderet over menneskelivets værdi. De har overvejet, hvilke dyder og kvaliteter vi bør stræbe efter. Både for at give vores eget liv værdi og skabe gode relationer til andre, men også som fundamentet til et samfund, vi har lyst til at dele med hinanden. Bliv introduceret til, hvad historiens tænkere har tænkt om en række udvalgte menneskelige kvaliteter. Og få større indsigt i, hvad der kendetegner et menneske – af kvalitet.

- 19/01: Dannelse.** Carsten Fogh Nielsen, ekstern lektor i filosofi, Syddansk Universitet
26/01: Generøsitet. Kasper Lysemose, postdoc i filosofi, Aarhus Universitet
02/02: Venskab. Søren Gosvig Olesen, lektor i filosofi, Københavns Universitet
09/02: Mod. Hans Fink, docent emeritus i filosofi, Aarhus Universitet
16/02: Kærlighed. Søren Gosvig Olesen, lektor i filosofi, Københavns Universitet
23/02: Humor. Anne Engedal, cand.mag. i filosofi og direktør, Videnslyd
02/03: Myndighed. Carsten Fogh Nielsen, ekstern lektor i filosofi, Syddansk Universitet

2312-001

Eksistentialismens store tænkere

TID: 19/1, 6 torsdage, kl. 19.30-21.15
PRIS: 795 kr., studerende 395 kr.
UNDERVISER: Kresten Lundsgaard-Leth, ph.d. i filosofi og højskolelærer, Den Internationale Højskole

Kom tæt på seks af filosofihistoriens største eksistenstænkere, som på hver deres måde forsøgte at stille os til regnskab for tilværelsens vanskeligste spørgsmål: Hvem er jeg? Hvad er mennesket for en størrelse? Og hvordan kan vi leve et menneskeligt liv, der er værd at leve? Denne forelæsningsrække vil se på, hvordan de største tænkere inden for eksistentialismen gentænker det sokratiske grundspørgsmål om, hvad menneskelivet (altså 'eksistensen') er for noget.

- 19/01: Sokrates**
26/01: Søren Kierkegaard
02/02: Arthur Schopenhauer
09/02: Friedrich Nietzsche
16/02: Martin Heidegger
23/02: Jean-Paul Sartre

2312-064

Hvorfor har vi de værdier, vi har? En indføring i Nietzsches 'Moralens genealogi'

TID: 19/1, 5 torsdage, kl. 19.30-21.15
PRIS: 695 kr., studerende 350 kr.
UNDERVISER: Kasper Lysemose, postdoc i filosofi, Aarhus Universitet

Hvad er godt? Hvad er ondt? Sådan har moralfilosofien spurgt igen og igen. Kedelige spørgsmål, mente Nietzsche. Og de efterfølgende værdidebatter har mest tjent til at forhindre en egentlig undersøgelse af moralen. En sådan undersøgelse ville kræve, at man begyndte at filosofere med hammeren, som Nietzsche udtrykte det. Han stillede derfor en ny type mere hårdtslående spørgsmål: Hvorfor har vi de værdier, vi har? Hvem har haft brug for at skabe dem? Hermed vovede Nietzsche sig dybere ned i undergrunden af vores tradition end nogen tidligere tænkere. Ja, i sidste ende helt ned til spørgsmålet om, hvordan det overhovedet er lykkedes at opdrætte et væsen som mennesket, dette "interessante dyr". I kurset følger vi Nietzsches forviklede og farlige stier og får en grundig indføring i et af hans betydeligste værker.

- 19/01: Indføring: Nietzsches tænkning**
26/01: Moralens genealogi, 1. del: Herre- og slavemoral
02/02: Moralens genealogi, 2. del: Skyld og dårlig samvittighed
09/02: Moralens genealogi, 3. del: Asketiske idealer
16/02: Afslutning: Zarathustras have

2312-092

Eftermiddage i Park Bio: Filosofiens mesterværker

TID: 23/1, 8 mandage, kl. 12.15-14.00
PRIS: 995 kr., studerende 495 kr.
STED: Park Bio, Østerbrogade 79
UNDERVISER: Kasper Lysemose, postdoc i filosofi, Aarhus Universitet

Filosofien vrirler med tanker udtænkt af historiens mange filosoffer og nedskrevet i et utal af filosofiske værker. Alligevel dukker nogle værker oftere op end andre. Hvorfor? Fordi de er i en klasse for sig! Disse filosofiske mesterværker har det med at overleve deres fortolkninger og være en udtømmelig kilde til menneskets forsøg på at forstå sig selv og sin verden. Platons idéer, Descartes' cogito, Kants kritik og Heideggers værensspørgsmål er eksempler på sådanne store tanker i filosofien, som vi ikke bare har bag os, men stadig i høj grad foran os. Bliv indført i – og udfordret af – en perlerække af filosofiens absolutte mesterværker.

- 23/01: Platon: Staten**
30/01: Aristoteles: Den nikomakhæiske etik
06/02: Augustin: Bekendelser
13/02: René Descartes: Metafysiske meditationer
20/02: Immanuel Kant: Kritik af den rene fornøft
27/02: Søren Kierkegaard: Kjerlighedens Gjerninger
06/03: Friedrich Nietzsche: Moralens genealogi
13/03: Martin Heidegger: Væren og tid

2312-142

Den videnskabelige revolution

TID: 29/1, 1 søndag, kl. 10.00-16.00

PRIS: 495 kr., studerende 250 kr.

UNDERVERS: Casper Andersen, lektor i idéhistorie, Aarhus Universitet

Den videnskabelige revolution i 1600-tallet medførte store ændringer i videnskabernes syn på menneske, natur, samfund og Gud. Mange mener, at det var i denne brydningstid, den moderne videnskab blev født. Denne dag skal vi blive klogere på periodens videnskab, herunder det solcentrede verdensbillede, opkomsten af det eksperimentelle videnskabsideal og retssagen mod Galileo Galilei i 1633. I løbet af dagen vil vi komme omkring disse tre emner: Videnskabens nye indhold, hvor Jorden flyttes op i himlen. Videnskabens nye metoder og de kontroversielle eksperimenter. Og videnskabens formål.

2312-002

Af folket, for folket, ved folket: Demokratiets og populismens idéhistorie

TID: 20/2, 5 mandage, kl. 19.30-21.15

PRIS: 695 kr., studerende 350 kr.

UNDERVERS: Claus Christoffersen, BA i filosofi og oldtidkundskab

Lincolns berømte beskrivelse af demokratiet som et styre af folket, for folket og ved folket fremstiller i virkeligheden det moderne demokratis problem. For hvad vil et styre 'ved folket' sige? Hvad er folket, har folket en vilje, skal dets magt begrænses, og hvordan kommer dets vilje til udtryk? De spørgsmål kæmper demokratiet med i hele det moderne demokratis historie, og denne kamp giver sig udslag i en vedvarende og meget intens debat om, hvad demokrati overhovedet er, samtidig med at kampen skaber den populisme, der på en og samme tid er et barn af demokratiet og en trussel mod demokratiet. Vi følger populismens og det moderne demokratis idéhistorie fra de amerikanske forfatningsfædre til i dag.

2312-035

Schopenhauers etik og livsfilosofi

TID: 21/2, 5 tirsdage, kl. 17.15-19.00

PRIS: 695 kr., studerende 350 kr.

UNDERVERS: Martin Pasgaard-Westerman, ph.d. i filosofi

Arthur Schopenhauer er kendt som pessimismens filosof. Men sammen med beskrivelsen af verden som et jammerligt sted formulerer Schopenhauer også en smuk og humanistisk 'medlidenhedsetik'. I modsætning til Kants pligtetik udformer Schopenhauer et anderledes imperativ, der tager udgangspunkt i det andet menneskes (eller dyrs) smerte og lindringen heraf. I sine 'Aforismer om livsvisdom' formulerer Schopenhauer med udgangspunkt i menneskets personlige karaktertræk en række leve-regler, der godt nok ikke kan gøre os lykkelige, men dog guide os til at få et så behageligt og tåleligt liv som muligt.

21/02: Verden som vilje og forestilling

28/02: Viljens frihed

07/03: Medlidenhed som moralens grundlag

14/03: Individualitet og menneskets karakter

21/03: Livsvisdom

Lyt til forskerne i RADIO4 eller som podcast

Tarmen, nordlys, søvn og myrer. I videnskabsprogrammet 'Kraniebrud' kan du blive klogere på alverdens emner i godt selskab med forskerne. Og i programmet 'Vildspor' jagter vært Rasmus Ejrnæs Danmarks vildeste natur sammen med en masse forskere og fortæller om, hvad vi kan opleve i naturen uden for vores egen dør. Træd ind i forskningens verden med RADIO4 – både i radioen og som podcast.

Lyt til podcasts her:

radio4.dk/program/vildspor

radio4.dk/program/kraniebrud

R4DIO

2312-065

Værklæsning: Søren Kierkegaards 'Kjerlighedens Gjerninger'

— **TID:** 23/2, 6 torsdage, kl. 19.30-21.15
PRIS: 795 kr., studerende 395 kr.
UNDERVISER: Kasper Lysemose, postdoc i filosofi, Aarhus Universitet

Søren Kierkegaards 'Kjerlighedens Gjerninger' er et af de smukkeste og mest udfordrende værker om kærligheden i den europæiske idéhistorie. En radikal udlægning af den kristne kærlighed (agape) holdes her op imod begreberne om kærlighed fra den antikke verden: elskoven (eros) og venskabet (philia). Bogen er inddelt i en række kortere taler, hvoraf vi undersøger seks. Kurset er således et værklæsningskursus, hvor man vil få lejlighed til at erfare det anstrengende og berigende ved at arbejde med en klassisk tekst. Alle kan være med og det forventes ikke, at man kender til emnet på forhånd.

- 23/02:** Om kærlighedens skjulte liv, der kendes på frugterne
02/03: Om kærlighedsbuddet: du skal elske Næsten!
09/03: Om at kærligheden er lovens fylde
16/03: Om vores pligt til at forblive i kærlighedens gæld til hinanden
23/03: Om kærlighedens opbyggelighed
30/03: Om barmhjertigheden, der intet kan give og intet formår at gøre

2312-221

Oldtidssagaernes verden

— **TID:** 25/2, 1 lørdag, kl. 10.00-16.00
PRIS: 495 kr., studerende 250 kr.
UNDERVISER: Annette Lassen, lektor i nordiske studier, Københavns Universitet

Oldtidssagaerne fortæller om vikinger og sagnhelte – Ragnar Lodbrog, Kraka, dragedræberen Sigurd Favnersbane og skjoldmøen Brynhild og mange flere. De handler om oprørere af begge køn, om dengang konger og helte havde kæmpestørrelse og -kræfter, og guderne gik på jorden. Heltene drager ud i verden på deres langskibe for at skaffe sig rigdom og berømmelse og møder drager, jætter og trolde i vildniset, levende dødninge i gravhøje, bestialske bersærker og vanvittige vikinger. Igennem århundrederne har oldtidssagaerne inspireret finkultur og fantasy: Fra 'Saxos Danmarkshistorie', Wagners 'Nibelungens ring', Tolkiens 'Ringenes Herre', TV-serierne 'Vikings' og 'Game of Thrones'. Kurset giver en introduktion til oldtidssagaernes verden, temaer og samfund og til den tid, hvori sagaerne blev skrevet.

2312-037

Jürgen Habermas – samtalens tænker

— **TID:** 28/2, 4 tirsdage, kl. 17.15-19.00
PRIS: 595 kr., studerende 295 kr.

I 2019 udgav den dengang 90-årige Jürgen Habermas sit formentligt sidste hovedværk: 'Også en filosofihistorie'. Habermas er en samtalens tænker. For ham er det gennem samtalen, at vi søger indbyrdes forståelse, selv om vi ikke er ens eller enige. Her hersker ikke magten, men det bedre arguments tvangsløse tvang. Også i Habermas' sidste værk er samtalen i fokus. Her udvides den til at omfatte religionen. Frem til det moderne har religionen i alle civilisationer ydet den grundlæggende tyding af tilværelsen – så grundlæggende, at vi ikke uden at miste os selv kan se bort fra den i det moderne. Bliv klogere på en af de helt store, nulevende tænkere, når vi introducerer Jürgen Habermas på baggrund af hans seneste udgivelse og tidligere forfatterskab.

- 28/02:** Det bedre arguments ejendommelige tvangsløse tvang. Steen Nepper Larsen, lektor i uddannelsesvidenskab, Aarhus Universitet
07/03: Habermas' politiske tænkning. Heine Andersen, professor emeritus i sociologi, Københavns Universitet
14/03: Tro og viden: et hegelsk tema hos Habermas. Niels Grønkjær, dr.theol. og religionsfilosof
21/03: Var det de religiøse sprog- og tankeformer, der skabte Det Moderne? Steen Nepper Larsen, lektor i uddannelsesvidenskab, Aarhus Universitet

På vej til en god aften på
Folkeuniversitetet i Emdrup.
Forelæserne står klar til at
dele deres viden indenfor.

2312-042

De hemmelige evangelier

TID: 1/3, 4 onsdage, kl. 17:15-19:00
PRIS: 595 kr., studerende 295 kr.
UNDERVISER: Marianne Aagaard
 Skovmand, ph.d. i teologi og sognepræst,
 Nyborg Kirke

Ikke alle Jesusfortællinger fra oldkirken kom med i Bibelen. Bliv klogere på apokryferne, Thomasevangeliet, Judasevangeliet og Mariaevangeliet, når vi her introducerer til de såkaldte apokryfe evangelier og deres alternative kristendom. Tag med på en rejse gennem de hemmelige evangelier, når vi går i dybden med de enkelte skrifter.

01/03: Apokryferne. Hvor blev de læst, af hvem, og havde de et særligt formål?

08/03: Thomasevangeliet

15/03: Mariaevangeliet

22/03: Judasevangeliet

2312-039

Jesus i den tidlige kristendom

TID: 4/3, 1 lørdag, kl. 10.00-16.00
PRIS: 495 kr., studerende 250 kr.
UNDERVISER: Anders-Christian Lund
 Jacobsen, professor i teologi, Aarhus
 Universitet

Hvem var Jesus ifølge de første kristne? Evangelierne – de tidligste kristne tekster, som vi finder i Det Nye Testamente – tegner meget forskellige billeder af Jesus. Var han Guds søn, som blev født i menneskeskikkelse af Jomfru Maria? Var han tømreren fra Nazareths søn, der havde særlige guddommelige evner? Var han det evige guddommelige skaberord, der blev født som menneske i den verden, som han selv havde skabt? For Paulus er det interessante ikke Jesu liv. Han fokuserede helt og holdent på den korsfæstede og opstandne Kristus. I århundrederne efter Jesu død er forestillingerne om Jesus kun blevet endnu mere mangfoldige.

2312-131

Kan filosofien gøre os klogere på flygtninge?

TID: 27/3, 1 mandag, kl. 17:15-19:00
PRIS: 195 kr., studerende 95 kr.
UNDERVISER: Frank Beck Lassen, projektleder i Det Ethiske Råd

Flygtningedebatten er en af de vigtigste og sværeste debatter i dansk politik, og med krigen i Ukraine er den atter aktuel. Men hvordan kan det være, at flygtningespørgsmålet indtager en så central rolle i vores politiske debat? Hvorfor kan vi ikke "bare" mødes om at hjælpe mennesker i nød? Og hvad ligger til grund for, at nogle flygtninge er undtaget asylsystemet og smykkeleven, mens andre flygtninge ikke kan komme udenom landets love? Denne aften vil du blive klogere på disse spørgsmål. Aftenen vil gå bag om vores almindelige politiske diskussioner om flygtninge, migranter og integration. Der vil især blive trukket på filosofferne Hannah Arendt og Giorgio Agamben, som i skarpe undersøgelser af flygtningespørgsmålet og menneskerettighederne har åbnet for en bedre forståelse af, hvorfor flygtninge på en og samme tid provokerer os og kalder på vores medfølelse.

2312-123

Eftertanker: Forskeren og hospitalspræsten om et liv i trods og taknemmelighed

TID: 29/3, 1 onsdag, kl. 19.30-21.15
PRIS: 195 kr., studerende 95 kr.
UNDERVISERE: Mickey Gjerris, cand.theol. og lektor i bioetik, Københavns Universitet, og Lotte Mørk, hospitalspræst på Rigshospitalet

De fleste kender til at føle taknemmelighed over tilværelsen, for når vi mødes af forståelse og kærlighed, er det svært kun at give sig selv æren. Andre gange rammes vi af sygdom, ulykker og andre menneskers ubetænksomhed og ondskab. Her kan det være mere end svært ikke at reagere med vrede og trods. Samtalen mellem hospitalspræst Lotte Mørk og bioetiker Mickey Gjerris handler om at finde balancen mellem de to synspunkter og leve med både trods og taknemmelighed i en tilværelse, hvor man bliver sprunget over i køen, møder ufortjent kærlighed, skal miste dem, man elsker allermost og får lov at høre fuglesang.

2312-115

Verdens store religioner

TID: 12/4, 6 onsdage, kl. 17:15-19:00
PRIS: 795 kr., studerende 395 kr.

Religion giver os svar på spørgsmål om verdens skabelse, menneskets liv og død og mening med livet. I religionerne finder vi også en fælles historie, og vi skaber fælles traditioner. Religion tilbyder mennesket et særligt livssyn og særlige leveregler. Men religionerne er ganske forskellige, og det kan nogle gange være vanskeligt at begribe andre religioner og deres praksisser. For langt størstedelen af verdens befolkning er religion et helt centralt omdrejningspunkt i livet. Fx bekender hele 2,2 mia. mennesker sig til kristendommen. Religion er afgørende for, hvordan verdens kulturer orienterer og organiserer sig, og hvordan de opnår deres særkender. Forelæsningsrækken vil invitere indenfor i religiøse kulturer, pege på ligheder og forskelle, men også forklare, hvordan man kan forstå Vestens syn på religion i dag og endvidere forstå de 1,3 mia. ikke-religiøse. Få et indblik i fem religioners basale overbevisninger og værdier fra et historisk forankret, men nutidigt perspektiv.

12/04: Indledning om religioner og deres betydning. Marianne Qvortrup
 Fibiger, lektor i religionsvidenskab,
 Aarhus Universitet

19/04: Jødedom. Anne Boukris, cand.comm.
 i interkulturel kommunikation og
 minoritetsstudier og tidligere direktør
 for Jewish Museum Oslo

26/04: Buddhisme. Jesper Østergaard, ph.d.
 i religionsvidenskab, forfatter og
 underviser, Aarhus HF og VUC

03/05: Islam. John Møller Larsen, ph.d. i religionsvidenskab, Aarhus Universitet

10/05: Hinduisme. Marianne Qvortrup
 Fibiger, lektor i religionsvidenskab,
 Aarhus Universitet

17/05: Kristendom. Else Marie Wiberg
 Pedersen, lektor i systematisk teologi,
 Aarhus Universitet

2312-067

Værklæsning: Platons 'Staten'

— **TID:** 17/4, 6 mandage, kl. 19.30-21.15
PRIS: 795 kr., studerende 395 kr.
UNDERVISER: Kasper Lysemose, postdoc i filosofi, Aarhus Universitet

Platons 'Staten' er et af de filosofiske hovedværker, der har den længst virkende og dybest gående betydning for europæisk tænkning. Den præsenterer ikke bare en kontroversiel politisk filosofi, men også originale etiske, æstetiske, erkendelsesteoretiske og metafysiske overvejelser – altså alt i alt en totaltydning af den menneskelige tilværelse. 'Staten' er et værk, vi stadigvæk har mere foran os end bagved os, og vi vil på kurset fortsætte dialogen med dette uomgængelige værk. Det er ikke en forudsætning, men det er en mulighed at læse med i Staten undervejs.

17/04: Introduktion til Platon og Sokrates
24/04: En dialog om retfærdighed
01/05: En by i ord
08/05: Idéer og idélære
15/05: Hulelignelse og pædagogik
22/05: Digterkritik

2312-066

Værklæsning: Hannah Arendts 'Menneskets vilkår'

— **TID:** 26/4, 5 onsdage, kl. 19.30-21.15
PRIS: 695 kr., studerende 350 kr.
UNDERVISER: Kasper Lysemose, postdoc i filosofi, Aarhus Universitet

Hannah Arendts hovedværk 'Menneskets vilkår' er et fascinerende bidrag til forståelsen af mennesket i det 20. århundredes tænkning. Mennesket beskrives her ud fra tre aktivitetsformer: arbejde, fremstilling og handling. Arendt fremhævede menneskets evne til at begynde, og at denne evne afhang af forholdet til fødslen. Med dén grundidé genfortolkede Arendt Aristoteles' gamle bestemmelse af mennesket som 'det politiske dyr'. Vi dykker ned i værket sammen. Det forventes ikke, at man kender til emnet på forhånd og man læser blot med i det omfang, det er muligt.

26/04: Introduktion til 'Menneskets vilkår'
03/05: Vita activa og vita contemplativa
10/05: Arbejde og fremstilling
17/05: Fremstilling og handling
24/05: Handling og tænkning

2312-126

Gå dig klog – filosofisk byvandring

— **TID:** 10/6, 1 lørdag, kl. 13.00-15.00
PRIS: 195 kr., studerende 95 kr.
STED: Østbanegade ved Nordhavn Station
UNDERVISER: Carsten Fogh Nielsen, eks-tern lektor i filosofi, Syddansk Universitet

Vandring og byliv har for mange filosoffer været både et redskab til at finde inspiration og en arena at filosofere på. Filosoffer som Sokrates, Kant, Kierkegaard, Sartre og Rousseau har alle vandret rundt i byens gader for at debattere filosofi med andre af byens borgere og for at bevæge tankerne og få sat gang i spillet mellem krop og sind. Kom med på en tur rundt i det up-and-coming kvarter Nordhavnen, samtidig med at vi sætter fokus på, hvad byen kan og har betydet for tænkningen. Få et indblik i filosofiens forhold til byer, hvordan byer opstår, hvordan byen fungerer som politisk rum, og hvad det vil sige at være fodgænger i den.

2322-151

De glemte danske helgener og Danmarks skabelse

— **TID:** 4/9, 5 mandage, kl. 17.15-19.00
PRIS: 695 kr., studerende 350 kr.
BOG: Mulighed for særpris. Se holdsiden på fuau.dk.
UNDERVISER: Brian Patrick McGuire, professor emeritus i middelalderhistorie, Roskilde Universitet

De fleste danskere har nok hørt om Knud den Hellige eller Knud Lavard, men hvem har hørt om Anders af Slagelse eller Niels af Aarhus? De er gået i glemmebogen, men bidrog i deres tid til rigets skabelse – ikke gennem magtudøvelsen, men i deres fromhed og udbredelse af evangeliets ord og lys. Vi kommer til at møde flere mænd og en enkelt kvinde, hvis jordiske rester er væk, men som har efterladt skriftlige kilder af betydning for dansk identitet.

04/09: Den første danske helgen: Tyskeren Poppo og Thøger af Vestervig
11/09: Den ukendte indvandrer: Vilhelm af Æbelholt
18/09: Vores eneste kvindelige helgen: Margrethe af Roskilde
25/09: En officiel og en uofficiel helgen: Kjeld af Viborg og Niels af Aarhus
02/10: Den gode præst: Anders af Slagelse

2322-082

Hvem er jeg? – 5 tilgange til selvet

— **TID:** 4/9, 5 mandage, kl. 19.45-21.30
PRIS: 695 kr., studerende 350 kr.
UNDERVISER: Mette Vesterager, cand. mag. i filosofi, rådgiver, coach og forfatter

"Kend dig selv" stod der i Apollon-templet i Delfi. Den menneskelige søgen efter at forstå os selv rækker tilbage til den vestlige verdens vugge i det antikke Grækenland. Og i dag stilles spørgsmålet måske mere end nogensinde før: Hvem er jeg? Mange forskellige forståelser af selvet er blevet til i tidens løb. Nogle ser det som en indre essens, der forbliver uforandret gennem vores liv. Vi er den samme, som vi altid har været. Andre ser selvet som noget, der er kulturelt skabt og konstant forandrer sig i takt med de fortællinger, vi skaber om os selv. I denne forelæsningsrække præsenteres forskellige svar på spørgsmålet "hvem er jeg?" gennem en rundrejse i filosofien og psykologien. Vi kommer omkring de mest dominerende teorier om selvet og diskuterer, hvilken praktisk betydning de forskellige tilgange har for mødet med mennesker. Du bliver klogere på udviklingen i vores forståelse af selvet inden for forskellige fagområder, i vores dagligdag og samfundsmæssigt. Og så får du fem bud på, hvorvidt du er i stand til at ændre dit selv eller blot må acceptere, hvem du er.

04/09: Selvet som træk og egenskaber. Det kognitive selv
11/09: Selvet og det ubevidste. Psykoanalytisk selv
18/09: Selvet som oplevelse. Det fænomenologiske selv
25/09: Selvet formet af livsvilkår. Eksistentialismens selv
02/10: Selvet som fortælling. Det narrative selv

2322-196

Lær at læse filosofi med Platon

— **TID:** 5/9, 4 tirsdage, kl. 19.30-21.15
PRIS: 595 kr., studerende 295 kr.
UNDERVISER: Kasper Lysemose, postdoc i filosofi, Aarhus Universitet

At læse filosofi er en kunst, man kan opøve. I den filosofiske læsning drejer det sig om at etablere en dialog mellem tekst og læser. Målet for den filosofiske læsning er nemlig, at teksten ikke kun skal handle om, hvad nogen har ment, men den skal også kickstarte tænkningen hos læseren selv. Og netop Platons dialoger er ideelle at øve sig med. Her præsenteres vi for den filosofiske tanke uden unødige tekniske og svære fagtermer. Forløbet henvender sig til enhver, der vil prøve at læse filosofiske tekster, og det vil foregå i en kombination af forelæsning, læsevejledning og udveksling af læseerfaringer.

05/09: 'Symposion'

12/09: 'Symposion'

19/09: 'Filebos'

26/09: 'Filebos'

2322-195

Store tanker om livets relationer

— **TID:** 5/9, 6 tirsdage, kl. 19.30-21.15
PRIS: 795 kr., studerende 395 kr.

Et smil eller en vrissen. En berigende samtale eller en kort kontant besked. Et kært livsvidne eller et problemfyldt livsforhold. Møder med andre mennesker former stemningen – her og nu kan mødet med mennesker påvirke vores humør, og på længere sigt kan relationer til mennesker forme vores vej og oplevelse gennem livet. Nogle relationer vælger vi selv, mens andre er os givet. Men uanset varigheden, valgfriheden og kvaliteten af vores møder med andre mennesker så er det netop disse møder med mennesker, som tilsammen medvirker til at skabe vores oplevelse af livet. Forelæsningsrækken fokuserer på hverdagens mennesker og deres betydning for vores liv med afsæt i filosofiens teorier og tanker om mennesker. Hensigten er at give perspektiv til refleksioner over de relationer, som vi hver især indgår i. De relationer, som vi ikke får lov at indgå i. De relationer, som vi stræber efter. Eller de relationer, som vi må affinde os med. Forhold, som vi alle møder i livet i større eller mindre grad.

05/09: Indledning – det relationelle menneske. Mette Vesterager, cand.mag. i filosofi, rådgiver, coach og forfatter

12/09: Forældre og børn. Tone Grosen Dandanell, højskolelærer i filosofi, Testrup Højskole

19/09: Venskab. Jonas Holst, ph.d. i filosofi og idéhistorie og lektor i æstetik og etik, San Jorge Universitet, Zaragoza

26/09: Parforhold. Sandrine Rose Schiller Hansen, ph.d. i filosofi, Katholieke Universiteit Leuven

03/10: Ingen og fraværet af relationer. Sandrine Rose Schiller Hansen, ph.d. i filosofi, Katholieke Universiteit Leuven

10/10: Afslutning – relationer og menneske under forandring. Mette Vesterager, cand.mag. i filosofi, rådgiver, coach og forfatter

2322-197

Hannah Arendt

— **TID:** 6/9, 5 onsdage, kl. 17.30-19.15
PRIS: 695 kr., studerende 350 kr.

Man må forsvare sin plads i verden. Dét faktum var både politisk, filosofisk og personligt vigtigt for den tysk-jødisk-amerikanske filosof Hannah Arendt. Arendt blev født i Tyskland i 1906, og hendes filosofi tog udgangspunkt i menneskets oplevelse i verden. Hun studerede filosofi under store tyske tænkere som Martin Heidegger og Karl Jaspers. Hun forstod mennesket som et politisk væsen og som en unik og særegen personlighed. Samtidig oplevede hun en krig, der konfronterede mennesket med store spørgsmål om ondskab, liv og rettigheder. Hun kom i koncentrationslejr, hun blev flygtning, og senere fulgte hun opgøret med nazismens krigsforbrydelser under Adolf Eichmanns retssag i 1960'ernes Jerusalem. Alle disse oplevelser gav anledning til en tænkning, der er levende forbundet med hendes eget livs oplevelser. Men som samtidig overskrider det rent personlige til at sige os noget universelt om, hvad det vil sige at være menneske. Forelæsningsrækken fremhæver bredden af Hannah Arendts tænkning, hendes problematiske samtid og hendes tanker om eksistensens vilkår.

06/09: Arendt og menneskets vilkår. Anne Marie Pahuus, lektor i filosofi og prodekan, Aarhus Universitet

13/09: Arendt og totalitarismen. Jonas Holst, ph.d. i filosofi og idéhistorie og lektor i æstetik og etik, San Jorge Universitet, Zaragoza

20/09: Arendt og flygtningene. Mikkel Flohr, ph.d. i politisk filosofi, Roskilde Universitet

27/09: Arendt, Eichmann og det ondes banalitet. Per Mouritsen, lektor i statskundskab, Aarhus Universitet

04/10: Arendts kritik af menneskerettighederne. Henrik Borup Nielsen, cand.mag. i idéhistorie og journalist, Avisen.dk

2322-198

Koranen

— **TID:** 6/9, 3 onsdage, kl. 19.30-21.15
PRIS: 495 kr., studerende 250 kr.
UNDERVISER: Jørgen Bæk Simonsen, lektor og dr.phil. i islamstudier, Københavns Universitet

Islam og de fem søjler, profeten Muhammed, moskeer, Mellemøsten, martyrdøden, sharialovgivning, tørklæder, terrorisme, tegningekrisen, det osmaniske imperium, arabisk arkitektur, hellige krige og krigere. Islam har gennem de seneste år været et emne, som mange har stærke holdninger til, men sjældnere en dybere viden om. I centrum af islam står Koranen. Få indblik i, hvad Koranen egentligt er, hvilken historisk og kulturel kontekst teksten er skrevet i og hvilken betydning, den har i dag.

06/09: Koranen som åbenbaring

13/09: Koranen som bog og som dogmatisk og litterær tekst

20/09: Hvordan læser muslimerne i den moderne verden Koranen?

2322-199

På herrens mark – introduktion til eksistensfilosofi

— **TID:** 13/9, 5 onsdage, kl. 19.30-21.15
PRIS: 695 kr., studerende 350 kr.
UNDERVERS: Kasper Lysemose, postdoc i filosofi, Aarhus Universitet

Som mennesker lever vi ikke bare vores liv umiddelbart og uproblematisk. For at leve livet må vi også føre det. Problemet er, at vi ikke ved, hvordan vi skal bære os ad. Der følger ingen manual med et menneskeliv. Mennesket er "på herrens mark". Eksistensfilosofien tager livtag med lige præcis det problem: Hvad indebærer det at være kastet ind i eksistensen? I denne forelæsningsrække foretager vi en ekspedition ind på herrens mark og møder en af hovedstrømningerne i moderne filosofihistorie. Vores udgangspunkt er Heidegger, men vi ledsages også af andre undervejs, eksempelvis Kierkegaard, Nietzsche og Kafka. Vi griber sagen tematisk an og undersøger nogle af de grundfænomener, der møder os på herrens mark.

13/09: Angst
20/09: Fællesskab
27/09: Latter
04/10: Magt
11/10: Kærlighed

2322-200

Gå dig klog – filosofisk vandretur

— **TID:** 1/10, 1 søndag, kl. 14.00-16.00
PRIS: 195 kr., studerende 95 kr.
STED: Foran Dronning Louises Thehus, Ved Slotshaven 12 (det stråtekte hus for enden af stien)
UNDERVERS: Carsten Fogh Nielsen, eks-tern lektor i filosofi, Syddansk Universitet

Vandring har for mange filosoffer været et redskab til at finde inspiration. Filosoffer som Kant, Kierkegaard, Nietzsche og Rousseau har alle vandret rundt i naturen og byen for at bevæge tankerne og få sat gang i spillet mellem krop og sind. Vær med, når Folkeuniversitetet i selskab med filosof Carsten Fogh Nielsen sætter farten ned og drager på en filosofisk vandretur i smukke omgivelser ved Bernstorff Slotshave. Vi skal bl.a. filosofere over sprogets forunderlighed, over hvor naturen slutter og kulturen begynder, og over vores ansvar for at passe på naturen.

2322-201

Formiddage i Park Bio: Store tanker om hverdagslivet

— **TID:** 23/10, 8 mandage, kl. 10.00-11.45
PRIS: 995 kr., studerende 495 kr.
STED: Park Bio, Østerbrogade 79

Hvordan forholdt Kierkegaard sig til angst? Hvad siger Bibelen om tilgivelse? Og hvordan har man i filosofien reflekteret over kærligheden til forskellige tider? I denne forelæsningsrække stiller en række af landets dygtigste forskere skarpt på otte emner, som ikke er spor hverdagsfjerne, men tæt inde på livet for ethvert menneske. Alle har følt længsel, angst og vrede, men hvilke tanker har kloge hoveder gjort sig om disse sjæletilstande gennem tiden? Og kan vi overhovedet bruge deres tanker til at tænke noget om vores dagligdag? Dét og meget mere vil blive belyst i denne spændende og vedkommende forelæsningsrække.

23/10: Længsel. Mogens Pahuus, professor emeritus i filosofi, Aalborg Universitet
30/10: Angst. Ole Morsing, lektor emeritus i idéhistorie, Aarhus Universitet
06/11: Mod. Ulrik Houliand Rasmussen, ph.d. i filosofi og lektor, Københavns Professionshøjskole
13/11: Tilgivelse. Anders-Christian Lund Jacobsen, professor i teologi, Aarhus Universitet
20/11: Vrede. Thomas Brudholm, ph.d. i filosofi og lektor på Tværkulturelle og Regionale Studier, Københavns Universitet
27/11: Samvittighed. Kasper Lysemose, postdoc i filosofi, Aarhus Universitet
04/12: Kærlighed. Cæcilie Varslev-Pedersen, ph.d. i filosofi, New School for Social Research
11/12: Tillid. Kasper Lysemose, postdoc i filosofi, Aarhus Universitet

2322-202

Kristendommens retninger

— **TID:** 23/10, 3 mandage, kl. 19.45-21.30
PRIS: 495 kr., studerende 250 kr.

Kristendommen regnes med sine to mia. tilhængere verden over for at være verdens største religion. Vi kender den bibelske historie fra Det Nye Testamente: Gud sendte sin søn, Jesus af Nazaret, til verden. Han levede, døde på korset, genopstod fra de døde og for til himmels. Men vejen til den moderne kristendom var brolagt med interne opgør, kirkelige og teologiske uenigheder og magtkampe. Hvorfor har kristendommen flere retninger? Hvad er deres forskelle? Og hvor er lighederne? Få kastet lys over kristendommen, når tre eksperter tager ordet og præsenterer kristendommens tre største retninger: ortodoksien, katolicismen og protestantismen.

23/10: Ortodoksi. Anders-Christian Lund Jacobsen, professor i teologi, Aarhus Universitet
30/10: Katolicisme. Brian Patrick McGuire, professor emeritus i middelalderhistorie, Roskilde Universitet
06/11: Protestantisme. Carsten Bach-Nielsen, lektor emeritus i kirkehistorie, Aarhus Universitet

Folkeuniversitetet har flere forelæsningsrækker i dagtimerne. I Park Bio om bl.a. store tanker om hverdagslivet. Se side 52. Se flere hold i dagtimerne side 26-27.

2322-203

Tænkepauser om eksistens

TID: 24/10, 6 tirsdage, kl. 17.15-19.00

PRIS: 795 kr., studerende 395 kr.

BOG: Mulighed for særpris hos forlaget via holdsiden på fuau.dk

Er kærligheden et menneskeligt faktum? Er tro varm luft eller en grundsten i ethvert menneskes liv? Og hvordan røber håbet, hvem vi er? 'Tænkepause'-serien er udviklet af Aarhus Universitetsforlag, og over 60 sider breder forskere fra Aarhus Universitet sig ud om lige præcis det emne, de ved allermost om. Kom med, når vi inviterer forfatterne til 'Tænkepauserne' ind og sammen bliver klogere på forskellige aspekter ved den menneskelige eksistens.

24/10: Tro. Peter Lodberg, professor MSO i teologi, Aarhus Universitet

31/10: Håb. Bertel Nygaard, lektor i historie, Aarhus Universitet

07/11: Kærlighed. Anne Marie Pahuus, lektor i filosofi og prodekan, Aarhus Universitet

14/11: Fjendskab. Mikkel Thorup, professor i idéhistorie, Aarhus Universitet

21/11: Ingenting. Martin Demant Frederiksen, lektor i antropologi, Aarhus Universitet

28/11: Spørgsmål. Pia Lauritzen, ph.d. i filosofi, Aarhus Universitet

2322-083

Filosofihistorie – fra år 1900 til i dag

TID: 24/10, 7 tirsdage, kl. 17.15-19.00

PRIS: 895 kr., studerende 450 kr.

Forelæsningsne præsenterer nogle af de største og mest betydningsfulde filosoffer i det forrige århundrede. Den historiske periode, som strækker sig fra 1900 til i dag, byder på mange afgørende filosofiske idéer og tanker. Lær at forstå filosofiske teorier og mennesket bag dem, når vi gennemgår en perlerække af historiens filosofiske tænkere – fra Wittgenstein, Beauvoir og Sartre til Foucault og Habermas. Bliv nysgerrig på sproget, idéhistorien, teologien, kønnet og meget mere, når vi præsenterer de tanker, der har været med til at forme vores samfund, som det ser ud i dag. Kom med, og bliv klogere på den verden, hvorfra filosofiens væsen udspringer.

24/10: Martin Heidegger: væren i verden – filosofiens muligheder efter Guds død. Morten Sørensen Thaning, lektor i filosofi, Copenhagen Business School

31/10: Ludwig Wittgenstein: sprog, verden, livsform. Lars Bo Gundersen, lektor i filosofi, Aarhus Universitet

07/11: Hannah Arendt: menneskets vilkår, magt og anti-totalitær tænkning. Jonas Holst, ph.d. i filosofi og idéhistorie og lektor i æstetik og etik, San Jorge Universitet, Zaragoza

14/11: Simone de Beauvoir: frigørelse og køn. Cæcilie Varslev-Pedersen, ph.d. i filosofi, New School for Social Research

21/11: Jean-Paul Sartre: eksistensen går forud for essensen – om menneskets radikale frihed. Kresten Lundsgaard-Leth, ph.d. i filosofi og højskolelærer, Den Internationale Højskole

28/11: Michel Foucault: videnskabshistorie, magtanalytik og subjektivering. Lars Thorup Larsen, lektor i statskundskab, Aarhus Universitet

05/12: Jürgen Habermas: vægten af det bedre argument. Heine Andersen, professor emeritus i sociologi, Københavns Universitet

2312-107

Tørklædets historie – mellem politik og symbolik

TID: 24/10, 1 tirsdag, kl. 17.15-19.00

PRIS: 195 kr., studerende 95 kr.

UNDERVISER: Louise Rognlien, ph.d.-studerende i idéhistorie, Aarhus Universitet

Det islamiske tørklæde er et af de mest omdiskuterede symboler i dag, og det er ikke noget nyt, at tørklædet fungerer som knudepunkt i en lang række offentlige debatter. Men hvorfor er islamiske tørklæder så omdiskuteret? Hvad er det med tørklædet, der fortsætter med at provokere og berøre os? Gennem nedslag i tørklædets historie og hverdagsudtryk vil du denne aften få indsigt i, hvordan tørklædet er et politisk symbol, der skaber mening, vækker følelser og krydser grænser. I løbet af aftenen vil vi bevæge os gennem religiøse skrifter, den tidlige egyptiske kvindebevægelse og islamismens opkomst. Og vi vil også komme forbi det danske maskeringsforbud, der trådte i kraft i august 2018, politiske kampagner, hvad der sker når nationale folkedragter fusioneres med det islamiske tørklæde, og hvordan mode også spiller en rolle i den politiske symbolik. Bliv klogere på det islamiske tørklæde – dets historie og dets plads i dagens samfund – og få indblik i, hvorfor diskussionerne om de islamiske tørklæder handler om alt fra ligestilling, feminismen og religion i offentligheden til national identitet, integration og vold.

UDVID FORELÆSNINGSOPLEVELSEN

Tag en kop kaffe i kantinen

2322-149

Det levede liv – introduktion til filosofisk etik

— **TID:** 25/10, 8 onsdage, kl. 19.30-21.15
PRIS: 995 kr., studerende 495 kr.
UNDERVISER: Kasper Lysemose, postdoc i filosofi, Aarhus Universitet

Hvad vil det sige at være et godt menneske? Hvordan skal vi leve vores liv sammen? At stille sig selv og hinanden disse spørgsmål hører med til menneskelivet. For Sokrates var det den største lykke for et menneske at diskutere, hvorledes man kan blive et godt menneske. Og tænker vi over det, så er denne undersøgelse nærværende i vores liv, fordi livet er fyldt med situationer, hvor vi må vurdere, hvad der er det rigtige at gøre. Hvad skal vi orientere os efter, når vi bliver i tvivl om, hvordan vi bør handle eller endda oplever, at vores egne etiske intuitioner kommer i strid med hinanden? Filosofien har ledsaget – hjulpet og udfordret – mennesker i deres etiske overvejelser i mere end 2000 år. Få en grundig indføring i filosofiens etiske tradition med afsæt i de store filosoffer. Bliv klogere på de etiske principper, der ligger til grund for og giver orientering til det levede liv – herunder, måske, også dit eget.

- 25/10:** Platon: om lysten og samtalen
- 01/11:** Aristoteles: om dyden i midten
- 08/11:** Martin Luther: om de to regimenter
- 15/11:** Baruch de Spinoza: om magt og følelser
- 22/11:** Immanuel Kant: om pligten og moralloven
- 29/11:** Søren Kierkegaard: om den enkelte og det almene
- 06/12:** Friedrich Nietzsche: om herremoral og slavemoral
- 13/12:** K. E. Løgstrup: om fordring og livsytring

2322-205

Pilgrimsvandringer

— **TID:** 26/10, 4 torsdage, kl. 17.15-19.00
PRIS: 595 kr., studerende 295 kr.

Inden for mange af verdens religioner findes der pilgrimsfærde til hellige steder, som troende hvert år begiver sig ud på, selvom det kan være både farligt eller omkostningsfuldt. Ritualerne, helligstedet og formålet er forskellige, men fælles for dem er, at det er et overgangsritual, hvor man vender hjem igen med religiøs fornyelse. Kom med på en rejse, når vi sammen med religionsforskere drager ud på de store religioners pilgrimsfærde.

- 26/10:** Introduktion til pilgrimsrejser med hinduismens Kumbha Mela som eksempel. Marianne Qvortrup Fibiger, lektor i religionsvidenskab, Aarhus Universitet
- 02/11:** Med kristendommen til Jerusalem, Rom, Santiago – og mange andre steder. Hans Jørgen Lundager Jensen, professor i religionsvidenskab, dr. theol., Aarhus Universitet
- 09/11:** Med islam til Mekka og Karbala. Thomas Brandt Fibiger, lektor i religionsvidenskab, Aarhus Universitet
- 16/11:** Med buddhismen til Inden og Japan. Jørn Borup, lektor i religionsvidenskab, Aarhus Universitet

2322-204

Tolkien og nordisk mytologi

— **TID:** 26/10, 4 torsdage, kl. 17.15-19.00
PRIS: 595 kr., studerende 295 kr.
UNDERVISER: Anders Lundt Hansen, historiker og forfatter

Dyk ned i den verden mellem mytologi og historie, hvor Tolkien skabte sine store fortællinger. De nordiske sagn var hans inspiration, og hans kærlighed til sprog og til de fantastiske eventyr, sprog kan fortælle, var hans drivkraft. Oplev den virkelige dybde i Tolkiens univers.

- 26/10:** Odin og Gandalf – Tolkiens nordiske rødder
- 02/11:** Ristet i runer. Tolkiens verden opbygget omkring sprog og sproghistorie
- 09/11:** Drager i sagn og virkelighed. Fra nordiske lindorme til kristendommens gamle drage
- 16/11:** Tolkien, køn og race. At læse tekster fra fortiden i nutiden

2322-206

Store kvindelige filosoffer

— **TID:** 26/10, 6 torsdage, kl. 17.30-19.15
PRIS: 795 kr., studerende 395 kr.

Vi hører normalt kun om filosofiens gamle kongerække. Men hvem er de vigtigste kvindelige filosoffer? Og hvordan har de formet vores opfattelser af retfærdighed, eksistens, reproduktion, kærlighed og politik? Få et dybere kendskab til seks betydningsfulde kvindelige filosoffer fra moderne vestlig kulturhistorie. Stift bekendtskab med Iris Murdochs etiske tænkning såvel som Hannah Arendts totalitetskritik, og bliv introduceret til afgørende feministiske idéer fra Mary Wollstonecrafts oplysningstænkning og kamp for kvindens rettigheder til Angela Davis' politiske analyse af samspillet mellem køn, klasse og race.

- 26/10:** Mary Wollstonecraft. Martin Fog Lantz Arndal, ph.d.-studerende, Københavns Universitet
- 02/11:** Hannah Arendt. Anne Marie Pahuus, lektor i filosofi og prodekan, Aarhus Universitet
- 09/11:** Simone de Beauvoir. Anna Cornelia Ploug, ph.d.-studerende i filosofi, Roskilde Universitet
- 16/11:** Iris Murdoch. Anne-Marie Søndergaard Christensen, professor i filosofi, Syddansk Universitet
- 23/11:** Angela Davies. Mikas Lang, forfatter og oversætter
- 30/11:** Silvia Federici. Cæcilie Varslev-Pedersen, ph.d. i filosofi, New School for Social Research

2322-208

Hvad enhver bør vide om det gode liv

— **TID:** 31/10, 7 tirsdage, kl. 19.45-21.30
PRIS: 795 kr., studerende 395 kr.

Vi lever i en tid, hvor tempoet er højt, og vi nemt kan komme til at fare vild i de mange be-
drifter og gøremål, vi sætter os for at nå. Når vi
har en ledig stund til betænkksomhed, kan tviv-
len indfinde sig: Lever jeg et godt liv? Er det
noget, jeg burde gøre anderledes? Hvad er det
gode liv egentlig, og er der flere veje til et godt
liv? I denne forelæsningsrække sætter vi fokus
på det hele menneske. Vi besøger filosofien og
spørger, hvad det gode liv mon er? Vi ser indad
på den mentale sundhed og på vores vaner. Vi
kaster et blik på meningsdannende aktiviteter
som litteratur og natur, og så skal vi blive klo-
gere på en god balance mellem arbejdsliv og
privatliv. Kom og bliv inspireret, når vi dykker
ned i, hvad enhver bør vide om det gode liv.

31/10: Det gode liv ifølge filosofien.

Morten Dige, lektor i filosofi, Aarhus
Universitet

07/11: Skab nye og meningsfulde vaner.

Niels Viggo Hansen, ph.d. i filosofi og
fysik og postdoc v. Dansk Center for
Mindfulness, Aarhus Universitet

14/11: Mental sundhed og det gode liv.

Frans Ørsted Andersen, lektor i
uddannelsesforskning, Aarhus Uni-
versitet

21/11: Det gode liv med litteraturen.

Mette Steenberg, forsker i litteratur,
Aarhus Universitet

28/11: Det gode liv og ro i naturen.

Dorthe Varning Poulsen, fysio-
teapeut, lektor i naturbaseret terapi
og sundhedsfremme, Københavns
Universitet

05/12: Meningsful balance i privat- og arbejdsliv. Michael Nørager, ph.d. og lektor i innovation og forandrings- ledelse, Aarhus Universitet

2322-209

Heidegger og Arendt — om angsten og enden, kærligheden og begyndelsen

— **TID:** 4/11, 1 lørdag, kl. 10.00-14.00
PRIS: 350 kr., studerende 195 kr.
UNDERVISER: Kasper Lysemose, postdoc i
filosofi, Aarhus Universitet

Denne lørdag vil vi undersøge to filosofiske
forfattere og spejle dem i hinanden: Martin
Heidegger om den eksistentielle angst og
forholdet til døden og Hannah Arendt om det
aktive liv og forholdet til fødslen. Heideggers
og Arendts skæbner var ikke bare personligt,
men også filosofisk forviklede, fordi de begge
tog bestik af yderpunkterne i den menneske-
lige eksistens. Spender en dag i selskab med
to af det 20. århundredes allerstørste tænkere.

2322-210

Filosofisk religionskritik – klassiske teorier fra oplysningen til Nietzsche

— **TID:** 15/11, 5 onsdage, kl. 17.30-19.15
PRIS: 695 kr., studerende 350 kr.
UNDERVISER: Martin Pasgaard-Wester-
man, ph.d. i filosofi

I takt med videnskabernes fremgang fremkom
en filosofisk religionskritik. Den engelske filosof
Hobbes anså menneskets frygt og uvidenhed
som årsag til opfindelsen af guder. Den tyske
filosof Kant viste gennem en kritik af fornuften,
at den menneskelige erkendelse er begrænset,
og enhver viden om Gud er umulig. Omvendt
blev Gud betragtet som en nødvendighed i et
eksistentielt perspektiv. Feuerbach og Marx
gjorde op med kristendommen som symptom
på en umenneskelig samfundstilstand. Og en-
delig kulminerede kritikken med Nietzsches
berømte udsagn "Gud er død". Vær med, når vi
stiller skarpt på filosofiens klassiske kritikker af
Gud og religion fra Hobbes til Nietzsche.

15/11: Videnskab og oplysning – Hobbes, Hume og opgøret med overtroen

22/11: Erkendelsens grænser

– Kant og troen som postulat

29/11: Optimisme og pessimisme

– Schopenhauer og det metafysiske behov

06/12: Religion som antropologi

– Feuerbach, Marx og revolutionen

13/12: Gud er død – Nietzsche og religio- nens væsen

2322-212

Bag om kærlighed – Katrine Marie Guldager og Anne Marie Pahuus

— **TID:** 27/11, 1 mandag, kl. 17.15-19.00
PRIS: 195 kr., studerende 95 kr.
UNDERVISERE: Katrine Marie Guldager,
forfatter, og Anne Marie Pahuus, lektor i
filosofi og prodekan, Aarhus Universitet

I Katrine Marie Guldagers forfatterskab møder
man kvinder midt i livet, der elsker, men som
også er vrede og tør vise det over for dem, de
elsker. I denne samtale går filosofen og forfat-
teren, som er født i henholdsvis 1970 og 1966,
bag om kærligheden til de ærlige, komiske og
ophidsede situationer, som man kan læse om
i Guldagers forfatterskab, og som kan hjælpe
os til at få kærligheden placeret effektivt og
godt midt i livet. Katrine Marie Guldager har
et langt forfatterskab bag sig med noveller,
børnebøger, digte, små og store romaner samt
essays. Blandt de lidt mindre bøger finder man
'Birgithe med th', der vækker mindelser om en
af hendes tidligere mindre romaner: 'Bjørnen'.
I samtalen tager Katrine Marie Guldager og
Anne Marie Pahuus fat på tanker om den store
kærlighed og retter fokus på den kærlighed,
der kommer lidt til kort – der hvor vi har svært
ved at bære over og nemmere ved at bære nag,
men hvor der måske alligevel er en sandhed at
finde om os selv og kærligheden.

2322-211

Hegel for et større publikum – oplev Rune Lykkeberg

— **TID:** 13/12, 1 onsdag, kl. 19.45-21.30
PRIS: 195 kr., studerende 95 kr.
UNDERVISER: Rune Lykkeberg, chef-
redaktør, Dagbladet Information

Den tyske filosof Georg Wilhelm Friedrich
Hegel har betydet så meget for vores forestil-
linger om modernitet, historie og fremskridt,
at vi alle er hegelianere – de fleste af os ved
det bare ikke. Hegel ville udvikle et filosofisk
system, som skulle begribe hele hans tid i tan-
ker, men det er også med Hegel, at vi kan få
greb om vores egen samtid. Få mulighed for
at forstå Hegel helt forfra i selskab med Rune
Lykkeberg.

Arkæologi & historie

2312-218

Vikingetiden – historien, kulturen og de nye fund

TID: 18/1, 6 onsdage, kl. 17.15-19.00
PRIS: 795 kr., studerende 395 kr.

Vikingetiden er en særlig del af vores historie, og vikingerne var dem, som for alvor fik Norden og Danmark på verdenskortet. De erobrede store dele af England og fandt også vej helt til Amerika. I dag fascineres vi stadigvæk af vikingernes kultur, levemåde, bygninger, skibe og ikke mindst de skatte, som de har efterladt sig. Med afsæt i de nyeste fund og opdagelser giver en række eksperter indblik i den nyeste viden om vikingernes liv og færden.

- 18/01: Introduktion til vikingetiden.**
Mads Ravn, forskningschef og museumsinspektør, VejleMuseerne
- 25/01: Vikingetidens religion.** Sophie Bønding, postdoc, Stockholms Universitet
- 01/02: Vikingetogter i Vesteuropa.**
Kasper Holdgaard Andersen, ph.d., historiker, Moesgaard Museum
- 08/02: Nordboerne i Nordatlanten.**
Mogens Skaaning Høegsberg, ph.d. og Moesgaard Museum
- 15/02: Jarlen fra Skanderborg – den rige ryttergrav fra Fraserslev og vikingetidens grave.** Merethe Schiffer Bagge, museumsinspektør, Museum Skanderborg
- 22/02: Kongesædet i Jelling – nye udgravninger og forskning.** Charlotta Lindblom, museumsinspektør, VejleMuseerne

2312-233

København og historien 1700-i dag

TID: 18/1, 4 onsdage, kl. 17.15-19.00
PRIS: 595 kr., studerende 295 kr.

Tag med historikerne fra Københavns Museum og Københavns Stadsarkiv på en rejse gennem Københavns historie. Forelæsningsrækken dykker ned i tiden fra omkring år 1700 og helt frem til i dag. Fokus er på indbyggerne i København og på byens udvikling – både når byen har åbnet sig mod omverdenen, og når den har gemt sig bag voldene. Vi skal høre om alt fra krig og fred, guldalder og omvæltning, rige og fattige, bankerot og fremgang til enevælde og demokrati, industrialisering og vidensby, boformer og forstæder samt metro og mangfoldighed. Forelæsningsrækken tager udgangspunkt i det nye otte-bindsværk 'København og historien' (Gads Forlag).

- 18/01: Med vold og magt: 1700-1850.**
Peter Wessel Hansen, arkivar og ph.d., Københavns Stadsarkiv
- 25/01: Den grænseløse by: 1850-1920.**
Jakob Ingemann Parby, museumsinspektør, Københavns Museum
- 01/02: Livet i husene: 1920-1980.**
Kirsten Lykkebo, cand.mag. i historie
- 08/02: Byen rejser sig: 1980-2020.**
Anders Møller, arkivar, Københavns Stadsarkiv

2312-232

Rejsen mod Europa. Fra Romerriget til det 21. århundrede

TID: 23/1, 6 mandage, kl. 17.30-19.15
PRIS: 795 kr., studerende 395 kr.
UNDERVISER: Jakob Danneskiold-Samsøe, fil.dr. i historie og videnskabshistorie

De fleste af os har en forestilling om Europa. Ikke bare som et kontinent, men som en eller anden form for kulturel enhed, der adskiller os fra Mellemøsten, Afrika, USA og resten af verden. Denne forelæsningsrække dykker vi ned i, om forestillingen om 'det europæiske' er en myte eller kan underbygges historisk. Vi følger Europas udvikling fra Romerriget til det 21. århundrede og kommer bl.a. forbi korstog, bogtrykkerkunst, humanisme, opdagelser og kolonier, oplysningstid, industrialisering og verdenskrige. Det er en lang og svimlende rejse, vi skal ud på! Jakob Danneskiold-Samsøe er forfatter til bøgerne 'Rejsen mod Europa. De første 10.000 år' og 'Rejsen mod Europa. De seneste 200 år' (Gads Forlag).

- 23/01: Før Europa: Europas geografi og udkantsområdet Europa**
- 30/01: Dommedag og ekspansion**
- 06/02: Europas vidensrevolution**
- 13/02: Jernets århundrede**
- 20/02: Revolution og oplysningstid**
- 27/02: Industrialisering og rædslernes århundrede**

2312-418

Kulturblostring og samfundskrise i Danmark og Europa 1250-1500

TID: 23/1, 5 mandage, kl. 17.30-19.15
PRIS: 695 kr., studerende 350 kr.
UNDERVISER: Brian Patrick McGuire,
 professor emeritus i middelalderhistorie,
 Roskilde Universitet

Senmiddelalderen er kendt som en tid med krig, pest og kætterbevægelser. Den enhedskultur, som blev skabt i højmiddelalderen (1000-1300), blev udfordret af kritiske mennesker og voldelige sociale bevægelser. Men middelalderens sidste århundreder blev vidne til genskabelsen af det kristne samfund i Danmark og Vesteuropa. I den mørkeste tid var der lys og håb om at skabe en bedre verden. Undervejs møder vi bl.a. Dante, Boccaccio og Chaucer som troende medlemmer af det kristne samfund. Deres vrede og latter afspejler en overbevisning om, at alt kunne blive godt. Frem for at forlade den hellige almindelige kirke bidrog de og andre stemmer til senmiddelalderens rige verden.

23/01: Stridighedernes tid: 1250-1300

30/01: Krig til evige tider: 1300-1350

**06/02: Den sorte død og det store skisma:
1350-1400**

**13/02: Koncilet for at redde kirkens enhed:
1400-1450**

**20/02: Italiensk renæssance, nye universi-
teter og drømmen om nordisk union:
1450-1500**

2312-195

International Auschwitz- dag: De tyske jøder fra mellemkrigstid til i dag

TID: 28/1, 1 lørdag, kl. 10.00-16.00
PRIS: 495 kr., studerende 250 kr.
UNDERVISER: Åse Lerche, cand.mag. i tysk
 og journalist, bosat mange år i Berlin

Mens mange tyske jøder var vigtige foregangsmænd og -kvinder i de gyldne 1920'eres kulturelle og intellektuelle liv, blev de efter nazisternes magtovertagelse i 1933 mødt med antisemitiske love og senere deportation. I anledningen af den internationale Auschwitz-dag kaster vi blikket på denne udvikling, der kulminerede i 1942-43, hvor nazisterne højeffektiviserede folkedrabet på de europæiske jøder i udryddelseslejrene. Derudover vil vi også se nærmere på efterspillet efter 1945. Hvilke retsopgør har fundet sted? Hvordan foregik vejen fra de første efterkrigsårtiers fortrængning af erindringen om Holocaust til Berlins aktuelle og enorme satsning på erindringskultur i det offentlige rum? Og hvad er årsagerne til, at Tyskland de seneste årtier har haft en så stor tiltrækningskraft på jøder, at flere hundredetusinde er flyttet dertil?

2312-229

D-dag og slaget om Normandiet 1944

TID: 28/1, 1 lørdag, kl. 10.00-16.00
PRIS: 495 kr., studerende 250 kr.
UNDERVISER: Martin Ammitsbøll Husted,
 lektor, cand.mag. i historie, filosofi og
 samfundsfag

D-dag – de allieredes landgang i Normandiet og verdens største militære operation – var afgørende for udfaldet af 2. verdenskrig i Vesteuropa. Operationen den 6. juni 1944 blev en succes, men det var ikke givet på forhånd. Forberedelserne begyndte allerede i foråret 1942, hvor de første amerikanske tropper ankom til Storbritannien. Der opbyggede man en enorm luft-, sø- og landstyrke bestående af blandt andet britiske, canadiske, polske, franske og amerikanske styrker. Invasionen gennembrød Hitlers Atlantvold og etablerede de allierede på den franske kyst, men det krævede tre måneders kampe, før det tyske forsvar var overvundet. Dagen vil belyse forberedelserne til og selve planlægningen af invasionen og derefter gennemgå selve kampene på D-dag samt de efterfølgende slag mellem de allieredes og den tyske krigsmaskine.

Historiker Lars Hovbakke Sørensen forelæser til Det Gode Selskab i Kulturhuset Islands Brygge i dagtimerne. Se side 26-27.

2312-230

Den glemte krig? Falklandskrigen 1982

TID: 29/1, 1 søndag, kl. 10.00-16.00

PRIS: 495 kr., studerende 250 kr.

UNDERVISER: Martin Ammitsbøll Husted, lektor, cand.mag. i historie, filosofi og samfundsfag

Argentinas invasion af de britiske Falklandsøer i 1982 udløste en af det 20. århundredes mest mærkværdige militære konflikter. For både den argentinske og britiske regering blev Falklandsøerne hurtigt et spørgsmål om national prestige, og forhåbningerne om en forhandlingsløsning blev snart overskygget af de tiltagende militære konfrontationer i Sydatlanten. Britiske styrker tiltvang sig under stor modstand først et brohoved på øerne og gennemførte derefter en befrielse af Falklandsøerne. Operationen var kendetegnet ved voldsomme træfninger, mindre slag og blodige angreb, hvor begge parter til søs, til lands og i luften oplevede sejre og nederlag i en krig, der både anvendte højteknologiske våbensystemer og skyttegrave. Dagen belyser årsagerne til konflikten, gennemgår og analyserer dens militære forløb i detaljen.

2312-267

Dronningen griber magten

TID: 29/1, 1 søndag, kl. 10.00-14.00

PRIS: 350 kr., studerende 195 kr.

UNDERVISER: Mikkel Leth Jespersen, afdelingsleder for formidling og forskning, Historie Haderslev

I 1387 greb Margrete 1. magten. Ugen forinden var hendes søn, teenagekongen Oluf, pludselig død, og Norden stod uden regent. Margrete kendte magtspillet og fik ved snarrådighed snilde indsat sig selv som regent for hele Norden. En af middelalderens mægtigste majestæter var nu en kvinde, som ikke stod i skyggen af nogen mand – en skæbne, som mange andre af Danmarks dronninger har ellers lidt, men som ikke nødvendigvis har forhindret dem i at præge landet. Denne dag skal vi tæt på Danmarks dronninger, der med Margrete 1. i front har formet landet. Forelæsningen tager udgangspunkt i Mikkel Leth Jespersens bog 'Dronningen griber magten' (Aarhus Universitetsforlag).

2312-266

Verdenshistorien

TID: 31/1, 9 tirsdage, kl. 17.15-19.00

PRIS: 1095 kr., studerende 550 kr.

Tag med på en tour de force gennem verdenshistorien. Gennem tiderne er store civilisationer igen og igen vokset frem, har blomstret og ekspanderet for så sygne hen igen eller blive dele af andre civilisationer. Dominans, krig og erobringer er tæt forbundet med denne udvikling, men det samme er handel, spredning af teknologi og kulturelle goder. I forelæsningsrækken skal vi 'verden rundt' og undersøge en række af historiens vigtigste civilisationer. Hvordan opstod de, hvordan udviklede de sig? Hvilke særlige dynamikker var på spil? Hvilke særpræg havde de, og hvordan satte de aftryk på deres samtid og eftertid?

31/01: Oldtidens store civilisationer.

Søren Hein Rasmussen, ph.d. i historie og forfatter

07/02: Middelhavets imperier og andre

statsdannelse i antikken. Chr. Gorm Tortzen, lektor emeritus og cand.mag. i græsk og latin

14/02: Kinesiske stormagter.

Bent Nielsen, lektor i Kinas civilisation og kultur, Københavns Universitet

21/02: Muslimske imperier.

Jørgen Bæk Simonsen, lektor emeritus og dr.phil. i islamstudier, Københavns Universitet

28/02: Europa i middelalderen og renæssancen.

Steffen Heiberg, historiker og fhv. forskningschef, Det Nationalhistoriske Museum Frederiksborg Slot

07/03: De præcolumbianske civilisationer.

Jesper Nielsen, lektor i indianske sprog og kulturer, ToRS, Københavns Universitet

14/03: Opdagelser og kolonisering.

Niels Brimnes, lektor i historie, Aarhus Universitet

21/03: Revolutionernes århundreder.

Asser Amdisen, cand.mag. i historie og forfatter

28/03: Det korte 20. århundrede – verdenskrige, ideologier og kold krig.

Søren Hein Rasmussen, ph.d. i historie og forfatter

2312-430

En sten for Eva

TID: 15/2, 1 onsdag, kl. 17.30-19.15

PRIS: 195 kr., studerende 95 kr.

UNDERVISERE: Thomas Harder, cand.mag., forfatter og oversætter, og Lene Ewald Hesel, forfatter og oversætter

Da Thomas Harder og Lene Ewald Hesel flyttede til Bredgade 51, opdagede de, at en jødisk kvinde havde boet i ejendommen, indtil hun den 1. oktober 1943, gammel og syg, blev deporteret til koncentrationslejren Theresienstadt, hvor hun døde kort efter. Det blev startskuddet til deres nye bog 'En sten for Eva' (Gads Forlag). Med Eva Salomonsens liv som rød tråd sætter aftenen fokus på aspekter af dansk, jødisk og europæisk historie og kulturhistorie – fra købstadsliv i Bogen, hvor Eva blev født i 1855, over det jødiske borgerskab i det moderne gennembruds København til deportationen i oktober 1943. Desuden skal vi høre om hendes søns og hans to døtres flugt og tilværelse som flygtning i Sverige. Forfatterne fortæller også om tilblivelsen af bogen – om overraskende kilder, om hjælp fra uventede sider og om at knytte sig til et menneske, som man aldrig har kendt.

312-217

Statsministerens magt

TID: 23/2, 6 torsdage, kl. 19.45-21.30

PRIS: 795 kr., studerende 395 kr.

UNDERVISER: Tim Knudsen, professor emeritus i statskundskab, Københavns Universitet

Statsministre som Mette Frederiksen, Lars Løkke Rasmussen og Anders Fogh Rasmussen har indtaget en langt mere magtfuld post, end den første statsminister i 1848. Samtidig har de personificeret deres regering og parti – og sammen med deres finansministre har de stået for en meget stærk ledelse. Statsministerens magt har været støt voksende, siden den første statsminister blev udnævnt ved enevældens fald i 1848. I mange år i relation til kongen, i nyere tid i relation til regering og folketing. Forelæsningerne viser, hvordan embedet og dets magtstilling har udviklet sig frem mod i dag – en historisk magtanalyse, der samtidig giver et nyt perspektiv på Danmarkshistorien. Forelæsningerne bygger på Tim Knudsens anmelderroste fembindsværk 'Statsministeren' (Samfundslitteratur).

2312-188

En kulturhistorisk rejse gennem Spanien

TID: 25/2, 1 lørdag, kl. 10.00-16.00

PRIS: 495 kr., studerende 250 kr.

UNDERVERS: Kasper Christiansen, cand.mag. i litteraturhistorie og rejse-bureauindehaver i Barcelona

Forelæsningsdagen fokuserer på en række af Spaniens kulturhistoriske højdepunkter inden for arkitektur, kunst, litteratur og musik gennem historien. Vi dykker ned i Spaniens rige kulturhistorie og ser bl.a. nærmere på opførelsen af Alhambra i Granada, Mesquitaen i Córdoba, Columbus' rejser, Habsburgernes storrige og den spanske guldalder i 1500- og 1600-tallet. Vi skal også se på mesterværker fra Pradomuseet, herunder værker af El Greco, Velazquez og Goya. Vi tager på virtuel tur i spanske byer som Madrid, Barcelona, Córdoba og Granada. Dagen slutter med moderne arkitektur og byudvikling, litteratur og musik, men også med nogle af landets sociale og politiske udfordringer.

2312-190

En rejse gennem Barcelonas kulturhistorie

TID: 26/2, 1 søndag, kl. 10.00-16.00

PRIS: 495 kr., studerende 250 kr.

UNDERVERS: Kasper Christiansen, cand.mag. i litteraturhistorie og rejse-bureauindehaver i Barcelona

Barcelona kaldes ofte for Spaniens mest europæiske by, og kontakten til Europa har været konstant gennem historien. Barcelona udviklede sig i 1200- og 1300-tallet til centrum for et stort handelsimperium med flere erobringer i Middelhavsområdet. Med industrialiseringen i 1800-tallet startede en ny storhedstid for Barcelona, og byen blev udvidet med opførelsen af Eixample-kvarteret. Denne dag fokuserer vi på en række af Barcelonas kulturelle højdepunkter fra Havets Katedral og det gotiske kvarter til modernismen under Gaudí samt kunstværker af Dalí, Miró og Picasso. Vi slutter i nutiden, hvor vi skal se på både nationalismen og selvstændighedskampen, gastronomi og vin samt moderne byudvikling.

2312-211

Fornuft og følelse. Et signalement af oplysningstiden 1650-1800

TID: 27/2, 4 mandage, kl. 17.15-19.00

PRIS: 595 kr., studerende 295 kr.

UNDERVERS: Steffen Heiberg, historiker og fhv. forskningschef, Det Nationalhistoriske Museum Frederiksborg Slot

Vi forbinder oplysningstiden med fornuftsdyrkelse. Holberg skriver bl.a., at følelser er en trussel mod et fornuftigt indrettet samfund. Andre, bl.a. Rousseau, fandt, at fornuftsdyrkelse paradoksalt nok kunne føre til et unaturligt og derfor irrationelt indrettet samfund. Tidens mange modsætninger var i virkeligheden udtryk for, at følelser og fornuft hverken kunne defineres eller holdes adskilt. 'Naturlig' er et nøglebegreb, som blev brugt i et forsøg på at bygge bro mellem fornuft og følelser. Vi skal se på, hvordan følelser, fornuft og forestillingen om 'det naturlige' påvirkede politik, religion, sociale forestillinger og tanker om køn.

27/02: Oplysning og politik

06/03: Tro, videnskab og skepticisme

13/03: Sociale forestillinger og kritik af tvangsarbejde og traditionelt socialt hierarki

20/03: Idéer om etnicitet og køn

Tag med på en spændende tur gennem verdenshistorien. Historiker Søren Hein Rasmussen indleder rækken med oldtidens civilisationer og slutter af med det 20. århundrede. Se side 60.

2312-226

Danmarkshistoriens største fund

TID: 28/2, 4 tirsdage, kl. 19.30-21.15
PRIS: 595 kr., studerende 295 kr.

Menneskets historie forandrer sig konstant, når spaden sættes i jorden, og arkæologien er det tætteste, vi kommer på en rejse tilbage i tiden. Fortidens muld afslører betydningsfulde og fascinerende detaljer om dem, der har været her før os. Hør om nogle af Danmarkshistoriens største og mest betydningsfulde fund og opdagelser – fra guldskatte, der pibler frem af den sønderjyske jord til uhyggelige historier om moselig og drabelige fortællinger om en hel hærstyrke, der i de første årtier efter Kristi fødsel blev nedkæmpet og smidt i et søbassin nær Skanderborg.

- 28/02: Solvognen.** Flemming Kaul, museumsinspektør og dr.phil., Nationalmuseet
07/03: Egtvedpigen. Louise Felding, museumsinspektør, VejleMuseerne
14/03: Alken Enge. Ejvind Hertz, museumsinspektør, Museum Skanderborg
21/03: Vindelev guldet og Guldhornene. Mads Ravn, forskningschef og museumsinspektør, VejleMuseerne

2312-429

Legendernes Danmark

TID: 28/2, 3 tirsdage, kl. 19.45-21.30
PRIS: 495 kr., studerende 250 kr.
UNDERVISER: Anders Lundt Hansen, historiker og forfatter

Få styr på de store skikkelser i Danmarks fortid. Hvad er sandt, og hvad er sagn i de drabelige legender om bl.a. Gorm den Gamle, Lejrekongerne og Holger Danske? Ligger prins Hamlet begravet på Kronborg eller i Jylland, og er der noget om fortællingerne om tempelriddere på Bornholm? Historieforskningen har specialiseret sig i at rede virkelighedens tråde ud af myternes spind. Over tre aftener skal vi på en rejse rundt i fortidens landskab med historiker Anders Lundt Hansen og høre de gamle legender, undersøge, hvor de stammer fra og se, hvordan de passer ind i historieskrivningen. Turen går mellem gravhøje og runesten, hvor man med kritisk blik kan få øje på de ældste dele af danmarkshistorien.

- 28/02: Legendernes Danmark**
07/03: Korset og sværdet
14/03: Hinsides havet

FÅ VIDEN LIGE IND I ØRERNE

Lyt til forskerne
i RADIO4 og
som podcast.

2312-447

Centralasien i fortid og nutid

TID: 1/3, 5 onsdage, kl. 17.15-19.00
PRIS: 695 kr., studerende 350 kr.
STED: Se mødesteder på fuau.dk. OBS: Første forelæsning er på Davids Samling. De resterende på Campus Emdrup

Centralasien – som Silkevejen løb igennem – var fra oldtiden og frem til det 14. århundrede hovedfærdselsåren mellem Europa og Asien. Nu er der tale om lande, der spiller en stigende rolle i stormagtsspillene. Forelæsningerne strækker sig fra de arkæologiske fund fra den ældste tid og fra den islamiske glansperiode til den byzantinske indflydelse i området og videre til de første danske opdagelsesrejsende. Den helt moderne tid dækkes med forelæsninger om Kinas planer om en ny silkevej og om livet i Bukhara i Uzbekistan præget af kulturelle verdners forsvinden, migration og international kontakt.

- 01/03: Fra Hyrde til hersker: Steppefolkernes indflydelse på islamisk kunst og kultur.** Rasmus Bech Olsen, museumsinspektør, Davids Samling
08/03: Byzantinsk kultur og byzantinske fund i Centralasien. Anne Hedeager Krag, mag.art.
15/03: De danske pionerer – opdagelsesrejsende i Centralasien. Esther Fihl, professor emeritus, Institut for Tværkulturelle og Regionale Studier, Københavns Universitet
22/03: Den nye silkevej i Centralasien. Lars Erslev Andersen, seniorforsker, Dansk Institut for Internationale Studier
29/03: Nutidens Bukhara i Uzbekistan. Vera Skvirskaja, lektor, Institut for Tværkulturelle og Regionale Studier, Københavns Universitet

2312-198

Adam Moltke – rigets mægtigste mand

TID: 4/3, 1 lørdag, kl. 10.00-14.00
PRIS: 350 kr., studerende 195 kr.
UNDERVISER: Ebbe Juul-Heider, lektor, cand.mag. i historie og oberstløjtnant

Med den magtfulde godsejer og statsmand Adam Moltke som omdrejningspunkt giver dagen et portræt af enevælden i 1700-tallet. Som 12-årig blev Moltke page hos kronprins Christian (6.) og tjente under hele fire konger. Moltke havde et nært tillidsforhold til den svage og drikfældige Frederik 5., som udnævnte ham til overhofmarskal ved sin tronbestigelse i 1746. Reelt styrede Moltke riget – diskret og effektivt. Perioden var en økonomisk opgangstid, hvor bl.a. Frederiksstadten blev anlagt, herunder Amalienborg, hvor Moltke selv lod opføre det nuværende Christian 7.s palæ. Som godsejer var Moltke samtidig med til at reformere landbruget. I 1766 udåndede kongen i Moltkes arme, og herefter mistede Moltke meget af sin indflydelse. Få historien om rigets mægtigste mand.

2312-264

Store Nordiske Krig

TID: 25/3, 1 lørdag, kl. 10.00-14.00

PRIS: 350 kr., studerende 195 kr.

UNDERVISER: Dan H. Andersen, ph.d. i historie

Ved 1700-tallets begyndelse er Sverige stærkere end nogensinde. Det slutter med Den Store Nordiske Krig (1700-1721), hvor europæiske naboer erklærer svenskerne krig for at genvinde tabt land og slå den svenske indflydelse tilbage. Krigen forrykkede magtbalancen i Europa og gjorde Rusland og Preussen til kontinentets nye stormagter. Krigen var et komplekst opgør med kamp, diplomatiske manøvrer og spionage, der udspillede sig fra Skandinavien over mod Rusland og ned gennem Europa mod Tyrkiet. Da krigen sluttede, var Europa endegyldigt forandret. Dagen fortæller om krigens højdepunkter og baggrund, og undervejs møder vi nogle af krigens store skikkelser som Tordenskjold, Peter den Store og Karl den 12. Forelæsningen bygger på det store og anmelderroste tobindsværk 'Store Nordiske Krig' (Politikens Forlag).

2312-197

Forspillet til Hitlers overtagelse af den tyske hærledelse 1933-1938

TID: 25/3, 1 lørdag, kl. 10.00-15.00

PRIS: 425 kr., studerende 225 kr.

UNDERVISER: Ebbe Juul-Heider, lektor, cand.mag. i historie og oberstløjtnant

Tysklands nederlag i 1. verdenskrig lagde grunden for et traume i store dele af den tyske befolkning og i officerskorpset. I den nye armé fra 1921 var indstillingen, at man tjente fædreland og folk, ikke republikken. Hæren skulle være Tysklands kontinuitetsbærer, hvorfra kimen til national genrejsning skulle udgå. Men i 1933 trak det op til stridigheder i den øverste hærledelse om den tyske hærs position. Skulle hæren inddrages direkte i Hitlers nationalpolitiske bevægelse eller forblive ikke-politisk og fri for udefrakommende indblanding? Efter præsident Hindenburgs død i 1934 får Hitler kommandoen over de væbnede styrker og uskadeliggør uønskede elementer i hærledelsen – og vejen ligger nu åben for hans totale magtovertagelse.

2312-471

Jagten på Tutankhamon

TID: 25/3, 1 lørdag, kl. 11.00-15.00

PRIS: 350 kr., studerende 195 kr.

UNDERVISER: Nicky Nielsen, dr., lektor i ægyptologi, University of Manchester

Da arkæologen Howard Carter efter ti års ihærdig søgen den 4. november 1922 fandt indgangen til barnekongen Tutankhamons grav, må han næsten ikke have troet sine egne øjne. Denne forelæsningsdag opruller de mange spændende aspekter af det vilde fund. For det er ikke kun en dramatisk fortælling med helte og skurke, forbandelser og ørkenstøv, glitrende guld og rygter om et 3.000 år gammelt kongemord. Det er i høj grad også en historie om skattens betydning, det oldegyptiske samfund og Carters egyptiske kolleger – de kvinder, mænd og børn, som er blevet glemt. Det er historien om Tutankhamons korte liv og den lange søvn, som Carter vækkede ham af. Og endelig er det fortællingen om, hvordan fundene kom til at præge den vestlige verdens syn på de gamle egyptere. Nicky Nielsen har skrevet den nye anmelderroste bog 'Jagten på Tutankhamon' (Gads Forlag).

Husk at købe billet til Historiske Dage for store og små i Øksnehallen i weekenden 18-19/3 – denne gang med spændende børneunivers.

2312-247

Byvandring: Slotsholmens og Christianshavns historie

TID: 29/3, 3 onsdage, kl. 17.00-18.30

PRIS: 495 kr., studerende 250 kr.

STED: Se mødesteder på fuau.dk

UNDERVISER: Hanne Fabricius, cand.phil. i arkæologi og forfatter

Vi begynder med to byvandring på Christianshavn, der blev grundlagt som en fæstningsby af Christian 4. i 1618. Oprindeligt var den tænkt som en bådsmandsby for Holmens faste stok og herefter hjemsted for hollandske immigranter. Men den endte siden som en bydel med købmandsgårde med havnepladser og små boder i sidegaderne. Gennem tiden forvandlede Christianshavn sig ligesom brokvartererne til et af Københavns fattigkvarterer. Vi slutter med en tur på Slotsholmen, hvor vi skal høre om de to første Christiansborg-slottet og se resterne af Christian 4.s imponerende krigshavn, Tøjhushaven, hvor orlogsskibene blev ekviperet i 1600-tallet.

29/03: Christianshavn: Brobisser, købmænd og skibsbyggere

05/04: Tugthusslaver og en kærlighedshistorie, der endte i tårnet

12/04: Forsvundne slotte, skjulte gange og Christian 4.s krigshavn

2312-277

Spionmysterier i historien

TID: 30/3, 1 torsdag, kl. 17.15-21.15

PRIS: 350 kr., studerende 195 kr.

UNDERVISER: Andreas Marklund, ph.d. og seniorforsker, Enigma – Museum for post, tele og kommunikation

Spioner arbejder med indsamling af hemmeligheder om stater, selskaber eller enkelte individer. Spionage har altid fundet sted, og frygten for spionen – den skjulte fjende – har været en vigtig drivkraft for udviklingen af statslige overvågningssystemer. Få indblik i nogle af de spionmysterier, der har formet den moderne historie. Det er en dramatisk tidsrejse gennem en dunkel tasmørkeverden – en verden fuld af hemmeligheder og skjulte sammensværgelser, der trækker tråde helt frem til vores egen tid. Undervejs kommer vi bl.a. forbi Dreyfus-affæren under la belle époque, spioner og spionjægere under 1. verdenskrig, Bletchley Park og Enigma under 2. verdenskrig og spionskandaler i Vesten under den kolde krig.

UDVID FORELÆSNINGSOPLEVELSEN

Snup en bid mad i kantinen

2312-224

Underdanmark – de glemte historier

TID: 11/4, 4 tirsdage, kl. 17.15-19.00

PRIS: 595 kr., studerende 295 kr.

Danmark er kendt for sin velfærdsstat, der yder omsorg for samfundets svageste. Men langt op i 1900-tallet anså man udsatte og svage som en alvorlig trussel mod samfundet, og derfor blev mange af disse uønskede individer anbragt rundt omkring på anstalter eller børnehjem. Livet på anstalterne har budt på hårdt fysisk arbejde og disciplinering. Desuden ønskede man ikke, at de såkaldte 'aandssvage', 'degenererede' eller folk med kriminel eller afvigende adfærd spredte deres gener ud i samfundet, og mange blev derfor steriliseret mod deres vilje. Vi går tæt på fortællingen om den danske forsorg og de mennesker, der var anbragt – for nogle i en kortere periode, for andre et helt liv.

11/04: Billeder fra en anden verden. Historien om Danmarks største åndssvageanstalt. Poul Duedahl, professor i historie, Aalborg Universitet

18/04: Afvigernes ø: en fortælling om Livø Anstalten 1911-1961. Maria Clement Hagstrup, museumsinspektør, Vesthimmerlands Museum

25/04: IQ 75: Erling og åndssvageforsorgen. Jesper Vaczy Kragh, historiker og ph.d. i medicinhistorie, CoRe, Saxo-Instituttet, Københavns Universitet

02/05: Livtag med fortiden: når børnehjemsbørn erindr. Stine Grønbæk Jensen, antropolog, ph.d. og forsker, Danmarks Forsorgsmuseum

2312-263

Byvandring: På sporet af kolonihistorien i København

TID: 12/4, 4 onsdage. Forelæsningen 12/4 er kl. 17.15-19.00. Byvandringene er kl. 10.30-12.15

PRIS: 595 kr., studerende 295 kr.

STED: Se mødesteder på fuau.dk

UNDERVISER: Per Nielsen, cand.mag. i historie og forfatter

Danmarks kolonihistorie knytter sig til en lang række kvarterer og bygninger i København – steder, hvor skibe har lagt til kaj, og fremmede varer er blevet bragt i land. Hertil kommer indbyggere fra de oversøiske besiddelser som sømænd, tjenestefolk og politikere, der har opholdt sig i hovedstaden og været med til at forme danskernes billede af verden. Efter et overblik over dansk-norsk kolonihistorie går vi på opdagelse i forskellige dele af København – og kommer vidt omkring i kolonihistorien fra Grønland over Vestindien til Tranquebar. Og så skal vi også se på den kollektive erindring om kolonitiden.

12/04: Forelæsning: kolonierne og København

19/04: Byvandring fra Bibliotekshaven til Rådhuspladsen: Christian 4.s handels- og ekspansionspolitik.

26/04: Byvandring på Christianshavn: kolonihandel, skibsfart og sukkerindustri

03/05: Byvandring fra Nyhavn gennem Frederiksstaden til Fødselsstiftelsen: plantageejere, storkøbmænd og tjenestefolk

2312-246

Tyskland i det 20. og 21. århundrede

TID: 12/4, 7 onsdage, kl. 17.15-19.00

PRIS: 895 kr., studerende 450 kr.

Vi har altid skuet mod Tyskland. I 1940 var blikket stift rettet sydpå, da Hitlers tropper overskred grænsen til Sønderjylland. På det mere fredelige plan er mange kulturelle strømninger netop kommet hertil sydfra, og i dag skuer vi mod vores nabo mod syd efter nye eksport eventyr eller måske den nye leder af den frie verden. En række tysklandsseksperter leder os gennem centrale og spændende strømninger inden for tysk historie, samfund, tænkning og kultur i det 20. og 21. århundrede, hvor Tyskland har oplevet store modsætninger og omvæltninger.

- 12/04: Krigsafslutning – Enhed – Zeitenwende. Tre stationer der formede det moderne Tyskland.** Thomas Wegener Friis, lektor i historie, Syddansk Universitet, og visiting professor, Europa-Universität Flensburg
- 19/04: Nyere tysk litteratur – fra Herta Müller til Clemens Setz.** Philipp Alexander Ostrowicz, dr.phil. og seniorforskningsrådgiver, Copenhagen Business School
- 26/04: Tyskland i Europa – og internationalt.** Friis Arne Petersen, tidl. ambassadør i Tyskland
- 03/05: Hannah Arendt og menneskets vilkår.** Anne Marie Pahuus, lektor i filosofi og prodekan, Aarhus Universitet
- 10/05: Kampen om midten. Tysk politik og samfund i det 21. århundrede.** Moritz Schramm, lektor i tysk historie og kultur, Syddansk Universitet
- 17/05: Tysk design fra 1919 til 1968. Fra banebrydende Bauhaus til Hochschule für Gestaltung.** Thomas Dickson, forfatter, arkitekt og industriel designer
- 24/05: Berlin – en kulturhistorisk rejse gennem byens omskiftelige historie.** Åse Lerche, cand.mag. i tysk og journalist, bosat mange år i Berlin

2312-249

Byvandring: København på kryds og tværs

TID: 13/4, 3 torsdage, kl. 17.00-18.30

PRIS: 495 kr., studerende 250 kr.

STED: Se mødesteder på fuau.dk

UNDERVISER: Hanne Fabricius, cand.phil. i arkæologi og forfatter

På tre byvandring går vi tværs gennem middelalderens og renæssancens København. Vi begynder på øen Bremerholm med det gamle skibsværft, hvor kong Hans i 1510 samlede orlogsflåden i København, så den kunne ekviperes herfra. Næste byvandring går fra det summende havneliv ved Højbro Plads via Amagertorv, der i 1400-tallet fik sit navn efter amagerbønderne, der solgte deres grøntsager her, til skomagerne i Vimmelskaftet. På sidste tur skal vi uden for middelalderens Østervold, hvor Christian 4. opkøbte kálhaver og opførte Rosenborg Slot. Vi skal gennem Landemærket, forbi Rundetårn, indtil vi slutter ved det gamle Skidenstræde, som i 1818 skiftede navn til Krystalgade.

- 13/04: Orlogsværftet på Bremerholm og hvorfor fa'en fanden er løs i Laksegade**
- 20/04: Havneliv, klostre og skomagere i Vimmelskaftet**
- 27/04: Fra kongens kálhave til Skidenstræde**

HISTORISKE DAGE 2023

Oplev Danmarks største historiske festival i Øksnehallen i weekenden den 18.-19. marts.

Historiske Dage har hele historien under samme tag og viden og stærke sager for alle sanserne. På de fem scener kan du opleve 150 optrædener, debatter, samtaler, foredrag, reenactments og opvisninger. Og du kan gå på opdagelse hos museer, arkiver, forlag og medier på hallens 75 stande. I år byder vi også på et særligt børneunivers.

Læs mere på historiskedage.dk

Tag med historiker
Per Nielsen på
byvandring på sporet
af vestindiske og
afrikanske skæbner i
København.
Se side 62 og 64.

2312-441

Dansk-vestindisk historie: Fra afrikaner til dansker

TID: 15/4, 1 lørdag, kl. 11.00-14.30

PRIS: 350 kr., studerende 195 kr.

UNDERVISER: Per Nielsen, cand.mag. i historie og forfatter

Vi mennesker udsætter hinanden for de færdeligste ting: krig, fordrivelse, menneskeskabt hungersnød og slaveri. Det sidste er et stort kapitel i verdenshistorien, men fylder sædvanligvis et beskedent afsnit i danmarkshistorien. I denne forelæsning om Dansk Vestindiens historie sætter vi fokus på den proces, som afrikanerne blev tvunget igennem ved at blive tvangsforflyttet, solgt, udnyttet til slaveri samt konfronteret med europæisk kultur i form af lovgivning, religion og hverdagens normer. Efter nogle få generationer fremstod vestinderne som europæere fx på fotografierne fra tiden omkring 1900. Men deres historie var en anden. Hovedparten af forelæsningen drejer sig om årene efter slaveriets afvikling; dvs. 1848 til 1917, da industrialiseringen nåede øerne og inddrog befolkningen i den moderne vestlige verden – måske det sidste skridt til at blive 'rigtige' danskere? Per Nielsen er forfatter til bogen 'Fru Jensen og andre vestindiske danskere' (Nationalmuseet).

2312-433

Byvandring: H.C. Andersens København

TID: 15/4, 1 lørdag, kl. 11.00-13.00

PRIS: 195 kr., studerende 95 kr.

STED: Se mødested på holdet på fuau.dk

UNDERVISER: Anders Lundt Hansen, historiker og forfatter

H.C. Andersen var københavn! Nok blev han født i en provinsby, men knap var han blevet konfirmeret, før han flyttede til hovedstaden. København – og Danmark – gennemgik en vældig udvikling i H.C. Andersens levetid. Enevælde stod mod demokrati, videnskab mod religion, og digteren fulgte med i alt og kommenterede det i sine arbejder. Tag med i H.C. Andersens fodspor gennem byen, og se de steder, hvor han fandt sin inspiration, der hvor scenerne i hans eventyr udspandt sig, og se nogle af de mærker, han selv satte på byen.

2312-428

Radikalisering og nazistisk subkultur i mellemkrigstiden – i dansk og norsk perspektiv

TID: 16/4, 1 søndag, kl. 11.00-15.00

PRIS: 350 kr., studerende 195 kr.

UNDERVISERE: Claus Bundgård Christensen, lektor i historie, Roskilde Universitet, og Terje Emberland, seniorforsker, dr.philos., Senter for studier av Holocaust og livssynsminoriteter, Oslo

I en dobbeltforelæsning skal vi på sporet af den dramatiske historie om radikalisering og nazistisk subkultur i mellemkrigstidens Danmark og Norge. Den danske vinkel er baseret på biografien 'Følg Wilfred' (Gyldendal) om Wilfred Petersen og hans folk. Wilfred fik status af fanatisk nazist, der var så uregerlig, at han ikke kunne sættes i bås. På den ene side var han antitysk modstandsmand; på den anden side sendte han sine folk ud for at jage jøder. En skæbne uden fortilfælde, som fik afgørende indflydelse på dansk nazismes historie. Med udgangspunkt i Norges Nationalsocialistiske Arbejderpartis historie fortælles om den nazistiske subkultur i Norge. I begyndelsen fik de unge nazister opbakning fra forskelligt hold, men efterhånden krympede partiet til en ekstrem sekt, hvor grænsen mellem politisk aktivisme og ren kriminalitet blev udvisket. For nogen blev Gestapo og spionvirksomhed for Nazityskland endestationen.

2312-274

Kampen om Grønland

— **TID:** 18/4, 6 tirsdage, kl. 17:15-19:00
PRIS: 795 kr., studerende 395 kr.

Få andre steder i verden har naturen så stor indflydelse på mennesket som i Grønland, hvor uvej fra den ene dag til den anden kan lukke al kommunikation med omverdenen. I denne forelæsningsrække går vi på opdagelse i Grønlands historie – fra de første mennesker over kolonitiden og frem til i dag. Vi hører om Knud Rasmussens ekspeditioner, taler geopolitik, får et overblik over klimaforandringerne fra et grønlandsk perspektiv og læser nyere litteratur om og fra Grønland. Hvad har grønlandernes egen stemme i litteraturen at berette?

18/04: Forhistorien – fra de første mennesker til kolonitiden. Bjarne Grønnow, forskningsprofessor og dr.phil., Nationalmuseet

25/04: Grønlands moderne historie – fra kolonitiden til i dag. Jens Lei Wendel-Hansen, ph.d. i historie

02/05: Grønlandsekspeditioner og -farere – med særligt fokus på Knud Rasmussen. Søren la Cour Jensen, museumsinspektør og daglig leder af Knud Rasmussen Hus og Arkiv

09/05: Klima og klimaforandringer. Søren Rysgaard, leder af Arktisk Forskningscenter, Aarhus Universitet

16/05: En kompliceret arktisk stat: Rigsfællesskabet mellem stormagter og klimaforandringer. Lin A. Mortensgaard, forskningsassistent, Center for Militære Studier, Københavns Universitet

23/05: Nyere dansk litteratur om Grønland og grønlandernes egen stemme i litteraturen. Anne Valbjørn Odgaard, cand.mag. i litteraturhistorie og religionsvidenskab

2312-231

Europa – besat og befriet

— **TID:** 18/4, 4 tirsdage, kl. 17:15-19:00
PRIS: 595 kr., studerende 295 kr.
UNDERVISER: Jakob Danneskiold-Samsøe, fil.dr. i historie og videnskabshistorie

De fleste europæere oplevede ikke 2. verdenskrig som krigshandlinger, men som besættelse og befrielse. Hvad sker der i lande som Danmark, Norge, Frankrig, Polen og Jugoslavien under krigen, og hvordan former retsopgørene sig efter befrielsen? Og hvad med selvransagelsen blandt Aksemagterne Tyskland, Italien og Østrig? I de seneste år har ny forskning pillet ved gængse forestillinger, og debatten er højaktuel og følelsesladet. Dermed giver forelæsningsrækken også indsigt i Europa i dag.

18/04: Skandinavien og Frankrig

25/04: Polen, Ungarn og Balkan

02/05: Den store fædrelandskrig

09/05: Tyskland, Østrig og Italien

2322-153

Store modstandskvinder

— **TID:** 5/9, 3 tirsdage, kl. 17:15-19:00
PRIS: 495 kr., studerende 250 kr.

Nogle af de første modstandsfolk, der satte sig op mod Nazityskland og værnemagten, var kvinder. Ikke kun hemmelige logiværter, kurerer og sekretærer. Men kvinder, der opererede på de højeste nagler, med kontakter til London og Washington, propaganda i BBC og med organisering af de allieredes befrielse af Danmark. I forelæsningsrækken møder vi to modstandspionerer. Den ene er efterretningskvinden Jutta Graae med dæknnavnet Storfyrstinden. Den anden er den eventyrlige Gabriele Rohde, der arbejdede for et frit Danmark i London og Washington. De er stærke repræsentanter for mennesker, der – trods datidens kvindesyn – med ildhu var med til at bringe Danmark ind i kampen for menneskeværd, demokrati og internationalt engagement.

05/09: Introduktion: modstandskampens kvinder. Niels-Birger Danielsen, historiker og journalist

12/09: Storfyrstinden: besættelsens magtfulde, men ukendte frihedskæmper Jutta Graae. Trine Engholm Michelsen, ph.d. og forfatter

19/09: Gabriele Rohde: sømændenes ven og medlem af Det danske råd i London. Karen Gram-Skjoldager, lektor i historie, Aarhus Universitet

2322-156

Frankrig, mon amour!

— **TID:** 6/9, 5 onsdage, kl. 17:30-19:15
PRIS: 695 kr., studerende 350 kr.

Vin, ost og kunst. Lærde samtaler over en kop kaffe og en croissant. Romantiske byer og en rig madkultur. Frankrig har det hele. Kom med på denne tour de force, hvor vi ser på alt fra fransk filosofi til Escoffiers haute cuisine. Forelæsningsrækken er en rejse gennem det franske kulturlandskab. Hør bl.a. om, hvordan Auguste Escoffier udviklede det kulinariske køkken, som Frankrig er kendt for i hele verden. Bliv klogere på de vigtigste strømninger og de lyseste hoveder og deres værker inden for fransk litteratur, kunst og filosofi, hvor vi bl.a. skal møde Houellebecq, Piketty og Picasso.

06/09: Frankrigs historie gennem 500 år.

Jørn Boisen, lektor i fransk, Københavns Universitet

13/09: Fransk litteratur – fra Rabelais til Houellebecq og Piketty. Jørn Boisen, lektor i fransk, Københavns Universitet

20/09: Fransk madkultur fra mesterkokken Escoffier til nutidens bistronomie.

Jonatan Leer, adjunkt i kultur og forbrug, Aalborg Universitet

27/09: Fransk filosofi i det 20. århundrede.

Jørn Boisen, lektor i fransk, Københavns Universitet

04/10: Fem franske mesterværker – fra Jacques-Louis Davids 'Marats død' til Picassos 'Demoiselles d'Avignon'. Flemming Friborg, postdoc ved CBS og fhv. direktør for Ny Carlsberg Glyptotek

2322-227

Danernes oprindelse

TID: 6/9, 6 onsdage, kl. 19.45-21.30

PRIS: 795 kr., studerende 395 kr.

UNDERVISER: Anders Lundt Hansen, historiker og forfatter

Hvordan blev Danmark til, og hvem var de daner, der lagde navn til landet? Den nyeste forskning får nogle af de helt store brikker i danmarkshistorien til at falde på plads. Legenderne om Lejre har rod i virkeligheden, men sagnene skjuler noget for os – fx at Lejre langt fra var det eneste magtcenter blandt danerne, og hvordan et netværk af fyrster lurede på hinanden i kampen om herredømmet over det, der senere blev Danmark. Bogaktuelle Anders Lundt Hansen går tilbage til langt før Jellingstenen og sporer de blodige beslutninger, begivenheder og tilfældigheder, som førte til kongeriget Danmark.

06/09: Kimbere og romere

13/09: Hunner, aser og danere

20/09: Konger, runer, haller og anglere

27/09: Danerne 536-800

04/10: Danmarks lande 800-1100

11/10: Kongeriget Danmark og den første danmarkshistorie

2322-236

Byvandring: Vestindiske og afrikanske skæbner i København

TID: 13/9, 4 onsdage. Forelæsning 13/9 er kl. 17.15-19.00. Byvandringerne er kl. 10.30-12.15

PRIS: 595 kr., studerende 295 kr.

STED: Se mødesteder på fuau.dk

UNDERVISER: Per Nielsen, cand.mag. i historie og forfatter

Der er dansk-vestindiske historier i Nyboder og i byens kirker, på Halmtorvet og på Rådhuspladsen – og mange andre steder i byen. Efter tidligere at have lavet en række byvandring om sporene af kolonihistorien i København tager historikeren Per Nielsen nu deltagere med ad nye ruter gennem byen for at sætte ansigter og steder på en række hændelser og skæbner, der kan være med til at give os en indsigt i Dansk Vestindiens historie. Per Nielsen er forfatter til bogen 'Fru Jensen og andre vestindiske danskere' (Nationalmuseet).

13/09: Forelæsning: Dansk Vestindiens historie

20/09: Byvandring: kongerne, købmændene, plantageejerne, sømændene – og to prominente fanger fra Guldkysten

27/09: Byvandring: rigmand, sømand og en stakkels dreng

04/10: Byvandring: Fru Jensens verden og andre vestindiske historier fra Vesterbro

2322-237

På jagt efter historien i kilderne

TID: 26/9, 3 tirsdage. Forelæsninger 26/9 og 3/10 kl. 17.15-20.00. Byvandring i Nyhavn 10/10 kl. 10.30-12.15

PRIS: 595 kr., studerende 295 kr.

STED: Se mødesteder på fuau.dk

UNDERVISER: Per Nielsen, cand.mag. i historie og forfatter

Gamle familie billeder, breve og gode historier – hvordan kan man finde frem til ukendte oplysninger og billeder, der kan være med til at få historien til at hænge sammen? Over to forelæsningsaftener og en byvandring skal vi se på, hvordan man finder og bruger forskellige kilder til at komme i gang med at forske i fx slægts- eller lokalhistorie. Forløbet sætter fokus på bl.a. indsamling af kilder og aflæsning og kritisk brug af fotografier, erindringer og skriftlige kilder. Derudover dykker vi ned i skriftens historie og arkivverdenen, for hvilke kilder findes hvor? Vi slutter af med en byvandring, hvor vi følger værtshusholderske Sofie Kielbergs historie og livet i Nyhavn – og ikke mindst hvordan man graver denne historie frem af kilderne.

Historiske Dage 2023 venter i weekenden 18-19/3 – og større end nogensinde med 5 scener, 75 udstillere og 150 events. Og som noget nyt børneunivers.

2322-230

Antikkens stormagter

TID: 23/10, 6 mandage, kl. 17.30-19.15
PRIS: 795 kr., studerende 395 kr.

Historien om antikkens stormagter er den fascinerende historie om, hvordan vi mennesker tilbage i tiden og overalt i verden har organiseret os i civiliserede samfund, skabt teknologiske opfindelser og imponerende kulturelle udtryk inden for bl.a. arkitektur, kunst, litteratur, medicin og landbrug. Men det er også historien om, hvordan krige og sammenstød med andre har ført til civilisationers fald og nye stormagters opståen. I forelæsningsrækken tager forskerne os med på en rejse gennem fem kontinenter. Vi begynder i Afrika, hvor det gamle Egypten tog form for 5000 år siden og stadig er et af oldtidens mysterier. Herefter rejser vi videre til bl.a. Assyrien, Perserriket, Grækenland, Romerriket og Kina og slutter i aztekerne og inkaernes Amerika.

23/10: Egypten. Kim Ryholt, professor i ægyptologi, Københavns Universitet

30/10: Assyrierriket. Troels Pank Arbøll, junior forsknings-fellow, University of Oxford

06/11: Alexander den Store og de Hellenistiske Riger. Maja Rechendorff Møller, ph.d.-studerende i historie, Københavns Universitet

13/11: Fra Perserriket til Rom og Han Kina. Peter Fibiger Bang, lektor i historie, Københavns Universitet

20/11: Kalifatet og karolingerne. Jacob Tullberg, ekstern lektor i historie, Københavns Universitet

27/11: De præcolumbianske stormagter: Teotihuacan, aztekerne og inkaerne. Jesper Nielsen, lektor i indianske sprog og kulturer, ToRS, Københavns Universitet

Sæt kryds i kalenderen til Historiske Dage 18.-19. marts

HISTORISKEDAGE.DK

2322-231

Jøder i Danmark – liv og skæbne

TID: 25/10, 3 onsdage, kl. 17.15-19.00
PRIS: 495 kr., studerende 250 kr.

Det er godt 400 år siden, at de første jøder kom til Danmark. Jøderne var den eneste større minoritet af fremmede, der adskilte sig ved religion, sprog, kultur og traditioner, og sådan var det indtil tyrkiske fremmedarbejdere kom i 1960'erne. Denne forelæsningsrække ser på jødernes historie i Danmark og internationalt. Hør om rammer og vilkår for jødisk liv i Danmark gennem 400 år. Hvilke spor har det sat på skikke og traditioner inden for den danske jødedom at være udlevet i Danmark, og har jødedommen sat spor i Danmark? Forelæsningsrækken kommer også ind på antisemitismens udbredelse i Danmark og forandringerne i antisemitismens former over tid. Her stilles skarpt på perioden før og under 2. verdenskrig, hvor vilkårene for jødisk liv blev forandret for altid.

25/10: Danske jøder i internationalt perspektiv. Bent Blüdnikow, historiker, journalist, forfatter og anmelder

01/11: Antisemitisme i Danmark – før og efter Holocaust. Sofie Lene Bak, lektor i historie, Københavns Universitet

08/11: Jødisk liv i 400 år – skikke og traditioner i forandring. Sara Fredfeldt Stadager, museumsinspektør, Dansk Jødisk Museum

2322-187

Søkrigen i 1. verdenskrig

TID: 11/11, 1 lørdag, kl. 10.00-16.00
PRIS: 495 kr., studerende 250 kr.
UNDERVISER: Martin Ammitsbøll Husted, lektor, cand.mag. i historie, filosofi og samfundsfag

I årtierne op til 1. verdenskrig blev der investeret massivt i udviklingen af moderne flåder i Storbritannien og Tyskland. Flådekapløbet mellem de to stormagter anses for at være en hovedårsag til verdenskrigens udbrud, og blandt britiske og tyske topofficerer og politikere forventede mange i 1907 en kommende konflikt. Mindre kendt er flådekapløbet mellem Italien og Østrig-Ungarn samt de russiske, franske, japanske og amerikanske investeringer før krigsudbruddet i 1914. Under krigen blev mange forventninger gjort til skamme – slagflåderne mødtes kun en gang under Slaget ved Jylland i 1916, mens miner, fly og især ubåde kom til at dominere søkrigen. Hør om den teknologiske udvikling og den strategiske tænkning før krigen og om søslaget, der kom til at tegne verdenskrigen, og den ubådskrig, som flere mener, var tæt på at knække Storbritannien i 1917.

2322-189

Stormagtsspillet og kampen om magten 1850-2022

TID: 12/11, 1 søndag, kl. 10.00-16.00
PRIS: 495 kr., studerende 250 kr.
UNDERVISER: Martin Ammitsbøll Husted, lektor, cand.mag. i historie, filosofi og samfundsfag

Historien er præget af stormagternes ambitioner – deres indbyrdes konkurrence, intriger og ødelæggende krige. Hør om de historiske faktorer, der er afgørende for stormagternes storhed og fald. Hvordan så verden ud på det givne tidspunkt? Hvilke magtbalancer skulle udfordres, og hvilke skulle forsvares? Hør om magtpolitik og stormagtsrivaliseringen fra 1850 til i dag, og få indblik i den historiske kontekst og fortidige selvforståelse som i nutidens verden rammesætter stormagternes greb efter magten. Undervejs kommer vi bl.a. forbi Krimkrigen, 1. og 2. verdenskrig, kold krig og blokopdeling og vores egen tid med ny rivalisering og global magtkamp.

2322-228

Magt og køn i Europa fra middelalder til 1900

TID: 13/11, 5 mandage, kl. 17.15-19.00

PRIS: 695 kr., studerende 350 kr.

UNDERVISER: Steffen Heiberg, historiker og fhv. forskningschef, Det Nationalhistoriske Museum Frederiksborg Slot

Fysisk styrke som forudsætning for samfundets sikkerhed har i stort set alle traditionelle samfund givet mænd magten. Alligevel rummer Europas historie eksempler på kvinder, der med succes har udøvet magt på højeste niveau. Hvordan udøvede de magten, og hvad betød kønnet for deres tilgang til magtudøvelsen? Ikke kun fyrstelige kvinder er i centrum. Jeanne d'Arc er et eksempel på en kvinde, der gjorde sig gældende som militær leder. I fem forelæsninger fokuseres ikke alene på markante magthavere, men også på normer og mentale strukturer som forudsætning for magtudøvelsen. Det drejer sig ikke kun om biologisk køn, men også om seksuel orientering. Tag med på en tour de force i magt og køn fra middelalderen og frem til år 1900.

- 13/11: Middelalderen: kvindemagt og høvisk kultur (Eleonora af Akvittanien, dronning i flere lande, Margrete 1. af Danmark, Jeanne d'Arc)**
- 20/11: Renæssancen: magtdronninger i England og Frankrig (Marie den blodige, Elizabeth 1., Katharina af Medici)**
- 27/11: 1600-tallet: hofkultur med kvindeligt fokus (Anna af Danmark i England og Anna af Østrig i Frankrig). Dronning Christina af Sverige, normbryder i nord og syd**
- 04/12: 1700-tallet: homoseksuelle soldaterkonger og storpolitiske kvinder (Karl 12., Frederik den store af Preussen, Madame de Pompadour, Katharina den Store af Rusland)**
- 11/12: Efter 1800: Viktoriatiden, en æra uden kvindelige magthavere?**

2322-264

Den kolde krig på hjemmefronten – og REGAN Vest

TID: 22/11, 1 onsdag, kl. 17.30-21.15

PRIS: 350 kr., studerende 195 kr.

UNDERVISERE: Ulla Varnke Sand Egeskov og Bodil Frandsen, museumsinspektører, Nordjyllands Historiske Museum

I 2023 åbner koldkrigsmuseet REGAN Vest med den store, atomsikrede og tophemmelige regeringsbunker REGAN Vest som omdrejningspunkt. Fra midten af 1950'erne og frem til 1962 oplevede verden flere situationer, hvor den højspændte konflikt mellem USA og USSR truede med at udvikle sig til en egentlig krig. Frygten blev yderligere næret med udsigten til en krig med brug af de nye atom- og brintbomber. Aftenen sætter først fokus på de omfattende – men i vid udstrækning hemmelige – planer man fra det civile Danmarks side lagde i forsøget på at redde befolkningen og det danske demokratiske samfund igennem en mulig atomkrig. Med udgangspunkt i den atomsikrede og tophemmelige regeringsbunker REGAN Vest fortælles der også om, hvilke trusselsscenarier man forberedte sig på, og hvordan man fra øverste hold forestillede sig landet ledet igennem en mulig atomkrig.

2322-213

Mellemkrigstidens demokratidebat – vor tids politiske spejl

TID: 25/11, 1 lørdag, kl. 11.00-15.00

PRIS: 350 kr., studerende 195 kr.

UNDERVISER: Claus Christoffersen, BA i filosofi og oldtidskundskab

De seneste års udvikling i Europa, USA og Rusland har gjort mellemkrigstiden til det oplagte politiske spejl for vores samtid. Modvilje mod globaliseringen, polarisering, fokuseringen på folket, kritik af eliter og af det politiske establishment er alle træk, der kendetegner mellemkrigstidens politiske debat. Det er vigtigt ikke bare at reducere mellemkrigstidens politiske liv til en kamp mellem demokrati og nazisme, da virkeligheden er en lang række af positioner, der forholder sig kritisk til en bestemt udgave af demokratiet – det traditionelle liberale demokrati. De fleste strømninger står bag tanken om, at folket skal bestemme – de er bare uenige om hvordan. Det har skabt en interessant demokratidebat. Bliv klogere på atmosfæren i kølvandet på 1. verdenskrig, som bliver definerende for det politiske miljø i mellemkrigstiden. Og på de politiske svar, som bliver et produkt af sammenbruddet af 'verden af i går' og af den økonomiske verdenskrise. En periode, vi i dag med relevans kan spejle os i.

2322-194

Europas historie – fra oldtiden til i dag

TID: 11/12, 1 mandag, kl. 17.15-21.15

PRIS: 350 kr., studerende 195 kr.

UNDERVISER: Lars Hovbakke Sørensen, lektor og ph.d., Professionshøjskolen Absalon

Tag med på en tour de force gennem Europas dramatiske historie. Vi begynder med oldtidens store imperier: Alexander den Stores Makedonien og Romerriget med fokus på årsagerne til deres storhed og fald, og hvordan arven fra Romerriget påvirkede udviklingen af middelalderens europæiske stater og styrkelsen af kongernes magt i 1500-, 1600- og 1700-tallet. Samtidig vil der være fokus på, hvordan de politiske begivenheder påvirkede europæernes identitet og kultur, herunder udviklingen af national identitet i 1800- og 1900-tallet, og hvilken betydning det fik for 1. og 2. verdenskrig og for det europæiske og vestlige samarbejde i efterkrigstiden. Fortællingen føres frem til de seneste års store forandringer med krig i Ukraine, økonomisk krise og klimaudfordringer. Lars Hovbakke Sørensen er forfatter til 'Europas historie. Fra oldtiden til i dag' (Gyldendal).

FÅ VIDEN LIGE IND I ØRNERNE

Lyt til forskerne
i RADIO4 og
som podcast.

Opdag verden

Amazonas og Galapagos

Natur- og kulturoplevelser ved Ækvator. Fokus på Ecuadors unikke plante- og dyrerigdom i højland og lavland, og langt ude i Stillehavet. Vi sejler i kano til lodge i Amazonas, hvor vi har 3 overnatninger og guidede ture i junglen. På Galapagos har vi 5 overnatninger på de to største øer – bl.a. med mulighed for at se kæmpeskildpadder, leguaner, søløver, pingviner.

17 dage · halvpension · fra 35.990 kr.

4. februar · 11. februar · 1. april · 15. juli · 7. oktober m.fl.

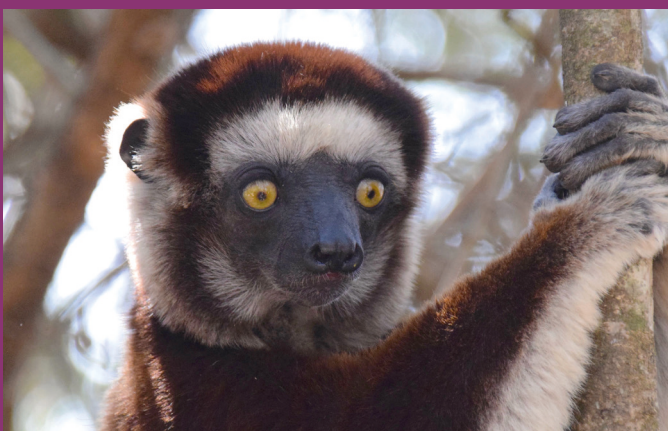
18 år
med
rejser i
PERU

Peru med Nazca, Machu Picchu og Titicaca

En flyvetur hen over de over mystiske Nazcalinjer. Søløver, pelikaner og pingviner på Perus mini-Galapagosøer. God tid i Den Hellige Dal med bl.a. Moray, Maras og Ollantaytambo. De ubestridte trækplastre, Machu Picchu og Titicaca-søen, er selvfølgelig også med. Vi spiser middag i lokale hjem: Peru smager vidunderligt. Landet har en stolt tradition for gastronomi.

18 dage · halvpension · fra 34.990 kr.

4. marts · 18. marts · 3. april · 5. juli · 9. september m.fl.

Madagaskar

Unik natur og dyreliv. Der findes oplevelser, du kun kan få i Madagaskar. Synet af den sødeste lemur, der spiser bambusskud bare få meter fra dig i regnskoven. En irgrøn kamæleon, der sidder ubevægeligt på en gren og stirrer stift på dig med sit ene citrongule teleskopøje. Morgenvandring blandt svajende blækspruttetræer og tykke baobabtræer i "torneskovene".

16 dage · halvpension · fra 28.990 kr.

20. april · 29. juni · 15. september · 6. oktober

Det bedste af Sydafrika

Tre lande i én rejse. Safar med "Big 5" i Krüger Nationalpark. Vandretur i Drakensberg landskaberne. Soweto med Desmond Tutu og Nelson Mandelas huse. Landsbyer og skolebesøg i Swaziland og Lesotho. Delfin- og hvalsejlsads ved Plettenberg Bay. Uforglemmelige udsigter langs Route 62 og vinsmagning i "The Winelands". God tid i smukke Cape Town og besøg ved Kap Det Gode Håb.

21 dage · halvpension · fra 31.490 kr.

5. marts · 5. juli · 8. oktober m.fl.

Viktors Farmor har mange andre rejser der fokuserer på natur, kultur og historie:

Patagonien

**14 dage · 33.990 kr.
8. til 21. februar**

Chile-Bolivia-Peru

**18 dage · 45.990 kr.
26. marts til 12. april**

Fantastiske Vietnam

**16 dage · fra 22.990 kr.
11. februar · 15. marts**

Uzbekistan

**12 dage · fra 16.990 kr.
30 marts · 6. april**

Mindre grupper
Danske rejseledere

Viktors Farmor
WORLDWIDE EXPEDITIONS

86 22 71 81
www.viktorsfarmor.dk

Selvfremsstilling er en kilde til kreativitet

Når forfattere skaber sig selv på nye måder gennem deres selvfremsstillende værker, kan det inspirere andre kunstnere, men også alle andre mennesker til at skabe sig på nye måder, som er mere i overensstemmelse med deres værdier og selvforståelse, påpeger Anne Green Munk, der til daglig er postdoc ved litteraturhistorie på Aarhus Universitet.

Af Noa Kjærsgaard Hansen

For Anne Green Munk har universitetet altid været et sted med højt til loftet, både da hun læste politisk filosofi, og da hun havde sin gang på Kasernen på Aarhus Universitet som litteraturhistoriestuderende, men også som ph.d. og nu postdoc på samme afdeling. Hun har altid sat pris på, at universitetet giver mulighed for, at man kan tænke originalt og usædvanligt og ikke mindst, at man kan dele sine specifikke interesser med andre – hvis man vel at mærke er i stand til at kvalificere det rent videnskabeligt og demonstrere anvendeligheden af sin viden for andre.

De brede og vide rammer universitetet tilbyder, giver nemlig også plads til en særlig kreativitet, som forskeren selv har haft med fra barnsben:

”Som studerende var der en mulighed for at kvalificere det kreative og kunstneriske arbejde, som jeg altid lavede på samme tid, og undersøge dets historie og reflektere mere over, hvorfor jeg tog de billeder, jeg gjorde, eller skrev de skønlitterære tekster, jeg gjorde, på en bestemt måde. Derfor kom der også meget hurtigt i både mit liv som ph.d. og postdoc en vekselvirkning mellem, at jeg selv er kreativ, og at jeg forsker og underviser i litteratur og fotografi, som er mine to primære udtryksformer. Kombinationen mellem det praktiske og det teoretiske oplever jeg som enormt frugtbar.”

SKAB DIG SELV!

Tidligt kom Anne Green Munk på sporet af, at litteraturen og fotografiet var udtryksmåder, der skar individet til og satte en på form som person: ”Gennem litteraturen kan man udvikle en stemme, der kan sige mere, og fotografiet er med til at afgøre, hvordan vi ser os

selv – både som individer og som befolkningsgrupper. Opfindelsen af fotografiet har ændret vores måde at se os selv på, påpeger forfatter og professor Linda Haverty Rugg i værket ’Picturing Ourselves’. Det kunne jeg virkelig relatere til – især da jeg var yngre,” forklarer hun.

Mens litteraturen og fotografiet stadig spiller en central rolle, var det dog nogle andres kreative værker, der fik lov at fylde i Ann Green Munks ph.d.-projekt. Afhandlingens titel ’Skab dig! Kreativitet og selvfremsstilling i litteratur, fotografi og mode omkring år 2000’ forfølger ideen om, at kunstnere må skabe sig gennem deres værker, må blive originaler, for at skabe nyt – og dermed inspirere os andre til det samme:

”Der er en vis ironi i min titel. Mange af os har som børn fået at vide, at vi ikke må ’skabe os’. Det vil sige, at vi ikke må adskille os fra normen. Min pointe i afhandlingen er, at selvfremsstilling kan være en slags overset samfundsmæssigt eller socialt gode, hvor kunstnere, eksempelvis forfattere, skaber et nyt selv gennem deres litteratur, gennem fotografi og i nogen grad også gennem moden,” fortæller Anne Green Munk og forklarer videre:

”Den nye subjektposition kan inspirere andre kunstnere, men også alle andre mennesker til at skabe sig på måder, som de oplever er mere i overensstemmelse med deres egen oplevelse af dem selv, deres værdier, deres køn, race, alder eller andre sociale – og ofte også stærkt hierarkiske – demarkationslinjer mellem mennesker.”

Anne Green Munk er fotograferet på Karen Blixens Museum Rungstedlund. Oplev hende til livestreamingen ’At skabe sig gennem kunsten’, se side 93.

Kunst, arkitektur & design

2312-008

Hvad der er værd at vide om kunst

— **TID:** 17/1, 8 tirsdage, kl. 17:15-19:00
PRIS: 995 kr., studerende 495 kr.

Hvad er det egentlig, vi ser, når vi står foran et kunstværk? Hvad vil kunsten os? Med en kort introduktion til kunstanalyse og en grundig gennemgang af kunsthistoriens centrale perioder og strømninger giver forelæsningsrækken dig nyttige redskaber til at tolke kunsten og sætte ord på indtryk. Det bliver en hæsblæsende rejse, der strækker sig fra middelalderen til det 21. århundrede og slutter af med et blik ud i fremtiden og et bud på, hvilke kunstnere vi skal holde øje med.

- 17/01: Hvad er kunst, og hvad skal vi med den?**
 Mads Damsbo, direktør, Artcenter Spritten, Aalborg
- 24/01: Kunstforståelse – rent praktisk.** Kamma Overgaard Hansen, ph.d. i kunsthistorie
- 31/01: Kunstens historie – fra middelalder til det tidligt moderne (ca. 800-1600).** Amalie Grubb Martinussen, cand.mag. i kunsthistorie
- 07/02: Kunstens historie – fra 1600-tallets enevælde til 1800-tallets romantik (ca. 1600-1850).** Merete Mørup, cand.mag. i kunsthistorie, Øregaard Museum
- 14/02: Kunstens historie – impressionister, modernister og andre revolutionære (ca. 1850-1940).** Merete Mørup, cand.mag. i kunsthistorie, Øregaard Museum
- 21/02: Fotografi, populærkunst og nye medier i det 20. århundrede (ca. 1836-1975).** Amalie Grubb Martinussen, cand.mag. i kunsthistorie
- 28/02: Abstraktion, popkunst og ikke-kunst (ca. 1916-2000).** Amalie Grubb Martinussen, cand.mag. i kunsthistorie
- 07/03: Hold øje med dem – nye kunstnere på vej (ca. 2000-2050).** Kristian Handberg, postdoc i kunsthistorie, Københavns Universitet

2312-015

Art Nouveau

— **TID:** 17/1, 6 tirsdage, kl. 19:30-21:15
PRIS: 795 kr., studerende 395 kr.
UNDERVISER: Birgitte Zacho, mag.art. i kunsthistorie

Da verdensudstillingen slog dørene op i Paris i år 1900, tog den nye kunst, Art Nouveau, verden med storm. Hvad en ung generation så som industrialiseringens kønsløse masseprodukter, fik modspil af slyngende organiske former. Kunstneres fascination gik hånd i hånd med naturvidenskabernes opdagelser. I naturen fandt man et formsprog, der kunne forny og forbedre kunsten. Naturen og skønheden skulle have en plads i den moderne verden. Kunstnere og arkitekter som Alphonse Mucha, Hector Guimard, Gustav Klimt og Antoni Gaudí var på tværs af Europa forenede i troen på skønhedens forvandlende og frigørende kraft. Tag med på opdagelse i denne fascinerende periodes maleri, arkitektur og kunsthåndværk.

2312-007

Store danske designere

— **TID:** 18/1, 7 onsdage, kl. 19:30-21:15
PRIS: 895 kr., studerende 450 kr.
UNDERVISER: Thomas Dickson, forfatter, arkitekt og industriel designer

Hans J. Wegners Påfuglestol, PH's karakteristiske lamper, Børge Mogensens Tremmesofa, Arne Jacobsens Ægget, Finn Juhls Poeten, Nanna Ditzels Trinidad-stol, Kay Bojesens teaktræsabe og Verner Pantons FlowerPot-lamper. Vi kender genstandene. Men hvem var menneskene bag de kendte designs, der høstede så stor international anerkendelse? Hvad kendetegner dem hver især? Og hvorfor er deres designs blevet så kendte og elskede? I denne forelæsningsrække vil du blive introduceret for nogle af de fremmeste danske designere og deres værker.

- 18/01: Poul Henningsen – lysets mester**
- 25/01: Arne Jacobsen – totaldesignets mester**
- 01/02: Hans J. Wegner – håndværkeren over dem alle**
- 08/02: Kaare Klint, Børge Mogensen og FDB-møbler – fra håndværk til industri**
- 15/02: Finn Juhl og Poul Kjærholm – de store elegantiers**
- 22/02: Verner Panton og Nanna Ditzel – form og farve uden grænser**
- 01/03: Kay Bojesen og Lego – børnenes designere**

2312-052

Havekunst

— **TID:** 28/1, 1 lørdag, kl. 10.00-16.00
PRIS: 495 kr., studerende 250 kr.
UNDERVISER: Ole Fournais, cand.mag. i historie og nordisk sprog og litteratur

Få overblik over de betydningsfulde perioder i havekunstens historie, og forstå samspillet mellem kulturhistorien og havernes forandringer. Forelæsningsen fører os gennem havestilarter som den mauriske have i Spanien, den italienske renæssancehave, barokhaven i Frankrig og de forskellige former for engelsk landskabelig og romantisk havestil. Hertil kommer enkelte idéer fra de klassiske kinesiske og japanske haveformer.

2312-345

Kunst på stedet! Besøg fire kunstudstillinger på fire museer

— **TID:** 4/2, 4 dage
PRIS: 595 kr., studerende 295 kr. Entré er ikke inkluderet i prisen
STED: Se mødesteder på fuau.dk
UNDERVISER: Merete Mørup, cand.mag. i kunsthistorie og tilknyttet Øregård Museum

Første gang besøger vi Hirschsprung og maleren Anna Syberg. Hun fandt sine motiver i blomster og planter, som hun foldede ud i akvarel. Anden gang gælder det Nivaagaard og kunstnerkolonierne i svenske Arild og danske Hornbæk. Mange kendte danske og svenske kunstnere slog sig i perioder ned her. Tredje gang besøger vi SMK for at genopdage fænomenet Carl Bloch, der led et brat fald fra superstjerne til prygelknabe. Fjerde gang mødes vi på Ordrupgaard for at se den første retrospektive udstilling om kunstneren Jesper Christiansen.

04/02: Anna Syberg – Øjeblikkets skønhed
18/02: Kunstnerkolonierne i Hornbæk og Arild
04/03: Carl Bloch – Forført
18/03: Jesper Christiansen – Solo

2312-408 OG 2312-409

Kærs Kunstkafé: 4 aftener i kunstens tjeneste

— **TID:** 7/2 eller 8/2, 4 tirsdage eller 4 onsdage, kl. 17.30-20.45
PRIS: 1660 kr. (inkl. let aftensmad)
STED: Restaurant Mark, Axeltorv 3

Peter Kær og Folkeuniversitetet åbner dørene for en ny sæson i Kærs Kunstkafé. Kunstkaféen er rykket ind i Restaurant Marks nyindrettede lokaler på Axeltorv i det centrale København. Over fire kafeaftener går kunsthistorikere og tv-vært Peter Kær på opdagelse i kunstens forunderlige verden i selskab med kunsthistorikere, musikere og køkkenchefen Bendix Sixhøj Laurssen, der tidligere har huseret på Søllerød Kro, Bistro Boheme og Restaurant Radio. Det bliver en tour de force gennem udvalgte perioder og kunstnere i kunsthistorien, der tages under kyndig, kærlig og kunstnerisk behandling. Samtalerne krydres med et musikalsk lydspor udført af en dygtig musiker. Og kokken sørger for en let ret, så der også er noget til smagssansen.

07/02 eller 08/02:

Kunstnerkolonierne i Hornbæk og Arild – skagensmalernes forløbere.
Peter Kær, cand.mag. i kunsthistorie og kulturformidling, og Birgitte von Folsach, museumsinspektør, Nivaagaards Malerisamling

21/02 eller 22/02:

Richard Prince – en af USA's mest populære kunstnere. Peter Kær, cand.mag. i kunsthistorie og kulturformidling, og Anders Kold, museumsinspektør, Louisiana

07/03 eller 08/03:

Kunstens revolutioner. Peter Kær, cand.mag. i kunsthistorie og kulturformidling

21/03 eller 22/03:

Carl Bloch: Forført – en superstjernes storhed og fald. Peter Nørgaard Larsen, overinspektør og seniorforsker, Statens Museum for Kunst, og Peter Kær, cand.mag. i kunsthistorie og kulturformidling

2312-016

Rundt om guldalderen

— **TID:** 20/2, 5 mandage, kl. 19.30-21.15
PRIS: 695 kr., studerende 350 kr.
UNDERVISER: Birgitte Zacho, mag.art. i kunsthistorie

I første halvdel af 1800-tallet sker der spændende ting på den danske kunsts scene. Der sker så meget, at eftertiden har kaldt perioden den danske guldalder. Men hvad skete der egentlig? Efter den franske revolution bliver borgerskabet toneangivende i samfundet, og i hele perioden ses en refleksion over en række borgerlige værdier og normer i billedkunsten. Det er også en periode, hvor borgerens nationale tilhørsforhold bliver aktuelt. Samtidig reflekterer malerne over kunstnerens rolle og kunstens potentiale. Centrale kunstnere som Eckersberg, Lundbye, Marstrand og Købke udfolder de nye strømninger.

20/02: Hvad er guldalder?

27/02: Portrætkunsten

06/03: Alle veje fører til Rom

13/03: Fra historiemaleri til genremaleri

20/03: Landskabsmaleriet

2312-086

Frida Kahlo – barn af revolutionen

— **TID:** 26/2, 1 søndag, kl. 10.00-14.00
PRIS: 350 kr., studerende 195 kr.
UNDERVISER: Jørgen Printz Steinicke, kunstner og cand.mag. i historie og kunsthistorie

Frida Kahlo var barn af den blodige mexicanske revolution 1910-20, og hendes mand Diego Rivera var i allerhøjeste grad medvirkende til, at den indianske kultur for første gang blev erklæret ligeværdig med den europæiske. Rivera og Frida støttede de hårdtarbejdende folk i deres kamp for et mere lige samfund. Men var Frida i virkeligheden så optaget af verdensrevolutionen, som hun gav udtryk for, eller var det snarere et forsøg på at gøre sig interessant i kunstelitens øjne? Og hvorfor taler hun tilsyneladende i så høj grad til vores tid?

2312-410 OG 2312-411

Kærs Kunstkafe': Verdens 20 mest værdifulde malerier – hvorfor?

— **TID:** 28/2 eller 1/3, 1 tirsdag eller 1 onsdag, kl. 17.30-20.45
PRIS: 420 kr. (inkl. let aftensmad)
STED: Restaurant Mark, Axeltorv 3
UNDERVISER: Peter Kær, cand.mag. i kunsthistorie og kulturformidling

Denne aften går kunsthistoriker og tv-vært Peter Kær på opdagelse i kunstens forunderlige verden i selskab med en kunsthistoriker, en musiker og Restaurant Marks køkkenchef Bendix Sixhøj Laursen. Peter Kær vender pris-sedlerne på kunsten og gennemgår de dyreste malerier og de mekanismer, der er i spil, når kunsten bliver værdisat. Vi kommer bl.a. forbi forrygende malerier af Picasso, Gustav Klimt, Rembrandt og Jackson Pollock – og derudover giver Peter og aftenens gæsteekspert deres egne bud på de 20 værker, der har størst værdi for dem lige her og nu. Samtalen krydres med et musikalsk lydspor udført af en dygtig musiker. Og kokken sørger for en let ret, så der også er noget til smagssansen.

2312-101

Temalørdag om Michael Kvium

— **TID:** 4/3, 1 lørdag, kl. 10.00-14.00
PRIS: 350 kr., studerende 195 kr.
UNDERVISER: Kamma Overgaard Hansen, ph.d. i kunsthistorie

Michael Kviums værker har givet anledning til mange diskussioner siden debuten i 1980'erne. Med sine forvrængede menneskefigurer og ildevarslende scenarier har han skabt et genkendeligt univers, som de færreste helt kan ignorere. Denne lørdag vil ph.d. i kunsthistorie Kamma Overgaard Hansen præsentere Kviums kunst med afsæt i temaerne blindhed, karikatur, katolicisme og forfald. Alle temaer, der går igen gennem Kviums lange oeuvre og er med til at cementere hans særlige status i nyere dansk kunsthistorie. Når overskriften er Michael Kvium, vil lørdagen uundgåeligt stå i maleriets tegn. Men Kvium vil også blive præsenteret som tegner, grafiker, billedhugger, performer og filmmager.

2312-158

Færøsk bibelhistorie i verdenskunstens perspektiv

— **TID:** 5/3, 1 søndag, kl. 10.00-15.00
PRIS: 420 kr., studerende 220 kr.
UNDERVISER: Nils Ohrt, mag.art. i kunsthistorie og fhv. museumsdirektør, Færøernes Kunstmuseum og Nivaagaards Malerisamling

I 2013 skabte den færøske kunstner Edward Fuglø ti trærelieffer til ophængning i Christianskirken i Klaksvig, Færøernes største kirke. Motivet er scener fra Jesu liv. Den store historie får dog samtidig følge af den lille og lokale, idet der indgår en række brugsstande, der henviser til Klaksvig og menneskeskæbner herfra. Relieffernes stil er 'bibelhistorisk' med inspiration fra det tidlige italienske renaissancemaleri, men de udgør også et stykke samtidskunst ved deres abstrakte indslag, de indsatte 'ready-mades' og citater fra kunstens historie. Edward Fuglø fortæller ikke blot Jesu historie på sin egen måde, men trækker også på fortællingernes traditionelle udformning i kristen kunst. Temadagen præsenterer denne færøske bibelhistorie – på én gang medrivende og underfundig – og undervejs inddrages motivernes behandling hos de gamle mestre.

2312-099

Japanske træsnit

— **TID:** 6/3, 3 mandage, kl. 17.15-19.00
PRIS: 495 kr., studerende 250 kr.
UNDERVISER: Gunhild Borggreen, lektor i kunsthistorie og visuel kultur, Københavns Universitet

Træsnitmediet i Japan opstod i 1600-tallet i de japanske storbyer Edo, Kyoto og Osaka. Det var et massemedium, hvor den grafiske reproduktionsteknik gjorde det muligt at producere hundredvis af det samme billede til billige penge. Motivkredsene for træsnit afspejler datidens kulturliv i storbyerne. Senere kom også landskabstræsnittet, der gengav berømte steder eller rejseruter i Japan. Forelæsningsrækken vil fokusere på teknik og motivkredse i japanske træsnit. Desuden vil vi se på, hvordan europæiske kunstnere blev inspireret af japanske træsnit under japonismen.

06/03: Det japanske træsnit som storbyfænomen: kurtisaner og kabukiskuespillere

13/03: Landskabstræsnit og serier

20/03: Træsnit i europæisk japonisme og i moderne tid

2312-085

Kongernes Nordsjælland – Frederiksborg Slot og dets jagtpark

— **TID:** 15/3, 2 onsdage, kl. 19.30-21.15
PRIS: 350 kr., studerende 195 kr.

Forelæsningsrækken fokuserer på to af Danmarks arkitektoniske og landskabelige hovedmonumenter fra 1600-tallet. Første aften skal det handle om Frederiksborg Slot og dets (hidtil oversete) engelsk-inspirerede bygningshistorie. Og anden aften vil der være fokus på det europæisk-inspirerede parforcejagtlandskab i skovene ved slottet, et landskab, der i 2015 blevet erklæret UNESCO World Heritage.

15/03: Frederiksborg Slot og dets engelsk-inspirerede bygningshistorie. Patrick Kragelund, dr.phil. og ph.d., fhv. direktør for Danmarks Kunstmuseum og forfatter til 'A Stage for the King. The travels of Christian IV of Denmark and the Building of Frederiksborg Castle'

22/03: Det europæisk-inspirerede parforcejagtlandskab. Jette Baagøe, lic.scient., tidligere museumsdirektør for Dansk Jagt- og Skovbrugsmuseum og forfatter til 'Kongens Skov – Verdens arv, Parforcejagtlandskabet i Nordsjælland'

2312-056

Bauhaus – den banebrydende designskole

— **TID:** 29/3, 1 onsdag, kl. 17.30-21.30
PRIS: 350 kr., studerende 195 kr.
UNDERVISER: Thomas Dickson, forfatter, arkitekt og industriel designer

Den revolutionære bevægelse, der spredte sig over Europa i kølvandet på 1. verdenskrig og den russiske revolution, førte i Tyskland til oprettelsen af verdens mest kendte skole for kunst, arkitektur og design, nemlig Bauhaus. Den satte ikke bare de visuelle kunstarter på den anden ende, men eksperimenterede også med industriel produktion, pædagogik, mode, køn, seksualitet, ja, snart sagt alle aspekter af det offentlige liv. Design skulle være for de mange, men lykkedes det? Nogle få danske designere fulgte i Bauhaus' fodspor, men de fleste her i landet var kritiske overfor Bauhaus og skabte deres moderne møbler, lamper og bygninger på en anden og mere pragmatisk måde.

2312-017

Jens Juel – en europæisk mester

TID: 30/3, 1 torsdag, kl. 17.15-21.15
PRIS: 350 kr., studerende 195 kr.
BOG: Mulighed for særpris hos forlaget via holdsiden på fuau.dk
UNDERVISER: Anna Schram Vejlbj, mag.art., ph.d. i kunsthistorie og direktør, Fuglsang Kunstmuseum

Jens Juel er en af de store malere i dansk kunsthistorie. Han mestrede 1700-tallets pastel og pudder til perfektion og ramte plet med sine præcise personskildringer. Hans rige livsværk viser en teknisk dygtig kunstner med sans for virkeligheden. Juel grundlagde sit europæiske udsyn på sin ungdoms rejser til Tyskland, Italien, Frankrig og Schweiz. Han lod sig inspirere af tidens største internationale navne og blev selv kunstner af deres format. Denne aften skal det handle om Jens Juel, hans internationale forbindelser og om de kulturelle miljøer, som hans europæiske portrætmesterskab udsprang af. Forelæsnningen er baseret på den anmelderroste bog 'Jens Juel – en europæisk mester' (Forlaget Grønningen 1).

2312-087

Gauguin – mesteren, monsteret og myten

TID: 11/4, 3 tirsdage, kl. 19.30-21.15
PRIS: 495 kr., studerende 250 kr.
BOG: Mulighed for særpris hos forlaget via holdsiden på fuau.dk
UNDERVISER: Flemming Friborg, post-doc, CBS og fhv. direktør, Ny Carlsberg Glyptotek

Hyldet som en af den tidlige modernismes mest betydningsfulde figurer og samtidig fordømt for sit arbejde og sin moral – diskussionen om Paul Gauguin (1848-1903) og hans kunst og person er yderst relevant for i dag, hvor #MeToo sætter nyt fokus på hans forhold til mindreårige piger og hans andel i kolonialismen i Fransk Polynesien. I denne forelæsningsrække udfolder Flemming Friborg, fhv. direktør for Ny Carlsberg Glyptotek, den fascinerende historie om Gauguins liv og samtid og det kunstneriske miljø omkring impressionismen, som Gauguin både var en del af og skilte sig afgørende ud fra.

2312-055

Nyskabende kvinder i kunsten og litteraturen

TID: 16/4, 1 søndag, kl. 10.00-16.00
PRIS: 495 kr., studerende 250 kr.
UNDERVISER: Anne Valbjørn Odgaard, cand.mag. i litteraturhistorie og religionsvidenskab

Tag med på en rejse rundt i store værker skabt af markante kvindelige kunstnere og forfattere. Paula Modersohn-Becker er blevet kaldt verdens første moderne kvindelige maler, men har været meget overset. Vi dykker ned i hendes dramatiske liv og den banebrydende kunst med nyskabende krops- og kvindebilleder. De to danske samtidskunstnere Kathrine Ærtebjerg og Julie Nord har nogle universer, der kan minde om hinanden, med eventyr og magi, samtidig med at kunstnerne udforsker temaer som køn, identitet og det spirituelle. Dernæst skal vi på en uhyggelig rejse ind i mordmysterier og gys i de svenske skove med to store skønlitterære dronninger: Selma Lagerlöf og Kerstin Ekman, før vi lander i det finske med mumimor Tove Jansson.

2312-018

Kunst – teori og analyse

TID: 11/4, 6 tirsdage, kl. 19.30-21.15
PRIS: 795 kr., studerende 395 kr.
UNDERVISER: Birgitte Zacho, mag.art. i kunsthistorie

Hvordan skal man forstå kunsten? I denne forelæsningsrække bliver du introduceret for klassiske kunsthistoriske værktøjer til billedanalyse. Hvordan kender man forskel på kunst fra renæssance og barok? Og hvordan skiller man billedets elementer ad i en analyse? Fra stilhistorie og farvelære til kompositionsanalyse og semiotik – forelæsningsrækken præsenterer dig for en række kunsthistoriske grundbegreber, der gør dig klar til dit næste museumsbesøg.

- 11/04: Kunstforståelse – at se på kunst
- 18/04: Form og farve
- 25/04: Stilhistorie
- 02/05: Kompositionsanalyse
- 09/05: Ikonologisk og semiotisk analyse
- 16/05: Værkets ydre rammer – museet, udstillingen og det offentlige rum

Litteraturhistoriker Anne Valbjørn Odgaard læser højt for et koncentreret publikum. Mød hende i 'Nyskabende kvinder i kunsten og litteraturen'. Se side 77.

2322-112

Kunst i verdensklasse

TID: 4/9, 5 mandage, kl. 17.30-19.15
PRIS: 695 kr., studerende 350 kr.
UNDERVISER: Peter S. Meyer, mag.art.
 forfatter, tidl. museumsdirektør og ekstern
 lektor

Få overblik over kunsthistorien gennem bare fem typer kunstværker. Med udgangspunkt i fem kunstnere: Michelangelo, Rembrandt, Turner, Picasso og Jorn vil den forhenværende museumsdirektør Peter S. Meyer analysere genrer som nøgenfiguren, landskabet, portrættet, katastrofemaleriet og interiøret. Vi følger genrerne historie, kunstnerens biografi og samtid samt følgerne for kunsthistorien.

04/09: Michelangelo

11/09: Rembrandt

18/09: Turner

25/09: Picasso

02/10: Jorn

2322-040

Danske kunstnere i udlandet – fra Bertel Thorvaldsen til Else Alfelt

TID: 5/9, 6 tirsdage, kl. 19.30-21.15
PRIS: 795 kr., studerende 395 kr.
UNDERVISER: Amalie Grubb Martinussen,
 cand.mag. i kunsthistorie

Da Bertel Thorvaldsen (1770-1844) i 1838 kommer hjem som international superstjerne efter 40 år i Italien, åbner det døren til det store udland for de næste generationer af danske kunstnere. I nutidens globaliserede kunstverden er udlandsophold, internationale biennaler, messer og udstillinger kun en dagsrejse væk. I denne forelæsningsrække skal vi høre om danske kunstnere, der har studeret, rejst og boet i udlandet, dengang lange rejser og kommunikation med omverden stadig var en langsom og affære. De udvalgte kunstnere har både beriget, oplyst og forarget den hjemlige andedam med nye impulser og tendenser fra den store verden.

05/09: Bertel Thorvaldsen

12/09: Martinus Rørbye

19/09: J.F. Willumsen

26/09: Gerda Wegener

03/10: Franciska Clausen

10/10: Else Alfelt

2322-073

Byvandring: Det klassiske København

TID: 6/9, 4 onsdage, kl. 10.00-14.00
PRIS: 595 kr., studerende 295 kr.
STED: Se mødesteder på fuau.dk
UNDERVISER: Thyge C. Bro, mag.art. i
 klassisk arkæologi og ekstern lektor

København har en lang og rig udviklingshistorie, der viser sig i forskellige tiders vilje til at ekspandere byen udefter med forskellige kvarterer, som afspejler hver sin tidsalders arkitektoniske idealer. Tag med på fire byvandring, som fokuserer på de ældre bydele i hovedstaden: middelalderbyen, hvor vi kan opleve slyngede gadeforløb med både bindingsværkshuse fra 1700-tallet og klassicistiske huse fra omkring år 1800. Frederiksstadens, der er en rokokko-bydel, hvor 1700-tallets forfinede bygningskunst kan opleves. Vesterbro, der som de øvrige brokvarterer havde til formål at huse de mange tilvandrere under industrialiseringen – og som allerede fra begyndelsen var et forlystelseskvarter med værtshuse, prostitution og andre fristelser. Endelig Østerbro, hvor det bedre borgerskab og ikke mindst kunstnere flyttede ud i 1800-tallet i et af Danmarks første villakvarterer og dermed skabte en drøm om en landlig forstad væk fra Nørrebros beværtninger.

06/09: Middelalderbyen

13/09: Frederiksstadens

20/09: Vesterbro

27/09: Østerbro

2322-043

Dansk design – før og nu

TID: 30/9, 1 lørdag, kl. 10.00-14.00
PRIS: 350 kr., studerende 195 kr.
UNDERVISER: Thomas Dickson, forfatter,
 arkitekt og industriel designer

Dansk design blev verdenskendt i midten af det 20. århundrede gennem lanceringen af en række vellykkede og ikoniske møbler, lamper, køkkengrej, legetøj, stereoanlæg m.m. Designerne, der gik i spidsen dengang, var folk som Hans J. Wegner, Finn Juhl, Arne Jacobsen, Nanna Ditzel, Verner Panton og flere med dem. Men hvad var det egentlig, der skabte succes? Og hvad skulle der til, for at dansk design kunne genopfinde sig selv, så Danmark igen kunne blive et markant designland? Vær med denne weekenddag, hvor Thomas Dickson, forfatter, arkitekt og industriel designer, fortæller historien.

2322-044

Kunst og arkitektur i Wien

TID: 30/9, 1 lørdag, kl. 10.00-16.00
PRIS: 495 kr., studerende 250 kr.
UNDERVISER: René Juul, cand.mag. i
 kunsthistorie

At besøge Wien er på mange punkter et spændende studie i europæisk stilhistorie. I én by er samlet meget fine arkitektoniske frembringelser fra alle væsentlige stilepoker fra den tidlige barok til dagens postmoderne arkitektur. Mest prægnant er muligvis den østrigske barok, men forelæsningen søger også svar på, hvorfor netop 1800-tallets mange historiserende stilarter blev så fremtrædende i Wien. Inden for malerkunsten skal vi se nærmere på kunstnere som Klimt, Moser og Schiele, og analysen af deres værker holdes samtidig op imod de arkitektoniske frembringelser som Otto Wagner, Adolf Loos og Ludwig Wittgenstein stod bag. Hør om Wiens kunst og arkitektur – fra svulstighed til minimalisme.

2322-074

Per Kirkeby – liv og værk

TID: 9/10, 1 mandag, kl. 17.30-19.15
PRIS: 195 kr., studerende 95 kr.
UNDERVISER: Erik Steffensen, kunstner og
 fhv. professor ved Det Kongelige Danske
 Kunstakademi

Få den store historie om Per Kirkebys liv og værk på bare en enkelt aften. På baggrund af et halvt hundrede samtaler med Kirkeby og adgang til hidtil ikke offentliggjorte dagbøger fortæller Erik Steffensen om kunstnerens dannelsesproces fra hans opvækst i Københavns Nordvestkvarter til hans stjernestatus som den største nulevende danske maler. En livsrejse med mange højdepunkter – og smertepunkter. Vi følger, hvordan væsentlige episoder i det personlige liv har haft afgørende indflydelse på hans værker – hvordan liv og værk hele tiden spindes tæt sammen. Bliv revet med af Per Kirkebys kunstneriske forvandlinger.

En sprudlende aften i Kærs Kunstkafe på Restaurant Mark med mad, musik og ikke mindst kunst. Tag med en enkelt aften eller flere. Se side 75 og 76.

2322-166

Store danske arkitekter

TID: 23/10, 6 mandage, kl. 17.30-19.15

PRIS: 795 kr., studerende 395 kr.

De har sat deres præg på historien med deres fantastiske bygningsværker og opnået international berømmelse. Gottlieb Bindesbøll, Arne Jacobsen, Jørn Utzon, Henning Larsen og mange flere er på programmet i denne spændende forelæsningsrække, hvor der stilles skarpt på nogle af de største danske arkitekter fra det 19. århundrede og frem til i dag. Tag til forelæsningsrækkerne, og bliv klogere på bl.a. Arne Jacobsens funktionalistiske boligkompleks i Klampenborg, Jørn Utzons berømte Operahus i Sydney og Bjarke Ingels' mange byggerier i New York. Alt sammen præsenteret af dygtige formidlere fra arkitektbranchen.

- 23/10: Gottlieb Bindesbøll (1800-1856).** Peter Thule Kristensen, professor i arkitektur, Kunstakademiets Arkitektskole
- 30/10: Arne Jacobsen (1902-1971).** Thomas Dickson, forfatter, arkitekt og industriel designer
- 06/11: Bjarke Ingels/BIG (1974-).** Kasper Lægring, ph.d. i arkitektur, mag.art. i kunsthistorie og postdoc, Aarhus Universitet
- 13/11: Henning Larsen (1925-2013).** Leif Høgfældt Hansen, lektor, Arkitektskolen i Aarhus
- 20/11: Dorte Mandrup (1961-).** Jannie Rosenberg Bendsen, ph.d., forfatter og arkitekturhistoriker
- 27/11: Jørn Utzon (1918-2008).** Line Nørskov Eriksen, udstillingschef, Utzon Center

2322-047

Designere i verdensklasse – internationalt og dansk

TID: 23/10, 5 mandage, kl. 19.30-21.15

PRIS: 695 kr., studerende 350 kr.

UNDERVERS: Thomas Dickson, forfatter, arkitekt og industriel designer

Dansk design har ofte været en del af større internationale designbevægelser. Typisk fortolkede de danske designere dog de internationale forbilleder ret frit og skabte dermed noget helt nyt og unikt. Bauhaus-skolen i Weimar blev for alvor gennembruddet for moderne design. Danskerne fulgte hurtigt med, men var også kritiske over for Bauhaus og skabte deres møbler, lamper og bygninger på en noget anden måde og med et anderledes blødere udgangspunkt. De kopierede ikke blot, men gik deres egne veje.

- 23/10: Bauhaus og PH, Poul Kjærholm m.fl.**
- 30/10: Le Corbusier og Arne Jacobsen m.fl.**
- 06/11: Alvar Aalto og Kaare Klint, Børge Mogensen m.fl.**
- 13/11: Eames og Verner Panton, Arne Jacobsen m.fl.**
- 20/11: Dieter Rams (Ulm-skolen + Braun) og Jacob Jensen (B&O) og Jan Trägårdh m.fl.**

2322-004

Kunsthistorien på ét semester

TID: 26/10, 8 torsdage, kl. 17.15-19.00
PRIS: 995 kr., studerende 495 kr.

Hvad karakteriserer barokken? Realismen? Og futurismen? Hvis du trænger til at få et godt overblik, få opfrisket din hukommelse eller for første gang stifte bekendtskab med kunsthistoriens forunderlige forandringer, så kom og vær med, når vi byder på en sprudlende gennemgang af kunsthistorien fra renaissance til samtid. Forelæsningerne omhandler først og fremmest maleri, skulptur og arkitektur. Men vi kommer også omkring stilretninger fra især det 20. og 21. århundrede, der udfolder sig i andre materialer og gør brug af andre teknikker.

- 26/10: Renaissance og manierisme.** Gitte Tandrup, mag.art. i kunsthistorie
- 02/11: Barok og rokoko.** Merete Mørup, cand.mag. i kunsthistorie, Øregaard Museum
- 09/11: Klassicisme og romantik.** Birgitte Zacho, mag.art. i kunsthistorie
- 16/11: Realisme og impressionisme.** Gitte Tandrup, mag.art. i kunsthistorie
- 23/11: Symbolisme og ekspressionisme.** Gitte Tandrup, mag.art. i kunsthistorie
- 30/11: Kubisme og futurisme.** Maja Bak Herrie, ph.d. i æstetik og kultur, Aarhus Universitet
- 07/12: Surrealisme.** Amalie Grubb Martinussen, cand.mag. i kunsthistorie
- 14/12: Kunst og arkitektur i dag.** Kristian Handberg, postdoc i kunsthistorie, Københavns Universitet

2322-222

Kunst – teori og analyse

TID: 26/10, 4 torsdage, kl. 19.45-21.30
PRIS: 595 kr., studerende 295 kr.
UNDERVISER: Kasper Dam Nielsen, cand.mag. i dansk og kunsthistorie

Med den rette billedlæsnings teknik bliver god kunst en større oplevelse. Et trænet øje ser et billede anderledes. Kunsten er at stille de gode spørgsmål. I fokus for denne forelæsningsrække er kunstværkers forskellige måder at være stor kunst på. Eksemplerne på kunst vil være mange og mangeartede og metodegennemgangene grundige, så du fremover vil få et langt større udbytte af at se på kunst. Åbn dig for kunstens verden.

- 26/10: Formalanalyse og stilhistorie**
- 02/11: Ikonografi og ikonologi**
- 09/11: Semiotik**
- 16/11: Psykoanalyse**

UDVID FORELÆSNINGSOPLEVELSEN

Snup en bid mad i kantinen

2322-185

Alt hvad du bør vide om dansk kultur

TID: 26/10, 6 torsdage, kl. 17.30-19.15
PRIS: 795 kr., studerende 395 kr.

Tag med på en rejse gennem det danske kulturlandskab – fra det moderne gennembrud i 1870'erne og op gennem det 20. århundrede. Forelæsningsrækken er en lystvandring gennem de vigtigste strømninger og de lyseste hoveder og deres værker inden for henholdsvis dansk litteratur, kunst, arkitektur, design, film og musik – discipliner, der på mange måder er nært beslægtede og befrugter hinanden på trods af indbyrdes forskelle. Hvad er historien bag de værker, der har provokeret, flyttet grænser og ført til nybrud, og som sidenhen er kommet til at stå som symboler på en ny tid? Og er de i det hele taget særligt 'danske', eller er de snarere udtryk for en international strømning? Forelæserne retter hver især blikket mod de vigtigste milepæle inden for deres felt, og det tidsmæssige fokus inden for perioden varierer derfor fra forelæsning til forelæsning. Få seks fageksperters bud på, hvad der er værd at lægge mærke til – og hvad der får deres kulturelskende hjerter til at banke ekstra hurtigt – eller gå helt i stå.

- 26/10: Arkitektur.** Anders Troelsen, professor i arkitektur, Arkitekt-skolen i Aarhus
- 02/11: Kunst.** Amalie Grubb Martinussen, cand.mag. i kunsthistorie
- 09/11: Musik.** Leif V.S. Balthzersen, mag.art. i musikvidenskab og tidl. musikchef for Aarhus Symfoniorkester og Sønderjyllands Symfoniorkester
- 16/11: Litteratur.** Kasper Dam Nielsen, cand.mag. i dansk og kunsthistorie
- 23/11: Film og tv-serier.** Jakob Isak Nielsen, lektor i film- og medievidenskab, Aarhus Universitet
- 30/11: Design.** Thomas Dickson, forfatter, arkitekt og industriel designer

2322-094

Et eget værelse – danske kvindeportrætter

TID: 26/10, 5 torsdage, kl. 19.30-21.15
PRIS: 695 kr., studerende 350 kr.
UNDERVISER: Birgitte Zacho, mag.art. i kunsthistorie

Så godt som ethvert dansk museum kan fremvise et portræt af en strikkende kvinde. I første halvdel af 1800-tallet skulle kvinden passe hjemmet, håndarbejdet og børnene. De sidder i aflukkede stuer i deres eget rum. Først et halvt århundrede senere begynder kvinderne for alvor at tilkæmpe sig et rum til udfoldelse af deres eget professionelle virke. Op gennem 1900-tallet bliver kroppen den nye kamplads for kvindefremsstillinger. Forelæsningsrækken giver et historisk vue over kvindeportrætterne fra guldalderen henover det sene 1800-tals mere selvbevidste kvindeskikkelser og op igennem 1900-tallet. Undervejs ser vi på værker af bl.a. C.W. Eckersberg, Anna Ancher, Vilhelm Hammershøi og Kirsten Justesen.

2322-049

Lær at se – Anna Anchers kunst

TID: 28/10, 1 lørdag, kl. 10.00-14.00

PRIS: 350 kr., studerende 195 kr.

UNDERVISER: Lilian Munk Rösing, lektor i litteraturvidenskab, Københavns Universitet

Oplev Lilian Munk Rösing præsentere sin anmelderroste bog om Anna Ancher. Bogen handler om at få sit eget rum og om at "lære at se". Den handler om, hvordan Anna Ancher formår at indfange lyset stofligt – med tyk farve og grove penselstrøg. Om hvordan hun maler tætte vægge gennemskinnelige og gennemskinnelige gardiner tætte. Om hvordan hendes håndarbejdende skikkelser også er portrætter af kunstneren. Og om hvordan hun som person og kunstner formår at bevare sit eget rum. Rösing betragter Anna Ancher som den bærende akse i kolonien af skagensmalere, og den i hvis værker dens vilde energi i højeste grad blev koncentreret til et malerisk nybrud.

2322-075

500 års mesterværker – fra Masaccio til Picasso

TID: 28/10, 1 lørdag, kl. 10.00-16.00

PRIS: 495 kr., studerende 250 kr.

UNDERVISER: Jørgen Printz Steinicke, kunstner og cand.mag. i historie og kunsthistorie

Denne weekenddag skal vi stifte nærmere bekendtskab med godt 25 malerier, der står som afgørende monumenter i europæisk malerkunst i de forgangne 500 år, siden Masaccio for alvor indvarslede renæssancen i Italien. Traditionen fra renæssancen dominerer de næste 500 år al europæisk kunst videre gennem manierismen, barokken, nyklassicismen, romantikken og det sene 1800-tals ismer frem mod kubismens livtag med de hævdundne forestillinger om, hvordan et maleri skal se ud. Derefter forandres alt. Picassos 'Guernica' fra 1937 slutter derfor forelæsningsen af.

2322-086

Fra det heroiske til det syndige menneske: Michelangelos alderdomsværker

TID: 4/11, 1 lørdag, kl. 10.00-15.00

PRIS: 420 kr., studerende 220 kr.

UNDERVISER: Nils Ohrt, mag.art. i kunsthistorie og fhv. museumsdirektør, Færøernes Kunstmuseum og Nivaagaards Malerisamling

Ingen kunstner har i så høj grad lovsunget kroppens skønhed som netop Michelangelo (1475-1564). Det nøgne menneskelegeme – især mandekroppen – udgør det gennemgående tema i hans lange virke som den italienske renæssances ledende kunstner. I den sidste del af Michelangelos liv bliver periodens optimistiske tro på mennesket dog afløst af en tvivl på det skønne selvbillede. Det gør sig ikke mindst gældende i tidens religiøse liv, som Michelangelo stifter bekendtskab med gennem reformationen i dens italienske udgave. Det får betydning for hans kunst i de sidste årtier af kunstnerens liv både i form og indhold. Dagens præsentation af Michelangelos alderdomsværker vil omfatte hans mægtige Dommedagsbillede i Det Sixtinske Kapel, de dramatiske vægmalerier i Capella Paolina, ligeledes Vatikanet, samt hans to gribende Pietá-skulpturer med den døde Jesus blandt sine efterladte. Det er tillige værker, der tjener som personlige bekendelser for Michelangelo – og dét i en form, der peger ud over samtiden og henimod moderne kunst.

2322-061

Spansk kunst i 300 år

TID: 4/11, 1 lørdag, kl. 10.00-16.00

PRIS: 495 kr., studerende 250 kr.

UNDERVISER: Jørgen Printz Steinicke, kunstner og cand.mag. i historie og kunsthistorie

Drag med på en rejse gennem 300 års spansk kunsthistorie. Vi følger malerkunstens udvikling fra tiden efter Spaniens samling til et samlet rige i 1479 og frem til starten af 1800-tallet og kommer undervejs forbi et væld af hovedværker. Spansk kunst er formet af den særlige korstogsmentalitet, der har præget landets historie på grund af århundreders samliv med og kamp mod de muslimske maurere. I 1500-tallet blev Spanien verdens supermagt, som underlagde sig store del af Den Nye Verden, samtidig med at Spanien blev ledende i den katolske kirkes Modreformation mod protestanterne i Nordeuropa. Det satte sit afgørende præg på kunsten hos fx El Greco. Siden fulgte det gyldne århundrede, der kulminerede med Velázquez' virke som hofmaler. Samtidig arbejdede Zurbarán og Murillo i Sevilla, dengang en af verdens største byer. Hundrede år senere satte Goya punktum for det spanske guldaldermaleri, samtidig med at han skabte et helt nyt udtryk. Det kom til at revolutionere kunsten i Europa.

Kunsthistoriker Peter S. Meyer introducerer os til 'Kunst i verdensklasse'. Se side 78.

2322-051

Skal det nu være kunst?

TID: 4/11, 1 lørdag, kl. 10.00-16.00

PRIS: 495 kr., studerende 250 kr.

UNDERVISER: Christian Salling, cand.mag. i kunsthistorie og kunstanmelder, Århus Stiftstidende

Tag med på en spændende rejse gennem kunsthistorien, hvor vi dykker ned i kunstens rolle og begrebet 'æstetik' og ser nærmere på kunsthistoriens skiftende opfattelser af skønhed og dens modsætning: det ækle og groteske. Vi kommer omkring antikkens skønhedsideal, lumre middelaldermanuskripter, Da Vincis karikaturtegninger, romantikken, nazikunst, provokunst, kitsch, pop-art og meget mere. I løbet af en weekend bliver du klogere på en perlerække af kunstnere fra Hieronimus Bosch til Andy Warhol, og undervejs får du også redskaber til at lukke den kunst op, der kan synes kryptisk og svær at begribe meningen med.

2322-226

Eftermiddage i Park Bio: Kvindestrid og stride kvinder – kvindelige malere gennem 400 år

TID: 6/11, 5 mandage, kl. 13.00-14.45

PRIS: 695 kr., studerende 350 kr.

STED: Park Bio, Østerbrogade 79

UNDERVISER: Jørgen Printz Steinicke, kunstner og cand.mag. i historie og kunsthistorie

Den italienske maler Sofonisba Anguissola var en af de første kvinder, der opnåede stor anerkendelse. Siden fulgte en række andre med barokmaleren Artemisia Gentileschi som det absolutte højdepunkt – stridbar var hun tilmed! 1700-årene så en række kvindelige kunstnere med succes, men først fra midten af 1800-tallet markerede kvinder sig for alvor sammen med eller i modsætning til mandlige kolleger. Efter 1900 var en række kvinder med i forreste geled i den tyske ekspressionisme (Kollwitz, Modersohn-Becker, Münter) og den russiske avantgarde (Popova, Goncheroval). Paris var det elitære centrum, også for kvinder som Suzanne Valadon, Sonia Delaunay og Maria Blanchard, mens Georgia O'Keeffe og Frida Kahlo på de amerikanske kontinenter angav helt nye veje for det feminine udtryk – fysisk, erotisk og mentalt.

06/11: Intro: Judith Chicago (1939-) og Marina Abramovic (1946-)

13/11: Querelle des femmes (Kvindestriden) 2 – angsten for kvinden, der sidder øverst – heksen!

20/11: Kort om nogle af 1700-årenes vigtigste kvindelige kunstnere: Angelica Kauffmann, Élisabeth Vigée-Le Brun og Adélaïde Labille-Guiard og deres succes

27/11: Den sejrige kvindekamp (sådan da)

04/12: Stride kvinder, der vil høres! Kvindelig seksualitet – Georgia O'Keeffe, Leonora Carrington

2322-053

Edward Hopper

TID: 11/12, 1 mandag, kl. 17.15-19.00

PRIS: 195 kr., studerende 95 kr.

UNDERVISER: Birthe Svenstrup, cand.mag. i kunsthistorie og pædagogik

Edward Hopper (1882-1967) levede i USA i en brydningstid, hvor det tidligere pionérland trådte ind på verdensscenen. Han startede som reklame-tegner, men efter studieår i Paris blev maleriet hans arbejdsfelt. Da han kom hjem fra Europa, bosatte han sig i New York, og det blev byen og menneskene i den, der blev hans maleriske hovedinteresse. Hopper blev fortolkeren af det ensomme menneske blandt byens mange forbipasserende – af mennesker, der kigger ud ad vinduer eller står i døråbninger uden nogensinde at blive en del af livet i gaderne. Denne aften ser vi nærmere på Edward Hoppers skildring af byen, menneskene og ensomheden – og det melankolske skær, der ofte gennemsyrrer hans billeder.

2322-111

Ane Cortzens arkitekturaften – med Jan Gehl

TID: 13/12, 1 onsdag, kl. 19.30-21.15

PRIS: 195 kr., studerende 95 kr.

UNDERVISERE: Ane Cortzen, arkitekt, skribent og tv- og radiovært, og Jan Gehl, arkitekt og forfatter til 'Livet mellem husene'

Denne aften går Ane Cortzen på opdagelse i arkitekturens verden. Sammen med en fremtrædende dansk arkitekt tager hun fat på spørgsmålet som: Hvad skal arkitektur kunne i dag? Hvilket ansvar har arkitekterne? Hvad kan vi lære af fortiden? Og hvad bør vi lægge vægt på, når vi bygger i fremtiden? Aftenens gæst er den anerkendte danske arkitekt og byplanlægger Jan Gehl, der bl.a. er forfatter til den anmelderroste bog 'Livet mellem husene'. Jan Gehl er en af Danmarks mest vidtfavnende og fremtrædende byplanlægningsarkitekter og et fyrtårn i international sammenhæng.

2322-006

40 ikoniske fotografier

TID: 14/12, 1 torsdag, kl. 17.30-21.30

PRIS: 350 kr., studerende 195 kr.

UNDERVISER: Gunner Byskov, cand.mag. i dansk og kunsthistorie samt leder af fotografuddannelsen, Medieskolerne, Media College Denmark

Mennesker husker i billeder, og vores visuelle hukommelse er nærmest uendelig. Gennem årene har vi set millioner af billeder – og så er der alligevel nogle af dem, der bliver hængende og bliver en del af vores eksistentielle beredskab. Dem kalder vi ikoner, og en meget stor del af dem er fotografier. I løbet af kun én aften vil Gunner Byskov, leder af fotografuddannelsen, præsentere dig for 40 af disse ikoniske fotografier, lige fra år 1840 og frem til vores årtusind, i en gennemgang, der både fokuserer på fotograferne, på de fotografiske kvaliteter og på den historie, der netop gør dem til noget særligt.

GRATIS: Prøv Vid&Sans i 3 måneder

Få forskernes svar på de vigtigste aktuelle spørgsmål i det nye digitale medie Vid&Sans.
Få de første 3 måneder helt gratis, når du tilmelder dig et hold på Folkeuniversitetet på fuau.dk.

Vid&Sans

Din verden belyst af forskere

Find os på vidogsans.dk

Litteratur, film & musik

2312-022

En introduktion til Marcel Prousts 'På sporet af den tabte tid'

TID: 19/1, 3 torsdage, kl. 17.15-19.00

PRIS: 495 kr., studerende 250 kr.

UNDERVERS: Steen Klitgård Povlsen, lektor emeritus i litteraturhistorie, Aarhus Universitet

Den franske forfatter Marcel Prousts roman 'På sporet af den tabte tid' (der udkom fra 1913 til 1927) er et af det 20. århundredes helt store litterære hovedværker. Her 150 år efter forfatterens fødsel kan det endnu begejstre ved sin farverige skildring af livet i de højere samfundsklasser på overgangen fra det 19. til det 20. århundrede; dets minutiøse analyse af kærlighedens og jalousiens væsen; og dets medrivende passager om kunstarternes blanding i et dybt fascinerende sprogligt mønster.

19/01: Bind 1-4: Fra barndom til kærlighedens sommer

26/01: Bind 5-8: Kærlighedens tvetydighed i den fornemme verden

02/02: Bind 9-13: Indespærring, befrielse, krig og kunstnerisk forløsning

2312-251

Formiddage i Park Bio: Filmens mestre

TID: 23/1, 6 mandage, kl. 09.30-11.15

PRIS: 795 kr., studerende 395 kr.

STED: Park Bio, Østerbrogade 79

UNDERVERS: Peter Schepelern, lektor emeritus i filmvidenskab, Københavns Universitet

12 instruktører, der rystede filmkunsten. Med den traditionsrige Park Bio som ramme skal vi se på store hovedskikkelser, der gennem de sidste hundrede år har haft afgørende indflydelse og sat nye normer for hele det filmiske udtryk. Peter Schepelern, lektor emeritus i filmvidenskab ved Københavns Universitet, byder indenfor til seks forelæsninger med filmklip om bl.a. Chaplin, Hitchcock, Bergman, Fellini og von Trier.

23/01: Charlie Chaplin og Sergej Eisenstein

30/01: Alfred Hitchcock og Luis Buñuel

06/02: Orson Welles og Ingmar Bergman

13/02: Akira Kurosawa og Federico Fellini

20/02: Stanley Kubrick og Jean-Luc Godard

27/02: Andrej Tarkovskij og Lars von Trier

2312-108

Hvad skal man læse af den nyeste litteratur?

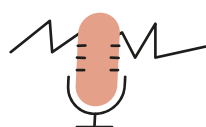
TID: 20/2, 6 mandage, kl. 19.30-21.15

PRIS: 795 kr., studerende 395 kr.

UNDERVERS: Anders Østergaard, ekstern lektor i litteratur, Københavns Universitet

Hver bogsæson bringer både nye forfattere og nye værker af kendte forfattere. Bliv guidet i forskellige indgange til de nye tekster og måder at læse dem på, som kan give større udbytte. I seks forelæsninger giver Anders Østergaard eksempler på tekster og på læsninger af ny litteratur, krydret med videoklip, oplæsning, netpræsentationer m.v. Hovedspørgsmål vil være: Hvordan bruger forfattere deres private erfaringer litterært? Hvordan knytter de identitet sammen med krop og køn – og steder sammen med erindringer? Hvordan eksperimenterer de med litterære former for at udtrykke nye erfaringer? Hvordan taler de om vores udfordringer i samfund og klima – og om den personlige eller fælles eksistens?

FÅ VIDEN LIGE IND I ØRERNE

Lyt til forskerne i RADIO4 og som podcast i vidensprogrammerne 'Kraniebrud' og 'Vildspor'

2312-135

Tyske mesterværker – fra Goethe til Grass

— **TID:** 21/2, 5 tirsdage, kl. 19.30-21.15
PRIS: 695 kr., studerende 350 kr.
UNDERVISER: Morten Dyssel, cand.mag. i tysk litteratur og formand for Det Danske Thomas Mann Selskab

Forelæsningsrækken præsenterer en hel lille perlerække af kunstneriske højdepunkter og historiske milepæle i den tyske litteratur – fra Goethes dramatiske digtning 'Faust' og frem til Günter Grass' gennembrud med debutromanen 'Bliktrommen'. Dette litteraturhistoriske strejftog gør desuden nedslag i hovedværker af nogle af det 20. århundredes fremtrædende tysksprogede prosaforfattere: Kafka, Döblin og Mann. De fem forelæsninger bestræber sig hver især på at balancere mellem på den ene side en tekstnær fortolkning og på den anden side en litteratur-, kultur- og åndshistorisk kontekstualisering af de udvalgte mesterværker.

21/02: Johann Wolfgang Goethe: 'Faust' (1808/1832)
28/02: Franz Kafka: 'Forvandlingen' (1912/1916)
07/03: Alfred Döblin: 'Berlin Alexanderplatz' (1929)
14/03: Thomas Mann: 'Doktor Faustus' (1947)
21/03: Günter Grass: 'Bliktrommen' (1959)

2312-117

Tre værker du bør kende

— **TID:** 22/2, 5 onsdage, kl. 17.30-19.15
PRIS: 695 kr., studerende 350 kr.

Verden er beriget med litterære mesterværker, filmiske perler, interessante kunstværker, arkitektoniske vidundere og musikalske genistreger. Det er umuligt at nå omkring dem alle, så hvilke værker skal man give sig i kast med først? Over fem aftener vil fem eksperter give dig deres bud på tre værker, du bør kende. Vær med, fordi du ikke ved, hvor du skal starte, fordi du er gået i stå, fordi du mangler inspiration til nye værker, eller fordi du vil udfordres. Forelæsere, der tidligere har medvirket i forelæsningsrækken, tager tre nye værker med.

22/02: **Tre kunstværker, du bør kende.** Peter S. Meyer, mag.art., forfatter, tidl. museumsdirektør og ekstern lektor
01/03: **Tre film, du bør se.** Peter Schepelern, lektor emeritus i filmvidenskab, Københavns Universitet
08/03: **Tre musikværker, du bør lytte til.** Leif V.S. Balthzersen, mag.art. i musikvidenskab og tidl. musikchef for Aarhus Symfoniorkester og Sønderjyllands Symfoniorkester
15/03: **Tre bøger, du bør læse.** Anne Valbjørn Odgaard, cand.mag. i litteraturhistorie og religionsvidenskab
22/03: **Tre bygningsværker, du bør kende.** Thomas Dickson, forfatter, arkitekt og industriel designer

2312-129

Russisk verdenslitteratur – Dostojevskijs 'Forbrydelse og straf'

— **TID:** 23/2, 5 torsdage, kl. 17.30-19.15
PRIS: 695 kr., studerende 350 kr.
BOG: Mulighed for særpris hos forlaget via holdsiden på fuau.dk
UNDERVISER: Birgitte Hesselaa, cand.phil. i dansk

'Forbrydelse og straf' er et hovedværk i Dostojevskijs forfatterskab og hører til blandt verdenslitteraturens absolutte klassikere. Det er både en spændingsroman, en kærlighedsroman, en roman om tro, om mennesket hinsides godt og ondt og en usædvanlig mandlig udviklingshistorie. Fortalt med en enestående psykologisk indsigt i hovedpersonernes bevidste og ubevidste drivkræfter. Den første af de fem forelæsninger giver et billede af Dostojevskijs liv, værk og samtid. De følgende behandler romanen som psykologisk spændingsroman koncentreret om Raskolnikovs karakter, Sonja og relationen mellem hende og Raskolnikov. De to sidste forelæsninger koncentrerer sig om romanen som kunsværk og om romanens religiøse og filosofiske temaer.

23/02: Dostojevskijs liv, værk og samtid
02/03: Plottet. Den psykologiske spændingsroman. Raskolnikov
09/03: Raskolnikov og Sonja
16/03: Romanen som kunsværk
23/03: Romanens religiøse og filosofiske temaer

2312-235

Den anden musikhistorie – om kvindelige komponister

— **TID:** 25/2, 1 lørdag, kl. 10.00-16.00
PRIS: 495 kr., studerende 250 kr.
BOG: Mulighed for særpris hos forlaget via holdsiden på fuau.dk
UNDERVISER: Thomas Husted Kirkegaard, ph.d. i musikvidenskab, Aarhus Universitet, og postdoc på Nationalmuseet og Musikmuseet

Forelæsningen dykker ned i en del af musikhistorien, som man sjældent får lov til at lytte til i koncertsalene, og som der står meget lidt om i musikhistoriebøgerne – nemlig musik skrevet af kvinder. Kvinder har komponeret til alle tider og i alle genrer, men hvorfor kender vi så lidt til dem? Bliv klogere på denne blinde plet i musikhistorieskrivningen, og lær samtidig en masse ny (gammel) musik at kende. Forelæsningen veksler mellem indføringer i kvinders historiske og kulturelle forhold indenfor musik på den ene side og dybdgående nedslag i enkelte komponister og værker på den anden side. Fokus er på klassisk musik fra middelalderen til i dag.

Med to hænder og uden at se ned blindtegner kunstner Iris Bakker sine modeller på Folkeuniversitetet. Flere forelæsninger sætter fokus på kvindelige kunstnere. Se side 75, 78, 81 og 82.

2312-329

Lær at elske jazz – fra Armstrong til Miles Davis

TID: 1/3, 4 onsdage, kl. 19.45-21.30
PRIS: 595 kr., studerende 295 kr.
UNDERVERS: Thomas Milholt, cand.mag. og journalist med speciale i opera og jazz

Jazzen opstod i USA i årene 1895-1920 i New Orleans i en kulturel smeltedigel mellem europæiske og afroamerikanske traditioner. Op gennem den første halvdel af 1900-tallet udviklede denne helt nye musikalske genre sig i ekspresfart fra både at være danse- og lyttemusik til en type jazz, som især egnede sig til at blive spillet for et lyttende jazzpublikum i klubber og koncertsale. Forelæsningsrækken fokuserer på en række af de stilskabere, som i løbet af kun 50 år bidrog til løbende at forny denne epokegørende musikgenre, og trækker tråde til den politiske og kulturelle udvikling i samtidens USA.

01/03: Louis Armstrong – 1920'erne
08/03: Billie Holiday og Lester Young – 1930'erne
15/03: Charlie Parker og Stan Getz – 1940'erne og 1950'erne
22/03: Miles Davis og John Coltrane – 1960'erne

2312-060

Michel Houellebecq – fransk litteratures enfant terrible

TID: 4/3, 1 lørdag, kl. 10.00-14.00
PRIS: 350 kr., studerende 195 kr.
UNDERVERS: Morten Dyssel, cand.mag. i tysk litteratur og formand for Det Danske Thomas Mann Selskab

Siden udgivelsen af sin første af foreløbig otte romaner, 'Udvidelse af kampzonen', har Michel Houellebecq været fransk litteratures provokatør par excellence. Forelæsningsen giver en værkorienteret indføring i centrale problemstillinger i et forfatterskab, som regnes blandt de mest markante og kontroversielle i samtidens europæiske litteratur. Provokationen har fra første færd været et æstetisk vandmærke hos Houellebecq, som har delt vandene med sine sortsynede og skånselsløse skildringer af det senmoderne samfund og menneske.

2312-061

Sjostakovitj – en sovjetkunstner

TID: 7/3, 3 tirsdage, kl. 19.30-21.15
PRIS: 495 kr., studerende 250 kr.
UNDERVERS: Mikkel Thrane Lassen, cand.mag. i historie og religion, forfatter og lektor

Dmitrij Sjostakovitj er i Vesten kendt som den martrede sovjetiske komponist, hvis musikalske ambitioner konstant blev skudt ned af et magtfuldkomment kommunistparti. Sjostakovitjs musik er i vid udstrækning blevet opfattet som kunstneriske bearbejdelser af denne konflikt. Men Sjostakovitj var både langt mere og langt mindre end denne traditionelle vestlige reception. Over tre aftener gøres der op med myter og traditionelle forestillinger om Sjostakovitjs forhold til politik og ideologi, hans relation til parti og stat, og ikke mindst i hvilket omfang hans musik var kommentarer til og skjult kritik af sovjetisk kulturpolitik.

07/03: Manden og myten
21/03: Manden og mennesket
28/03: Manden og musikken

2312-089

Forfatteren og kritikeren – Kirsten Thorup og Marie Louise Kjølbye

TID: 23/3, 1 torsdag, kl. 19.30-21.15
PRIS: 195 kr., studerende 95 kr.
UNDERVISERE: Marie Louise Kjølbye, mag. art. og anmelder ved Dagbladet Information, og Kirsten Thorup, forfatter

Kirsten Thorups forfatterskab udgør en slags alternativ Danmarkshistorie, fra 1930'erne over velfærdsstatens opkomst til nutiden. Siden sin debut i 1967 som 'eksperimenterende', modernistisk forfatter har hun fornyet litteraturen som få andre danske forfattere, og hendes bøger er oversat til 16 sprog. Hun giver sprog til svære relationer mellem mennesker – mænd og kvinder, mødre og døtre, outsiders og insiders – ud fra en bærende interesse for menneskelig forandring og forvandling. I 2017 modtog hun Nordisk Råds Litteraturpris. Marie Louise Kjølbye taler med Kirsten Thorup om liv, litteratur, moderskab og forvandling – og om det at skrive som en livsstil.

2312-134

Kvinder og mænd

TID: 25/3, 1 lørdag, kl. 10.00-14.00
PRIS: 350 kr., studerende 195 kr.
UNDERVISER: Kasper Dam Nielsen, sendelektor, Beograds Universitet

I danske noveller tematiseres ofte forholdet mellem kvinder og mænd. Det er det store lille-drama. Brøkfølelser og æstetiske idiosyncrasier. En uhørt begivenhed indtræffer. Et øjeblik forandrer alting. Novellerne er kloge og humoristiske. Der gives barske portrætter af bavianen i os. Børn mangler – eller er i vejen. Det ynkelige sættes over for det magtfulde. Tavshed siger mere end tusinde ord. Kedsomhed og indestængte følelser. Utroskab og afsavn. Vær med, når vi læser nogle af de bedste danske noveller.

2312-023

Kunst og kultur mellem de to verdenskrige

TID: 26/3, 1 søndag, kl. 10.00-14.00
PRIS: 350 kr., studerende 195 kr.
UNDERVISER: Peer E. Sørensen, professor emeritus i nordisk sprog og litteratur, Aarhus Universitet

Før og efter 1. verdenskrig skete der store forandringer. Det modernes gennembrud i begyndelsen af det 20. århundrede, den voksende industrialisering og modernisering af de traditionelle samfund siden midten af 1800-tallet, 1. verdenskrig, dens katastrofale afslutning og de fremvoksende fascistiske bevægelser skabte grobunden for den moderne, normbrydende kunst. Den begyndende opløsning af de patriarkalske familiestrukturer åbner for nydefinitioner af køn og kønsroller. Det borgerlige subjekt går i opløsning og giver en ny indsigt i personlighedens splittede konstruktion og forbindelser med mørke sider af psyken. Drømme om en voksende civilisering af samfundet brød sammen under pres fra nazisme og krigsstrueller. Alt dette sætter mørke spor i de kunstneriske udtryk, men værkerne rummer også skelsættende visioner, æstetiske og eksistentielle eksperimenter.

2312-024

Ballerinaer danser da i tåspidssko – en intro til stærke kvinder og kvinderoller i dansens verden

TID: 27/3, 1 mandag, kl. 17.15-21.15
PRIS: 350 kr., studerende 195 kr.
UNDERVISER: Anne Middelboe Christensen, cand.mag., balletanmelder ved Dagbladet Information, ekstern lektor ved Københavns Universitet og forfatter til balletbøgerne 'Sylfiden findes' og 'Dansen i spejlet'

Kom på en guidet tur rundt i balletens verden set fra kvindernes perspektiv. Lige fra de romantiske ballerinaer med lange tylskørter i roller som svigtede kvinder – til moderne danserinder med bare fødder og tunge muskler i partier som sejrende kvinder. Du vil se danserinder i klip fra Bournonvilles yndefulde, danske balletstil og Petipas russiske bravurstil, men også video af nogle af de moderne danserinder, der smed balletskoene og satte kvindeskroppen fri på scenen – fra Martha Graham til Pina Bausch og Kitt Johnson.

2312-273

Forfatteren og forskeren – Søren Ulrik Thomsen og Erik Skyum-Nielsen

TID: 28/3, 1 tirsdag, kl. 19.30-21.15
PRIS: 195 kr., studerende 95 kr.
UNDERVISERE: Erik Skyum-Nielsen, lektor i dansk litteratur, Københavns Universitet, og Søren Ulrik Thomsen, digter

Søren Ulrik Thomsen debuterede i 1981 med 'City Slang' og har siden udgivet yderligere seks digtsamlinger, senest 'Rystet spejl' i 2011. Sideløbende med sit lyriske forfatterskab har han i essays reflekteret over emner som poesi, rygning, seksualitet og ikke mindst Store Kongensgade 23's betydning for ham, som han har skrevet om i sit seneste erindringsessay. Erik Skyum-Nielsen har fulgt Thomsens digtning fra starten og arbejdet med den som forsker, underviser og foredragsholder. Samtalen mellem de to vil så vidt muligt prøve at komme hele kompasset rundt, men vil under alle omstændigheder dreje sig om digtet som kunstnerisk form.

2312-091

Svetlana Aleksijevitjs forfatterskab – et livsprojekt

TID: 29/3, 1 onsdag, kl. 17.15-19.00
PRIS: 195 kr., studerende 95 kr.
UNDERVISER: Tine Roesen, lektor i russisk, Københavns Universitet

Den ukrainsk-hviderussiske forfatter Svetlana Aleksijevitj (f. 1948) har modtaget et væld af priser, ikke bare litterære, som den Nobelpris, der i 2015 for alvor gjorde hende verdenskendt, men også i anerkendelse af hendes store betydning for europæisk kultur, ytringsfrihed og historieskrivning. Hendes værker er da heller ikke litterære i traditionel forstand, men udtryk for en større ambition om at indfange og repræsentere den konkrete 'sovjetiske erfaring' så mangfoldigt og menneskeligt som muligt. Forelæsnngen introducerer Aleksijevitjs fem hovedværker, som alle er oversat til dansk, og lægger op til en diskussion af, hvordan vi kan fortolke hendes overordnede projekt og derudfra forholde os til hendes særlige genre.

2312-119

Salome, Elektra og Daphne – tre énakter af Richard Strauss

TID: 15/4, 1 weekend, kl. 10.00-15.00

PRIS: 695 kr., studerende 350 kr.

UNDERVISER: Leif V.S. Balthzersen, mag.art. i musikvidenskab og tidl. musikchef for Aarhus Symfoniorkester og Sønderjyllands Symfoniorkester

Efter i en ung alder at være blevet verdensberømt som komponist af instrumentalmusik med tonedigte som 'Don Juan' og 'Also sprach Zarathustra' gav Richard Strauss (1864-1949) sig til at komponere operaer, og han fik et sensationelt gennembrud med énakten 'Salome'. Efter denne skønhedsmættede opera fulgte den lige så opsigtsvækkende og både musikalsk og psykologisk moderne énakter 'Elektra'. Langt senere i sin lange karriere komponerede Strauss, der var meget interesseret i antikken, endnu en énakter, nemlig den mere lyriske 'Daphne'. Leif V.S. Balthzersen, der bl.a. har skrevet en bog om Strauss' musik, giver på temawebweekenden en grundig introduktion til disse tre meget forskellige mesterværker.

2312-025

Hvordan får vi mere ud af litteratur?

TID: 15/4, 1 lørdag, kl. 10.30-14.30

PRIS: 350 kr., studerende 195 kr.

UNDERVISER: Anders Østergaard, ekstern lektor i litteratur, Københavns Universitet

Hvad er det særlige, litteraturen har at tilbyde os? Hvad optager os, når vi læser? Får vi det hele med? Meningen med denne dag er at skærpe vores udbytte, når vi læser. Vi sætter fokus på litteraturens forskellige måder at rive os med på, at lege med os, drille os, at udvide vores horisont. Vi vil både se på, hvad litteratur har til fælles med anden kunst, med psykologi og filosofi m.m. – og på, hvad der er dens helt særlige udtryksmåde. I centrum står litteratur som fiktion, som fortælling, som sprog billeder, som drama – fra den sproglige leg til den dybe livstolkning.

Sæt kryds i kalenderen til Historiske Dage 18.-19. marts

HISTORISKEDAGE.DK

2322-249

Nyere dansk litteraturhistorie på ét semester

TID: 4/9, 9 mandage, kl. 17.15-19.00. Ingen undervisning 16/10

PRIS: 1095 kr., studerende 550 kr.

Hvilken betydning havde Georg Brandes' forelæsninger for dansk litteratur? Hvem repræsenterer avantgarden i Danmark? Hvad kendetegner Klaus Rifbjergs generation? Og hvad med Helle Helles? Den danske litteraturhistorie er mangfoldig. Men hvordan er det nu lige, det hele hænger sammen? Hvad kom først? Hvad gjorde forfatterne op med? Og i hvilken retning skubbede de litteraturen? Tag med på rejse op gennem litteraturhistorien – fra det moderne gennembruds samfundsendagerede realisme til 00'ernes selvfremsstillingstendenser.

04/09: Det moderne gennembrud. Peer E. Sørensen, professor emeritus i nordisk sprog og litteratur, Aarhus Universitet

11/09: Århundredeskiftets dekadence og vitalisme. Stefan Iversen, lektor i nordisk sprog og litteratur, Aarhus Universitet

18/09: Mellemkrigstidens avantgarde. Per Stounbjerg, lektor i nordisk sprog og litteratur, Aarhus Universitet

25/09: 60'ernes modernisme og postmodernisme. Per Stounbjerg, lektor i nordisk sprog og litteratur, Aarhus Universitet

02/10: 70'ernes erfarings- og bekendelseslitteratur. Erik Svendsen, lektor i dansk, Roskilde Universitet

09/10: 80'ernes ny lyrik. Peter Stein Larsen, professor, dr.phil. og ph.d., Aalborg Universitet

23/10: 90'ernes minimalisme og det andet kvindegennembrud. Anker Gemzøe, professor emeritus i dansk, Aalborg Universitet

30/10: 00'ernes selvfremsstilling. Anders Østergaard, ekstern lektor i litteratur, Københavns Universitet

06/11: Den nyeste litteratur. Stefan Kjerkegaard, lektor i nordisk sprog og litteratur, Aarhus Universitet

2322-023

Exofiktion – virkelige personer i fiktive rammer

TID: 4/9, 3 mandage, kl. 19.30-21.15

PRIS: 495 kr., studerende 250 kr.

UNDERVISER: Helene Johanne Christensen, cand.mag. i litteraturvidenskab og forfatter

Flere danske forfattere har de seneste år skrevet anmelderroste og prisbelønnede romaner om historiske personer. Historie og fiktion mødes i genren, som kaldes exofiktion, hvor forfatterne fantasifuldt digter videre på historiske personers liv, følelser og tanker. Romanerne handler ofte om glemte bipersoner inden for kunst og videnskab, som Eva Tinds roman om naturforskeren Marie Hammer og Jesper Wung Sungs roman om Ida Hammershøi. Exofiktion arbejder således også med at fremhæve oversete skikkelser og skrive dem ind i historien. I tre forelæsninger giver forfatter og cand.mag. Helene Johanne Christensen et indblik i genren exofiktion.

04/09: Rakel Haslund-Gjerrild: 'Adam i Paradis'

11/09: Jesper Wung-Sung: 'Kvinde set fra ryggen'

18/09: Eva Tind: 'Kvinden der samlede verden'

2322-078

Stefan Zweigs forfatterskab i hovedtræk

- **TID:** 5/9, 3 tirsdage, kl. 19.45-21.30
PRIS: 495 kr., studerende 250 kr.
UNDERVERISER: Morten Dyssel, cand.mag. i tysk litteratur og formand for Det Danske Thomas Mann Selskab

Den østrigske forfatter Stefan Zweig (1881-1942) har været genstand for en stadig stigende interesse i løbet af de seneste ti år, hvilket har givet sig udslag i talrige nye oversættelser af hans noveller, essays og erindringer til dansk. Forelæsningsrækken fokuserer først og fremmest på forfatteren Stefan Zweig, som han manifesterer sig i nogle af sine stærkeste noveller, fortællinger, legender og essays fra de tidlige litterære forsøg omkring det forrige århundredskifte til de modne mesterværker fra årene i eksil under 2. verdenskrig.

- 05/09:** 'Skaknovelle og andre fortællinger' (1900-1942) og 'Amok Kærlighedens forrykte former' (1911-1927, da. 2018)
12/09: 'Legender' (1916-1936, da. 2022) og 'Utålmodige hjerter' (1939, da. 2020)
19/09: 'Stjernestunder' (1927-1943, da. 2020) og 'Erasmus af Rotterdams triumf og tragedie' (1934, da. 2015)

2322-079

Nobelprismodtagere i litteratur – indføringer i værkerne

- **TID:** 6/9, 6 onsdage, kl. 17.30-19.15
PRIS: 795 kr., studerende 395 kr.

Toppen af kranssekagen. Det fineste af det fine. Litteraturens 'creme de la creme'. Hvert år, når Nobelprisen i litteratur uddeles, holder litteraturverdenen vejret. Ikke bare får forfatteren tildelt 10 millioner svenske kroner, en medalje, et diplom og et tilbud om svensk statsborgerskab; til evig tid, og som et ærefuldt bevis på sine ekstraordinære kundskaber, bliver forfatteren også optaget i et yderst fornemt selskab af forfattere som Thomas Mann, Ernest Hemingway og Albert Camus. Få en introduktion til seks nobelprisvindere. Fra danske Johannes V. Jensen, modtager af prisen tilbage i 1944, og frem til vinderen i 2022: franske Annie Ernaux.

- 06/09:** **Günter Grass.** Morten Dyssel, cand.mag. i tysk litteratur og formand for Det Danske Thomas Mann Selskab
13/09: **Peter Handke.** Morten Dyssel, cand.mag. i tysk litteratur og formand for Det Danske Thomas Mann Selskab
20/09: **Johannes V. Jensen.** Stefan Iversen, lektor i nordisk sprog og litteratur, Aarhus Universitet
27/09: **Herta Müller.** Kasper Green Munk, ph.d. og ekstern lektor i litteraturhistorie, Aarhus Universitet
04/10: **Annie Ernaux.** Mads Rosendahl Thomsen, professor i litteraturhistorie, Aarhus Universitet
11/10: **Bob Dylan.** Michael Bach Henriksen, kultureddaktør, Kristeligt Dagblad

2322-125

Lær at se ballet – med Vibeke Wern og Gudrun Bojesen

- **TID:** 30/9, 1 lørdag, kl. 12.00-16.00
PRIS: 350 kr., studerende 195 kr.
UNDERVERISERE: Vibeke Wern, balletanmelder for Berlingske, og Gudrun Bojesen, kunstnerisk leder af Københavns Ballet Akademi og tidligere solodanser i Den Kongelige Ballet

Smukt, let og poetisk. Følelsesladet, uadreagerende og dramatisk. Balletten rummer det hele. Og balletoplevelser kræver egentlig ikke andet end nysgerrighed og glæden over at se kroppe bevæge sig. Kom med, når Vibeke Wern, balletanmelder for Berlingske, tager dig med ind i ballettens verden i selskab med Gudrun Bojesen, fhv. solodanser ved Den Kongelige Ballet. Sammen præsenterer de, hvad balletten er, og hvad balletten kan.

2322-002

Lær at elske opera – om operaens historie og genrer

- **TID:** 24/10, 6 tirsdage, kl. 19.30-21.15
PRIS: 795 kr., studerende 395 kr.

I vores tid har opera fået de bedst tænkelige vilkår. Tekstanlæg i teatre og operahuse, operabio rundt om i en række af landets biografer og DVD-indspilninger med flot lyd og krystalklart billede har gjort det både billigt, nemt og spændende at opleve de mest fascinerende operaer. I denne forelæsningsrække åbner vi døren til nye store oplevelser for alle, der vil vide mere om denne fantastiske kunstart, hvor musik, sang og drama går op i en højere enhed.

- 24/10:** **Opera fra barok til klassik – G.F. Händel, C.W. Gluck, W.A. Mozart.** Thomas Milholt, cand.mag. og journalist med speciale i opera og jazz
31/10: **Fra solkongens hof til 1800-tallets femme fatale – Jean-Philippe Rameau, Charles Gounod, Georges Bizet.** Lilo Sørensen, cand.mag. i musik- og teatervidenskab
07/11: **Guldalderens verdensstjerner – Gioacchino Rossini, Gaetano Donizetti.** Thomas Milholt, cand.mag. og journalist med speciale i opera og jazz
14/11: **Stjernerne i øst og vest – Modest Musorgskij, Benjamin Britten.** Lilo Sørensen, cand.mag. i musik- og teatervidenskab
21/11: **Fra opera til musikdrama – Richard Wagner, Richard Strauss.** Lilo Sørensen, cand.mag. i musik- og teatervidenskab
28/11: **Musikteatrets italienske mestre – Giuseppe Verdi, Giacomo Puccini.** Thomas Milholt, cand.mag. og journalist med speciale i opera og jazz

2322-134

Latter og lettere beruset. Om at læse Karen Blixen

TID: 25/10, 1 onsdag, kl. 17.30-21.15

PRIS: 350 kr., studerende 195 kr.

UNDERVISER: Charlotte Engberg, lektor i dansk, Roskilde Universitet

Karen Blixens fortællinger er fulde af latter og alvor. Mod, humor, munterhed, det eventyrlige – kombineret med en sans for det gakkede og det komiske. Men der er samtidig en alvor bag latteren, en særlig form for ironi, der vender op og ned på konventionelle måder at opfatte tilværelsen på, inklusive relationen mellem mand og kvinde. Som forfatter er Karen Blixen en samler. Hun blander højt og lavt i sin lidenskabelige dialog med både litteratur- og kunsthistorien. Denne helaften i selskab med Karen Blixens forfatterskab vil lægge øret til den berusende latter, der udgår fra fortællingerne.

2322-107

Billeder og litteratur: På tærsklen til modernismen

TID: 25/10, 3 onsdage, kl. 17.30-19.15

PRIS: 495 kr., studerende 250 kr.

UNDERVISERE: Steen Klitgård Povlsen, lektor emeritus i litteraturhistorie, Aarhus Universitet, og Christine Marstrand, forfatter og cand.mag. i kunsthistorie

Tiden op til, under og lige efter 1. verdenskrig var på mange områder en opbrudstid. Gamle normer blev brudt ned, nye kombinationer og sammenhænge opstod. Mange af tidens forfattere eksperimenterede således med at inddrage og bruge billeder i deres værker og var meget optaget af forholdet mellem billedsprog og litteratur. De tre forelæsninger vil tage udgangspunkt i tre betydelige forfattere og diskutere deres brug af tidligere og samtidige billedkunstnere.

25/10: Carpaccio, Chardin og Whistler/Turner – og Marcel Proust

01/11: Cézanne, Modersohn-Becker og Rodin – og Rainer Maria Rilke

08/11: Matisse, Manet og Vanessa Bell – og Virginia Woolf

FÅ INFORMATION OM SÆRARRANGEMENTER OG SÆRLIGE TILBUD

Tilmeld dig Folkeuniversitetets
nyhedsbrev på fuau.dk

2322-056

Værker i verdensklasse

TID: 26/10, 6 torsdage, kl. 19.45-21.30

PRIS: 795 kr., studerende 395 kr.

Mens de fleste værker går i glemmebogen, viser andre sig særligt holdbare. De vandrer fra generation til generation og bliver genudgivet, læst og diskuteret lang tid efter forfatterens død. Hvorfor? Fordi de er i en klasse for sig. Den slags kan du blive klogere på i denne forelæsningsrække, hvor vi tager fat på seks forskellige værker, dykker ned i dem og forsøger at pege på, hvad det er, der gør dem så gode. Tilbring seks aftener med seks værker i verdensklasse. Det er godt selskab!

26/10: Johann Wolfgang von Goethe: 'Faust' (1808). Svend Erik Larsen, professor emeritus i litteraturhistorie, Aarhus Universitet

02/11: Gustave Flaubert: 'Madame Bovary' (1856). Jørn Boisen, lektor i fransk, Københavns Universitet

09/11: Ernest Hemingway: 'Farvel til våbnene' (1929). Bo Tao Michaëlis, mag.art. i litteraturvidenskab og kulturanmelder, Politiken

16/11: Gabriel García Márquez: '100 års ensomhed' (1967). Martin Zerlang, mag.art. i litteraturvidenskab, professor ved Institut for Kunst og Kulturvidenskab, Københavns Universitet

23/11: Marguerite Duras: 'Elskeren' (1984). Amanda Grimsbo Roswall, cand.mag. i litteraturvidenskab og ph.d.-stipendiat ved Institut for Engelsk, Tysk og Romansk, Københavns Universitet

30/11: Inger Christensen: 'Sommerfugledalen' (1991). Erik Skyum-Nielsen, lektor i dansk litteratur, Københavns Universitet

2322-145

Johannes V. Jensen – 150 år

TID: 31/10, 3 tirsdage, kl. 19.45-21.30

PRIS: 495 kr., studerende 250 kr.

UNDERVISER: Anders Østergaard, ekstern lektor i litteratur, Københavns Universitet

I 2023 fylder Johannes V. Jensen 150 år. Det markerer vi med denne forelæsningsrække om hans store forfatterskab, som fik Nobelprisen i litteratur. Mange har på Folkeuniversitetet hørt Anders Østergaard gennemgå 'Kongens fald'. Denne gang gennemgår han gennem overblik og læsninger af tekstuddrag Jensens mange værker og facetter: Himmerlandshistorierne om førmoderne livsformer og skæbner fra hans hjemegn. Rejsejournalistikken om det moderne liv. Myterne, hvor en oplevet situation lyser op i et vidt perspektiv. Ungdomsromanerne om længsel og hjemløshed. Romanerne 'Den lange rejse' om menneskets evolutionshistorie. Hans tidlige digte, der satte afgørende nye spor i dansk lyrik. Tværs gennem det hele: Jensens sproglige kraft, hans sansesærke, nærvarsfortættede stil, hvis ordmusik klinger videre i læseren.

2322-127

Skrivedrømme – om at skrive

TID: 7/11, 5 tirsdage, kl. 17.30-19.15
PRIS: 695 kr., studerende 350 kr.

Mange går med en drøm om selv at skrive. Efter at have grædt og grinet, tabt og vundet, levet og oplevet med hundredevis af litterære skæbner drømmer mange om at blive afsender på deres egen fortælling. Men hvordan kommer man i gang? Dette er ikke et skrivekursus, men en indføring i, hvad der allerede er tænkt og trykt om skriveprocessen, herunder refleksioner, tips og tricks til selv at give sig i kast med at skrive. Tilmeld dig forelæsningsrækken, og få mod, lyst og inspiration til at prøve kræfter med dét at skrive.

- 07/11: Skrivning for begyndere.** Dan Ringgaard, professor i nordisk sprog og litteratur, Aarhus Universitet
- 14/11: Tilblivelser: Bagom skriveprocessen.** Pablo Llambias, forfatter og studielektor ved Rytmask Musikkonservatorium i København
- 21/11: Skrivelyst: eksempler og eksperimenter – om at læse og skrive.** Martin Glaz Serup, forfatter, ph.d. og ekstern lektor i litteraturvidenskab, Københavns Universitet
- 28/11: Fløjlsandske eller jernnæve? Kritikerens som tidlig, men fremfor alt offentlig læser.** Erik Skyum-Nielsen, lektor i dansk litteratur, Københavns Universitet
- 05/12: Om kreativitet – hvorfor mister vi den med alderen, og kan den indlæres igen? Sat i perspektiv med egen skriveproces.** Trisse Gejl, forfatter og ekstern lektor i skrivekunst, Syddansk Universitet

2322-108

Wienerklassikkens mestre: Mozart, Haydn og Beethoven – skønhed, enkelhed og menneskelighed

TID: 11-12/11, 1 weekend, kl. 10.00-15.00
PRIS: 695 kr., studerende 350 kr.
UNDERVISER: Leif V.S. Balthzersen, mag.art. i musikvidenskab og tidl. musikchef for Aarhus Symfoniorkester og Sønderjyllands Symfoniorkester

Selvom vi regner Joseph Haydn, W.A. Mozart og Ludwig van Beethoven til en fælles periode, nemlig wienerklassikken, var deres liv og deres arbejde meget forskellige. Haydn var født i meget fattige kår på landet, mens Mozart og Beethoven var musikersønner fra residensbyerne Bonn og Salzburg. På denne temawebisode ser vi på disse tre fyrtårne inden for musikhistorien, på musiklivet i sidste halvdel af 1700-tallet og begyndelsen af 1800-tallet og på deres pragtfulde værker, der var normgivende for eftertiden, og som stadig hører til standardrepertoiret inden for den klassiske musik – operaer, solokoncerter, symfonier, kammermusik, kirke-musik, sange og korværker.

2322-059

Tre værker du bør kende

TID: 15/11, 5 onsdage, kl. 17.15-19.00
PRIS: 695 kr., studerende 350 kr.

Verden er beriget med litterære mesterværker, filmiske perler, interessante kunstværker, arkitektoniske vidundere og musikalske genistregere. Det er umuligt at nå omkring dem alle, så hvilke værker skal man give sig i kast med først? Over fem aftener vil fem eksperter give dig deres bud på tre værker, du bør kende. Vær med, fordi du ikke ved, hvor du skal starte, fordi du er gået i stå, fordi du mangler inspiration til nye værker, eller fordi du vil udfordres. Forelæsere, der tidligere har medvirket i forelæsningsrækken, tager tre nye værker med.

- 15/11: Tre kunstværker, du bør kende.** Peter S. Meyer, mag.art., forfatter, tidl. museumsdirektør og ekstern lektor
- 22/11: Tre film, du bør se.** Peter Schepelern, lektor emeritus i filmvidenskab, Københavns Universitet
- 29/11: Tre musikværker, du bør lytte til.** Leif V.S. Balthzersen, mag.art. i musikvidenskab og tidl. musikchef for Aarhus Symfoniorkester og Sønderjyllands Symfoniorkester
- 06/12: Tre bøger, du bør læse.** Anne Valbjørn Odgaard, cand.mag. i litteraturhistorie og religionsvidenskab
- 13/12: Tre bygningsværker, du bør stifte bekendtskab med.** Thomas Dickson, forfatter, arkitekt og industriel designer

2322-110

Det tyske borgerskabs storhed og fald: Thomas Manns slægtsroman 'Buddenbrooks'

TID: 21/11, 4 tirsdage, kl. 19.30-21.15
PRIS: 595 kr., studerende 295 kr.
UNDERVISER: Morten Dyssel, cand.mag. i tysk litteratur og formand for Det Danske Thomas Mann Selskab

I en alder af godt og vel 25 år fik den tyske forfatter Thomas Mann sit litterære gennembrud med en selvbiografisk funderet roman om en lübecksk købmandsslægts op- og navnlig nedture i løbet af fire generationer i det 19. århundrede. Det var udtrykkeligt 'Buddenbrooks. En families forfald' (1901), som små tredive år senere skulle indbringe Mann nobelprisen i litteratur, og den dag i dag er det den mest solgte, læste og elskede af hans store romaner. I fire forelæsninger undersøges og udfoldes romanens fremstilling af det tyske borgerskabs storhed og fald med huset Buddenbrook som stærkt fængslende digterisk eksempel på udviklingen og undergangen.

Gratis livestreams

Mere end 240.000 har fulgt Folkeuniversitetets gratis livestreamede forelæsninger siden opstarten i 2020. Vi fortsætter ind i 2023, hvor en stor del af programmet indgår i Århundredets Festival, der har temaet GRÆNSER. Moderator er Noa Kjærsgaard Hansen, og det foregår i Microsoft Teams.

2311-361

Tilbage til månen

— **TID:** 25/1, 1 onsdag, kl. 19.00-20.00
UNDERVERSISER: Christina Ayoe Toldbo, ph.d.-studerende i astrofysik, Danmarks Tekniske Universitet

Når mennesket udforsker rummet, handler det om lysten til at lære noget nyt om os selv. Men hvad skal der egentlig til, for at arter fra jorden vil kunne overleve i rummet? Hvorfor er det vigtigt at komme tilbage til månen med Artemis-projektet? Og hvilken betydning har det for vores plads i universet, at Elon Musk vil gøre rummet til en turistattraktion?

2311-337

Hurtige ryttere, større muskler og mere sex

— **TID:** 1/2, 1 onsdag, kl. 16.30-17.30
UNDERVERSISER: Ask Vest Christiansen, lektor i idræt, Aarhus Universitet

Atleters præstationer kan først godkendes, når de har afgivet en negativ dopingprøve. Den omfattende kontrol retfærdiggøres som det, der skal sikre fair konkurrencer og en sund sport. Men er der en grænse for, hvor meget man kan kontrollere? Og har man egentlig begreb om det, man vil bekæmpe i elitesporten? Også blandt motionister er der i dag langt større fokus på præstationsfremmende midler. Få en aktuel status på dopingspørgsmålet – både blandt atleter og i fitnesscentrene.

Læs mere
og tilmeld dig
på fuau.dk

2311-324

Farvel til det danske nationalkøkken?

— **TID:** 1/2, 1 onsdag, kl. 19.00-20.00
UNDERVERSISER: Jonatan Leer, adjunkt og madforsker, Aalborg Universitet

De danske forbrugere vælter sig i importerede produkter, og frysepizzaen er den mest populære aftensmad. Samtidig kårer befolkningen nationalretter fra mormorkøkkenet, og politikerne diskuterer grisekødskvoter. I den globaliserede verden, hvor kulturer mødes som resultat af turisme, flygtningestrømme og digitale medier, kan vi stille spørgsmålet: Giver det mening at tale om et nationalt køkken?

2311-360

Fra broderfolk til væbnet krig

— **TID:** 8/2, 1 onsdag, kl. 16.30-17.30
UNDERVERSISER: Frederik Tillitz, journalist, fotograf og forfatter til bogen 'Russerne kommer'

Ruslands invasion af Ukraine har kastet Europa ud i kontinentets største væbnede konflikt siden 2. verdenskrig. Kreml har sin egen fortælling om konflikten, men også om, hvad Rusland skal, kan og bør være, og hvor landets grænser burde trækkes. Derfor styrker mange af de tidligere sovjetrepublikker deres nationale fortællinger. Hvilket fundament hviler disse fortællinger på, og hvilken betydning har de for krigen?

2311-338

Har naturen en fremtid?

— **TID:** 8/2, 1 onsdag, kl. 19.00-20.00
UNDERVERSISER: Jens-Christian Svenning, professor i økologi, Aarhus Universitet

Jorden er en levende planet fyldt med forskellige livsformer. Men Jordens store befolkning presser nu naturen, og der er grænser for, hvor længe vi kan lade stå til. Vi hører dagligt om biodiversitetskriser, klimakriser og kollaps i bestanden af insekter. Som reaktion på alle kriserne er der en stigende interesse for bæredygtighed. Men hvilken rolle spiller vi mennesker? Og hvilken sammenhæng er der mellem biodiversitetskriser og klimakriser?

2311-326

Naturen som hjem og fællesskab

— **TID:** 22/2, 1 onsdag, kl. 16.30-17.30
UNDERVISER: Mickey Gjerris, lektor i bioetik, Københavns Universitet

Mennesket kommer af naturen. I dag er naturen dog nærmest reduceret til en ressource. Der er brug for at erfare, at naturen er mere, hvis vi skal finde viljen til at beskytte vores klode. En måde at åbne for mødet mellem menneske og natur på er gennem nationalparker, hvor naturen får lov at passe sig selv. Men vi er ikke vant til vild natur. Naturnationalparkerne er derfor endt som en strid, der afspejler forskellige forståelser af, hvad naturen er, og hvad vores rolle i forhold til den bør være.

2311-339

Muslimernes Muhammad og alle andres

— **TID:** 22/2, 1 onsdag, kl. 19.00-20.00
UNDERVISER: Jakob Skovgaard-Petersen, professor, Institut for Tvær-kulturelle og Regionale Studier, Københavns Universitet

I september 2005 udgav Jyllands-Postens 12 satiriske tegninger af islams profet Muhammad. Det resulterede i protester over hele verden. Muhammad blev her et symbol i en værdidebat. I andre tilfælde er han en historisk figur, og de fleste gange er han mest af alt profet. Da vi ved meget lidt om den historiske Muhammad, er det interessant, hvilket billede af Muhammad eftertidens muslimer – og alle andre – har skabt på tværs af grænser og kulturer.

2311-327

Tarmens tabuer

— **TID:** 1/3, 1 onsdag, kl. 16.30-17.30
UNDERVISER: Lotte Fynne, speciallæge og forsker i mave-tarm-lidelser, Regionshospitalet i Silkeborg

Problematiske afføring er typisk ikke det første emne, der bliver bragt op rundt om spisebordet. Men tabuiseringen af emnet har ikke smittet af på forskningen. De seneste år har forskningen i stigende grad understreget vigtigheden af en velfungerende tarm, og emnet er blevet mindre tabubelagt. Irritabel tyktarm, sund tarmflora og især mikrobiomer er ligefrem blevet sexet at tale om i forskningens verden.

2311-448

Voldens grænser

— **TID:** 1/3, 1 onsdag, kl. 19.00-20.00
UNDERVISER: Mikkel Thorup, professor i idéhistorie, Aarhus Universitet

Overgreb, slagsmål, krig, terrorisme, tortur, straf. Volden kan antage mange former og har gjort det i hele den moderne historie. De fleste stater er blevet til med udgangspunkt i magt og vold, og når vi taler om politisk vold, vil de voldelige aktører altid søge at give volden mening. Hvilke historiske idéer og traditioner former og forklarer volden? Hvorfor bekrieger vi hinanden? Har volden nogen grænser – og er de grænser med til at legitimere volden?

2311-325

Grænsehistorier i nyere kunsthistorie

— **TID:** 2/3, 1 torsdag, kl. 16.30-17.30
UNDERVISER: Gitte Tandrup, mag.art. i kunsthistorie

I en global verden med flygtningestrømme, moderne krigsførelse og klimakrise er der meget, der kan skille os ad. Hvordan kan kunsten og æstetikken bidrage til at reparere den fælles horisont og give mod til at være i den splittede verden? Kunsten kan være med til at rumme de svære følelser. Den kan sætte billeder på, når verden ter sig umuligt. Den kan ikke redde os, men den kan skabe et rum til at sørge i og give ansatser til håb.

2311-450

Opdagelsesrejsende i vores usynlige univers

— **TID:** 12/4, 1 onsdag, kl. 19.00-20.00
UNDERVISER: Troels C. Petersen, lektor i eksperimentel subatomar fysik, Københavns Universitet

Hver dag sidder der forskere på CERN, verdens største fysiklaboratorium i Schweiz, og trækker data ud fra store maskiner for at kunne forklare, hvad universet består af og hvorfor. Den helt store jagt går lige nu på, hvad mørkt stof er. Det er ikke sorte huller, støv eller planeter. Man er ret enige om, at det er partikler, men der er ikke nogen af partiklerne, vi kender. Kom med på en rejse fyldt med mørkt stof, mørk energi og neutroner.

2311-473

At skabe sig gennem kunsten

— **TID:** 19/4, 1 onsdag, kl. 16.30-17.30
UNDERVISER: Anne Green Munk, ph.d. og postdoc i litteraturhistorie, Aarhus Universitet

Vi mennesker skabes konstant af de fortællinger, der omgiver os i samfundet om vores køn, alder, nationalitet, sociale status og seksualitet. Litteraturen og kunsten har dog en evne til at genfortælle det enkelte menneskes eller hele befolkningsgruppers historie og identitet. I litteraturen kan vi møde et særligt kreativt rum, i hvilket vi kan spejle os, udtrykke andre sider af os selv og skabe os på nye måder, som er mere i overensstemmelse med vores værdier og selvforståelse. Hør, hvordan litterær selvfremsættelse og kreativ skrivning kan bidrage til at skabe mere nuancerede og inkluderende samfund.

2311-449

Klima, krig og kaos: Hvor er økonomien på vej hen?

— **TID:** 26/4, 1 onsdag, kl. 19.00-20.00
UNDERVISER: Michael Svarer, professor i økonomi, Aarhus Universitet

Økonomien skal på ret kurs. Coronapandemien og krigen i Ukraine har skabt en ubehagelig cocktail af stigende priser og faldende aktivitet. Samtidig skal den grønne omstilling fremmes. Michael Svarer giver et overblik over de aktuelle økonomiske udfordringer. Og kommer med et bud på, hvordan de danske politikere kan udnytte danske styrkepositioner til at fremme den grønne omstilling og fastholde en stærk økonomi.

Praktiske oplysninger

CAMPUS EMDRUP

Folkeuniversitetets undervisning foregår i den røde hovedbygning, bygning A, hvor du finder alle A-lokaler samt festsalen og gode opholdsarealer. Derudover har vi også undervisning i bygning D, den grå-hvide bygning med fladt tag. Her finder du alle D-lokaler. Vi har værter til at hjælpe i begge bygninger.

TILMELDING

Tilmeld dig på fuau.dk, og betal med Dankort, VisaDankort, Mastercard, Visa Electron eller Mobilepay. Firmabetaling på EAN eller faktura.

AFMELDING

Hvis du fortryder, kan du få det indbetalte beløb refunderet fratrukket ekspeditionsgebyr på 100 kr. pr. billet. Afmelding senest 14 dage før holdstart. Tilmelding til rejser/ekskursioner er bindende, og depositum refunderes ikke.

STUDIERABAT

På udvalgte hold gives der rabat til studerende, som er berettiget til SU. Oplys uddannelsessted og årskortnummer. Husk studiekort første undervisningsgang.

FORBEHOLD

Folkeuniversitetet forbeholder sig ret til ændring af underviser, lokale, dato, tidspunkt og format. Sådanne ændringer giver ikke ret til refusion af betalingen. Ændringer oplyses på fuau.dk og via mail og/eller sms. Er vi nødsaget til at aflyse et hold, refunderer vi beløbet til samme konto, som der er betalt fra.

FOTOS OG ILLUSTRATIONER

Fotos s. 1, 4, 7, 38 og 72: Martin Bubandt

Fotos s. 9, 16, 24, 30, 35, 36, 42, 61, 77, 86: Martin Dam Kristensen, s. 11, 26, 41, 50, 54, 65, 66, 79, 81: Søren Kjeldgaard, s. 20: Ole Jørgensen, s. 63: Simon Dencker, s. 65: Palle Bo Nielsen, s. 65, 68: LR Just. Grafik og layout: Walk Agency.

NOTER OG SLIDES

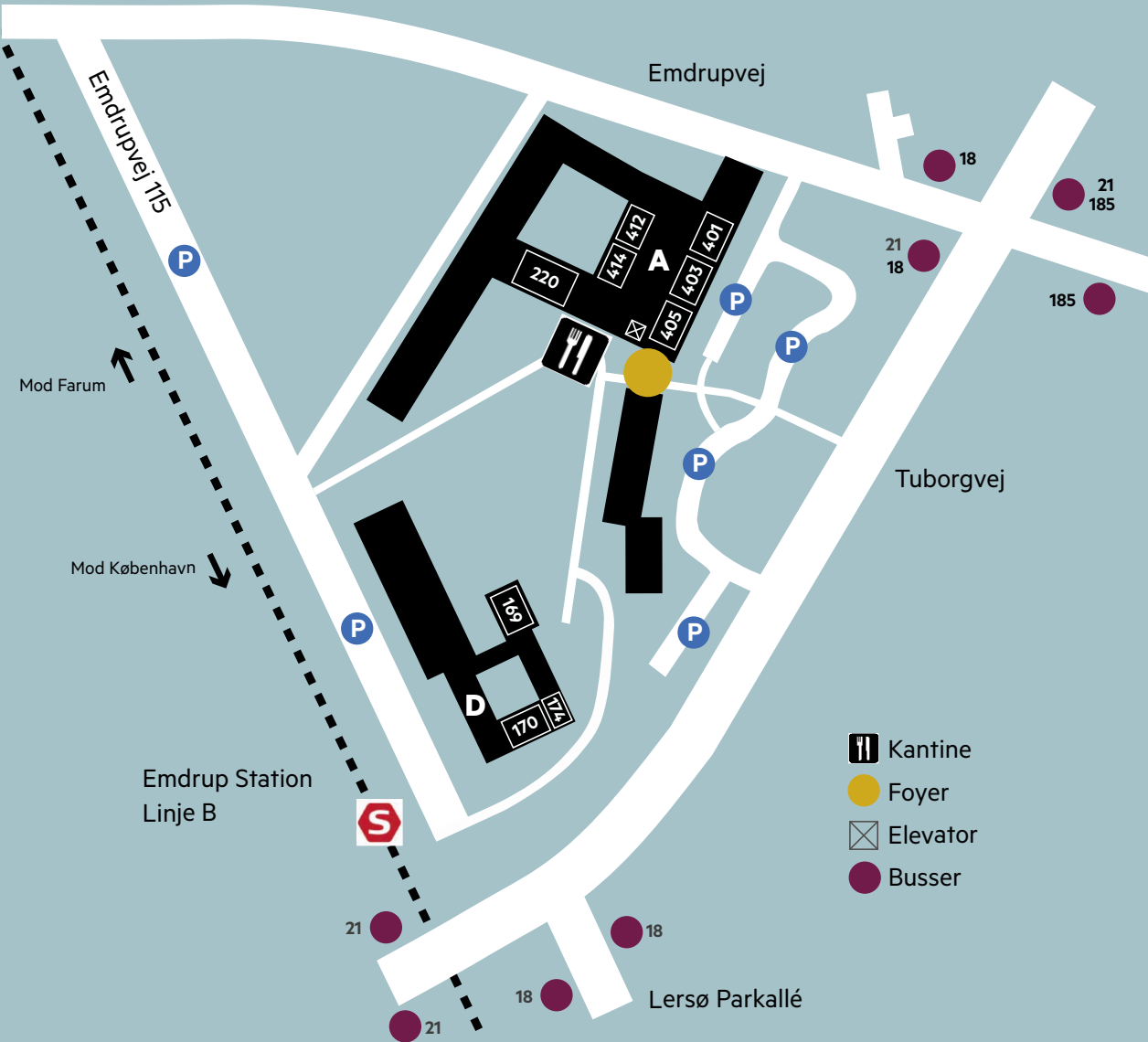
Slides og undervisningsnoter er ikke inkluderet i prisen, og de kan ikke forventes fremskaffet og udleveret.

PROGRAMMETS MILJØAFTRYK OG HÅNDTERING

Programmets sider er trykt på 100 % genbrugspapir, og omslaget på ubestrøget offset-papir. Papirmassen er fra ansvarligt skovbrug (FSC-mærket) og fremstillet under skrappe miljøkrav (Svanemærket). Programmet skal efter brug puttes i papircontaineren.

Find vej til undervisningen

BYGNING A:

A401, A403, A405, A412 og A414 er på 4. sal.
A220 / Festsalen er på 2. sal.

BYGNING D:

D174, D169 og D170

HISTORISKE DAGE 2023

MØD
HISTORIEN

5 SCENER, 75 Udstillere, 150 events

ØKSNEHALLEN
18.-19. MARTS

BILLETSALG:
HISTORISKEDAGE.DK

Folkeuniversitetet